

epravo.cz

MAGAZINE

Rozhovor s Ondřejem Trubačem
nejen o výročí 10 let Bříza & Trubač na trhu

str. 16

&

Směrnice o odpovědnosti za umělou inteligenci:
Krok k odpovědnému využívání AI

str. 53

&

Nová právní úprava lhůty pro podání námitek po novele
zákonu o zadávání veřejných zakázek

str. 83

4
2023

WOMEN FOR WOMEN

Obědy pro děti
S PODPOROU MŠMT ČR

OBĚD VE ŠKOLE SI ZASLOUŽÍ VŠECHNY DĚTI. POMOZTE JIM S NÁMI.

TRANSPARENTNÍ ÚČET:

777 777 388 / 0300

DĚKUJEME VÁM!

WOMEN-FOR-WOMEN.CZ

OBSAH

EDITORIAL

NÁZOR

- 4 Justice před soudem
- 6 Právní vzdělání v cizině: Za hranicí učebnic
- 8 Hodiny tikají každému

PROFIL

- 11 Bříza & Trubač slaví 10 let

ROZHOVOR

- 16 JUDr. Ondřej Trubač, Ph.D., LL.M.

Z PRÁVNÍ PRAXE

- 21 Legalizace elektronického podpisu a její praktická úskalí
- 30 Fyzická osoba jako poskytovatel zajištění podnikatelského úvěru – jedná jako podnikatel nebo spotřebitel?
- 33 Vybrané praktické otázky týkající se účinnosti převodu obchodního závodu
- 35 Střídává péče a vzdálenost mezi bydlišti rodičů
- 37 Dopad Fit for 55 na historické budovy
- 39 Titulkované překlady audiovizuálních děl pohledem autorského práva
- 45 Finanční influenceři – regulovaná činnost, nebo hra bez pravidel?
- 50 A zase ta organizační změna...
- 53 Směrnice o odpovědnosti za umělou inteligenci: Krok k odpovědnému využívání AI
- 55 Zneužití práva na informace jako důvod pro odmítnutí žádosti podle informačního zákona
- 58 Tady je Krakonošovo aneb spor o vedení hranice pozemků
- 61 Dlouhodobý investiční produkt (DIP) schválen: Co vše o něm víme
- 63 Odměna advokáta jako opatrovníka v řízení o úschovách jmenovaného soudem podle zákona upravujícího zvláštní řízení soudní, po zrušení § 9 odst. 5 a § 12a advokátního tarifu

- 67 Kategorie staveb dle nového stavebního zákona
- 70 Sankce za nesoučinnost při kontrole prováděné správním orgánem
- 73 Nárok na dovolenou při neplatném rozvázání pracovního poměru
- 76 Návrh zákona o digitální ekonomice po meziresortním připomínkovém řízení
- 79 Elektronické doručování písemností zaměstnancem zaměstnavateli po novele zákoníku práce
- 81 Nová právní úprava lhůty pro podání námitek po novele zákona o zadávání veřejných zakázek
- 87 Vybrané otázky konkurenční doložky z pohledu judikatury
- 90 Odpovědnost za újmu způsobenou sněhem a ledem
- 95 K výkladu ustanovení § 238 odst. 1 písm. c) zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen jako „OSŘ“), provedenému velkým senátem občanského a obchodního kolegia Nejvyššího soudu v rozsudku č. j. 31 Cdo 1178/2023-315 ze dne 8. 11. 2023
- 97 Jak na koupi nemovitosti v Itálii?
- 100 Definiční znaky profesionální ligy z pohledu antidopingových předpisů
- 105 Registrace zasílatele u ČTU – Pravděpodobně se týká i Vás?
- 107 Pracovní smlouva uzavřená za zaměstnavatele i zaměstnance stejnou osobou aneb k nejednotné rozhodovací praxi ve věci střetu zájmů při uzavírání pracovních smluv a jednomu jejímu nespravedlivému dopadu
- 111 Smluvní pokuta (po novu) v kontextu dalších aktuálních rozhodnutí Nejvyššího soudu
- 113 Představuje trestný čin zásah do práva na ochranu osobnosti poškozeného?

JUDIKATURA

- 117 Z aktuální judikatury

LIFESTYLE

- 132 Největší česká baterie ve Vítkovicích zahájila ostrý provoz. Akumulátor od ČEZ ESCO pomůže stabilizovat energetickou soustavu
- 135 Vybraná úskalí ocenění majetkové podstaty
- 137 Co čeká trh komerčních realit v roce 2024?
- 141 ČEZ Ioni zprovoznil rekordních 144 dobíjecích stanic pro e-auta. Odběr elektřiny se zvýšil o čtvrtinu, od ledna zlevnil
- 142 Perspektivy a výzvy digitalizace ve stavebnictví pohledem více než 1 300 odborníků z oboru
- 145 Setkání rozhodců Rozhodčího soudu
- 146 Funkcionalistický Grand v Pardubicích čeká rozsáhlá rekonstrukce pod taktovkou oceňovaných architektů OVA
- 149 Pojištění právní ochrany: Klíčová investice pro podnikatele
- 150 Míříme v Česku k rovnému odměňování mužů a žen? Jsou společnosti, kde to funguje
- 151 Na sever od Prahy pokračuje výsadba aleje, během jediného dne tam přibýlo přes 200 keřů

**sokol
novák
tdpA**

EDITORIAL

Vážení čtenáři,

vítejte u dalšího vydání magazínu EPRAVO.CZ Magazine. Naše cesta za spravedlností není vždy snadná. Jak poukazuje Tomáš Sokol, veřejnost často vnímá justici jinak, než jak funguje ve skutečnosti. Stojíme před otázkami efektivity, účinnosti trestů i prevence zločinnosti. Ne snad, že by systém nefungoval – spíše je třeba neustále zvažovat, nakolik plní svůj účel.

Zamyslete se ale také nad otázkami osobní identity a rozhodnutí, která formují naše životy. Jak připomíná Daniela Kovářová v recenzi knihy Hodiny od Iana McEwana, naše minulost a vztahy v rodině často určují to, kým jsme a jak se vyrovnáváme s následky našeho jednání. McEwanova kniha tyto aspekty propracovává do hloubky a nutí čtenáře k zamyšlení.

A konečně, inspirujte se zkušenostmi těch, kteří zvolili cestu právníckého vzdělávání a praxe v zahraničí. Jak píše Michala Plachká, studium práva za hranicemi s sebou nese specifické výzvy, ale otevírá obzory a vede k lepšímu globálnímu porozumění.

A jak dodává Ondřej Trubač, mezinárodní zkušenost je v právu čím dál důležitější. Nechte se inspirovat také osobními příběhy, jako je rozhovor s Ondřejem Trubačem, který provází čtenáře svou profesní cestou od zájmu o humanitní vědy přes studium práva v zahraničí až po založení vlastní advokátní kanceláře. Či portrét advokátní kanceláře Bříza & Trubač, která vznikla z vize poskytovat špičkové služby v přátelském prostředí. I zdánlivě každodenní příběhy v sobě mohou skrývat inspiraci.

Přejeme vám inspirativní čtení! Dotkněte se hlubších otázek naší doby, ale nezapomeňte – právo a spravedlnost jsou tady od toho, aby sloužily lidem.

Přeji Vám vše dobré.

Mgr. Miroslav Chochola, LL.M., MBA,
ředitel mediální a vzdělávací skupiny epravo.cz

epravo.cz
MAGAZINE

Vydává

epravo.cz, a.s.
IČ: 26170761

Sídlo redakce

Dušní 907/10
Praha 1
110 00

Kontakt

Tel. +420 606 761 303
E-mail: info@epravo.cz

Šéfredaktor

Mgr. Miroslav Chochola, LL.M., MBA
miroslav.chochola@epravogroup.com

Šéfreditor

Lucie Chocholová
lucie.chocholova@epravogroup.com

Grafický design a zpracování

Ondřej Netrh
ondrej.netrh@epravogroup.com

Registrace

MK ČR E 17011 pod č. j. 11769/2006 ze dne 31. 8. 2006, ISSN 1802-1492

Fotografie na obálce

Jan Kolman

Vydavatelství využívá fotografického servisu Shutterstock.com a redakce.

Vychází 4x ročně, přetisk povolen jen se souhlasem redakce.

Justice před soudem

Před pár dny, až tohle budete číst, tak už před pár týdny, jsme šli se ženou na koncert. Několik rockových kapel a vzpomínka na jednoho muzikanta, který už dělá kravál buď v nebi nebo v pekle, podle toho, kde to mají rockeři lepší. Protože kluky, no řekněme spíš pány, jedné z těch kapel znám, šli jsme rovnou do zákulisí, a tam pak u jednoho stolu kecali, dokud na ně nedošla řada, aby šli na pódium. Byla tam také jedna paní, která se mě zeptala, jak dlouho bude ještě právo prohrávat a jak je to vlastně u nás se spravedlností? Na moji námitku, že právo zase až tak neprohrává promptně namítla, že měla v poslední době čtyři řemeslníky a z toho tři ji okradli. Vedle na pódiu zrovna někdo riffoval, takže na přednášky o právu nebyl moc prostor. Řekl jsem jen, že ty řemeslníky měla prostě víc hlídat. A aby to vypadalo učeně, připomněl jsem latinskou sentenci, podle které právo přejí bdělým. Asi to tak trochu uznala, ale zjevně ji to nijak neuklidnilo.

Nevím, koho uklidní redefinice trestného činu znásilnění, která teď je na pořadu dne. Nic proti redefinici. Jen si nejsem jist, jestli, bude-li schválena, ubude znásilnění anebo přibude znásilňovačů za mřížemi. Za mřížemi věznic, které už nyní praskají ve švech.

Jsme zemí, která je spolehlivě v Evropě na špičce počtu vězňů na 100 000 obyvatel. V rámci EU jsme dokonce druzí. V Lichtenštejnsku na sto tisíc obyvatel připadá 27 vězňů, na Islandu 31 a ve Finsku 51. U nás 203. Viz pramen <https://>

www.evropavdatech.cz/clanek/25-pocty-veznu-v-evrope/#article-content. Není jasné, jestli jsou Češi opravdu o tolik větší zločinci než občané Lichtenštejnska. Spíš tady něco nefunguje. S jistou nadsázkou by se dalo říci, že dýcháme na záda Rusům (389 vězňů), Bělorusům (343 vězňů) nebo Turkům s hezkými 318 vězni na 100 000 obyvatel. Statistika je z roku 2022, ale buďte klidní. Nic podstatného se nezměnilo. Snad jenom v Rusku vězňů ubylo, protože mnozí šli vraždit a rabovat legálně v armádní uniformě. Otázka zní, proč tohle veřejnost nezajímá. Když jeden vězeň stojí denně něco před tisícovkou, takže každý den „nasypane“ do vězení cca 20 mil. Kč. Vypadá to, že máme ke kriminálům a kriminalizaci nějakou afinitu.

Názornou ilustraci té afinity poskytla některá media a některé poslankyně o pár dní později. To, když v Brně dostal u odvolacího soudu podmínku člověk, který měl opakovaně několik let znásilňovat nezletilou nevlastní dceru. Není sporu o tom, že podmíněný trest vypadá skutečně dost bizarně vedle toho, zač byl souzen. Otázka, vyřvaná do veřejného prostoru, ovšem nezněla „proč“, ale „jak to, že tak málo“. Nikdo, slovy nikdo, se nezajímal o odůvodnění rozsudku. Zato každý, kdo se doslal k mediálnímu lizu hned věděl, že je to špatně. Protože obžalovaný nešel sedět. Vypadá to, že u nás jen pár lidí zajímá, jestli vězení má nějaký smysl či efekt. Většina žije ve víře, že jedinou správnou odpovědí na kriminalitu je pořádný „flastr“. A jestli se něco do budoucna změní, je nepodstatný detail.

K čemu uvažovat o tom, co to je generální prevence, případně nakolik hrozba trestu doopravdy odrazuje potenciální pachatele od trestné činnosti? A jestli, když už je chytí, je k jejich převýchově skutečně vždy nebo většinou nezbytná cela se zábradlím na oknech.

Je smutnou pravdou, že informace o nových trendech, třeba o tom, čemu se říká restorativní justice, nebo snad dokonce „řešení spravedlnosti“, či „hledání spravedlnosti“ (anglicky solving justice) moc známé nejsou. Možná by Ministerstvo spravedlnosti mohlo trochu začít šířit osvětu. Určitě ale začít s tím, že pojem nezávislá justice znamená, že je fakt nezávislá. Musí snést kritiku, ale ne poslouchat, co řvou demonstranti pod okny ministerstva.

Ve vládním programu je dekriminalizace a už se hovoří, že by na ni mělo dojít. Letos by měl být přijat zákon, novelizující trestní zákoník a umožňující ukládat nižší tresty a též ve větším množství tresty, které nebudou znamenat omezení svobody. Co s tím ale udělá veřejnost, je zatím záhada. Zejména když se cyklicky v médiích, zejména těch elektronických, objevují upoutávky na zločince, který si odpykal zákonem předepsanou dobu, po které lze žádat o podmíněné propuštění z výkonu trestu a nastojte, ten lotr si opravdu požádal. Ještě před pár lety nebylo nijak neobvyklé, když takový zločinec propuštěn nebyl a jeho žádost byla zamítnuta se stručným odůvodněním, podle kterého ještě nevypadá, že by se polepšil. Kázeňské odměny, co v krimi-

nále nasbíral, jsou jen důkaz, jak se umí přetvařovat. Nakolik se tohle souzení liší od toho, co předváděl filmový soudce Roy Bean, nechť ať si každý zhodnotí sám. Po masivní kritice v podobě nálezů Ústavního soudu sice tyhle simplexní „analýzy“ poněkud opadly, ale pořád si ještě nejsem jistý, jestli současný trend podmíněného propuštění z výkonu trestu spíš nesouvisí s tím, že ve věznicích fakt už není místo pro další produkty trestní justice.

Logicky vzato bychom měli hledat něco, co bude více lidí odrazovat od páčání trestného činu, ale trestní sazby to zjevně nejsou. To jsme si probrali už když se diskutovalo o hrozných následcích, které bude mít zrušení trestu smrti. A učí se to už na vysoké. Ne, že by kriminality nějak zvlášť rostla. Ovšem celospolečenská informovanost o tom, co je prevence kriminality od dob, kdy se jako nejspolehlivější způsob prevence jevila šibenice, taky moc nepokročila. ☹

JUDr. Tomáš Sokol,
partner, advokát,
Sokol, Novák, Trojan, Doleček a partneři,
advokátní kancelář s.r.o.,
člen představenstva České advokátní komory

**sokol
novák**
advokátní kancelář
tdpa

Právní vzdělání v cizině: Za hranicí učebnic

O tom jsem psala minule. A dnes bych se s vámi ráda podělila o některá specifika, která tu cestu za zahraničním vzděláním provázela. Třeba v nich najdete pár užitečných informací, zkušeností, nebo třeba přinejmenším něco málo škodolibé radosti.

Vždycky mě lákalo nekomfortní dobrodružství samostatného cestování a situací, ve kterých jsem byla v neznámém prostředí a musela si poradit bez jistoty běžných záchranných sítí, které doma člověk bere za samozřejmost – ať je to jistota známého systému a prostředí, rodného jazyka, nebo i jen podpory rodiny, přátel a známých lidí.

V určité míře je uklidňující vědomí, že odvaha a snaha překonávat své limity je sice třeba, ale takové vycestování s sebou nese i takový příjemný volnější lístek na neúspěchy. Protože když se člověk pustí do samostatných výletů za vzděláním, nebo třeba prací, tak i když se to moc nepovede - nezorientuje se, nebude se cokoli dařit a tu zkušenost z nejrůznějších důvodů spíše protrpí - je to prohra taková mile vzdálená jeho běžnému světu. Je dobré i takové zážitky čekat a ideálně se nechat jimi otřískat nejdříve na kratších, méně podstatných pokusech. Na to se skvěle hodí třeba letní vzdělávací kurzy, kde podstatný akademický neúspěch nehrozí, takže i když to příliš nevyjde, aspoň se člověk naučí, že to může být i složité – a že i tak se to dá přežít a tím spíše načerpat hodně užitečných zkušeností.

Podstatnější cesty za vzděláním, nepočítám-li kratší studijní programy, jsem absolvovala dvě. Po druhém ročníku na střední škole jsem strávila rok v Texasu v USA, po vysoké škole jsem pak absolvovala dvousemestrální LL.M. program na University of California in Berkeley. A obě ty zkušenosti byly diametrálně odlišné. Dnes bych se s Vámi chtěla podělit o něco málo zkušeností z té první.

Po druhém ročníku na gymnáziu se ke mně dostala informace, že lze, se zcela minimálními náklady, odjet studovat na rok na střední školu do USA. Přišlo mi to jako skvělá a zajímavá příležitost. Jednou z podmínek nicméně bylo, že si člověk nevybíral, do jakého státu nebo města zamíří, ani s kým ten rok stráví. Jednoduše odjel do hostitelské rodiny, která si ho vybrala. U mě to byla velmi silně věřící rodina v Austinu, v Texasu, jejíž rodinné kořeny sahaly v minulosti až do České republiky. A strávit rok s někým, kdo jim kulturu prarodičů trošku připomene, jim přišlo zajímavé.

Byla to rodina s tak jiným nastavením pravidel a zvyků, že od té, ve které jsem vyrůstala já, snad ani nemohla být rozdílnější.

Rozloučila jsem se se vším, co jsem do té doby znala. Sbalila jsem si kufr plný nejrůznějších památek, které mi měly ten rok připomínat domov. Nad jeho obsahem, zahrnujícím například většinu gymnastických medailí, které jsem vyhrála, logicky ostatní pobaveně zvedali obočí. Ale já jsem si kousek známého života chtěla vzít s sebou. To, že se tento kufr stane prvním zavazadlem, o které při leteckém přesunu nenávratně přijdu, jsem ještě netušila. Ale i to se stává.

Přijela jsem na nové místo, kde jsem brzy zjistila, že nerozumím ničemu. Zákony a pravidla, jak školní, tak veřejná, a ze všeho nejvíc ta rodinná, jsem často poznávala až na vlastních přešlapech. Snažila se pochopit zvyky, které mi v mnoha případech jednoduše nedávaly smysl.

Tenkrát jsem navíc fungovala ještě bez přímějšího spojení domů, protože v souladu s tehdejšími možnostmi jsem vyrazila bez vlastního notebooku i telefonu a komunikační kanály byly ještě hodně limitované.

Už jen jazykovou bariéru nebylo snadné překonat. Anglicky jsem uměla poměrně

Nedávno jsem se tady věnovala otázce, jestli má smysl studovat práva v zahraničí. Koneckonců, právo je oblast specifická a zkušenosti nabyté v zahraničí mohou mít z hlediska lokálního praktického uplatnění výrazné limity.

Přesto jsem jednoznačně přesvědčena, že pro ty univerzálně využitelné zkušenosti to bezesporu smysl má. A obrovský. Jako ty nejzásadnější vnímám tyto tři:

1. Uvědomění si, že věci mohou být i jinak. Ve vzdělávání, v nastavení společnosti a pravidel, ale třeba i ve zvycích, vztazích, nebo rodinném uspořádání.

2. Uvědomění si vlastních vědomostních limitů a potřeby se neustále učit. Tváří v tvář systému vzdělávání, v němž s některými z nejbystřejších právníků na světě máte srovnávat přístupy k různým právním problémům ve světě, kdy musíte nejen znát, ale také umět vysvětlit, jak k danému problému přistupuje (ve všech relevantních kontextech) váš právní řád, se nastavuje kritické zrcadlo rozsahu vlastních vědomostí. A to příjemně popostrčí člověka k uvědomění si, kolik toho ještě musí zjistit a naučit se.

3. Pochopení, jak moc je důležité a možné využívat čas efektivně. Třeba při nastavování toho, jak svůj čas do vzdělávání investujeme, nebo jak využijeme vzácný čas se zajímavými lidmi.

obstojně. Na běžnou konverzaci to stačilo. Ale tu se mnou ze zdvořilosti či zvědavosti vedli spolužáci jen na začátku. Dokázat se přirozeně zapojit do běžných konverzací a vtipkování, chápat a používat lokální slang, dostatečně navnímat lokální nářečky na kulturu, filmy nebo místní události a umět s nimi komunikovat na úrovni, která by je se mnou bavila, to člověku trvalo výrazně déle.

Přísná a jiná školní pravidla byla také občas zajímavým překvapením. Třeba skutečnost, že při zvonění na hodinu učitelé zavřeli třídu, do které se pak už nešlo dostat. Rána tak byla občas nechtěně vzrušující, protože s americkými vzdálenostmi a děsivou autobusovou dopravou jsem byla odkázána na různé odvozy, které nebyly zcela v mých rukou. A tak se občas samozřejmě stalo, že jsem přiběhla k právě zabouchnutým dveřím, a putovala rovnou k nepříjemnému řešení absence.

Dress code byl také něčím, co mě ze začátku překvapilo. Třeba když jsem na sobě měla tričko s krátkými rukávy na ramenu, a putovala kvůli tomu předčasně domů.

Jindy jsem zase přišla na to, jak moc vážně lze brát hrozbu jakýchkoli náznaků plagiátorství. Bylo to v prvních týdnech mého působení, když jsem dělala úkol do literatury, kde jsme studovali Antigonu. Součástí procesu, jak jsme se učili (což byl mimochodem systém skvělý, protože si díky němu obrovské množství informací stále ještě pamatují), bylo vedle samotného přečtení a kontrolního testu i nacvičit přehrát se spolužáky scénky z tohoto díla, nebo třeba napsat a obhájit originální úvahovou esej. Jako poslední jsem pak doma vyplňovala několik krátkých kontrolních otázek. Třeba popis vztahů hlavních hrdinů. Nesprávně jsem to po všech ostatních částech vyhodnotila jako trošku „busy work“, a abych si pomohla s popisem, vyhledala jsem věty o tom, kdo je či manželka, na internetu. No a díky tomu jsem se druhý den po škole naučila, jak moc vážně berou v Americe otázku hrozby plagiátorství. A to i v tomhle, pro mě dodnes trošku nepochopitelném případě. Přestože asi moc variant, jak pár slo-

vy popsat vztahy mezi hlavními osobami neexistuje, faktem bylo, že jsem se v rámci sebevzdělávání rychle naučila, že i taková drobnost může být problém. A že je třeba pozorněji vnímat pravidla, ve kterých se pohybujeme. I když nám ne vždy musí dávat smysl.

Na druhou stranu bylo skvělé, nakolik si člověk mohl personalizovat čas, který ve škole trávil, podle sebe už na střední škole. A jaké možnosti se nabízely.

Obecně mě učení vždycky bavilo, ale zdaleka ne vždy tak, jak nám ho náš systém předkládal. Milovala jsem možnost si více vybrat, kde se naučím jen informace pro všeobecný přehled, a kde půjdu ze zájmu hodně do hloubky.

A na střední škole v USA se mi strašně líbilo, že jsem si mohla poskládat rozvrh nepoměrně svobodněji a individuálněji, než tomu bylo tou dobou u nás.

Existovaly předměty, které se v potřebném rozsahu musely plnit.

Ano, musela jsem si vybrat nějaké přírodní vědy. Nabídka ale byla široká, takže jsem si ráda vyzkoušela bádání v přírodě a roztodivné pokusy.

Ano, musela jsem si povinně vybrat americkou historii. Ale to bylo při lokálním studiu zajímavé. A díky tomu, že jsme tolik témat museli rozebrat v esejích, přehrát jako scénku, nebo připravit k nim prezentaci, se mi většina vryla hodně hluboko do paměti. A to se pro obecný přehled skvěle hodí!

Ano, musela jsem si vybrat literaturu. Ale podle směru a levelu svého zájmu. Tak jsem si nesprávně hned na začátku zapsala nadšeně nejpokročilejší třídu. Poté, co jsem ze zadané tlusté knihy s vypětím všech nočních sil s papírovým slovníkem přelouskala za týden jen asi 25 stran, zatímco spolužáci po testu diskutovali o přečtení celé knihy a chystali se na další, pokorně jsem přešla na pár měsíců o level níž. Když jsem pokročila v angličtině tak, že jsem čtecí tempo stíhala, zase jsem se mohla vrátit zpátky do vyššího levelu.

A vedle těch běžných předmětů jsem mohla dát čas i tomu, co mě bavilo a co jsem přímo u nich chtěla zkusit.

Tak jsem pracovala třeba na vydávání školních novin, což mě hodně bavilo.

Taky jsem oba semestry hrála v divadelním spolku, kde byla nálada uvolněnější, než jinde. A tak si našla fajn přátele. A dodnes mě baví mazanost našeho učitele. Ten mi v začátcích, kdy jsem ještě rychlé tempo cizího jazyka správně nestíhala, pomohl najít role, kde jsem mohla „zářit“ i tak. Například v roli bohyně, která hned na začátku hry ztratila hlas. Geniální, rekla bych.

Obecně mohl člověk ve škole trávit mnohem víc času tím, co ho zajímá, co mu přijde důležité, nebo co chtěl zkusit.

Ve rámci volnějších školních hodin jsem si mohla zkusit trénovat gymnastiku, zapojit se do specifického světa amerických roztlskávaček, nebo třeba pomáhat s rozvojem jídla bezdomovcům v Austinu. S ohledem na mou hostitelskou rodinu jsem se účastnila mnoha nábožensky laděných akcí. To bylo sice něco, co mi ne vždycky úplně sedělo, ale z hlediska nakouknutí mimo své běžné aktivity a známé mantinely to bylo, zřejmě vnímáno, o to víc zajímavé. A skvěle to dokreslovalo tu obecnou rozmanitost a netradičnost nových zážitků a zkušeností.

A jak z pohledu komplexnosti zkušeností, tak z pohledu zajímavě pojatého vzdělávání a využití času, byl můj druhý pobyt, při studiu na vysoké škole, ještě zajímavější. Ale o tom zase někdy příště. 🍷

JUDr. Michala Plachká, LL.M.,
managing partner, advokát,
PURE Legal s.r.o., advokátní kancelář,
místopředsedkyně představenstva
České advokátní komory

Hodiny tikají každému

Přemýšlíte někdy o minulosti? O svém dětství a o tom, co vás formovalo? Proč jste právě takoví, jací jste? Kdo byli ve skutečnosti vaši rodiče? Jací to byli lidé, co dobrého a co špatného udělali, jak se na vás třeba i provinili a co před vámi tajili? Jak vás ovlivnilo místo, kde jste se narodili, země, ve které žijete, jazyk, jímž mluvíte? Co jste kdy sami udělali dobrého či zlého a jak s obojím a s následky těchto činů žít a nezbláznit se?

Pokud jste si některou z těch otázek položili, pak by vás mohla zaujmout nová kniha britského novelisty Iana McEwana *Hodiny*, která vyšla loni v říjnu v češtině v nakladatelství Odeon a v níž je mimochodem mnohokrát zmiňována i naše republika. Možná znáte McEwanovy předchozí skvělé knihy, třeba *Pokání*, *Betonovou zahradu* nebo *Myslete na děti*, ale tahle je přece jenom jiná. Není to malá koncentrovaná novela na sto stránek s jedním příběhem, jako jsou jiné autorovy knihy, ani ji nezvládnete zhltout za sobotní odpoledne. Je to tlustý mnohovrstevný společenský román, který budete číst hodně dlouho, a ještě déle o něm budete přemýšlet. Je v něm děs světové války i následné mlčení a potlačení vzpomínek na všechna ta zvěrstva, aby člověk mohl jít dál. Je v něm mnoho o výchově, o rodičích a dětech, o složitosti rozhodování, o následcích špatných rozhodnutí, o vzpomínkách, které ve své hlavě měníme, abychom unesli svou minulost.

Je to kniha o zrání, o smíření, o moudrosti, o pochopení a o odpuštění. O odva-

ze i o strachu. O zklidnění ve stáří i o neschopnosti odhodlat se k aktivitě, která nás někdy pak sama popadne a znemožní nám účelně reagovat. Někdy prostě neuděláme nic a někdy neděláme nic... hodně dlouho. Na své si přijdou milovníci Londýna, bourání Berlínské zdi, psychologie i práva, protože vztahových i právních oříšků obsahuje tato kniha těžká jako cihla (skoro 600 stran) celou řadu. Tak třeba když vás ve čtrnácti svede starší žena, budete ji chtít o třicet let později stíhat za pohlavní zneužití, i když jste pak už nezažili lepší sex? Budete toužit po pokračování vztahu, nebo spíše po omluvě či vysvětlení? Anebo když vás i vaše dítě opustí manželka, jak přinutíte policii, aby ji hledala, když ona sama si přeje před vámi zmizet? Je možno skloubit vrcholovou práci s rodinným životem, anebo je třeba si jedno z toho vybrat?

Podobná dilemata způsobí, že se kniha obtížně čte, ale nemůžete se od ní ani na chvíli odtrhnout.

Hlavní hrdina se narodí po Druhé světové válce britskému důstojníkovi navrátilivšímu se z Afriky, je nadějným pianistou a později se ožení s Němkou žijící v Londýně, a tak v románu najdeme vojenskou otázku, internátní školu i německou linii protiválečného odporu, domácí násilí, promarněné šance, nevlastního bratra objevivšího se až po smrti rodičů a desítky úvah o všech možných existenčních otázkách, které si mnozí z nás kladou každý den, i o volbách, které každodenně činíme: vzít práci, která nenadchne, nebo jít tam, kam nás srdce táhne? Vychovávat

dítě o samotě, nebo si někoho najít, aby se postaral? Žít dál s tím, koho mám tak nějak bez vášně vedle sebe, anebo hledat lásku na celý život? Říkat dospělému potomkovi pravdu, anebo lhát, aby s ním rodič udržel dobrý vztah? Klást nepříjemné otázky rodičům, nebo je nechat v klidu odejít s jejich verzí životního příběhu a rodinné historie? Najít statečnost a pochlapit se, anebo se bát a nevykročit z řady? Klady a zápory, vítězství a prohry, náklady a přínosy. Jak odlišně jsme žili před sto lety, před padesáti, před dvaceti – a jak dnes. Jak se změnila naše zvyky, naše myšlení, naše priority. Jen ctnosti zůstávají po celé věky stejné. Mít pro koho žít, mít s kým sdílet své myšlenky, radosti a strasti. Nebýt sám, ale současně i sám vydržet. Protože na mnohé věci, úvahy a břemena života bude člověk vždycky jenom sám.

Hodiny (ve smyslu „hudební lekce“ – nezaměňovat se stejnojmenným dílem amerického romanopisce Michaela Cunnighama, podle něhož v roce 2002 natočili oscarový film, který měl „hodinami“ namysli časové jednotky) nejsou pro každého, a ne každý je dočte až do konce. Ale kdo rád přemýšlí, ten by si knihu neměl nechat ujít. Najde v ní totiž i celý svůj život. ☺

JUDr. Daniela Kovářová,
prezidentka Unie rodinných advokátů,
senátorka

BŘÍZA & TRUBAČ
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ — ATTORNEYS AT LAW

WWW.BRIZATRUBAC.CZ

BŘÍZA & TRUBAČ

SLAVÍ 10 LET

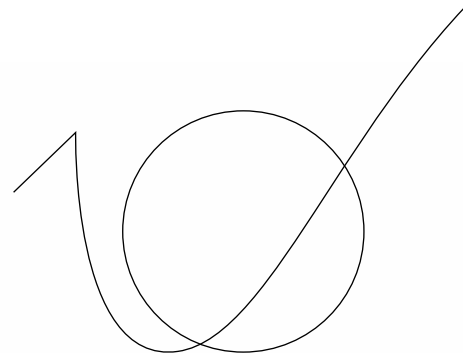

Foto: Jan Zátorský

Loňský rok byl pro advokátní kancelář Bříza & Trubač výjimečný, a to nejen kvůli oslavám desetiletého výročí jejího založení. V roce 2023 se novými partnerkami kanceláře staly Barbora Klimešová a Marta Zavadilová, obrat kanceláře dosáhl téměř 50 milionů korun a počet kolegů překročil dvacítku. K těmto číslům vedla dlouhá a někdy i strastiplná cesta, na kterou dnes již s úsměvem vzpomínají zakládající partneři kanceláře Petr Bříza a Ondřej Trubač.

OČIMA ZAKLÁDAJÍCÍCH PARTNERŮ PETRA BŘÍZY A ONDŘEJE TRUBAČE

Jak vznikala kancelář Bříza & Trubač

Oba máme v živé paměti, jak jsme spolu stáli u prosklených dveří zadního traktu objektu Ungelt, kde jsme oba tenkrát pracovali v advokátní kanceláři Havel & Holásek, a bavili se o Petrových plánech. Petr byl již od odchodu rozhodnutý, přestože pro jeho odchod neexistoval žádný konkrétní důvod. Ondřej tehdy řekl, že uvažuje také o změně a že by věděl o nějakých prostorech. Byla to jedna z těch klíčových životních chvil, kdy člověk naprosto přesně ví, že je to nabídka, na kterou existuje jen jediná odpověď.

Zpětně je nutno přiznat, že naše představy o budování advokátní kanceláře byly do značné míry naivní. To jsme poznali záhy, když se naše očekávání začala potkávat s realitou. Nelíčený šok a následný pohrdavý pohled odborníka na loga, když jsme mu na první schůzce v kavárně Louvre řekli, že to naše by mohlo být třeba oranžovo-zelené s motivem břízy a trubače, si pamatujeme ještě dnes. I v dalším průběhu nekonečné přípravy nám několikrát řekl, že jestli budeme na některém z našich mnoha, z pohledu typografie zcela nepřijatelných, nápadů trvat, tak ať nám to logo radši udělá někdo jiný. Také vlastnictví a správa vlastního serveru skončily ve chvíli, kdy nám při jedné debatě nad clientským případem jednomu po druhém z počítačů začaly nekontrolovatelně mizet soubory a trvalo několik dní, než se je podařilo zrekonstruovat. Tvorba webu nám zabrala většinu ze 3 měsíců, kdy jsme rozjezd kanceláře chystali a ani ten příliš neobstál v testu času.

Ještě, že jsme tohle všechno dopředu nevěděli a že náš „střelecký“ přístup a nezměrný optimismus, s nímž jsme nový projekt rozjížděli, pomohly překonat nesnáze úvodních měsíců a nakonec i let.

V říjnu 2013 jsme naši kancelář slavnostně spustili. Zapili jsme to šampaňským

v sousedství Pražského hradu a říkali jsme si, že od tohoto okamžiku už bude #všezalitosluncem. Kousek odtamtud, v útulných prostorách na Jánském vršku, jsme klientům sami vařili kafe a lákali je na krásný historický strop v zasedací místnosti, v níž hrdě trůnily stůl a židle z IKEA. S administrativou nám pomá-

hal student a po pár týdnech jsme vzali i koncipienta. Nicméně víc času, než jsme si dovedli představit, nám zabraly nejrůznější „nesouvisející“ činnosti. Vizitkami, kávou pro klienty a papíry do kopírků počínaje, papíry toaletními konče. Očekávaný nával a rvačka klientů o naše odborná a akademická dobrozdání se úplně

Ilustrace: Tomski & Polanski

nekonaly a brzy jsme zjistili, že si nejenže nemůžeme práci příliš vybírat, ale nemůžeme u toho ani sedět v kanceláři a čekat, jestli se nám někdo ozve.

Postupně jsme poznali, že nic nevyrostete samo od sebe a že zejména pro podnikání, jako je advokacie, potřebujete vybudovat důvěryhodnou značku. A to vyžaduje čas. Zvláště když jsme hrdinně začínali prakticky bez klientů, respektive každý s jedním. Zajímavé je, že nám oba vydrželi celých 10 let až dodnes.

Ve čtvrtém roce naší existence nastal zlom. Obrat vyskočil meziročně o víc než dvojnásobek, přestěhovali jsme se do nových prostor v Klimentské a od té doby už to je víceméně jízda, která začala překonávat naše původní představy.

Z naší kanceláře, respektive jejího fungování, zmizelo mnoho věcí. Opustili jsme nábytek z IKEA, Jánský Vršek, nakonec i Klimentskou. Při stěhování do nových prostor v Palladiu letos v únoru jsme už s Ondřejem nenesli (nejen) kopírku

vlastníma rukama (jako tomu bylo při stěhování prvním). Co ale bylo, věříme, zachováno, je přátelská a otevřená atmosféra v pracovním kolektivu. Na tom nám vždy záleželo a podle toho jsme si i vybírali nové kolegy a kolegyně. Aby, jak říká Ondřej, to byli lidé, s nimiž chceme nejen pracovat, ale zajít i na pivo. Víme, že v čím dál větším kolektivu je velká výzva tuhle zásadu i do budoucna udržet. Je to ale součást DNA Bříza & Trubač a když opustíme toto, opustíme ideál, z něhož se naše advokátní kancelář zrodila.

OČIMA MLADŠÍCH PARTNERŮ TOMÁŠE HOKRA A PATRIKA KOŽELUHY

Klíčové jsou pro nás vztahy s klienty, kolegy a obecně i přístup k okolnímu světu

Oadvokacii se často říká, že to je odvětví poradenství. My ale nechceme klientům jen „radit“, my chceme klientům „pomáhat“. A je pro nás důležité, aby naši pomoc klienti skutečně cítili: ať už vedle nich sedíme při vyjednávání obchodu jejich života, nebo při nich stojíme a přednášíme závěrečný návrh v jednací síni soudu či třeba s nimi jenom řešíme každodenní právní otázky po telefonu.

Pomáhat klientům pro nás znamená jít s nimi tam, kam oni půjdou za obchodními a jinými příležitostmi. Ne nadarmo se říká, že kdo chce uspět s podnikáním, nesmí se omezovat na hranice jednoho státu. Abychom opravdu byli kanceláři, která poskytuje svým klientům veškeré právní poradenství, chceme posilovat zahraniční spolupráci a kdoví, jednoho dne se třeba i rozrosteme o zastoupení v zahraničí.

Věříme, že přitažlivá by kancelář měla být i pro lidi, kteří jsou nám pracovně nejbližší, tedy pro naše kolegy. Příznivé

pracovní prostředí a zájem o naše kolegy jsou v centru našeho zájmu. Předně vycházíme z principu, že když člověk dělá, co ho baví, tak je to i vidět. My máme velké štěstí, že lidi u nás v kanceláři práce baví. Naším úkolem je proto především u kolegů toto nadšení pro práci udržet a dále rozvíjet. Pokud tak chtějí občas pracovat na home office nebo ze zahraničí, nebo si přejí přeorganizovat pracovní dobu či složení pracovních úkolů, bereme to vážně.

Jestliže chceme, aby se zaměstnanci chovali lidsky ke klientům a měli o ně skutečný zájem, v první řadě my musíme mít tento přístup vůči nim. Někdy prostě musíme kolegy více poslouchat a snažit se je pochopit spíše než jim říkat, co mají dělat.

Snažíme se být pro naše kolegy primárně mentory a partáky, tak aby si u nás nikdo nepřipadal, že je na cokoli sám a nemá se na koho obrátit. Vedle respektu a skutečného zájmu o ně to však znamená jim poskytovat i patřičnou a férovou

zpětnou vazbu, podporovat přiměřenou dravost, rovnováhu mezi zdravým sebevědomím a skromností, posilovat vědomí odpovědnosti a vést je k samostatnosti při práci.

V neposlední řadě nechceme mít kancelář, která by byla lhostejná vůči tomu, co se kolem ní děje. Existují společnosti a podniky, které jsou apatické například vůči politickým krizím, kulturním válkám nebo jiným třaskavým tématům. Taková být v Bříza & Trubač nechceme.

Zároveň musíme sledovat trendy! Svět se neustále mění. Jak se v posledních letech vyvinuly například právní specializace na kryptoměny nebo třeba start-upy, tak se stále objevují nové příležitosti. My chceme být u toho a zůstat kanceláři, která je dlouhodobě na trhu vnímána jako moderní kancelář, která ví, kam se svět ubírá.

OČIMA BARBORY KLIMEŠOVÉ A MARTY ZAVADILOVÉ

Co znamená Bříza & Trubač pro její nové partnerky

Barбора Klimešová: „Když jsem před více než šesti lety do kanceláře Bříza & Trubač nastupovala jako čerstvá absolventka právnické fakulty, nebyla jsem si jistá, že advokacie je pro mě to správné místo. Při studiu jsem podnikala a byznysové výzvy v reálném světě mě bavily víc než čistá teorie a judikáty, které jsme rozebírali na akademické půdě. Díky Petrovi a Ondřejovi jsem pochopila, že vize Bříza & Trubač není jen o tom poskytovat právní služby na té nejvyšší úrovni, ale také o sdílení hodnot a přesvědčení, že na každém jednotlivém členu týmu záleží. Oba mají dar v lidech rozpoznat jejich potenciál a poskytnout každému vlastní prostor rozvíjet se v dané oblasti, pokud je to ku prospěchu celku – jejich kanceláře.“

Na pohovoru jsem byla ještě na Jánském vršku, nastupovala jsem už do kanceláří u Petrského náměstí a tento komentář píšou z nových kanceláří v Palladiu. Na vlastní kůži jsem tak zažila obrovský kus cesty, který za tu dobu kancelář pod vedením Ondřeje, Petra, Tomáše a Patrika ušla, a nyní se i my s Martou podílíme na jejím dalším směřování.

Za dobu, co jsem součástí týmu Bříza & Trubač, se DNA kanceláře stala i mou neoddělitelnou součástí a já jsem pyšná, že se můžu podílet na jejím dalším rozvoji a naplňování její vize a hodnot.“

Marta Zavadilová: „Bříza & Trubač pro mě znamená v první řadě tým výborných kolegů a právníků, které ráda potkávám v kanceláři, u grilu i na sjezdovce. Za to, že jsem už pár let jeho součástí, vděčím tak trochu náhodě a libeřským chlebíčkům, nejvíc pak samozřejmě Petrovi s Ondrou. Baví mě široký záběr znalostí a zkušeností mých kolegů, díky kterým jsme schopni našim klientům poskytnout komplexní právní poradenství.“

Foto: Jan Zátorský

BŘÍZA & TRUBAČ

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ — ATTORNEYS AT LAW

PRÁVNÍ KANCELÁŘ, KDE POMÁHAJÍ
LIDÉ LIDEM A SPOLEČNĚ MĚNÍ SVĚT PRÁVA.

WWW.BRIZATRUBAC.CZ

JUDr. Ondřej Trubač, Ph.D., LL.M.

V rozhovoru s Ondřejem Trubačem, zakládajícím partnerem advokátní kanceláře Bříza & Trubač, se otevírá několik témat od osobního příběhu přes založení vlastní kanceláře až po současné trendy v advokacii. Detailně popisuje svou profesní cestu, která ho zavedla od záliby v humanitních předmětech, přes studium práv, až k založení úspěšné kanceláře s Petrem Břízou. Rozhovor také odhaluje jeho osobní přístup k přilákání talentovaných právníků a jeho úvahy o významech a přínosech advokacie ve společnosti.

Můžete krátce popsat svou profesní cestu, která Vás dovedla až do pozice zakládajícího partnera v advokátní kanceláři Bříza & Trubač?

Většina právníků není úplně fanouškem přírodních věd a ani já v tomto směru nejsem výjimkou. Už od základní školy jsem se klonil spíše k humanitním předmětům a po gymnáziu začal studovat práva a politologii. V rámci studia na právnické fakultě mě značně ovlivnil pobyt na Erasmu v Německu, kde mě zaujaly mimo jiné přednášky z oblasti daňového práva. Po návratu do České republiky jsem pak několik let pracoval u paní Vorlíčkové z poradenské kanceláře Vorlíčková & Leitner, kde jsem se věnoval primárně daňovému právu. Následně mé cesty směřovaly do kanceláře Havel & Holásek, kde jsme se potkali právě s Petrem Břízou.

S Petrem Břízou jste v roce 2013 založili vlastní kancelář. Jak založení kanceláře hodnotíte s odstupem deseti let?

Setkání s Petrem Břízou pro nás oba bylo zlomovým bodem, a to nejen profesního, ale troufám si říct, že i osobního života. Možná je překvapivé to, že jsme založení vlastní kanceláře nijak dlouho nepřipravovali a nepromýšleli. Z dnešní perspektivy bych řekl, že to bylo vlastně velmi spontánní rozhodnutí. Spojovala nás představa vlastní kanceláře, která sdílí stejné hodnoty, jako my s Petrem. Už od našich prvních společných rozhovorů pro nás oba bylo důležité, aby kancelář nejen poskytovala prvotřídní služby našim klientům, ale také zázemí pro naše kolegy, kteří do práce chodí rádi a mají možnost se nejen profesně, ale i osobnostně rozvíjet.

S jakými hlavními výzvami jste se setkal během budování Vaší kanceláře?

Z mých zkušeností se podnikatelé, manažeři i vlastníci firem shodují na jedné

věci, a to že podnikání je v zásadě řešením jedné výzvy za druhou. Já to vnímám úplně stejně. Poskytování právních služeb je v zásadě řemeslo, ale vedení firmy, resp. advokátní kanceláře je specifická dovednost, kterou vás na právnické fakultě nikdo nenaučí. Takže za největší výzvu s odstupem času vlastně považuji to, že jsme se museli od píky naučit vést vlastní kancelář, a to se vším, co to obnáší. Kromě samotného právního poradenství tak musíte zvládat oslovovat nové klienty, starat se o ty stávající, přibírat k sobě kolegy, sdílející stejné hodnoty, navíc budovat značku, a to je jen krátký výčet některých činností.

Jaké změny jste v průběhu let implementovali ve Vaší kanceláři?

Zpočátku jsme se zaměřovali na vytváření pevných základů pro poskytování právních služeb v oblastech, kterým jsme se s Petrem věnovali, tedy daňovému právu, sporové agendě, evropskému právu a mezinárodnímu právu soukromému. Až postupem času jsme začali poskytovat právní poradenství i v dalších oblastech. S rozvojem dalších oblastí naší specializace se rozrostl i náš tým, a proto jsme museli nastavovat a implementovat interní procesy, které jsou ve větším týmu již nevyhnutelné. Mezi nejzásadnější změny určitě patřila digitalizace našich procesů a efektivnější komunikace dovnitř i navenek.

Jak vnímáte současný trend digitalizace advokacie a jak se v tomto směru Vaše kancelář přizpůsobuje?

Digitalizace v advokacii je podle mého názoru nezbytná a nevyhnutelná. V naší kanceláři ji vnímáme jako příležitost k tomu, abychom mohli být efektivnější při poskytování našich služeb a technologie využívali ve prospěch našich klientů na maximum. Na druhou stranu si uvě-

domujeme, že pro naše klienty je stále důležitý osobní kontakt a individuální přístup, a proto se i v tomto směru snažíme najít rovnováhu.

Co děláte pro přilákání a udržení talentovaných právníků ve Vaší kanceláři?

Jsem přesvědčený o tom, že největší hodnotou naší kanceláře je tým. Je pro nás stěžejní, aby se každý jednotlivý kolega cítil dobře a měl možnost se rozvíjet jak profesně v oblastech, o které se zajímá, tak po lidské stránce. Za samozřejmost tedy považuji to, že podporujeme další vzdělávání a rozvoj našich kolegů. Zároveň je pro nás důležitá i jejich zpětná vazba, díky které se i my můžeme dále posouvat.

Jaký je Váš přístup k marketingu a prezentaci Vaší kanceláře na sociálních sítích?

Vnímám to tak, že prezentace advokátní kanceláře na sociálních sítích je dnes již nezbytnou součástí budování značky a povědomí o kanceláři. V naší kanceláři považujeme sociální média za jeden z dalších kanálů, kterými můžeme komunikovat s našimi klienty, kolegy a vlastně i s odbornou i laickou veřejností. Zejména je využíváme pro sdílení našich odborných článků, informování o právních novinkách a někdy i o životě u nás v kanceláři. V každém případě je pro mě důležité být vždy autentický a komunikovat nejen právní odbornost, ale i naše hodnoty.

Daňového práva jsme se už dotkli, ale zajímalo by mě, proč jste si specializaci na daňové právo nakonec vybral?

Jak už jsem zmiňoval, stěžejní pro mě byly zahraniční zkušenosti z Německa a Rakouska, které mi poskytly nejen

Schody Home Bar, Zámecké schody 8, Praha 1, tel. 739 579 839, @SchodyHomeBar

hlubší porozumění daňovému právu obecně, ale také jsem získal možnost poznat jiné právní řády a to, jak k oblastem daní přistupují. Tato zkušenost mi pomohla nejen v mém profesním rozvoji, ale také ve vytváření vztahů s mezinárodními klienty a kolegy.

Asi nejvíc mě na tomto oboru vždy fascinoval jeho význam obecně nejen pro podnikatelskou činnost, který si občas ne každý uvědomuje, ale i pro každodenní život. Pro naše klienty pak je a vždy bylo důležité, že jsme schopni poskytnout právní poradenství s přesahem a v souvislostech.

Mohl byste se podělit o své zkušenosti z oblasti daňového a trestního práva, zejména v kontextu daňových kontrol a doměrků?

Mé zkušenosti z oblasti daňového a trestního práva ukazují, že tyto sféry jsou neustále výzvou jak pro firmy, tak i pro jednotlivce. Daňové kontroly a doměrky mohou být v některých případech až likvidační. Daňová kontrola však nemusí končit pouze doměrkem. V posledních letech končí čím dál častěji i podáním trestního oznámení ze strany finančního úřadu. V takových případech se pak v plném rozsahu ukazuje, že odborníci, kteří se trestnímu právu daňovému věnují, musí mít znalosti napříč obory, a to od standardního daňového práva, přes oblasti jako je účetnictví až po trestní právo. Jsem proto rád, že se mohu věnovat i přednáškové činnosti v této oblasti a ve spolupráci s EPRAVO.CZ a za podpory Komory daňových poradců můžeme každoročně pořádat konferenci Trestní právo daňové, na které pravidelně vystupují odborníci z justice, advokacie i akademické sféry.

Od podzimu 2021 působíte ve vedení České advokátní komory, co považujete za nejzásadnější aktivity komory, do kterých se zapojujete?

Obecně je naším cílem zlepšovat a rozvíjet právní prostředí v České republice. Za nejzásadnější aktivity z tohoto pohledu považuji účast zástupců České advokátní komory na legislativním procesu při přijímání právních předpisů, které mají přímý dopad na výkon advokacie. Zároveň podporujeme

vzdělávání advokátů a koncipientů, ať už ve vztahu k novým předpisům, tak i novým trendům, které do advokacie vstupují, např. aktuálně se zaměřujeme na školení v oblasti umělé inteligence.

Na které oblasti se pak soustředíte v rámci činnosti České advokátní komory Vy?

Ve své práci v České advokátní komoře se zaměřuji především na oblast advokátního práva, vzdělávání a vnějších vztahů. Jsem přesvědčen, že udržování vysokých etických standardů a poskytování kvalitního vzdělání jsou klíčové pro udržení důvěryhodnosti našeho stavu a zároveň vysoké úrovně odbornosti v našem povolání. Rovněž se snažím podporovat iniciativy, které přispívají k inovacím v praxi a zlepšují služby, které advokáti poskytují svým klientům. Kromě tradičních aktivit jsem velmi rád, že se Česká advokátní komora angažuje i v úspěšných projektech jako jsou Advokáti proti totalitě, Advokáti do škol nebo relativně nový projekt Advokáti do dětských domovů.

Co si myslíte o klesajícím zájmu absolventů právnických fakult o kariéru v advokacii?

Klesající zájem absolventů právnických fakult o kariéru v advokacii je samozřejmě znepokojivým trendem. Z části je to podle mě způsobeno vnímáním advokacie jako stresujícího a časově velmi náročného povolání. Zároveň jsou jiné kariérní cesty pro absolventy právnických fakult čím dál atraktivnější. Jsem přesvědčený, že všichni představitelé České advokátní komory by měli pracovat na zlepšení pověsti a atraktivity výkonu advokacie, zdůrazňovat jeho význam a přínos společnosti a zároveň umožnit studentům získat zajímavé zkušenosti z advokátní praxe již během studia.

Kromě výkonu advokacie a Vaší činnosti v rámci České advokátní komory máte i jiné aktivity, jak se Vám daří vše časově skloubit?

V roce 2018 jsem otevřel malý bar na Malé Straně na Zámeckých schodech, jako místo pro setkávání místních a turistů, kam občas zavítají i mí přátelé a naši klienti. Před třemi lety jsem pak

Ondřej Trubač a Petr Bříza

začal s obnovou domu a ovocného sadu po mém pradědovi, malíři Václavu Rabasovi v Krušovicích, což mi přináší jednak velkou radost a svým způsobem i aktivní odpočinek, protože tam vždy přijdu na jiné myšlenky. Sad, který v 70. letech minulého století vykácelo místní jednotné zemědělské družstvo, čítá téměř 140 ovocných stromů. Rád bych tam časem umístil lavičky, aby se tam mohli scházet lidé ze širokého okolí a obnovila se tak tradice, o které mi vyprávěla babička. Tyto aktivity jsou pro mě v zásadě odpočinkem, kde čerpám energii pro své hlavní a srdcové záležitosti, kterými zůstává rozvoj naší kanceláře a práce pro Českou advokátní komoru. ☺

Autor: Mgr. Miroslav Chochola, LL.M., MBA

Foto: Lukáš Bíba/Economia

Ondřej Trubač

Studoval právo na Univerzitě Karlově v Praze a v německém Kielu. Specializuje se na daňové právo, zastupování klientů v daňovém řízení, ve správním soudnictví a na trestní právo daňové. Na posledním sněmu České advokátní komory byl zvolen do jejího představenstva.

Eversheds Sutherland – globální advokátní kancelář

Zakládáme si především na vysoké kvalitě námi
poskytovaných služeb

Eversheds Sutherland patří mezi
10 největších globálních advokátních
kanceláří. Poskytuje poradenství
mj. 72 % společností z amerického
žebříčku Fortune 100 a 62 % společností
z britského indexu FTSE 100.

2 kanceláře
v Praze a Bratislavě

> 19 let
zkušeností

40+
právníků

Chambers
AND PARTNERS

Právní služby poskytujeme zejména v těchto oblastech:

Fúze a akvizice

Energie a energetické
projekty

Pracovní právo

Životní prostředí a odpady

Právní audit kybernetické
bezpečnosti a GDPR

Imigrační služby

Nemovitosti a stavební právo

ESG

Financování a kapitálový trh

Regulatorika

Smlouvy, mezinárodní
obchod a přeprava

Insolvence
a restrukturalizace

Česká republika | Praha

Eversheds Sutherland, advokátní kancelář, s.r.o., Pobřežní 394/12, Praha 8 - Karlín
T: +420 255 706 500, E: praha@eversheds-sutherland.cz, www.eversheds-sutherland.cz

Slovensko | Bratislava

Eversheds Sutherland, advokátska kancelária, s.r.o., Hodžovo námestie 1/A, Bratislava
T: +421 232 786 411, E: bratislava@eversheds-sutherland.sk, www.eversheds-sutherland.sk

Legalizace elektronického podpisu a její praktická úskalí

S postupujícím technologickým vývojem a digitalizací společnosti vyvstává potřeba transformovat některé tradiční právní postupy. Jedním z takových tradičních postupů je i proces úředního ověření podpisu.

Český právní řád stanoví požadavek na úřední ověření podpisu (tzv. legalizaci podpisu) například při:

- jakémkoliv úkonu souvisejícím se založením, vznikem, změnou, zrušením nebo zánikem obchodní korporace anebo při dalších korporátních úkonech,¹
- konsenzuálním rozvodu manželství,²
- uzavření smlouvy o převodu nemovitosti,³ nebo
- podání insolvenčního návrhu.⁴

Ještě donedávna přitom platilo, že požadavek na úředně ověřený podpis se automaticky rovná povinnosti podepisujícího učinit příslušný úkon v listinné, tedy v papírové podobě. A samozřejmě nejen to, takový požadavek dále pro podepisujícího znamenal vynaložit další administrativní náklady a zpravidla fyzicky s listinou cestovat, ať už k notáři, advokátovi nebo na Czech POINT.

Od 1. července 2022 přibyl v českém právu speciální právo občana na digitální službu, které má potenciál dosavadní papírový koncept legalizace změnit. Jde o právo legalizovat elektronický podpis, díky kterému by mělo být možné splnit požadavek na úřední ověření podpisu i v elektronickém dokumentu.

Tento příspěvek si klade za cíl představit hlavní aspekty, výzvy a možné dopady legalizace elektronického podpisu v České republice.

Legalizace podpisu v českém právním řádu

V České republice nemáme jednotnou právní úpravu legalizace podpisu. Primárně můžeme vycházet ze zákona č. 21/2006 Sb., o ověřování shody opisu nebo kopie s listinou a o ověřování pravosti podpisu a o změně některých zákonů (zákon o ověřování), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „OvěřSh“). Ustanovení § 10 OvěřSh uvádí, že „Legalizací se ověřuje, že žadatel listinu před ověřující osobou vlastnoručně podepsal nebo podpis na dokumentu uznal za vlastní [...]“.

Dle důvodové zprávy k OvěřSh je legalizace podpisu prostředkem jednoznačné identifikace osoby v konkrétním čase a ve vztahu ke konkrétnímu podepisovanému dokumentu.⁵ Důvodem pro stanovení zákonného požadavku na legalizaci podpisu je obecný zájem na vyšší právní jistotě. Ta spočívá v tom, že nikdo nemá mít pochybnost o tom, která konkrétní osoba dokument skutečně podepsala, že tak učinila ze své svobodné vůle a že tato

osoba splňovala určité další požadavky v době podepsání dokumentu. Jak jsme již uvedli v úvodu, zákonodárce nedávno nabyt přesvědčení, že tato právní jistota bude zachována i v případě legalizace elektronického podpisu.

Zákonná možnost legalizovat elektronický podpis je obecně upravena v zákoně č. 12/2020 Sb., o právu na digitální služby a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZPDS“). ZPDS, někdy označovaný také jako „digitální ústava ČR“, zakotvil i některá další práva na digitální službu, jako např. právo na vydání osvědčení digitálního úkonu nebo právo na využívání údajů.

Konkrétním ustanovením umožňujícím legalizovat elektronický podpis je § 6 ZPDS. Přestože tato část ZPDS je účinná už od 1. července 2022, praktická realizovatelnost bohužel neprobíhá dostatečně rychle, skrývá řadu komplikací a celkově bohužel zaostává za očekáváním jednoduše využitelného a plnohodnotného řešení.

Legalizace elektronického podpisu obecně

ZPDS nabízí tři zákonné metody, jak lze platně legalizovat elektronický podpis.

Předtím, než si jednotlivé metody představíme, považujeme za důležité upřesnit, jakou úroveň elektronického podpisu lze vlastně legalizovat.

V českém právním prostředí rozeznáváme tyto úrovně elektronického podpisu:

- kvalifikovaný elektronický podpis,⁶
- zaručený elektronický podpis založený na kvalifikovaném certifikátu pro elektronický podpis,⁷
- zaručený elektronický podpis,⁸ a
- tzv. prostý elektronický podpis.⁹

Český právní řád rovněž vymezuje „uznávaný elektronický podpis“, jímž označuje jak kvalifikovaný elektronický podpis, tak i zaručený elektronický podpis založený na kvalifikovaném certifikátu pro elektronický podpis. Uznávaný elektronický podpis tedy není zvláštní úroveň elektronického podpisu, ale jde pouze o definici právního termínu, která je dlouhodobým českým specifickým v rámci Evropské unie.

Je obecně známo, že v českém právním prostředí stále rezonuje otázka neuznávání některých (nižších) úrovní elektronického podpisu. Zejména se v tomto ohledu jeví být problematická nejednotná judikatura českých soudů, která umocňuje výkladové a aplikační nejasnosti elektronického podepisování dokumentů s využitím prostého elektronického podpisu.¹⁰ České soudy ve skutkově obdobných případech opakovaně dochází při interpretaci § 561 odst. 1 a § 562 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „OZ“)¹¹ a článku 3 bodu 10 a článku 25 nařízení eIDAS¹² k navzájem rozporným závěrům. Malá část soudních rozhodnutí podle našeho názoru nesprávně dovozuje neplatnost elektronického právního jednání, které je podepsáno prostým elektronickým podpisem, tedy nejvyšší úrovní elektronického podpisu.

Cílem tohoto článku nicméně není blíže rozebírat jednotlivé úrovně elektronického podpisu anebo se blíže zabývat problematikou nejednotné judikatury českých soudů. Stále však vyhlížíme možné rozhodnutí Nejvyššího soudu, které by mohlo sjednotit judikaturu českých soudů. Dobrou zprávou je, že Nejvyšší soud již disponuje komplexní argumentací k elektronickému podepisování v České republice, která byla součástí dvou podnětů soukromého sektoru na vydání sjed-

nocujícího stanoviska. K jednomu z podnětů se např. připojila i Česká advokátní komora.¹³

V kontextu legalizace elektronického podpisu důvodová zpráva k ZPDS výslovně uvádí, že: “v souladu s nařízením eIDAS lze ověřit jakýkoliv typ elektronického podpisu, tj. včetně jeho prosté formy”.¹⁴

Bez ohledu na trvajících nejednotnou judikaturu českých soudů a některé minoritní názory odborné veřejnosti platí, že legalizovat půjde jakákoli úroveň elektronického podpisu včetně toho prostého. Legalizovat proto půjde například i scan Vašeho vlastnoručního podpisu, který vložíte na elektronický dokument v editoru.

Podmínkou pro legalizaci elektronického podpisu proto není, aby podepisující disponoval kvalifikovaným certifikátem pro elektronický podpis. Takový přístup považujeme za správný, neboť při procesu legalizace není nositelem důvěry samotný podpis, ale až jeho následná legalizace.

Způsoby legalizace elektronického podpisu

Ustanovení § 6 ZPDS upravuje tři elektronické alternativy k tradičnímu úředně ověřenému podpisu:

- ověření osobou oprávněnou k legalizaci,
- ověření informačním systémem veřejné správy a
- ověření využitím uznávaného elektronického podpisu.

ZPDS přitom poskytuje pouze základní právní rámec, jak lze legalizovat elektronický podpis. Konkrétní postup je (nebo by brzy měl být) upřesněn zvláštními zákony, například notářským řádem nebo zákonem o advokacii, resp. prováděcími předpisy k těmto zvláštním zákonům. V rámci prováděcích předpisů a souvisejících dokumentů postrádáme zatím jakékoli metodické předpisy univerzálně využitelné pro podatelny orgánů veřejné moci, které by měly být dobře vybaveny ke kontrole legalizovaných elektronických podpisů.

Ověření osobou oprávněnou k legalizaci dle ustanovení [§ 6 odst. 1 písm. a) ZPDS]

Oprávněnou osobou může být notář, advokát¹⁵ či pracovník některého ze subjek-

tů uvedených v OvěřSh (např. Ministerstvo vnitra nebo kontaktní místa veřejné správy Czech POINT).

Legalizace elektronického podpisu notářem

O ověření elektronického podpisu lze požádat kteréhokoli notáře na území České republiky. Notáři jsou k provádění legalizace zmocněni zákonem č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „NotŘ“), provedeným nařízením vlády č. 317/2021 Sb., o postupu notáře při legalizaci elektronického podpisu, ve znění pozdějších předpisů.

V rámci procesu legalizace má notář vždy povinnost ověřit totožnost podepisující osoby. Prokázání totožnosti může proběhnout osobně¹⁶ v kanceláři notáře, což je, přiznejme si, celkem nepraktické. Má-li podepisující snahu o vyřešení legalizace elektronicky, požaduje její provedení většinou na dálku. V případě, že by se klient do kanceláře notáře dostavil se záměrem získat elektronický dokument s ověřeným podpisem, je v současnosti, z důvodů popsaných dále, vhodnější legalizace podpisu na listinném vyhotovení a následná autorizovaná konverze do elektronické podoby. Pro efektivní legalizaci elektronického podpisu je ideálním řešením prokázání totožnosti vzdáleně prostřednictvím videokonference se současným využitím některého z prostředků pro elektronickou identifikaci. Způsob prokázání totožnosti a podoba legalizované listiny jsou však vzájemně kombinovatelné, je tedy možné prokázat totožnost osoby pro legalizaci elektronického podpisu například platným úředním průkazem.

Jak reálně vypadá z pohledu podepisujícího postup legalizace v případě vzdálené identifikace?

Podepisující podepíše dokument v elektronické podobě s využitím jakékoli úrovně elektronického podpisu. Pokud není podpis založený na certifikátu, musí být na dokumentu viditelný, a to například ve formě textu či obrázku. Pokud podepisující má zájem o vydání kvalifikovaného elektronického certifikátu notářem, například pro následné podepisování elektronického notářského zápisu, může o něj požádat stejným po-

stupem, jako při ověření podpisu, v rámci videokonference elektronické aplikace Centrálního informačního systému Notářské komory České republiky (dále jen „aplikace CIS“). Klient takto podepsaný elektronický dokument zašle notáři ve formátu PDF nebo PDF/A. Dokument lze zaslat e-mailem, datovou schránkou, nebo přes úložiště aplikace CIS.

Na základě jedné elektronické identifikace podepisujícího je možné ověřit podpis na jakémkoli počtu dokumentů, které mohou být notáři zaslány i odděleně. Ověření všech podpisů poté proběhne během jedné videokonference, která včetně přihlášení a ověření totožnosti trvá jen několik málo minut. Jedná se tedy o velice efektivní a komfortní řešení.

Notář si s podepisujícím domluví termín společné videokonference, která je individuálně založena pro každé jednání s klientem, v chráněném prostředí aplikace CIS. Podepisující se pomocí odkazu zaslání notářem přihlásí nejčastěji prostřednictvím bankovní identity,¹⁷ eObčanky,¹⁸ případně dalších způsobů identifikace s vysokou úrovní záruky. Přihlášení a videokonferenci je možné realizovat na jakémkoli zařízení s přístupem k internetu a kamerou, tedy na počítači, tabletu či telefonu.

Notář v rámci videokonference ověří totožnost podepisujícího porovnáním údajů poskytnutých subjektem zprostředkujícím přihlášení s údaji evidovanými v základních registrech, včetně průkazové fotografie. Po identifikaci podepisující vůči notáři prohlásí, že dokument sám podepsal elektronickým podpisem, který uznává za vlastní. U legalizace elektronického podpisu tedy není možnost ověření, že osoba dokument před notářem vlastnoručně elektronicky podepsala. Notář následně vyhotoví ověřovací doložku, kterou opatří kvalifikovaným elektronickým podpisem a kvalifikovaným elektronickým časovým razítkem. Doložka musí být s dokumentem neoddělitelně spojena tak, aby nedošlo k porušení jeho integrity, a aby nemohlo být s dokumentem ani doložkou jakkoli následně manipulováno.

Legalizační doložka, ať pro ověření elektronického či vlastnoručního podpisu, je

jedinou výjimkou z pravidla, že notářské listiny mohou být sepsány pouze v českém jazyce. Ověřovací doložka může být v souladu s § 74 odst. 6 NotŘ vyhotovena v jakémkoli úředním jazyce Evropské unie, který notář ovládá. Pokud klient podepisuje listinu jako člen statutárního orgánu právnické osoby, může ověřovací doložka tuto skutečnost reflektovat. V doložce jsou pak uvedeny identifikační údaje právnické osoby a způsob jednání zapsaný ve veřejném rejstříku. Notář tyto údaje při sepsání doložky ověří z veřejného rejstříku.

Podepisující osoba by měla vzít stejně jako doposud v potaz, že notář ověřuje pouze samotný podpis a totožnost podepisujícího, nikoli celý obsah dokumentu, ať už po právní či faktické stránce.¹⁹ Zároveň je možné provést pouze legalizaci kompletního elektronického dokumentu, tedy nelze ověřit pouze část a následně do dokumentu doplňovat další údaje, nebo podepsat zcela prázdný dokument a takový podpis ověřit. Trvá též požadavek na předložení překladu, pokud je legalizovaný dokument vyhotoven v jazyce, který notář neovládá.

Provedením popsaného postupu máme k dispozici elektronický originál dokumentu s elektronickým podpisem splňující požadavky kladené na úřední ověření tohoto elektronického podpisu a legalizační doložku s elektronickým podpisem notáře a elektronickým časovým razítkem.

Stále se však potýkáme s praktickým problémem – nařízením vlády č. 317/2021 Sb., o postupu notáře při legalizaci elektronického podpisu stanovuje, že příslušná ověřovací doložka musí být s elektronickým dokumentem spojena prostřednictvím kontejneru ve formátu AsiC-E (Associated Signature Containers – Extended)²⁰ tak, aby nedošlo k porušení integrity elektronického dokumentu, na němž je elektronický podpis legalizován.²¹ Kontejner uchovává legalizovaný dokument v originální podobě a zároveň zajistí neoddělitelné spojení s doložkou podepsanou notářem. Postup stanovený nařízením však končí vytvořením kontejneru a o další práci s dokumentem nehovoří. Přirozeně předpokládá, že s dokumentem bude nakládáno v elektronické podobě ve stanoveném formátu AsiC-E.

Formát AsiC-E ale prozatím není formátem přípustným k dodání do datové schránky (není uveden v příloze č. 3 k vyhlášce č. 194/2009 Sb., o stanovení podrobností užívání a provozování informačního systému datových schránek, ve znění pozdějších předpisů). Kontejner jako celek nelze ani autorizovaně konvertovat do listinné podoby, jelikož AsiC-E není podporovaným formátem systému Czech POINT. Co to v praxi znamená? Do doby provedení novelizace vyhlášky č. 194/2009 Sb. či doplnění nařízení vlády č. 317/2021 Sb. nelze výstupní dokument od notáře zasílat prostřednictvím datových schránek, ani jej legislativně pevně stanoveným postupem převést do listinné podoby. Tato skutečnost je samozřejmě značně limitující pro praktické použití legalizovaného dokumentu.

Kontejner AsiC-E obsahující dokument s ověřeným elektronickým podpisem a legalizační doložku je tak v současném stavu legislativy s jistotou využitelný pouze pro notáře, kteří mohou pracovat s jeho elektronickou podobou. Smyslem a účelem zákona zavádějícího možnost ověření elektronického podpisu ale jistě nebylo takto úzké vymezení jeho praktického využití.²² O nevhodnosti takového případného omezení svědčí i stále se zvyšující poptávka po ověření elektronického podpisu spojená s rostoucí digitální gramotností a povědomím o právu na digitální službu ve společnosti. Praxí se tedy vyvinul postup využívající konverzi legalizační doložky a její následné spojení s ověřovaným dokumentem, přičemž takto vzniklý výstup je použitelný v listinné podobě, případně dále autorizovaně konvertovatelný do podoby elektronické, již v obecně využitelném formátu PDF/A. Tento postup dosud není obecně přijímanou možností, je však možností jedinou, pokud chceme ověřování elektronických podpisů přenést z pouhých proklamací v realitu.

Je však patrné, že podobná administrativní překážka není žádoucí, jelikož neúčelně zvyšuje časovou náročnost a s ní i náklady všech zúčastněných. Mnohdy obtíže způsobené nestandardním a v praxi složitě použitelným formátem kontejneru AsiC-E vedou až k nevyužití legalizace elektronického podpisu, což jistě nebyl zamýšlený efekt. Je tedy třeba tento nedostatek odstranit buď zvolením jiného běžně podporovaného formátu

Specialisté na hospodářskou soutěž

Hospodářská soutěž

Regulovaná odvětví

Veřejné zakázky

Compliance

zaručujícího zachování integrity originálního dokumentu či rozšířením podpory formátu AsiC-E.

Na základě vyhlášky č. 318/2023 Sb. kterou se mění vyhláška č. 194/2009 Sb., o stanovení podrobností užívání a provozování informačního systému datových schránek, ve znění pozdějších předpisů,²³ bude formát AsiC-E nově doplněn mezi přípustné formáty datové zprávy. Účinnost této změny nastane k 1. lednu 2024. Nezbývá než doufat, že k tomuto datu bude opravdu technicky možné formát AsiC-E v rámci datových schránek využívat.

Naopak orgány veřejné moci by neměly mít problém s přijímáním a zpracováním formátu AsiC-E. V návrhu vyhlášky č. 259/2012 Sb., o podrobnostech výkonu spisové služby předložené Ministerstvem vnitra se v rámci připomínkového řízení sice objevil požadavek²⁴ na začlenění formátu AsiC-E mezi výstupní datové formáty²⁵ spisové služby, tento požadavek byl odmítnut s tím, že používání AsiC-E formátu již řeší podrobněji Národní standard pro elektronické systémy spisové služby.²⁶ Konkrétně v rámci připomínkového řízení zaznělo, že ve vztahu ke spisové službě veřejné správy funguje AsiC-E formát podobně jako některé jiné kontejnerové formáty, „kdy při příjmu je dokument rozebrán na jednotlivé komponenty, které jsou následně individuálně řešeny – podobně jako e-mail nebo datová zpráva“.

Dle našich informací byl tento výklad následně odmítnut, nicméně orgány veřejné moci by měly být nadále schopny (bez nutnosti novelizace vyhlášky č. 259/2012 Sb.) přijímat a zpracovávat formát AsiC-E, a to jako standardní kontejnerový datový formát, podobně jako ZIP nebo PDF/A, podle § 64 odst. 1 zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.²⁷

Legalizace elektronického podpisu advokátem nebo pracovníkem Czech POINT

Zákonné provedení možnosti legalizovat elektronický podpis advokátem je obsaženo v ustanovení § 25a zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZoA“). Další upřesňující podmínky by měl stanovit stavovský předpis, který prozatím

nebyl publikován. V manuálu České advokátní komory k prohlášení o pravosti podpisu se ve vztahu k legalizaci elektronických podpisů uvádí, že k tomuto druhu prohlášení o pravosti podpisu doposud neexistuje prováděcí dokumentace týkající se technických otázek a způsobu provedení a zaznamenání ověření.²⁸ Představenstvo České advokátní komory dále na schůzi konané dne 12. a 13. září 2022 vzalo na vědomí zprávu, že: [...] zatím není možné v praxi technicky realizovat, neboť stávající systém Czech Pointu neumožňuje k elektronicky podepsanému dokumentu připojit ověřovací doložku. Zástupci ČAK intenzivně jednají s ministerstvy spravedlnosti a vnitra.²⁹ Pokud bude systém Czech POINT umožňovat přístup externích subjektů, na což dle našich informací prozatím není připraven, pak se tato cesta otevře i advokátům. Ti prozatím tedy nemají technické řešení, jak k legalizaci elektronického podpisu přistoupit. Dle legislativního návrhu zákona, kterým se mění ZoA včetně důvodové zprávy k tomuto návrhu zveřejněném v informačním systému ODok dne 13. listopadu 2023, platí, že je obecným cílem, aby advokáti prováděli legalizaci elektronického podpisu prostřednictvím systému Czech POINT. Za tímto účelem je navrhovaná změna §25a ZoA tak, že advokáti budou oprávněni při legalizaci elektronického podpisu využívat údaje vedené v základním registru obyvatel.³⁰

Zákonné provedení možnosti legalizovat elektronický podpis na Czech POINT je obsaženo v ustanovení § 5a a 5b vyhlášky č. 36/2006 Sb., o ověřování shody opisu nebo kopie s listinou a o ověřování pravosti podpisu, ve znění pozdějších předpisů. Bližší podmínky by měly být stanoveny na základě metodiky či návodu Ministerstva vnitra, které však prozatím rovněž nebyly publikovány.³¹ Dle našich informací však již nyní dochází k testovacímu provozu nového systému Czech POINT u vybraných úřadů³² a pravděpodobně od 1. ledna 2024 by měl být systém nasazen plošně.

Legalizovat elektronický podpis u advokáta nebo na Czech POINT tedy bohužel prozatím stále nelze. Spíše než zákonná opora pro tuto metodu legalizace chybí zajištění technického řešení. Do doby nasazení nového systému proto nelze elektronický podpis tímto způsobem legalizovat.

Ověření informačním systémem veřejné správy [§ 6 odst. 1 písm. b) ZPDS]

Druhou zákonnou metodou legalizace elektronického podpisu je vytvoření elektronického ekvivalentu úředně ověřeného podpisu prostřednictvím informačního systému veřejné správy.³³ Správce daného systému musí zajistit, že záznam informačního systému veřejné správy o úředním ověření elektronického podpisu bude opatřen kvalifikovanou elektronickou pečetí a kvalifikovaným elektronickým časovým razítkem.³⁴ K legalizaci bude docházet automatizovaně bez účasti člověka. Konkrétní technické řešení je ponecháno na správci informačního systému veřejné správy.³⁵

Podmínkou pro tuto metodu legalizace je předchozí důvěryhodné ověření identity podepisujícího. Ověřit identitu podepisujícího jde pouze na základě kvalifikovaného systému elektronické identifikace s úrovní záruky vysoká.³⁶ Úroveň záruky vysoká je u českých poskytovatelů splněna u čipové karty Starcos s příslušným komerčním certifikátem pro systém elektronické identifikace (vydává První certifikační autorita, a.s.), eObčanky (vydává Ministerstvo vnitra) nebo v případě využití služby MojeID.³⁷ Nejrozšířenější prostředek pro elektronickou identifikaci, tedy bankovní identita, bohužel pro tuto cestu využitelný není.

Bohužel ani tato metoda legalizace elektronického podpisu prozatím není v praxi příliš využitelná. Primárním důvodem je i v tomto případě absence potřebné funkcionality na straně informačních systémů veřejné správy. Další překážkou pro rozšířenější využití této metody je i celkově nedostatečný počet prostředků pro elektronickou identifikaci s úrovní záruky vysoká.

V tomto ohledu by však alespoň částečně mohlo pomoci možné široké využití evropské peněženky digitální identity (dále jen „Peněženka“), která bude pro občany vydávána bezplatně. Peněženku jako prostředek pro elektronickou identifikaci na úrovni záruky vysoká zavádí návrh revize nařízení eIDAS (dále jen „eIDAS 2.0“).³⁸ Peněženku v podobě mobilní aplikace bychom měli mít k dispozici dle předběžných odhadů v průběhu roku 2026.

Ověření využitím uznávaného elektronického podpisu [§ 6 odst. 2 ZPDS]

Třetí a poslední zákonnou metodou legalizace elektronického podpisu je podepsání elektronického dokumentu uznávaným elektronickým podpisem.³⁹ Podmínkou ale je, aby podepisující osoba zapsala údaj o sériovém čísle kvalifikovaného certifikátu, na základě kterého mu byl elektronický podpis vytvořen, vydavatele a platnost tohoto certifikátu prostřednictvím Portálu občana do Registru obyvatel.⁴⁰

V návaznosti na § 6 ZPDS byl novelizován zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy, ve znění pozdějších předpisů tak, že portál veřejné správy již delší dobu umožňuje fyzické osobě zapsat údaje o kvalifikovaném certifikátu,⁴¹ a dále zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech, ve znění pozdějších předpisů, který umožňuje evidenci údajů o kvalifikovaném certifikátu v Registru obyvatel.⁴²

Jaká je ale možnost využití této metody v praxi?

Funkcionalita pro možnost nahrání údajů o kvalifikovaném certifikátu je na Portálu občana aktuálně k dispozici. Na portálu veřejné správy gov.cz je rovněž uvedeno, že „zaevidování certifikátu umožňuje, aby úřady mohly zkontrolovat, které konkrétní fyzické osobě tento certifikát patří, přičemž jedním z benefitů je, že úřady mohou použitému elektronickému podpisu přisoudit právní účinek úředně ověřeného podpisu“.⁴³

Bohužel, technická nepřipravenost většiny informačních systémů veřejné správy v zásadě neumožňuje pracovníkům úřadů ověřit, zda daný kvalifikovaný certifikát podepisujícího je skutečně zaevidován na Portálu občana. K ověření této skutečnosti by mělo docházet snadným získáním těchto údajů z Registru obyvatel.⁴⁴ V tomto ohledu lze zmínit rozhodnutí Vrchního soudu v Praze, sp. zn. 3 VSPH 610/2023-A-122, ze dne 28. června 2023, které uvádí:

„V projednávané věci (...) podal prostřednictvím své právní zástupkyně (advokátky) insolvenční návrh. Tento návrh byl advokátkou podepsán jejím uznáva-

ným elektronickým podpisem; jelikož nebyl ověřen ve smyslu § 6 odst. 1 ZPDS, musela by jej dle § 6 odst. 2 ZPDS advokátka vytvořit na základě kvalifikovaného certifikátu pro elektronický podpis – ten však dle registru obyvatel nemá zapsán. Její podpis na insolvenčním návrhu tak nelze považovat za úředně ověřený, resp. nelze uzavřít, že v daném případě byl naplněn požadavek úředně ověřeného podpisu způsobem stanoveným § 6 ZPDS.“

Výše uvedené potvrzuje, že alespoň soudy začínají s touto variantou legalizace dle § 6 odst. 2 ZPDS pracovat. S ohledem na znění rozhodnutí předpokládáme, že by soudy již nyní měly mít možnost výpisem z Registru obyvatel fakticky ověřit, zda podepisující osoba skutečně zapsala údaje o kvalifikovaném certifikátu prostřednictvím Portálu občana. Tímto by se otevřela cesta nejenom pro plnou elektronizaci insolvenčních návrhů (bez nutnosti doposud hojně užívané autorizované konverze z papírové podoby), ale i dalších podání adresovaných například rejstříkovým soudům.

Jistým úskalím toho způsobu může být složitost samotného procesu zaevidování certifikátu a skutečnost, že převážná část občanů nedisponuje kvalifikovaným certifikátem pro elektronický podpis, na základě kterého by fyzické osoby mohly podepisovat uznávaným elektronickým podpisem.

I v tomto případě však s nadějí vyhlížíme budoucí přínos Peněženky. Dle nařízení eIDAS 2.0 bude jednou z obligatorních funkcí Peněženky možnost podepisovat kvalifikovaným elektronickým podpisem.⁴⁵ Využití kvalifikovaného elektronického podpisu bude současně pro občany bezplatné.⁴⁶ Každý občan, který bude využívat Peněženku, by tak měl být schopen disponovat kvalifikovaným certifikátem.

Bude-li mít v budoucnu daleko více občanů kvalifikovaný certifikát pro elektronický podpis, mělo by jít podle našeho názoru o uživatelsky přívětivou a ve výsledku i mezi občany rozšířenou metodu legalizace elektronického podpisu. Nezbytným krokem ale samozřejmě bude minimálně technické zajištění toho, aby měl orgán veřejné moci fakticky možnost ověřit, zda došlo k zápisu údajů o kvalifikovaném certifikátu podepisujícího

do Portálu občana. V této souvislosti bychom de lege ferenda velmi uvítali možnost správce Peněženky nebo kvalifikovaného poskytovatele důvěryhodných služeb vydávajícího kvalifikovaný certifikát zapisovat údaje o kvalifikovaném certifikátu napřímo do Registru obyvatel namísto samotného občana, například na jeho výslovný pokyn při zpřístupnění Peněženky či při následném vydání kvalifikovaného certifikátu, pokud bude vydání Peněženky a vydání certifikátu v čase odlišné.

Dopady využití legalizace elektronického podpisu v praxi

Aktuální trend digitalizace je umocněn technologickým pokrokem, ale i politickým směřováním Evropské unie.⁴⁷ Vnímáme, že i Česká republika si uvědomuje výhody spojené s digitalizací. Nic na tom nemění ani to, že se prozatím nepodařilo plnohodnotně zajistit provedení všech metod legalizace elektronického podpisu popsaných výše.

Legalizace elektronického podpisu přináší výrazné zrychlení a zjednodušení těch transakcí, které dříve vyžadovaly fyzickou přítomnost a učinění mnoha administrativních kroků. Legalizací elektronického podpisu tak můžeme nově digitalizovat celou řadu dalších procesů a v zásadě plně digitalizovat veškeré procesy v obchodních korporacích.

V oblasti nemovitostního práva by díky plnému zavedení legalizace elektronického podpisu mělo být možné například plně digitalizovat proces koupě nemovitostí. Legalizovat elektronický podpis půjde u smlouvy o převodu nemovitosti, zástavní smlouvy a dalších souvisejících dokumentů, což výrazně zkrátí čas potřebný k celkovému uzavření transakce a nepochybně se i sníží příslušné administrativní náklady. Tato oblast nicméně velmi brzy díky spolupráci Českého úřadu zeměměřického a katastrálního s dalšími aktéry veřejného a soukromého sektoru přinese inovovaný proces ověřování identity podepisujícího a dosáhne alespoň hypotetické možnosti plně digitalizovaného procesu. Tu by měl umožnit přepracovaný systém uvedeného úřadu, který bude na dálku namísto již nevydávaného identifikátoru MPSV (tzv. IK MPSV) umož-

ňovat kontrolu čísla dokladu totožnosti a údaje o jeho platnosti zapsané v kvalifikovaném certifikátu pro elektronický podpis. Půjde nicméně pouze o agendu katastru nemovitostí.

V oblasti práva obchodních společností lze díky legalizaci elektronického podpisu očekávat změnu ve způsobu, jakým nyní probíhají valné hromady. Příslušné fyzické osoby budou moci nejenom hlasovat či diskutovat na valné hromadě konané na dálku, ale i vzdáleně podepisovat všechny typy korporátních dokumentů, což do budoucna významně zvýší efektivitu a flexibilitu korporátních procesů.

Výhodou legalizace elektronického podpisu je bezpochyby i to, že tímto způsobem lze povýšit i tu nejnižší úroveň elektronického podpisu na úroveň uznávaného elektronického podpisu. To může mít pro občany pozitivní dopad např. při činění úkonů vůči tzv. veřejnoprávním podepisujícím ve smyslu § 6 odst. 2 zákona č. 297/2016 Sb., o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce, ve znění pozdějších předpisů.

Konečně, legalizace elektronického podpisu neusnadňuje pouze realizaci řady procesů, ale také otevírá dveře pro inovace v celé řadě odvětví a vývoj nových technologických řešení.

Poznámky:

- ¹ Ustanovení § 6 odst. 1 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění pozdějších předpisů.
- ² Ustanovení § 757 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
- ³ Ustanovení § 7 odst. 2 zákona č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální zákon), ve znění pozdějších předpisů.
- ⁴ Ustanovení § 97 odst. 2 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů.
- ⁵ Důvodová zpráva k zákonu č. 21/2006 Sb., o ověřování shody opisu nebo kopie s listinou a o ověřování pravosti podpisu, ve znění pozdějších předpisů. Dostupná zde: <https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=13618&pdf=1>, str. 9.
- ⁶ Viz článek 3 bod 12, článek 28 a 29 a přílohy

Závěr

Legalizace elektronického podpisu představuje významný krok směrem k další digitalizaci dokumentů v České republice.⁴⁸ Tato inovace nabízí významné možnosti pro modernizaci, efektivitu a zejména umožňuje digitalizaci těch procesů, které byly dříve výhradně v listinné, tedy v papírové podobě.

Z důvodu technické nepřipravenosti na straně České republiky bohužel nadále existují významné překážky, které brání plnohodnotnému využití této novinky v praxi. Dobrou zprávou je, že Česká republika podle našeho názoru tyto věcné nedostatky vnímá a věříme, že je bude schopna v dohledné době postupně odstraňovat. Nezbyvá než doufat, že se České republice podaří reagovat co nejsvižněji a dočkáme se vítaného posunu v brzké době.⁴⁹

Povzbudivé je i to, že i přes tyto výzvy lze využívat výhody spojené s legalizací elektronického podpisu v praxi již nyní. V tomto ohledu je klíčová činnost notářů, kteří legalizaci elektronického podpisu plnohodnotně realizují za současného zachování vysokých nároků ohledně bezpečného a spolehlivého prokázání totožnosti podepisujícího. Samotný proces legalizace přitom není zvláště složitý. Podepisující jej může absolvovat během pár minut a to distančně, například jen s pomocí chytrého telefonu a bankovní identity.

S postupným zlepšováním technického nastavení jednotlivých systémů veřejné správy bude přirozeně přibývat i poptávka po legalizaci elektronického podpisu ze strany občanů. To platí i pro obchodní korporace, které by si měly postupně uvědomovat potenciál legalizace elektronického podpisu, neboť jde o zajímavou konkurenční výhodu, a budou postupně zavádět procesy směřující k digitalizaci v zásadě všech dokumentů, tedy i těch, u kterých je stanoven požadavek na úřední ověření podpisu. Využít mohou též zápis údajů ověřených notářem z veřejného rejstříku přímo do legalizační doložky, konkrétně způsobu jednání a identifikace právnické osoby.

S potěšením konstatujeme, že s jednou z alternativ legalizace elektronického podpisu již pracují i české soudy v insolvenční agendě.

JUDr. Dalibor Kovář, vedoucí advokát

Mgr. Jakub Dozbaba, advokát

Mgr. Diana Urbanová, notářská koncipientka,

Notářský úřad Mgr. Martina Říhy, notáře v Praze
HAVEL & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář

- č. I (požadavky na kvalifikovaný certifikát) a II (požadavky na kvalifikovaný prostředek) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 ze dne 23. července 2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES (dále jen „eIDAS“).
- ⁷ Tato úroveň elektronického podpisu nemá výslovně upravenou definici, i když s ním shora uvedené nařízení pracuje (např. v čl. 27 eIDAS).
- ⁸ Viz článek 3 bod 11 eIDAS.
- ⁹ Viz článek 3 bod 10 eIDAS.
- ¹⁰ Donát, J., Tomíšek, J., Fencel, I. Je publikovaná judikatura k elektronickým podpisům skutečně relevantní? Epravo.cz [online]. 2023. Dostupný na <https://www.epravo.cz/top/clanky/je-publikovana-judikatura-k-elektronickym-podpisum-skutecne-relevantni-116077.html>.
- ¹¹ Ustanovení § 561 odst. 1 OZ: „K platnosti práv-

ního jednání učiněného v písemné formě se vyžaduje podpis jednatelů. Podpis může být nahrazen mechanickými prostředky tam, kde je to obvyklé. Jiný právní předpis stanoví, jak lze při právním jednání učiněném elektronickými prostředky písemnost elektronicky podepsat.“ Ustanovení § 562 odst. 1 OZ: „Písemná forma je zachována i při právním jednání učiněném elektronickými nebo jinými technickými prostředky umožňujícími zachycení jeho obsahu a určení jednatelů osoby.“

¹² Článek 3 bod 10 nařízení eIDAS: „elektronickým podpisem rozumíme data v elektronické podobě, která jsou připojena k jiným datům v elektronické podobě.“ Článek 25 odst. 1 nařízení eIDAS: „Elektronickému podpisu nesmějí být upírány právní účinky a nesmí být odmítán jako důkaz v soudním a správním řízení pouze z toho důvodu, že má elektronickou podobu nebo že nesplňuje požadavky na kvalifikované

JSME SILNÁ REGIONÁLNÍ KANCELÁŘ S TRADICÍ

Právo nás baví více než 20 let!

Hradec Králové / Praha / Vysoké Mýto / Rychnov n. Kněžnou / Kolín

- elektronické podpisy nebo jsou s nimi logicky spojena a která podepisující osoba používá k podepsání.“
- ¹³ Zápis z 18. schůze představenstva České advokátní komory (ČAK, Komora), která se konala 19. června 2023. Zápis je dostupný zde: https://www.cak.cz/assets/zapis_18_schuze_predstavenstva_web.pdf. Oba podněty podala Česká bankovní asociace s podporou dalších subjektů.
- ¹⁴ Důvodová zpráva k zákonu č. 12/2020 Sb., o právu na digitální služby. Dostupná zde: <https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=160916>, str. 15. Shodně též: Zajíček, Z., Korbel, F., Kovář, D., Amler, P., Donát, J., Tomášek, J., Oršulík, D. Zákon o právu na digitální služby. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, str. 74–92.
- ¹⁵ V případě advokáta však upozorňujeme, že nejde stricto sensu o úřední ověření podpisu, ale o prohlášení o pravosti podpisu ve smyslu § 25a zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů, které však má stejné účinky.
- ¹⁶ Viz § 64 NotŘ.
- ¹⁷ Bankovní identita je dle článku 8 odst. 2 písm. b) nařízení eIDAS prostředkem pro elektronickou identifikaci s úrovní záruky značná a je poskytována většinou běžných bank automaticky, jejich seznam je dostupný zde: <https://www.bankid.cz/#banky>.
- ¹⁸ Jde o občanský průkaz s aktivovaným kontaktním elektronickým čipem. eObčanka je dle článku 8 odst. 2 písm. c) nařízení eIDAS prostředkem pro elektronickou identifikaci s úrovní záruky vysoká.
- ¹⁹ Viz § 74 odst. 4 NotŘ.
- ²⁰ Mgr. Tomáš Lechner, Ph.D., Jan Frk. Úředně ověřený elektronický podpis. Deník veřejné správy [online]. 2022. Dostupný na <https://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6835327>.
- ²¹ Formát a náležitosti elektronického dokumentu, u něž lze provést legalizaci a postup při provádění legalizace na elektronickém dokumentu, jsou blíže upraveny v nařízení vlády č. 317/2021 Sb., o postupu notáře při legalizaci elektronického podpisu, ve znění pozdějších předpisů.
- ²² Důvodová zpráva k zákonu č. 300/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Dostupná zde: <https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=170767>, str. 22.
- ²³ Vyhláška je platná od 31. 10. 2023, viz: <https://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=318&r=2023>.
- ²⁴ Připomínka 12.14 – „Nad rámec návrhu je do § 23 je nezbytné doplnit formáty datových kontejnerů. Je třeba zohlednit formát Associated Signature Containers – Extended (ASiC-E) podle § 3 odst. 1 vládního nařízení č. 317/2021 Sb., o postupu notáře při legalizaci elektronického podpisu. Dále je masivně používán formát ZIP. Tato připomínka nebyla akceptována s odůvodněním: „Používání ASiC řeší podrobněji národní standard (kapitola týkající se práce s kontejnery); při příjmu je tento kontejner rozebrán a zpracován stejně jako některé další kontejnerové formáty (na jednotlivé komponenty, které jsou pak individuálně řešeny – podobně jako e-mail nebo datová zpráva). Užívání tohoto kontejneru je řešeno na evropské úrovni (prováděcím aktem k nařízení eIDAS). Dostupné zde: <https://odok.cz/portal/veklep/material/ALBSCKJEP9UA/>.
- ²⁵ Ustanovení § 23 vyhlášky č. 259/2012 Sb., o podrobnostech výkonu spisové služby.
- ²⁶ Znění Národního standardu pro elektronické systémy účinné od 1. července 2023 je dostupné zde: <https://www.mvcr.cz/clanek/narodni-standard-pro-elektronicke-systemy-spisove-sluzby.aspx>.
- ²⁷ Viz i stávající judikaturu Nejvyššího správního soudu, např. rozsudek NSS sp. zn. 8 Afs 93/2020, ze dne 21. ledna 2021, dostupný zde: <https://vyhledavac.nssoud.cz/DokumentOriginal/Index/657600>.
- ²⁸ Manuál k prohlášení o pravosti podpisu je dostupný zde: https://www.cak.cz/assets/pro-advokaty/aktuality/manual-k-prohlaseni-o-pravosti-podpisu_final.pdf.
- ²⁹ Zápis z 9. schůze představenstva České advokátní komory (ČAK, Komora), která se konala 12 a 13. září 2022 je dostupný zde: https://www.cak.cz/assets/zapis_web_zmena-8-12-2022.pdf.
- ³⁰ Legislativní návrh zákona, kterým se mění ZoA (včetně důvodové zprávy) je dostupný zde: <https://odok.cz/portal/veklep/material/KORNCT9MD56I/>. Do obligatorních náležitostí prohlášení advokáta o pravosti podpisu se dále např. doplňuje, že se advokát, při legalizaci elektronického podpisu, nebude moci nechat zastoupit advokátním koncipientem.
- ³¹ Informace jsou dostupné na stránkách Czech Point, zde: <https://www.czechpoint.cz/public/e-legalizace-na-czech-pointu/>.
- ³² Např. na Magistrátu města Brna, na Úřadu městské části Praha 8 nebo na Městském úřadu v Kroměříži.
- ³³ Upozorňujeme, že podle § 6 odst. 3 ZPDS nepůjde tuto metodu legalizace použít pro plnou moc k právnímu jednání podle § 441 odst. 2 poslední věty OZ.
- ³⁴ Zajíček, Z., Korbel, F., Kovář, D., Amler, P., Donát, J., Tomášek, J., Oršulík, D. Zákon o právu na digitální služby. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, str. 74–92.
- ³⁵ JUDr. Zuzana Limbergová, LL.M. Úřední ověření elektronického podpisu. Advokátní deník [online]. 2022. Dostupné na <https://advokatnidenik.cz/2022/04/21/uredni-overeni-elektronickeho-podpisu/>.
- ³⁶ Článek 8 odst. 2 písm. c) nařízení eIDAS.
- ³⁷ Stávající prostředky pro elektronickou identifikaci včetně popisu a určení úrovně záruky viz <https://nakit.cz/wp-content/uploads/2021/06/eidentita.pdf>.
- ³⁸ Text nařízení eIDAS 2.0 dle předběžné dohody Komise, Evropského parlamentu a Rady EU, je dostupný zde: <https://www.europarl.europa.eu/committees/en/european-digital-identity-provisional-ag/product-details/20231116CAN72103>.
- ³⁹ Upozorňujeme, že podle § 6 odst. 3 ZPDS nepůjde tuto metodu legalizace použít pro plnou moc k právnímu jednání podle § 441 odst. 2 poslední věty OZ.
- ⁴⁰ Zajíček, Z., Korbel, F., Kovář, D., Amler, P., Donát, J., Tomášek, J., Oršulík, D. Zákon o právu na digitální služby. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, str. 74–92.
- ⁴¹ § 6g odst. 5 zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů: „Portál veřejné správy umožňuje fyzické osobě zápis dokladu, průkazu, osvědčení nebo jiné veřejné listiny za účelem zaslání informace o končící platnosti této veřejné listiny na kontaktní údaj a zápis sériového čísla, vydavatele a platnosti kvalifikovaného certifikátu pro elektronický podpis.“
- ⁴² § 18 odst. 1 písm. m) zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech, ve znění pozdějších předpisů: „V registru obyvatel se vedou [...] sériové číslo, vydavatel a platnost kvalifikovaného certifikátu pro elektronický podpis.“
- ⁴³ Viz <https://portal.gov.cz/sluzby-vs/zaevidovani-kvalifikovaneho-certifikatu-S30258>.
- ⁴⁴ Viz § 6 odst. 2 ZPDS.
- ⁴⁵ Informace je dostupná např. z tiskové zprávy Komise EU ohledně dosažení dohody nad finálním textem nařízení eIDAS 2.0, dostupné zde: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_23_5651.
- ⁴⁶ Tamtéž.
- ⁴⁷ To potvrzuje například politický program Evropské unie: Digitální dekáda 2030, oficiálně zahájený dne 9. 1. 2023; dostupný zde: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32022D2481&from=EN>.
- ⁴⁸ Upozorňujeme, že celá právní úprava je využitelná pouze vnitrostátně na území ČR.
- ⁴⁹ Nedostatků by mohly být odstraněny nejdříve na přelomu roku 2024 a 2025, viz https://www.irozhlaz.cz/zpravy-domov/esbirka-elegislativa-odklad-vnitro-zakony-online-digitalizace-dia_2308050600_cib.

Fyzická osoba jako poskytovatel zajištění podnikatelského úvěru – jedná jako podnikatel nebo spotřebitel?

Obchodní společnosti jsou při sjednávání svého financování často postaveny před požadavek věřitele, aby nějakou formu zajištění či ručení při jejich financování poskytly i koneční vlastníci těchto společností. Typicky tak konečný vlastník dané společnosti poskytne zástavu podílu ve financované společnosti, podepíše dohodu o vyplňovacím právu směnečném a vystaví blankosměnku, nebo se za dluhy jeho společnosti zaručí. Nabízí se tak otázka, zda toto zajištění konečný vlastník, jako fyzická osoba, uzavírá z pozice podnikatele nebo spotřebitele a zda se tak na něj vztáhnou pravidla chránící spotřebitele. Odpověď na tuto otázku má přitom značné praktické dopady – pokud by vlastník společnosti uzavíral zajišťovací dokumenty jako spotřebitel, nemohla by v nich například být platně sjednaná rozhodčí doložka.¹ Dále by například spotřebitele, na rozdíl od podnikatele, nešlo žalovat mimo místo jeho bydliště.²

Podnikatel, spotřebitel a správa vlastního majetku

V první řadě je nutné konstatovat zřejmé – vnitrostátní právní předpisy ani předpisy práva EU výslovně nestanoví, zda může mít společník obchodní společnosti postavení spotřebitele, a zda se na něj tudíž uplatní ustanovení chránící spotřebitele.³ Kam tudíž takového konečného vlastníka společnosti při jeho právním jednání v souvislosti se společností zařadit? Je to podnikatel? Spotřebitel? Nebo nepadne ani do jedné kategorie tohoto dělení?

Je na místě připomenout základní východiska pro posouzení toho, zda fyzická osoba uzavírá smlouvy jako podnikatel nebo spotřebitel. Zprv, neexistuje osobní status spotřebitele nebo ne-spotřebitele, bere se v úvahu postavení, v jakém se daná smluvní strana nachází při uzavírání konkrétní smlouvy.⁴ Zadruhé, předmět uzavírané smlouvy je bezvýznamný, posuzuje se pouze to, zda smluvní strana jedná v rámci své podnikatelské činnosti či nikoliv.⁵ Je samozřejmé, že je nutné rozlišovat mezi podnikáním dané společnosti a podnikáním jejího společníka. Dostáváme se zde tudíž k posouzení hranice toho, zda jde při jednání takového společníka již o podnikání nebo o pouhou správu vlastního majetku.⁶

Rozlišením podnikání a pouhé správy majetku se zabíral i Soudní dvůr Evropské unie (SDEU), přičemž za klíčový určovatel ve vymezení rozdílu mezi podnikáním a správou vlastního majetku shledal vliv

a aktivitu společníka na správě jeho společnosti. V rozsudku Ministero dell'Economia e delle Finanze proti Cassa di Risparmio di Firenze SpA,⁷ SDEU vymezil rozdíl mezi podnikáním a správou vlastního majetku tak, že pokud většinový společník ve společnosti pouze vykonává svá hlasovací a další společnická práva, o podnikatelskou činnost společníka se nejedná. Pokud se však takový většinový společník přímo či nepřímo vměšuje do správy společnosti, už je považován za někoho aktivně účastnícího se dané hospodářské činnosti společnosti, a tedy vykonávajícího podnikatelskou činnost. V dalším případě Česká spořitelna proti Feichterovi⁸ SDEU již přímo rozhodoval o otázce poskytnutí zajištění společníkem úvěrované společnosti. V daném případě společník avaloval směnku, kterou k zajištění svých dluhů vystavila jím vlastněná společnost. Zde SDEU prohlásil, že na toto jednání nemůže být pohlíženo jako na jednání, které bylo poskytnuto mimo jakoukoliv podnikatelskou činnost, pokud bylo učiněno v případě úzkých profesionálních a podnikatelských vazeb fyzické osoby na tuto společnost, spočívajících v tom, že fyzická osoba byla 60 % společníkem i jednatelem této společnosti.

M. Hulmák ve vztahu k čistě vnitrostátní úpravě jde ještě dál a uzavírá, že je nutné vycházet z definice podnikatele v ustanovení § 420 občanského zákoníku.⁹ Píše, že ani při většinovém podílu nebo rozhodujícím vlivu společníka na jednání společnosti nelze jeho činnost za podnikatelskou označit. To by šlo až v případě, kdyby takový společník

správu obchodních podílů vykonával např. živnostenským způsobem.¹⁰ Doplnuje však, že je možné, že z důvodu úzkých vazeb společníka na společnost bude při jeho jednání vyloučena aplikace pravidel k ochraně spotřebitele.¹¹

Ochrana spotřebitele jako poskytovatele zajištění v judikatuře SDEU

Otázce poskytnutí zajištění podnikatelského úvěru fyzickou osobou se SDEU věnoval ve vícero rozhodnutích. Klíčovým je rozhodnutí SDEU Bayerische Hypotheken.¹² V dané věci se soud zabýval tím, zda se mohou ochranná ustanovení ve směrnici o smlouvách uzavíraných mimo obchodní prostory vztahovat na syna, který se zaručil za zaplacení dluhů ze smlouvy o úvěru, kterou uzavřela stavební firma jeho otce. SDEU shledal, že pokud se fyzická osoba zaručí za dluhy osoby, které jsou sjednány v rámci její podnikatelské činnosti, nemůže se na ručitele vztahovat ochrana spotřebitele dle předmětné směrnice. Z tohoto rozsudku je tudíž dovozováno základní pravidlo, že fyzickým osobám poskytujícím zajištění podnikatelských úvěrů nelze přiznat ochranu, která by v jejich pozici jinak běžně patřila spotřebitelům.

SDEU následně v letech 2015 až 2016 rozhodoval další sérii případů týkajících se otázky ochrany fyzických osob, které poskytují zajištění podnikatelských úvěrů a které vyvstávaly z mnohačetných sporů mezi fyzickými osobami a několika rumunskými bankami. Soud zde vyprecizoval a doplnil

své závěry pocházející z rozsudku Bayerische Hypotheken o závěry z pozdějšího, výše zmiňovaného rozsudku, Česká spořitelna proti Feichterovi. SDEU sdělil, že je na vnitrostátních soudech, aby posoudily, zda fyzická osoba poskytující zajištění jednala v rámci své profesní činnosti nebo z důvodu svých funkčních vztahů, které má s touto společností (jako je např. výkon funkce jejího jednatele nebo nezanedbatelná účast na základním kapitálu dané společnosti) nebo zda tato osoba jednala za ryze soukromými účely.¹³ Vidíme tudíž posun v rozšíření ochrany fyzických osob v tom, že je vždy nutné samostatně posuzovat důvody, pro které fyzická osoba zajištění podnikatelského úvěru poskytla. SDEU tudíž rozhoduje odlišně v případě, kdy dluhy společnosti zajišťuje její jednatel a společník¹⁴ a jinak, když dluh z podnikatelského úvěru zajistí například rodiče jednatele takové společnosti.¹⁵

Rozhodovací praxe Nejvyššího soudu

Nejvyšší soud ve své rozhodovací činnosti navazuje na rozhodnutí Bayerische Hypotheken, na které v odůvodněních výslovně odkazuje. Nejvyšší soud uvádí, že např. ve vztahu k ručiteli „lze použít předpisy na ochranu spotřebitele [...] jen v případě, že dlužník z primárního (hlavního) závazkového vztahu řídícího se obchodním zákoníkem není podnikatelem, a kdy je to ve prospěch ručitele“¹⁶ což bylo rozhodováno v kontextu platnosti sjednané rozhodčí doložky v ručitelském prohlášení. Závěr o tom, že jednání ručitele poskytujícího zajištění za závazky vyplývající ze smlouvy uzavřené mezi podnikateli a týkající se jejich podnikatelské činnosti nemá spotřebitelský charakter, potvrdil Nejvyšší soud s odkazem na svou ustálenou rozhodovací praxi a rozhodnutí Bayerische Hypotheken i v posledních letech (Rozhodnutí NS sp. zn. 33 Cdo 1010/2019 ze dne 29. 5. 2019).

Zdá se však, že Nejvyšší soud již několik let nereflktuje vývoj výše nastíněné judikatury SDEU, který započal v rozhodnutí Česká spořitelna proti Feichterovi a pokračoval například v rozhodnutí SDEU Tarcău.¹⁷ V tomto rozhodnutí SDEU rozhodoval o skutkové velice podobné situaci jako Nejvyšší soud v rozhodnutí sp. zn. 33 Cdo 1010/2019 zmíněném výše. V případě SDEU podnikatelský úvěr společnosti svého syna zajistili jeho rodiče pán a paní Tarcău zajišťovacím převodem práva ke své nemovitosti, v případě rozhodovaném Nejvyšším soudem zajistila podnikatelský úvěr syna zástavním právem

ke své nemovitosti jeho matka. Nejvyšší soud nekompromisně shledal, že na matku, jako poskytovatelku zajištění podnikatelského úvěru, se ochrana spotřebitele nevztáhne. SDEU však naopak ve svém usnesení Tarcău sdělil vnitrostátnímu soudu, že má určit, zda v případě fyzické osoby, která poskytla zajištění za splnění závazků obchodní společnosti, tato osoba vůbec jednala v rámci své profesní činnosti nebo z důvodu svých funkčních vztahů, které má s touto společností, nebo zda jednala za ryze soukromými účely.¹⁸ Zatímco se Nejvyšší soud ve svých rozhodnutích omezuje pouze na posouzení pomyslné první vrstvy toho, zda je primární závazkový vztah, který je zajištěn, podnikatelského charakteru, již se vůbec nezaobírá druhou vrstvou tohoto posouzení. V té by se měl Nejvyšší soud zabývat i tím, zda fyzická osoba poskytuje zajištění podnikatelského závazku na základě svých profesních nebo soukromých zájmů – což by bylo v souladu s vývojem judikatury SDEU.

Závěr

Lze se vrátit k ilustrativní situaci uvedené v úvodu, ve které má konečný vlastník společnosti poskytnout zajištění při jejím financování. Závěrem je, že takový vlastník zde nebude vystupovat v pozici podnikatele, pokud činnost ve vztahu ke společnosti nevykonává živnostenským nebo obdobným způsobem, a naopak tato činnost bude posouzena pouze jako správa vlastního majetku. Zároveň však sama skutečnost, že fyzická osoba není podnikatelem, ještě neznamená, že je chráněna jako spotřebitel.¹⁹ To, zda fyzická osoba poskytující zajištění bude posouzena jako spotřebitel, bude hodnoceno ve světle toho, zda zajišťuje podnikatelský závazek a zda tento závazek zajišťuje například z důvodu svého rozhodujícího kapitálového vlivu ve společnosti nebo funkční provázanosti s touto společností, anebo zda jedná za soukromými účely. Toto posouzení by se tak mělo učinit již při přípravě zajišťovací smluvní dokumentace, přičemž v případě sporu by o ní musel rozhodnout s konečnou platností soud.

Mgr. Anna Kalášíková
Bříza & Trubač, s.r.o., advokátní kancelář

BŘÍZA & TRUBAČ
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ – ATTORNEYS AT LAW

Poznámky:

- ¹ Srov. § 2 odst. 1 zákona č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení, ve znění pozdějších předpisů.
- ² Srov. čl. 18 odst. 2 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012 ze dne 12. prosince 2012 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech, ve znění pozdějších předpisů (Brusel I bis).
- ³ ČERVENÁ, L.: K odpovědnosti za vady při převodu podílu či akcií – 2. část. Právní rozhledy 21/2021, str. 735.
- ⁴ Rozsudek Soudního dvora ve věci C-464/01, Johann Gruber proti Bay Wa AG, ze dne 20. 1. 2005, Stanovisko generálního advokáta F. G. Jacobse ze dne 16. 9. 2004, bod 34.
- ⁵ Srov. § 419 zákona č. 99/2012 Sb., občanského zákoníku, dále viz např. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 23 Cdo 1835/2012 ze dne 25. 6. 2014.
- ⁶ HULMÁK, M.: Správa vlastního majetku a podnikání. Právník 3/2021, str. 168.
- ⁷ Rozsudek Soudního dvora ve věci C-222/04, Ministero dell'Economia e delle Finanze proti Cassa di Risparmio di Firenze SpA, Fondazione Cassa di Risparmio di San Miniato a Cassa di Risparmio di San Miniato SpA, ze dne 10. 1. 2006, bod 111–112.
- ⁸ Rozsudek Soudního dvora ve věci C-419/11, Česká spořitelna, a. s. proti Geraldu Feichterovi, ze dne 14. 3. 2013.
- ⁹ HULMÁK, M.: Správa vlastního majetku a podnikání. Právník 3/2021, str. 171.
- ¹⁰ Ibid, str. 171.
- ¹¹ Ibid, str. 176, dále ŠVESTKA, J. a další: Občanský zákoník. Komentář. 10. vydání. C. H. Beck, 2006, str. 337.
- ¹² Rozsudek Soudního dvora ve věci C-45/96, Bayerische Hypotheken – und Wechselbank AG proti Edgaru Dietzingerovi, ze dne 14. 3. 2013.
- ¹³ Rozsudek Soudního dvora ve věci C-534/15, Pavel Dumitraş and Mioara Dumitraş proti BRD Groupe Société Générale – sucursala Satu Mare, ze dne 14. 9. 2016.
- ¹⁴ Rozsudek Soudního dvora ve věci C-419/11, Česká spořitelna, a. s. proti Geraldu Feichterovi, ze dne 14. 3. 2013, bod 37.
- ¹⁵ Usnesení Soudního dvora ve věci C-74/15, Dumitru Tarcău, Ileana Tarcău proti Banca Comercială Intesa Sanpaolo România SA a další, ze dne 19. 11. 2015, bod 10 ve spojení s bodem 28 a 29.
- ¹⁶ Usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 5279/2014 ze dne 15. 6. 2015.
- ¹⁷ Usnesení Soudního dvora ve věci C-74/15, Dumitru Tarcău, Ileana Tarcău proti Banca Comercială Intesa Sanpaolo România SA a další, ze dne 19. 11. 2015.
- ¹⁸ Ibid, bod 29.
- ¹⁹ ŠVESTKA, J. a další: Občanský zákoník. Komentář. 10. vydání. C. H. Beck, 2006, str. 337.

BRODEC & PARTNERS

— LAW FIRM —

Advokátní kancelář, která Vás bezpečně provede světem paragrafů a pomůže Vám čelit novým výzvám.

www.akbrodec.cz

Vybrané praktické otázky týkající se účinnosti převodu obchodního závodu

Účinnost převodu obchodního závodu je odvislá od skutečnosti, zda je kupující zapsán ve veřejném rejstříku. Podle § 2180 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů („OZ“) „je-li kupující zapsán ve veřejném rejstříku, nabývá vlastnické právo k závodu jako celku zveřejněním údaje, že uložil doklad o koupi závodu do sbírky listin podle jiného právního předpisu.“ Oproti tomu podle odstavce 2 tamtéž „není-li kupující zapsán do veřejného rejstříku, nabývá vlastnické právo k závodu jako celku účinností smlouvy.“ Toto zákonné ustanovení vyvolává v praxi řadu nejasností a diskusí, na některé z nichž autorka v tomto článku upozorní.

Je § 2180 odst. 1 OZ dispozitivní nebo kogentní?

V praxi se často setkáme s dotazem, zda si strany mohou ujednat jiný (předem jednoznačně určený) okamžik účinnosti převodu vlastnického práva k závodu, pokud je kupující zapsán ve veřejném rejstříku. Z hlediska časování je totiž ustanovení § 2180 odst. 1 OZ nastaveno poněkud nešťastně. Strany se mohou sice obrátit na rejstříkový soud, aby doklad o koupi závodu zveřejnil ve sbírce listin veřejného rejstříku, nicméně nedokážou s jistotou předem přesně určit den, kdy rejstříkový soud takto provede.¹ Často tak nezbyvá stranám než nechat doklad o koupi závodu zveřejnit ve sbírce listin veřejného rejstříku prostřednictvím notáře, s čímž jsou ovšem spojeny zvýšené náklady.

Otázka dispozitivnosti ustanovení § 2180 odst. 1 OZ je v odborných kruzích sporná. B. Havel považuje ustanovení § 2180 odst. 1 OZ za kogentní a podle něj si strany jiný okamžik nabytí vlastnického práva sjednat nemohou. Argumentuje tím, že účelem vazby okamžiku nabytí vlastnického práva a veřejného rejstříku je ochrana třetích osob.² Opačně například podle K. Eichlerové³ či J. Brezániové a T. Doležila⁴ je toto ustanovení dispozitivní, s čímž autorka článku souhlasí. Pokud by totiž měla být účelem zákonné úpravy ochrana třetích osob (věřitelů či dlužníků prodávajícího), zákonodárce by uložil povinnost zveřejnit doklad o koupi závodu prodávajícímu, jehož sbírku listin jsou jeho věřitelé či dlužníci schopni sledovat. Zákonodárce ale uložil tuto povinnost kupujícímu, což významně snižuje reálnou šanci věřitelů či dlužníků

prodávajícího, aby se o převodu závodu prodávajícího dozvěděli.

Ustanovení § 2180 odst. 2 OZ spory nevyvolává. Zde není pochyb, že se jedná o ustanovení dispozitivní.

Kdy je kupující zapsán ve veřejném rejstříku?

Diskusi dále vyvolává situace, kdy je kupující subjektem založeným a existujícím podle zahraničního práva zapsaným v zahraničním veřejném rejstříku. Není totiž jednoznačné, zda je v takovém případě kupující zapsán ve veřejném rejstříku ve smyslu § 2180 odst. 1 OZ.

Ustanovení § 2180 odst. 1 OZ ani jiné ustanovení OZ pojem veřejný rejstřík nijak nedefinuje. Důvodová zpráva k § 120

a 121 OZ stanoví, že „Údaje o právnických osobách se zapisují do různých veřejných rejstříků, které vedou soudy nebo jiné orgány veřejné moci. Třebaže má občanský zákoník upravit některé právní formy právnických osob, nemůže institucionálně upravit příslušné veřejné rejstříky (zejména rejstřík spolkový a nadační), protože se jedná o instituty veřejného práva. Z toho důvodu se tato úprava přenechává zvláštním zákonům.“⁵ Jinými slovy, veřejné rejstříky jsou upraveny (a tedy i vypočteny) ve zvláštních zákonech. Z uvedeného by se dalo dovodit, že veřejnými rejstříky zákonodárce zamýšlel veřejné rejstříky vedené soudy či jinými orgány České republiky, nikoliv jakékoliv veřejné rejstříky včetně těch zahraničních.⁶ Podle názoru autorky nebylo by opodstatněné, aby zákonodárce požadoval po zahraničním subjektu, který nabývá závod v České republice, aby zveřejňoval doklad o koupi závodu ve všech zahraničních veřejných rejstřících, ve kterých je zapsán.

Tento závěr se však může změnit, pokud má kupující, jenž je subjektem založeným a existujícím podle zahraničního práva, odštěpný závod zapsaný v (českém) veřejném rejstříku.

Podle § 49 ZVR se do obchodního rejstříku obligatorně zapisují tam vyjmenované údaje o závodu zahraničního subjektu, pokud v České republice zřizuje jeho odštěpný závod. Zahraniční subjekt je tak stricto sensu zapsán v obchodním rejstříku vždy, má-li v České republice odštěpný závod.

Nelze také odhlížet od toho, že odštěpný závod zahraničního subjektu je ve smyslu § 503 odst. 1 a 2 OZ pouze částí závodu zahraničního subjektu, která vykazuje hospodářskou a funkční samostatnost, o které zahraniční subjekt rozhodl, že bude odštěpným závodem a která je zapsána v obchodním rejstříku.

Touto optikou je tak zahraniční subjekt mající odštěpný závod v České republice povinen ve smyslu § 2180 odst. 1 OZ zveřejnit doklad o koupi závodu ve sbírce

listin obchodního rejstříku u jeho odštěpného závodu, kde je obsažen i zápis o něm samotném.

Mgr. Lucie Martinková
GLATZOVA & Co., s.r.o.

GLATZOVA & Co.
PRAHA · BRATISLAVA

Poznámky:

- ¹ Přítom v případě zápisu skutečností do veřejného rejstříku rejstříkový soud podle § 94 odst. 1 zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, ve znění pozdějších předpisů („ZVR“), provádí zápis ke dni uvedenému v návrhu, nejdříve však ke dni jeho provedení. Mohou-li účastníci načasovat zápis do veřejného rejstříku, měli by analogicky být oprávněni načasovat i zveřejnění ve sbírce listin veřejného rejstříku a rejstříkový soud by měl být tímto navrhaným datem vázán (za použití pravidel obdobných jako při zápisu do veřejného rejstříku).
- ² HAVEL, Bohumil. § 2180 [Nabytí vlastnického práva k závodu]. In: HULMÁK, Milan a kol. Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014). 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 181, marg. č. 4.
- ³ EICHLEROVÁ, Kateřina. Nabytí vlastnického práva k obchodnímu závodu. Bulletin advokacie, 2016, č. 1–2, str. 39–44.
- ⁴ BREZÁNIOVÁ, Janka, DOLEŽIL, Tomáš. § 2180 [Nabytí vlastnického práva k závodu].

In: PETROV, Jan, VYTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol. Občanský zákoník. 2. vydání (2. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2023, marg. č. 13.

⁵ Vláda: Důvodová zpráva k zákonu č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, č. 89/2012 Dz.

⁶ Nadto zákonodárce v ustanovení § 3041 odst. 1 OZ používá termín veřejný rejstřík v souvislosti s právní povahou právnických osob upravených OZ (tzn. osob založených a existujících podle českého práva): „Právní povaha právnických osob upravených tímto zákonem se řídí ustanoveními tohoto zákona ode dne nabytí jeho účinnosti. Bylo-li přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona zahájeno řízení o zápisu právnické osoby do veřejného rejstříku, dokončí se podle dosavadních právních předpisů (...).“ Pokud by zákonodárce zamýšlel, aby pojem veřejný rejstřík zahrnoval jak veřejné rejstříky vedené podle českého práva, tak veřejné rejstříky zahraniční, musely by v citovaném ustanovení OZ specifikovat, že se jedná o veřejné rejstříky české.

ZÁZNAM KONFERENCE

Trestní právo daňové

Další **záznamy konferencí** naleznete:
www.epravo.cz/eshop
epravo.cz

Střídavá péče a vzdálenost mezi bydlišti rodičů

Při rozhodování o svěřeni dítěte do střídavé péče musí soudce vyjma základních kritérií zhodnotit i řadu relevantních skutečností, které odrážejí specifika daného případu, jakým je např. útlý věk dítěte, způsob jeho adaptace na změny, nedostatečná komunikace rodičů či jejich nadměrné pracovní vytížení. Neméně podstatným aspektem je i vzdálenost mezi bydlištěm matky a otce.

Jak optimálně zachovat vazbu dítěte na oba rodiče, jejichž bydliště jsou od sebe vzdálena desítky či stovky kilometrů? Jak v režimu střídání na velkou vzdálenost zachovat dítěti pocit zázemí a stálost výchovného prostředí? To jsou otázky, které s ohledem na obecnou povinnost respektovat a hájit nejlepší zájem dětí budou ještě palčivě rezonovat soudními rozhodnutími. Do jaké míry je vzdálenost mezi bydlištěm matky a bydlištěm otce na překážku střídavé péči, si nyní přiblížíme optikou nálezů Ústavního soudu.

Preferovaný model uspořádání

Připomeňme, že střídavá výchova předpokládá ze strany rodičů především toleranci, společnou vůli a schopnost spolu komunikovat a spolupracovat (a zejména nezapojovat dítě do svých vzájemných problémů) a že v zájmu dítěte by tohoto měla být schopna většina rodičů, je seznatelné i z aktuální judikatury Ústavního soudu, který vyslovil, že svěřeni dítěte do střídavé péče obou rodičů má být pravidlem, nikoli výjimkou (srov. kritéria svěřování do péče v nálezu sp.zn. I. ÚS 2482/13 ze dne 26. 5. 2014 čl. V.). Soudce by neměl rezignovat na zjišťování podmínek této formy výchovy jen proto, že jeden z rodičů se střídavou péčí a priori nesouhlasí a požaduje svěřeni dítěte do péče výlučně.

Důvody vedoucí rodiče k vyslovení nesouhlasu se střídavou péčí musí být detailně přezkoumány a nelze připustit, aby nesouhlas rodiče byl sám o sobě důvodem pro vyloučení střídavé výchovy. Relevantní nesouhlas rodiče bude jen tehdy, bude-li vybudován na důvodech, jež jsou způsobitelné intenzivním způsobem negativně zasahovat do zájmu dítěte. Pokud však důvody jsou pouze obstrukční, zjevně iracionální nebo nepřezkoumatelné, nemusí soud provádět jejich dokazování.¹ Pro řádné zjištění skutkového stavu tak musí být zachycen věrný obraz přístupu obou rodičů k výchovnému modelu, který bude v rozhodnutí aplikován a reflektovat jej v odůvodnění svého rozhodnutí.

Svěřeni do střídavé péče ovšem neznamená automatický nárok na to, že dítě stráví s ka-

ždým z rodičů rovnocenný čas. K nestejněmno střídavé péči je třeba výrazně častěji přistoupit v případech nezanedbatelné vzdálenosti mezi bydlišti obou rodičů.

Počet kilometrů není rozhodný

Kritérium velmi velké vzdálenosti nemůže být jediným důvodem vylučujícím vhodnost střídavé péče, aniž by byl blíže zkoumán dopad častého stěhování (cestování) na vývoj dítěte.² Paušální argumenty, zejména ty, které jako nepřekonatelnou stavěly překážku velké vzdálenosti mezi bydlišti rodičů, již neobstojí a je nutné zkoumat vliv přesunů na dítě. Zda dítě bude či nebude převozy a pobytem v odlišném prostředí příliš fyzicky či psychicky zatěžováno, jak jej ovlivní časté cestování, zda nebude narušen způsob jeho vzdělávání či zájmové aktivity s ohledem na ztrátu vazeb v daném sociálním prostředí či zvládnutí školního dualismu na úkor psychické pohody. Zdvojení školních zařízení Ústavní soud přitom nepředpokládá jako obvyklou u střídavé péče na velkou vzdálenost, ale apeluje na dostatečné objasnění, že právě začlenění dítěte do dvou školních kolektivů bude v jeho nejlepším zájmu a že je tedy dostatečně odolné k tomu, aby zvládalo rozdílné učební nároky v různém školním prostředí a ještě se mohlo neomezeně těšit z volnočasových aktivit, tedy aby dítěti v konečném důsledku nebylo upřeno šťastné a spokojené dětství.

Dítě se specifickými zdravotními problémy nebo to, které je vysoce fixováno na jednoho rodiče, zpravidla bude onu presumpci ve prospěch střídavé péče vyvracet. Na straně rodičů by pak mělo být zhodnoceno, zda je v jejich možnostech ve stanoveném intervalu vzdálenost mezi jejich bydlišti překonávat, zda jsou schopni spolu komunikovat harmonicky a v zájmu dítěte a zda jsou oba ochotni spolupracovat při předcházení negativům atypické podoby vzdělávání dítěte.

Ačkoli v řízení o úpravu poměrů k dítěti, které by mělo cestovat mezi vzdálenými bydlišti rodičů, bude vypracován znalecký posudek, posouzení negativních dopadů střídavé péče s ohledem na větší vzdálenost bydlišť obou

rodičů bude vždy úkolem soudu, nikoliv znalce. Soud se pouhým poukázáním na závěry znalce nemůže zbavit odpovědnosti za rozhodnutí o nejlepším zájmu dítěte.³ Nejpodstatnější však nadále zůstane zachování respektu rodiče k právu druhého rodiče na péči a výchovu dítěte, což je nejen v zájmu dítěte, ale i rodičů samotných.

Závěrem

Z ustálené judikatury Ústavního soudu vyplývají tedy jasné závěry, že soudy jsou povinny zvažovat konkrétní dopady případného cestování a střídání školních kolektivů na dítě, ať je vzdálenost mezi bydlišti rodičů jakákoliv. Zároveň je třeba zdůraznit, že ani případný závěr o nevhodnosti častého cestování mezi bydlišti rodičů ve dvou různých školách automaticky (bez dalšího) neznemožňuje svěřeni dítěte do střídavé péče. Dospějí-li obecné soudy k závěru, že pravidelné cestování a navštěvování dvou škol v rovnoměrných intervalech by nebylo v nejlepším zájmu dítěte, mají možnost zvolit tzv. asymetrický typ střídavé péče, v rámci kterého není časový rozsah péče shodný (rovnocenný).⁴

Mg. Zuzana Vávrová, právník

Mgr. Libor Nerad, advokát

MORENO VLK & ASOCIADOS

advokátní kancelář

Poznámky:

- ¹ Nález Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 1206/09 ze dne 23. 2. 2010 (bod 29).
- ² Nález Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 149/20 (bod 27).
- ³ Nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 3522/22, ze dne 30. 3. 2023 (bod 38).
- ⁴ Nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 3522/22, ze dne 30. 3. 2023 (bod 32).

S NÁMI MÁTE PRÁVO
BÝT SAMI SEBOU.

Dopad Fit for 55 na historické budovy

Snaha o klimatickou neutralitu hýbe světem a v jejím důsledku nás čekají i legislativní změny. Do oblasti stavebnictví se rychlým tempem blíží vlna zvyšujících se požadavků na energetickou (ne)náročnost budov, která se bude týkat nejen nové výstavby, ale i budov stávajících. Změny vycházejí z ambiciózního plánu Evropské unie v rámci balíčku „Fit for 55“, který si klade za cíl mimo jiné právě snížení energetické náročnosti budov. Nové budovy mají být budovami s nulovými emisemi do roku 2028. U stávajících budov je plánováno dosáhnout nulových emisí do roku 2050.

Klíčovou úpravou v této oblasti na evropské úrovni je revidovaná směrnice EU o energetické náročnosti budov (Energy Performance of Buildings Directive, EPBD).¹ Jedná se o revizi platné směrnice o energetické náročnosti budov,² kterou Komise navrhla dne 15. prosince 2021. A v tuto chvíli se EPBD již blíží do cílové rovinky. Poslední pozměňovací návrhy jsou ze dne 14. března 2023, kdy návrh procházel prvním čtením v Evropském parlamentu.^{3,4} Požadavky EPBD budou následně transponovány do národní právní úpravy a členské státy budou mít možnost individuální úpravy v rámci stanovených mezí. Avšak základní požadavky jsou již dnes zřetelné. Základním regulačním nástrojem transformace fondu budov bude stanovení minimálních norem energetické náročnosti. Úkolem členských států bude zajistit, aby všechny budovy splňovaly tyto normy, počínaje budovami energeticky nejnáročnějšími.

Průkaz energetické náročnosti budovy („PENB“), jak jej nyní známe, rozeznává 7 kategorií budov v rozmezí A (mimořádně úsporná) až G (mimořádně ne hospodárná). Zaváděnou novinkou bude třída A+. Budovy v této třídě budou produkovat dokonce více energie z obnovitelných zdrojů, než samy spotřebují, a přispívat tak do energetické sítě. Na druhé straně škály energetické náročnosti budov EPBD postupně plánuje odstranit nejméně hospodárné kategorie F a G.

Až na výjimky mají všechny budovy do roku 2027 dosáhnout alespoň třídy energetické náročnosti E. To však není konec. Tato třída se má do roku 2030 transformovat na energetickou třídu D. Z české perspektivy, kdy téměř v každé obci narazíme na historické budovy, rodinné domy, ve kterých žije již několikátá generace, a také „paneláková“ sídliště, se zdá být dosažení těchto met nerealné. Pro mnohé budovy

však bude stanoven odlišný režim. Rozlišovány jsou zejména budovy obytné od budov ostatních a specifický režim budou mít také budovy veřejných orgánů.

Současně EPBD zavádí požadavky na zásadní rozšíření výroby solární energie na budovách. Všechny nové budovy by měly být navrženy tak, aby byly připraveny pro solární systém bez následných nákladných stavebních zásahů a bylo možné v pozdější fázi efektivně instalovat solární technologie. Povinnost umístění zařízení na výrobu solární energie se bude vztahovat primárně na nové budovy, včetně obytných, ale nevyhne se ani budovám stávajícím. EPBD stanoví i lhůty pro splnění této povinnosti. Na členských státech potom zůstává, aby upravily konkrétní podmínky pro její splnění a stanovily možné výjimky pro konkrétní typy budov.

Z výše uvedeného je zcela zřejmé, že splnění požadavků u nových budov může být náročné, avšak je reálné. Ovšem jaký bude dopad na historické budovy?⁵ To, jaké požadavky stanoví vnitrostátní úprava pro historické budovy, nechává EPBD v zásadě na rozhodnutí jednotlivých členských států.⁶ EPBD požaduje, aby členské státy zajistily průběh renovace památek v souladu s vnitrostátními pravidly památkové péče, mezinárodními normami památkové péče a původní architekturou dotčených památek. Stěží si lze však představit, že by historické budovy, které povětšinou spadají do tříd s nejvyšší energetickou náročností, byly schopné dosáhnout ambiciózních požadavků EPBD, navíc v tak krátkém časovém horizontu.

V současnosti jsou dle tuzemské právní úpravy,⁷ historické budovy⁸ ze splnění většiny požadavků na snižování energetické náročnosti (§ 7 ZHE) a povinností ve vztahu k PENB (§ 7a ZHE) vyňaty. Lze proto očekávat, ačkoliv to nelze pochopitelně

tvrdit s jistotou, že přístup zákonodárce k historickým budovám zůstane obdobný a využije možnosti vztáhnout na historické budovy EPBD předpokládané výjimky.⁹ Dábel se však bude nepochybně skrývat v detailu, a to v definici historické budovy.

Přesto, i pokud budou takové výjimky zavedeny, bude mít zvýšení požadavků vztahujících se k energetické náročnosti budov sice nepřímý, avšak nemalý dopad i na historické budovy. Standard, který tento energetický balíček předpisů na trhu nastolí, ve spojení se stále zesilujícím trendem ve společnosti, který směřuje k energeticky nenáročnému fungování ve všech oblastech života a otáčí poptávku na trhu směrem k budovám s nízkými až nulovými emisemi, bude pravděpodobně historické budovy vytlačovat na okraj zájmu jak investorů, tak nájemců. Již nyní tvoří environmentální postoj korporace součást její identity a může se jednat i o důležitou informaci pro klienty, kteří na postoj obchodních partnerů k životnímu prostředí kladou čím dál větší důraz. Proto se pro obchodní společnosti stává energetická náročnost budovy významným hlediskem při výběru prostor, které bude užívat. Již dnes sledujeme, že pro čím dál více společností je pronájem prostor v historické budově, jejíž energetická náročnost je v červených kategoriích, nepřijatelný. Typicky u zahraničních společností není výjimkou zakotvení požadavku užívat prostory v pasivních nebo neutrálních budovách přímo v jejich interních směrnících. Tento trend environmentálního managementu se již v některých zahraničních zemích stává normou a postupně se šíří i u nás. Nové budovy splňující požadavky EPBD a dosahující i na třídu A+ tak budou mít zásadní konkurenční výhodu oproti historickým budovám.

Technologický vývoj však jde stále kupředu a nabízí i pro historické budovy mož-

nosti, jak jejich energetickou náročnost snížit. Jednou z nich jsou tzv. BIPV („building-integrated photovoltaics“), což jsou fotovoltaiky vtělené do stavby, typicky takovým způsobem, že střešní krytina nebo fasáda je tvořena přímo solárními panely. Primárně se s BIPV lze setkat u nových staveb, kde jsou klasické materiály už od prvních fází projektu nahrazovány solárními panely. Vtělení panelů jako integrální součásti do již dokončených staveb není ve většině případů z podstaty věci možné, avšak například výměnu střešní krytiny za BIPV střešní krytinu si již představit lze.

U historických budov budou však mnohem vyšší nároky na vzhled BIPV krytiny, která může oproti původním materiálům působit nepatřičně a nemusí tak dostát požadavkům památkové péče. Této technologii však nelze upřít potenciál. Vývoj jde rychle kupředu a již teď se na trhu objevují BIPV střešní krytiny, které vzhled střešních tašek zdařile imitují, a je možné,

že brzy půjdou od klasické pálené střešní tašky jen stěží rozeznat. Jak bude na takové možnosti památková péče reagovat, a zda bude ochotna ke změně přístupu, který by mohl pomoci tomu, aby historické budovy nebyly opuštěny, uvidíme. Již nyní je přístupná na stránkách Národního památkového ústavu metodika „Fotovoltaické systémy v památkové péči“¹⁰ aktualizovaná k prosinci 2022, která si klade za cíl sjednotit praxi posuzování možnosti umístění fotovoltaických zařízení v případě kulturních památek a památkově chráněných území. Ministerstvo kultury zveřejnilo v tomto roce metodický materiál „Poznání kulturně historických hodnot při posuzování zásahů do hmotné podstaty staveb“.¹¹ Bude zajímavé sledovat, jak se k novým metodikám postaví orgány památkové péče ve své rozhodovací praxi a jakým způsobem budou reflektovány tyto materiály v rozhodnutích soudů, když dosavadní rozhodovací praxe vznikla před zveřejněním těchto materiálů.¹²

Budoucí vývoj tedy bude klást vysoké požadavky jak na nové projekty, tak i na stávající a historické budovy, kterým bude vznikat nová energeticky nenáročná konkurence. Jaká bude reakce trhu a zda se podaří nalézt kompromis mezi památkovou ochranou a požadavky kladenými na budovy v následujících letech, nelze předjímat. Avšak hodnota budov, které tvoří často srdce jednotlivých měst již několik století, není přepočitatelná na ušetřenou energii. ☹

JUDr. Kristýna Faltýnková, advokátka

Mgr. Monika Hrabánková, advokátní koncipientka
PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář

P / R / K
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Poznámky:

- ¹ Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady 2021/0426(COD) o energetické náročnosti budov (přepřacované znění).
- ² Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/31/EU ze dne 19. května 2010 o energetické náročnosti budov, v přepřacovaném znění.
- ³ Legislative Observatory. [online]. [cit. 20230721]. Dostupné na stránkách: [https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?lang=en&reference=2021/0426\(COD\)](https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?lang=en&reference=2021/0426(COD)).
- ⁴ Follow the steps of procedure 2021/0426/ COD. [online]. [cit. 20230721]. Dostupné na stránkách: https://eurlex.europa.eu/procedure/EN/2021_426.
- ⁵ S ohledem na rozdílnou terminologii evropské a vnitrostátní úpravy je pro účely tohoto článku používáno sjednocující označení „historické budovy“ pro všechny budovy, na které lze vztáhnout ochranu památkové péče nebo mají historickou či architektonickou hodnotu, aniž by byly úředně chráněné (pro tyto by členské státy měly stanovit kritéria pro použití nejvyšší třídy energetické náročnosti, která je technicky, funkčně a ekonomicky proveditelná při zachování charakteru budovy).
- ⁶ EPBD k možnosti neuplatňovat minimální požadavky energetické náročnosti v čl. 5 odst. 2 stanoví „Členské státy se mohou rozhodnout nestanovovat nebo neuplatňovat požadavky v odstavci 1 na budovy úředně chráněné jako součást určeného prostředí

- nebo z důvodu jejich zvláštní architektonické či historické hodnoty, pokud by mohlo dodržení některých minimálních požadavků na energetickou náročnost nepřijatelným způsobem změnit jejich charakter nebo vzhled.“ a v čl. 9 odst. 5 písm. a) EPBD (minimální normy energetické náročnosti) „Členské státy se mohou rozhodnout, že nebudou uplatňovat minimální normy energetické náročnosti uvedené v odstavcích 1 a 2 u těchto kategorií budov: a) budovy úředně chráněné jako součást vymezeného prostředí nebo vzhledem k jejich zvláštní architektonické nebo historické hodnotě nebo jiné budovy kulturního dědictví, pokud by splnění norem nepřijatelně změnilo jejich charakter nebo vzhled, nebo pokud jejich renovace není technicky nebo ekonomicky proveditelná; [...]“.
- ⁷ Zákon č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií, ve znění pozdějších předpisů („ZHE“).
  - ⁸ ZHE hovoří v § 7 odst. 5 písm. b) ZHE o „budovách, které jsou kulturní památkou, anebo nejsou kulturní památkou, ale nacházejí se v památkové rezervaci nebo památkové zóně, pokud by s ohledem na zájem státní památkové péče splnění některých požadavků na energetickou náročnost těchto budov výrazně změnilo jejich charakter nebo vzhled“ a v § 7a odst. 5 ZHE o „budovách, které jsou kulturní památkou, anebo nejsou kulturní památkou, ale nacházejí se v památkové rezervaci“.
  - ⁹ EPBD ve své preambuli uvádí: „Stávající výjimky

- pro kulturní dědictví a dočasné budovy by měly být zachovány pro památkově chráněné budovy a budovy kulturního dědictví, a zároveň by měla být vyvíjena a vyzkoušena nová inovativní řešení. Výjimka by měla být rovněž stanovena pro budovy kulturního dědictví, u nichž probíhá proces udělení úřední ochrany, jakož i pro jiné budovy, které vyžadují náležitou památkovou péči jako součást vymezeného prostředí nebo vzhledem ke své zvláštní architektonické a historické hodnotě, pokud byl tento proces zahájen před vstupem této směrnice v platnost. [...] Členské státy by měly přezkoumat své stávající vnitrostátní postupy pro klasifikaci budov jako kulturního dědictví a historických budov, aby bylo možné tento status udělit včas do dne provedení této směrnice.“
- ¹⁰ Fotovoltaické systémy v památkové péči. [online]. [cit. 20230721]. Dostupné na stránkách: <https://www.npu.cz/cs/pamatkova-pece/o-pamatkove-peci/metodicke-materialy>.
  - ¹¹ Poznání kulturně historických hodnot při posuzování zásahů do hmotné podstaty staveb. [online]. [cit. 20230721]. Dostupné na stránkách: <https://www.mkcr.cz/metodicka-cinnost-cs-250>.
  - ¹² ZÍDEK, M. Judikatura ke střetu památkové péče a fotovoltaiky. Zprávy a informace ČKAIT, 2023. [online]. [cit. 20230721]. Dostupné na stránkách: <https://zpravy.ckait.cz/vydani/2023-02/judikatura-ke-stretu-pamatkove-pece-a-fotovoltaiky/>.

Titulkované překlady audiovizuálních děl pohledem autorského práva

Internetová komunikace, zejména prostřednictvím sociálních sítí a v jejich rámci fungujících různých komunit uživatelů propojených na základě rozličných osobnostních preferencí, zálib nebo profesních specializací a nezdědka představujících tzv. sub- nebo i kontrakulturu k oficiálním etablovaným platformám výměny informací či obsahu, včetně obsahu autorskoprávně chráněného, přináší již pravidelně nové podněty a otázky o správném či vhodném nastavení právního, respektive legislativního milieu na danou oblast virtuálního světa online. Nejinak je tomu i v prostředí filmové či televizní tvorby a výroby i distribuce audiovizuálních děl, včetně počítačových her a oblíbených seriálů zejména zahraniční angloamerické produkce.

Míra uspokojení divácké poptávky po této audiovizuální produkci v tuzemsku je ve značné míře závislá i na včasné dostupnosti českých překladů těchto zahraničních filmových děl pro českého nebo slovenského diváka. Ten je obvykle uživatelem rozličných (legálních i nelegálních) online platform pro sdílení zahraniční audiovizuální a filmové produkce, přičemž jeho uživatelský komfort zvyšuje (ne-li vůbec umožňuje) preferovaná jazyková verze překladu poptávaného audiovizuálního díla, jež samo o sobě podléhá autorskoprávní ochraně včetně děl v něm audiovizuálně užitých.

Za účelem rychlého a bezplatného zpřístupňování požadovaných / poptávaných českých nebo slovenských překladů online distribuovaných cizojazyčných filmů, seriálů nebo zábavných pořadů (i v konku-

renci k televizní tvorbě) vzniklo doposud na zdejšímu trhu audiovizuální produkce několik internetových serverů či platform jejich amatérského sdílení, a to v rámci tzv. komunitního „fansubbingu“.¹

Svojí podstatou mají tyto internetové komunity, sdružující amatérské překladatele filmových dialogů, představovat jakousi alternativu k oficiálním distribučním kanálům filmových novinek dříve, než tyto bude možné oficiálně v podobě nejčastěji s českým titulkovaným překladem nebo i dabingem shlédnout v tuzemských kinech, případně i filmů na českém a slovenském trhu (doposud) vůbec nedistribuo- vaných.

Ačkoli toto neformalizované prostředí spontánního stahování, sdílení a výměny textových souborů obsahujících amatérské překlady filmových dialogů do češtiny

nebo slovenštiny formou titulků nebylo zatím objektem právního posuzování judikaturou tuzemských soudů, jeho negativní dopady nejenom soutěžně-právní (ve vztahu zejména k oficiální komunitě profesionálních překladatelů anebo osobám legálních filmových producentů a distributorů audiovizuálních děl), ale zejména ty autorskoprávní (ohledně specificky generovaného obsahu komunitně šířených překladů nestejně kvality či jazykové úrovně), jsou nepochybné.

Předmětem tohoto článku je proto (s ohledem na absenci tuzemské relevantní judikatury) spíše stručné analytické zamyšlení se nad problematikou autorskoprávní povahy fenoménu bezúplatného komunitního sdílení amatérsky či svépomocně zpracovaných titulkových překladů ze strany uživatelů k tomu zaměřených internetových platform.

PEVNÉ ZÁKLADY
VYSOKÉ CÍLE

DUNOVSKÁ
& PARTNERS

BANKOVNICTVÍ A FINANCE
INSOLVENCE
FINANČNÍ RESTRUKTURALIZACE
FÚZE A AKVIZICE
KORPORÁTNÍ PRÁVO
NEMOVITOSTI
SOUDNÍ SPORY

Individuální a aktivní přístup, výjimečná kvalita práce a osobní účast partnerů kanceláře na řešení případů je to, co nás odlišuje od konkurence a umožňuje nám dlouhodobě zachovávat nejvyšší standardy. Proto jsou klienti ochotni svěřit nám ty nejsložitější případy a důvěřovat našemu úsudku. Důvěřujte i Vy.

www.dunovska.cz

Provozovatelé služeb typu „fansubbing“

Jak bylo naznačeno výše, provozovatel služeb pro sdílení a výměnu textových souborů obsahujících české překlady filmových nebo seriálových titulků je ve smyslu ustanovení § 2 a ve spojení s § 5 zákona č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti, považován za poskytovatele služby informační společnosti typu hosting. Svým uživatelům totiž umožňuje shromažďovat informace formou elektronického obsahu obsaženého v textových souborech jejich ukládáním na žádost příjemce služby.

Jinými slovy, zprostředkuje uvedenou službu poskytnutím online prostoru formou datového úložiště pro často anonymní nahrávání i volně stahování textových souborů, které jsou předmětem komunitního hodnocení a vzájemného sdělování, aniž by osoba zpřístupňující předmětný textový soubor musela v detailu takto zpřístupněných titulků uvádět svou pravou totožnost či prokazovat původnost souboru jakožto svého obsahu, vytvořeného vlastní překladatelskou dovedností neboli odborností a na základě prokázaných osobních znalostí překládaného cizího jazyka.

Překladatelský server je obvykle opatřen samostatnou softwarovou aplikací pro stahování filmových titulků do osobního počítače uživatelů, zaručující ve standardním nebo pokročilém režimu nejjednodušší, komfortní a bezprostřední způsob výběru a následné synchronizované implementace sdílených titulkových souborů do uživatelem požadovaného či vybraného audiovizuálního díla (videa), bez nutnosti prohlížení celého webu náhodným vyhledáváním titulků ke konkrétně požadovanému dílu.

Aniž bychom na tomto místě blíže hodnotili a posuzovali legálnost nabídky zmíněného softwaru stahování souborů obsahujících překlady českých titulků audiovizuálních děl pro uživatele překladatelské platformy, je zřejmé, že slouží k zabezpečení procesu spárování neboli synchronizace sdílených titulků s cizojazyčnou verzí předmětného zahraničního filmu nebo televizního seriálu, který v původní podobě určené výrobcem ke zveřejnění a distribuci nebyl pochopitelně titulků opatřen.

I když je shora popsána služba elektronické komunikace poskytovaná svým uživate-

lům zpravidla bezúplatně, generuje finanční prostředky pravidelně zpeněžením / komercializací nabízeného reklamního prostoru třetím osobám. Rovněž vybízí své uživatele k aktivnímu sdílení a výměně titulkovaných překladů zahraniční filmové neboli kinematografické produkce motivačním bodovým hodnotícím systémem bonusových dárek od reklamních partnerů.

Dle komunitních pravidel příslušného serveru se obvykle mezi jeho uživateli připouští víceméně konstruktivní kritika napomáhající zejména s opravou gramatických chyb a lingvistických anebo stylistických nedostatků jednotlivých překladů, které tak v průběhu času doznávají různých změn a úprav přičemž je systematicky počítáno s duplicitou překladů stejných audiovizuálních děl různými uživateli. Ti se mohou (ve snaze o co možno nejrychlejší zpřístupnění překladů) dohodnout na vzájemné spolupráci při společném překládání coby „spoluautoři“ dle pracovního rozvrhu. Sdílené titulků k jednotlivým překládaným filmovým titulům anebo televizním seriálům tak prochází jakousi auto-korekturou a jsou podrobované statistickému hodnocení úspěšnosti mezi registrovanými i neregistrovanými uživateli.

Samoregulace autorských práv provozovateli překladatelských online platform

Provozovatelé internetové platformy zprostředkující službu typu tzv. „fansubbing“, tedy vzájemného sdílení českých překladů cizojazyčných audiovizuálních děl, mnohdy uvádí k problematice autorství, autorskoprávní ochrany a užití obsahu nahrávaného jejími (často neidentifikovanými anonymními) uživateli kontradiktorní prohlášení, jež nezřídka kolidují i s platnou legislativní úpravou českého autorského zákona č. 121/2000 Sb.

Ačkoli provozovatelé překladatelských serverů na jedné straně deklarují, že provádí pouze zběžnou kontrolu technické kvality bez možnosti ověřovat původ nebo okolnosti vzniku nahraných titulků, za jejichž legální původ má ručit či odpovídat sám každý uživatel, který titulků na tento server nahrál, současně na straně druhé závazně a bez dalšího prohlašují autorskou povahu či autorskoprávní status uložených titulků, resp. datových a textových souborů, coby

výsledků tvůrčí činnosti autora, splňujících (zákonou) specifikaci autorských děl a proto také požívajících ochrany autorského zákona i občanského zákoníku.

Dále, navzdory zákonné definici osoby autora i domněnce autorství, nedotknutelnosti, nepřevoditelnosti a výlučné povaze autorských práv majetkových i osobnostních, včetně nezadatelného práva autora díla rozhodnout o způsobu či podobě jeho zveřejnění i jeho dalšího užití, při respektování jeho individuálního rozhodnutí o způsobu uvedení svého autorství, si provozovatel komunitního serveru sdílených překladů původních audiovizuálních děl mnohdy vymínuje, aby veškeré titulků překladů, které jsou na jeho serveru obsaženy, byly volně k dispozici každému, kdo dodržuje pravidla komunity fanoušků titulkovaných překladů, včetně zachování jejich možnosti stažené titulků libovolně modifikovat (alespoň pro vlastní potřebu).²

Takto modifikované titulků mohou být rovněž nahrány na příslušný server s tím, že za porušení podmínek provozovatele a poskytovatele takové služby informační společnosti se nepovažuje vytvoření ani uložení odvozeného či zpracovaného díla, jako je například úprava časování přeložených dialogů v rámci obrazové synchronizace otitulkovaného audiovizuálního díla, pokud autor původní verze titulků tuto změnu v přiměřené době neučiní sám.

Navíc paradoxně, i když provozovatelé takových online platform deklarují užívání textových souborů ve formě titulkovaných překladů výhradně pro osobní potřebu, jsou tyto fakticky neomezeně sdíleny mezi jednotlivými uživateli funkcionalitou obdobnou sítím peer-to-peer, přičemž si současně vyhrazují právo zveřejňovat předmětné titulků i prostřednictvím samostatné aplikace, kterou k tomuto účelu provozovatelé serverů vyvinou nebo autorizují.

Připuštěním případu vzniku titulkovaného překladu jiného (autorského) díla provozovatel předmětné služby informační společnosti apeluje, aby autor titulkovaného překladu disponoval souhlasem autora původního díla k jeho přeložení do českého jazyka, nesvolil-li jeho autor k volnému šíření svého původního i přeloženého díla k dalšímu použití. Současně tím provozovatel také implikuje možnou existenci (autorského) díla zpřístupněného na jeho

platformě coby překladu a zpracování díla jiného než autorského.

V neposlední řadě, jelikož komunitní pravidla vytváření, nahrávání a vzájemného sdílení překladových titulků počítají také s dělenou participací jednotlivých (registrovaných či neregistrovaných) uživatelů na procesu vzniku českých titulků překládaných audiovizuálních děl dle domluveného časového rozvrhu práce, vyvstávají v těchto podmínkách spolupráce v kontextu autorského práva poskytovatelem služby neřešené a ani adekvátně nereflektované otázky po spoluautorství a způsobech nakládání s takovýmto společným výtvořem případných spoluautorů (aniž bychom prozatím uživateli společně pořízený překlad autorskoprávně coby dílo jakkoli posuzovali).

Poskytovatel služby informační společnosti a provozovatel platformy typu „fan-subbing“ ovšem mnohdy deklaruje a domnělé autorství připisuje či přiznává bez dalšího zkoumání pouze (jednomu) uživateli – jednoduše tomu, který předmětný textový soubor na jeho internetový portál nahrál a veřejně zpřístupnil, používaje k tomu předmětnou službu.

Otitulkování audiovizuálního díla v kontextu autorského zákona

Na základě uvedených skutečností týkajících se poskytování a provozování online platform pro nahrávání, stahování a vzájemné sdílení textových souborů obsahujících (české) překlady dialogů zahraničních audiovizuálních děl převážně angloamerické produkce ve formě titulků můžeme přistoupit k autorskoprávní kvalifikaci tohoto obsahu z hlediska zákonných pojmových znaků autorského díla odvozeného zpracováním překladu původního díla.

Nabízí se proto otázka, co oním původním dílem, jakožto předlohou pro zpracování v podobě jazykového překladu je. Je jím audiovizuální dílo jako celek, za jehož autora je považován režisér? Anebo jsou to pouze filmové nebo televizní dialogy namluvené jednotlivými (hereckými) postavami podle autorsky napsaného scénáře, jakožto samostatného (literárního) díla audiovizuálně užitého a rovněž autorskoprávně chráněného? Tato posledně uvedená možnost se jeví správnou jak logicky, tak i ve vztahu k celku složeného audiovizuálního díla.

Vycházíme-li z dikce autorského zákona, je předmětem normativní úpravy autorského práva také dílo vzniklé tvůrčím zpracováním jiného díla, a to včetně překladu díla do jiného jazyka.³

Na základě uvedené legislativní úpravy je proto zřejmé, že zákonodárce vyžaduje i pro jazykový překlad původního (originálního) díla splnění všech zákonných pojmových znaků autorského díla, které musí, coby předmět autorskoprávní ochrany, být jedinečným výsledkem tvůrčí činnosti autora.

Jinými slovy, k tomu tedy, aby překlad původního díla do jiného jazyka mohl požívat ochrany autorského zákona, a tudíž aby jeho překladateli coby autorovi svědčily jednotlivé zákonné nároky plynoucí z výkonu jeho autorských majetkových či osobnostních práv, respektive z neoprávněných zásahů do těchto práv ze strany třetích osob (nelegálních) uživatelů, musel by takový překlad být zpracováním kreativně tvůrčím.

Doslovným jazykovým výkladem autorského zákona lze dovodit, že postačujícím pro přiznání kvalifikované autorskoprávní ochrany by nemohl být jiný nežli jedinečný (a tudíž originální) jazykový překlad. Legislativně terminologicky i systematicky vzato by jím nemohl být překlad coby duševní výtvoř toliko původní bez jedinečné či originální povahy, na kterou zákonodárce (z důvodu vysoké pravděpodobnosti objektivní podobnosti a replikovanosti) rezignoval taxativně pouze u fotografie, databáze a počítačového programu.⁴

(Ne)způsobilost autorskoprávní ochrany amatérských filmových titulků

Současně je pro účely právního posouzení (českých) překladů, včleněných ve formě (více či méně doslovných) dialogových titulků do překládaného audiovizuálního díla (kde navíc ani nevstupuje interpretačně-herecký prvek přítomný jinak u filmového dabingu), a jejich věcné způsobilosti být předmětem autorskoprávní regulace či ochrany, zapotřebí sledovat úmysl zákonodárce v celkovém kontextu normování díla audiovizuálního a děl audiovizuálně užitých.

Samotné včlenění jazykového překladu titulků v podobě dialogového okna lze považovat za určitý zásah do vnější podoby

audiovizuálního díla, a tedy i do jeho integrity, pročez i otitulkování filmu, seriálu či jakéhokoli audiovizuálního díla musí podléhat souhlasu jeho autora. Autorský zákon s tím počítá ve svých ustanoveních § 63 i 64, když ve prospěch výrobce audiovizuálního díla (zejména v osobě filmového producenta) finguje za obvyklých podmínek udělení souhlasu režiséra audiovizuálního díla samotného i autorů děl v něm audiovizuálně užitých s opatřením jejich audiovizuálního záznamu titulky.

V legislativním pojetí autorského zákona zařazení či včlenění dialogových titulků překladů původní jazykové verze titulkovaného audiovizuálního díla do cizího jazyka obvykle ve spodní části obrazovky, určené pro dialogové okno, neznamená, že se titulky stávají integrální součástí audiovizuálního díla, vytvořeného jinak uspořádáním děl audiovizuálně užitých.⁵ Dialogové titulky jazykových překladů mezi ně nelze autorskoprávně zařadit.

Nicméně, pro účely daného posouzení legálnosti pořízení titulkovaných překladů původní jazykové verze audiovizuálních děl, coby odvozených děl vzniklých (tvůrčím) zpracováním zaznamenaných hereckých dialogů podle (filmového) scénáře, představujícího oprávněně audiovizuálně užitě dílo, je nezbytné vycházet ze specifické licence udělené (kromě jiných zainteresovaných nositelů práv) i autorem scénáře a původní předlohy překládaných filmových dialogů ve prospěch výrobce prvotního záznamu audiovizuálního díla. Originárně totiž pouze tento výrobce nabývá obvykle na dobu deseti let výhradní a neomezenou licenci audiovizuálně užitě dílo (zde zfilmovaný scénář nebo literární předlohu dialogů) dabovat, respektive opatřit titulky, s případnou možností toto licenční oprávnění poskytnout i třetí osobě.⁶

Povaha tohoto zákonem předvídaného oprávnění výrobce prvotního záznamu audiovizuálního díla k jeho opatření titulky je dispozitivní, pročez nelze vyloučit ani situaci, kdy autor audiovizuálního díla v osobě režiséra filmu, respektive scénárista či autor filmových dialogů s otitulkováním souhlasit nebude.⁷

Autorskoprávní povaha titulkovaných překladů audiovizuálního díla pořízených za shora uvedených podmínek pak bude, s ohledem zejména na povahu překládaných (filmových) dialogů i na nutnost

zachovat často doslovný význam jednotlivých překládaných frází, objektivně neumožňujících větší prostor pro uměleckou literární kreativitu ve smyslu jedinečného tvůrčího vkladu autora překládaného textu scénáře či filmových dialogů, předmětem nezbytného autorskoprávního kvalifikačního testu naplnění všech pojmových znaků autorského díla ve smyslu ustanovení § 2 odst. 4 autorského zákona.

I když vznik autorského díla v tomto ohledu není limitován žádným formálním požadavkem zákona co do odborné kvalifikace osoby autora a překladatele, nelze v této souvislosti zcela přehlížet ani kvalitativní rozdíly v úrovni jednotlivých jazykových překladů zpracovaných na jedné straně amatérskými překladateli sdruženými v internetové komunitě, a na straně druhé kvalifikovanými osobami s překladatelskou zkušeností a disponujícími odbornou erudicí formálně garantovanou členstvím v oficiální obci školených profesionálních překladatelů.⁸

Závěr

Pro účely vymezení autorskoprávně legálního statusu překladu cizojazyčného audiovizuálního díla ve formě dialogových titulků v prostředí internetových komunit uživatelů překladatelských platforem sdělování amatérských překladů audiovizuální tvorby nelze bez kritického přístupu k sdělovanému obsahu spoléhat na formální prohlášení jejich provozovatelů o autorskoprávní povaze titulkových překladů, zpracovaných svépomocně jednotlivými uživateli těchto platforem. Bude stěžejní zjišťovat zejména, zda sdílený překlad titulků audiovizuálního díla zpřístupnila legálně osoba disponující příslušným licenč-

ním oprávněním od výrobce prvotního záznamu díla k jeho opatření titulky v dané jazykové verzi.

Přeložené titulky, coby autorskoprávně chráněný překlad, musí současně vykazovat nezbytnou míru jedinečnosti a originální tvůrčí kvalitu, nedegradující uměleckou hodnotu překládaného díla, respektující případnou vůli autora (scenáristy či režiséra díla) projevenou v rámci výkonu jeho výlučného práva na nedotknutelnost díla, titulky k filmu nepožítovat anebo je přepracovat do podoby hodnoty díla nesnižující.

Triviální, rutinní, doslovné ani mechanické překlady generované obvykle digitálními slovníky a elektronickými překladači nebo technickými přístroji fungujícími na algoritmech umělé inteligence, nemožnou požívat kvalifikované autorskoprávní ochrany, předpokládající splnění legálních pojmových znaků tvůrčího zpracování původního a překládaného autorského díla.⁹ ©

JUDr. Mgr. Peter Mikita, Ph.D.,

advokátní koncipient

JUDr. Jozef Mikloško, LL.M., advokát

Advokátní kancelář

Pokorný, Wagner & partneři, s.r.o.

advokátní kancelář

síla argumentů

Poznámky:

- ¹ Blíže k právním aspektům fenoménu „fansubbing“ (odvozeno ze zkratky pro „fan-subtitled“) coby amatérského titulovaného překládání zahraničního filmu nebo zahraničního televizního programu, původně typicky animovaného v rámci japonských multižánrových seriálů typu dorama, v kontrastu k oficiálně licencovaným dabingům nebo překladům prováděným placenými profesionálními překladateli, viz studii SEAN LEONARD, Progress Against the Law: Fan Distribution, Copyright, and the Explosive Growth of Japanese Animation, Massachusetts Institute of Technology, September 12, 2004; online dostupné: <http://web.mit.edu/seantek/www/papers/progress-doublespaced.pdf#page=42>.
- ² Srov. autorský zákon č. 121/2000 Sb., § 5, 6, 11, 12 a 26.
- ³ § 2 odst. 4 autorského zákona.
- ⁴ Srov. § 2 odst. 1, 2 a 4 autorského zákona.
- ⁵ § 62 odst. 1 autorského zákona (cit): „Audiovizuálním dílem je dílo vytvořené uspořádáním děl audiovizuálně užitých, ať již zpracovaných, či nezpracovaných, které sestává z řady zaznamenaných spolu souvisejících obrazů, vyvolávajících dojem pohybu, ať již doprovázených zvukem, či nikoli, vnímatelných zrakem, a jsou-li doprovázeny zvukem, vnímatelných i sluchem.“
- ⁶ Srov. § 64 odst. 2 a 3 autorského zákona.
- ⁷ ŠALOMOUN, M. Ochrana názvů, postav a příběhů uměleckých děl, 2. vydání, Praha 2009, s. 115–117.
- ⁸ [Http://www.obecprekladatel.cz/stanovy.html](http://www.obecprekladatel.cz/stanovy.html).
- ⁹ Telec, I., Tůma, P. Autorský zákon, Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 17–23 a 52–53.

ZÁZNAM KONFERENCE

Nekalá soutěž v online světě

Další **záznamy konferencí** naleznete:

www.epravo.cz/eshop

epravo.cz

UKAZUJEME
VÁM
SPRÁVNÝ
SMĚR

LEGALITÉ

LAWYERS

pracovní právo · zaměstnanost · statutární
orgány · GDPR · compliance · regulace ·
soudní spory · arbitráže · ICT · duševní
vlastnictví · média · smlouvy · korporace ·
veřejné zakázky · insolvence · nemovitosti ·
stavebnictví · nekalá soutěž · hospodářská
soutěž · sportovní právo

www.legalite.cz

Finanční influenceři – regulovaná činnost, nebo hra bez pravidel?

V rámci veřejného prostoru se čím dál více objevují témata spojená s investováním, a to v nejrůznějších podobách. Významnou roli hrají především sociální sítě, kvůli kterým mizí určitá exkluzivita poskytovatelů investičních služeb. Prostřednictvím nich se k dané problematice vyjadřuje řada nelicencovaných tvůrců, kteří si svou image na rozebírání otázek spojených s investováním přímo vybudovali – vzniká zde skupina tzv. finfluencerů. Pravidla fungování kapitálového trhu jsou přitom velmi rigidní a je třeba si položit otázku, zda výše uvedené aktivity mohou a popřípadě za jakých podmínek budou naplňovat parametry (hlavních) investičních služeb a budou tak podléhat přísné regulaci.

V první řadě je na místě obecný rozbor pojmu investičních služeb podle § 4 zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZPKT“). V článku porovnáme činnosti na sociálních sítích s hlavními investičními službami, neboť právě ty jsou předmětem oné exkluzivity ve smyslu § 4a ZPKT. Obecným znakem všech hlavních investičních služeb je jejich poskytování podnikatelským způsobem ve smyslu § 420 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „OZ“), a dále alespoň zprostředkovaný vztah investiční

služby k investičnímu nástroji ve smyslu § 3 ZPKT.

Činnosti tzv. finfluencerů často zahrnují poskytování určitých rad, jak a kam investovat. V tomto ohledu tak nutně vyvstane i otázka, zda daná činnost může spadat pod regulované služby investičního poradenství ve smyslu § 4 odst. 2 písm. e) ZPKT.¹ Dalším druhem doporučení, se kterým pracuje zákonná úprava, je do jisté míry obecnější doporučení podle § 2 odst. 1 písm. y) bod 3. ZPKT ve smyslu zprostředkování, které je podle § 4 odst. 4 ZPKT třeba rovněž považovat za hlavní investiční službu. V neposlední řadě připadá v úvahu i varianta posky-

tování doplňkové investiční služby podle § 4 odst. 3 písm. d) ZPKT zahrnující zbylé formy obecných doporučení, které však oproti výše uvedeným nevyžadují speciální oprávnění.

Investiční poradenství

Prvním předpokladem zařazení určité činnosti do skupiny investičního poradenství je, aby byly naplněny obecné podmínky investiční služby, jak bylo uvedeno výše. Služba musí být poskytována podnikatelsky a musí se alespoň zprostředkovaně vztahovat ke konkrétnímu investičnímu nástroji, přičemž bližší specifikace investičního poradenství je

uvedena v § 2 odst. 1 písm. f) ZPKT.² Jedním z rysů poradenství je dle daných ustanovení individualizovaná rada směrem k zákazníkovi, spočívající typicky v doporučení vhodných investičních příležitostí. Z požadavku individualizace poté nutně plyne i další parametr dané služby, a to že se doporučení musí vztahovat ke konkrétnímu zákazníkovi či skupině zákazníků, která může být vymezena i relativně široce. Dále nemusí hrát roli, že doporučované investiční nástroje pro zákazníka ve skutečnosti vhodné nebudou, stěžejní v tomto ohledu je, že jsou jako vhodné zákazníkovi prezentovány.

Investiční doporučení ve smyslu zprostředkování

V případě pojmu doporučení ve smyslu zprostředkování lze mít za to, že se bude jednat o doporučení týkající se konkrétního investičního nástroje nebo investiční služby cílící na relativně konkrétní zákazníky, ve kterých může vzbudit zájem o danou službu nebo nástroj. Dané doporučení však nebude individualizované a nebude analyzovat potřeby konkrétních zákazníků, jako je tomu v případě investičního poradenství. V tomto ohledu bude třeba vždy zkoumat individuální situaci, přičemž napovědět může i vztah mezi tvůrcem investičního nástroje a osobou o něm referující. Za předpokladu, kdy za takovou činnost bude tvůrce investičního nástroje poskytovat odměnu, a to zejména odměnu odvislou od počtu skutečně prodaných či upsaných investičních nástrojů, bude možné se domnívat, že taková činnost skutečně naplní znaky doporučení ve smyslu zprostředkování. Zároveň bude hrát podstatnou roli i míra informací obsažených v rámci doporučení. Podrobný popis kroků k upsání konkrétního investičního nástroje již může být jako doporučení ve smyslu zprostředkování vyhodnoceno, zatímco pouhý obecný popis nástroje a jeho emitenta by za dané doporučení označen být nemusel. Pro úplnost je jistě vhodné zmínit, že pojem zprostředkování zahrnuje celou řadu dalších činností blíže popsanych v § 2 odst. 1 písm. y) ZPKT, kdy poskytování doporučení je pouze jednou z nich.

Investiční výzkum, analýza a obecné investiční doporučení

Posledním institutem, pod který mohou dané projevy uživatelů sociálních sítí

spadat, jsou formy obecných doporučení ve smyslu § 4 odst. 3 písm. d) ZPKT.³ Hlavním prvkem, který tyto služby odlišuje od výše vymezeného investičního poradenství či doporučení, je absence individualizace a dále též absence adresnosti, popř. jakékoliv bližší konkretizace investičního nástroje. Jedná se tedy skutečně o obecná doporučení, která typicky nebudou cílena na konkrétní zákazníky (nebo skupinu zákazníků), případně nebudou směřovat ke konkrétnímu investičnímu nástroji. Jelikož se jedná o doplňkovou investiční službu, nebude k jejímu výkonu potřeba ani získání speciálního oprávnění ze strany ČNB, nýbrž si subjekty mohou vystačit s prostým živnostenským oprávněním. Vždy bude ale třeba zabývat se konkrétním případem, neboť obecné vymezení dané hranice nemusí být vždy přesné.

Korelace aktivit na sociálních sítích s investičními službami

Finfluenceri volí různé způsoby jak svůj obsah šířit. Obvyklou formou je sdílení videí, textů či zvukových nahrávek (např. ve formě podcastů) na nejrůznějších platformách, ať už veřejně dostupných či placených za tzv. paywallem. V rámci daného obsahu pak jednotlivé osoby prezentují či chceme-li doporučí svou investiční strategii, konkrétní investiční nástroje nebo jen obecněji vymezené investiční služby. Prezentovaná investiční strategie bývá podložena více či méně relevantními analýzami trhu z veřejně dostupných zdrojů, přičemž je mnohdy představena atraktivním až emotivním způsobem. V tomto ohledu lze doplnit, že při prezentaci produktů přímo obchodníkem s cennými papíry či jiným regulovaným subjektem takový proces podléhá velmi přísné regulaci mj. co do obsahu samotné prezentace (lze odkázat např. na čl. 44 a násl. nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2017/565 či příslušná ustanovení ZPKT).

Dalším charakteristickým rysem sdělení na sociálních sítích lze označit skutečnost, že bývá cíleno na co možná nejširší publikum, kdy nejvyšší počet zobrazení bude zpravidla indikátorem úspěšného videa či jiného sdělení a v takovém případě může jednoduše zvítězit forma nad obsahem. Za těchto okolností však zpravidla nebude docházet k žádné individualizaci obsahu. Takováto sdělení cílená na

masy se všeobecnými „analýzami, zhodnoceními a doporučeními“ (která nejsou vytvořena licencovanými subjekty a jsou zpřístupněna bezplatně) představují sdělení názorů tvůrce obsahu. Na základě shora uvedených teoretických vymezení by tyto služby nejspíše mohly spadat do skupiny investičního výzkumu, analýz nebo obecných investičních sdělení jakožto doplňkové investiční služby podle § 4 odst. 3 písm. d) ZPKT. Do této skupiny investičních služeb může sdělení spadat za splnění tří zásadních předpokladů:

- nebude docházet k individualizaci a sdělení nebude prezentováno jako pro konkrétní investory vhodné,
- sdělení nebude cíleno a šířeno konkrétním zákazníkům a
- nebude existovat žádný vztah mezi tvůrcem obsahu a emitentem daného investičního nástroje či poskytovatele investiční služby.

V takovémto případě by nemusela tato činnost podléhat regulaci kapitálového trhu. V tomto ohledu je však třeba doplnit, že každou takovou činnost bude třeba zkoumat na individuálním základě, neboť vždy půjde o poměřování významu jednotlivých znaků investičních služeb, které daná činnost na sociálních sítích může vykazovat. Nicméně ani závěr, že se skutečně o investiční službu nejedná, nemusí vylučovat případnou odpovědnost tvůrce obsahu za vzniklou škodu, respektive může být vhodné se zaměřit i na soukromoprávní oblast dané problematiky.

Příklady konkrétních situací

Za jakých okolností by finfluenceri podléhali regulaci kapitálového trhu? Hypoteticky si lze představit situaci, kdy by prostřednictvím určité platformy docházelo ke sběru dat o sledujících (odběratelích obsahu) a obsah by na základě těchto dat byl aktivně přizpůsobován do rozsahu poskytovaných doporučení. Nerozhodné by bylo, zdali by byl obsah přizpůsobován pro skupiny desítek či stovek sledujících nebo pro jednotlivce. Takováto aktivita by mohla naplnit základní znak investičního poradenství, kterým je právě prvek individualizace. Na druhou stranu situace, kdy tvůrce obsahu doporučuje investovat například pouze do „amerických akcií“, avšak blíže nespecifikuje konkrétní druh investičního nástroje, nejspíše nenaplní obecný znak hlavních investičních služeb, kte-

rým je alespoň zprostředkovaný vztah ke konkrétnímu investičnímu nástroji.

Další hypotetickou situací může být ovlivňování obsahu sociálních sítí přímo tvůrcem investičního nástroje, který za jeho propagaci poskytuje finfluencero- vi odměnu. V takovém případě stanoví řadu zejména informačních povinností například zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů. Spolupráce mezi těmito subjekty musí být dle tohoto zákona jasně deklarována, a to takovým způsobem, aby spotřebiteli bylo zřetelné, že se jedná o obchodní sdělení. V opačném případě by se jednalo o nekalé obchodní jednání. Dále lze v případě takové spolupráce uvažovat o naplnění znaků doporučení či dalších činností spadajících pod institut zprostředkování ve smyslu hlavní investiční služby podle § 4 odst. 2 písm. a) ZPKT.

Role přímé a nepřímé úplaty

V rámci textu výše bylo zmíněno, že hlavní investiční služby musí být poskytovány podnikatelsky. Podle definice podnikatele obsažené v § 420 OZ⁴ musí být daná činnost poskytována samostatně, na vlastní odpovědnost, soustavně a se záměrem dosahovat zisku.

Záměr generovat zisk může být promítnut do činnosti finfluencerů různě. Mohou vybírat přímý poplatek za zpřístupnění svého obsahu, nebo mohou pomoci platformy, kde svůj obsah sdílejí, získávat určité finanční prostředky, a to na bázi dobrovolnosti nebo přímo od platformy (většinou za umístění reklamy). Jakou formou jsou finanční prostředky získávány nemusí být rozhodné, neboť za určující lze označit záměr finfluencera vykonávat danou činnost se záměrem dosažení zisku. V praxi jsou činnosti finfluencerů zpravidla soustavné – dochází k více či méně periodickému vydávání jejich obsahu (videí, článků, audio obsahu) v rámci dané platformy. Taktéž je jejich činnost vykonávána samostatně a na vlastní odpovědnost, primárně nedochází k plnění pokynů jiné osoby (typicky zaměstnavatele) či k obdobnému jednání. Na základě uvedeného lze konstatovat, že činnost finfluencerů zpravidla naplní definiční znaky podnikání a při splnění dalších předpokladů je možné takovou činnost označit za poskytování hlavních investičních služeb.

Soukromoprávní odpovědnost

Přestože regulace kapitálového trhu je převážně řazena do oblasti veřejného práva, nelze zcela opomíjet ani soukromoprávní aspekty takového jednání, a to zejména případnou odpovědnost za škody způsobenou informací nebo radou ve smyslu § 2950 OZ.⁵ V praxi se lze mnohdy setkat s postupem finfluencerů, kdy v úvodu svého sdělení avizují, že se nejedná o investiční poradenství a uvádějí řadu dalších právních upozornění. Takovéto sdělení samozřejmě nemá fakticky vliv na kategorizaci onoho jednání jako případného investičního poradenství či jakékoliv jiné investiční služby, neboť rozhodné bude objektivní posouzení obsahu tohoto jednání/sdělení, nikoli jeho formální kategorizace samotným tvůrcem sdělení.

Je však zmíněné právní upozornění způsobilé vyloučit soukromoprávní odpovědnost finfluencerů za škodu způsobenou v souvislosti s informací obsaženou v publikovaném sdělení? Finfluenceri se v rámci sdělování obsahu mnohdy snaží vyvolat dojem odbornosti (i když fakticky o licencované odborníky nejde), a to zejména s cílem ztraktivnit svůj obsah, popř. svou službu poskytují přímo za poplatek. Tvrzení tvůrce obsahu, že není odborníkem, však nemusí být dostatečné, neboť následná snaha/pokus o vyvolání dojmu odbornosti může v závislosti na její intenzitě zařadit takové jednání do odpovědnostního režimu ve smyslu § 2950 OZ, neboť tvůrce „vystupuje jako odborník“, a to zejména pokud je daná služba poskytována za úplatu. Jednání obecně musí být vykládáno objektivně jako celek, není možné na něj formalisticky nahlížet pouze na základě tvrzení jednajících. Umístění dostatečného právního upozornění tedy jistě může být jednou z možností, jak svou odpovědnost vyloučit či alespoň omezit, nicméně nelze dané považovat za vyloučení odpovědnosti bez dalšího, a zejména v případě poskytování placeného obsahu nemusí být takové právní upozornění dostatečné.

Pokud by byla dovozena odpovědnost poskytovatele sdělení na sociálních sítích za škodu, mohlo by být právní upozornění považováno za zřeknutí se odpovědnosti podle § 2896 OZ, který stanoví, že k vyloučení odpovědnosti se nepřihlíží a může sloužit pouze jako varování před

nebezpečím. V takovém případě je třeba právní upozornění vykládat pouze jako upozornění mající vliv nanejvýš v úrovni spoluúčasti na vzniklé škodě.

Závěr

S ohledem na výše uvedené lze konstatovat, že činnosti finfluencerů je nutno v každém případě posuzovat jednotlivě a s ohledem na konkrétní okolnosti. Přitom lze uvést zejména tři kategorie služeb, které v případě činností finančních influencerů připadají v úvahu. Jedná se zejména o:

- investiční poradenství,
- investiční doporučení ve smyslu zprostředkování a
- investiční výzkum, analýzu a obecné investiční doporučení.

V první řadě bude vždy nutno zkoumat, zda jsou naplněny znaky podnikatelského jednání – samostatnost, odpovědnost, soustavnost a zejména záměr generovat zisk. Následně je možné zkoumat míru individualizace jednání a další okolnosti, jako například formu úplaty nebo míru provázanosti s tvůrcem investičního produktu. Na základě těchto ukazatelů lze kategorizovat jednání finfluencerů jako hlavní investiční službu či nikoliv. Nejen od této kategorizace se bude odvíjet i hypotetická otázka případné odpovědnosti za škody, kdy dalším rozhodujícím prvkem bude taktéž úplatnost a případná snaha o vyvolání dojmu odbornosti poskytovatele/tvůrce obsahu.

K obdobným závěrům, avšak v oblasti internetových dluhopisových platform, dochází také ČNB. Ve svém stanovisku z 10. 10. 2023 s názvem „Jaké povolení vyžaduje provozování internetové platformy pro nabízení emisí dluhopisů?“⁶ ČNB specifikovala, že nutnost povolení se bude odvíjet od konkrétní činnosti/služby, kterou bude internetová platforma provozovat/poskytovat. Zmíněna byla povolení k poskytování služeb skupinového financování podle nařízení o crowdfundingu či povolení k poskytování hlavních investičních služeb podle ZPKT. Opět upozorňujeme, že jednotlivé jednání je nutno zkoumat vždy individuálně a se zřetelem ke všem okolnostem daného případu, neboť obecné vymezení by nebylo z důvodu rozsahu a komplexnos-

HAVEL & PARTNERS

ÚSPĚCH SPOJUJE

LÍDR ADVOKÁTNÍHO TRHU

v České republice i na Slovensku

ABSOLUTNÍ VÍTĚZ

soutěže Právnická firma roku 2023 v ČR

VÍTĚZ KATEGORIÍ ČR

NEJLEPŠÍ DOMÁCÍ KANCELÁŘ
NEJLEPŠÍ KLIENTSKÉ SLUŽBY
DEVELOPERSKÉ A NEMOVITOSTNÍ PROJEKTY
ZDRAVOTNICKÉ PRÁVO
SPRÁVA MAJETKU

VÍTĚZ KATEGORIÍ SR

MEZINÁRODNÍ ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ
PRÁVO HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE
ZDRAVOTNICKÉ PRÁVO

5 VÍTĚZSTVÍ 22 OCENĚNÍ

3 VÍTĚZSTVÍ 11 OCENĚNÍ

ti příslušné právní regulace přesné ani vhodné. S jistou mírou pravděpodobnosti lze očekávat, že dříve či později se dočkáme specifické úpravy pravděpodobně ze strany ČNB, která zavede konkrétní pravidla pro obdobné případy služeb na sociálních sítích.

Tendenci konkretizovat a současně zpříšňovat přístup k poskytování služeb na sociálních sítích lze pozorovat také v zahraničí. Například britský regulátor Financial Conduct Authority (FCA) v rámci své činnosti v roce 2022 zaznamenal nárůst internetového obsahu zabývajícího se finančním trhem. V rámci svých aktivit se FCA rovněž zaměřuje na propagační sdělení (tedy i na aktivity finfluencerů), kdy v roce 2022 bylo registrováno 1882 takových sdělení v rozporu s právní úpravou ze strany nelicencovaných subjektů oproti 1410 v roce 2021 – to demonstruje narůstající závažnost tohoto tématu (ve vztahu k licencovaným subjektům byl registrován dokonce nárůst z 573 v roce 2021 na 8582 v roce 2022).⁷ V roce 2022 byl ze strany FCA dokonce vydán zákaz propagace konkrétní investiční aplikace na sociálních sítích ze strany influencerů, kteří dle FCA mají nemalý vliv zejména na mladší generace.⁸ V rámci Evropské unie byla počátkem roku zahájena společná šetření ze strany ESMA, která se měla zabývat právě propagací investičních produktů.⁹ Nejspíše i v reakci na toto šetření přijímá přísnější pravidla propagace investičních produktů (zejména kryptoaktiv) například Belgie¹⁰ a ve Francii aktuálně

vzniká návrh zákona, který může influencerům propagaci investičních nástrojů úplně zakázat.¹¹

Otázky vyvolávané aktivitami finfluencerů a obdobným jednáním zůstávají aktuálním tématem ať už z pohledu regulace kapitálového trhu, tak jistě i z pohledu civilní odpovědnosti za škodu. Současná právní úprava a rozhodovací praxe poskytuje jistě řadu vodítek a výkladových materiálů, dle kterých by bylo možné postupovat, nicméně dané materiály nemusí dostatečným způsobem reflektovat zejména rychlý rozvoj sociálních sítí

a internetu obecně, což s sebou přináší i určité změny v charakteru poskytovaných investičních služeb, které bude nutné v budoucnu bedlivě sledovat.

Mgr. Jakub Šoupa, advokátní koncipient
Jakub Polášek, právní asistent
Greats advokáti, s.r.o.

Greats.

Poznámky:

- ¹ Investiční poradenství týkající se investičních nástrojů.
- ² V tomto zákoně se rozumí investičním poradenstvím poskytnutí individualizovaného doporučení zákazníkovi ohledně obchodu s konkrétním investičním nástrojem, a to bez ohledu na to, zda je poskytováno z podnětu zákazníka nebo potenciálního zákazníka.
- ³ Investiční výzkum a finanční analýza nebo jiné formy obecných doporučení týkajících se obchodování s investičními nástroji.
- ⁴ Kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku, je považován se zřetelem k této činnosti za podnikatele.
- ⁵ Kdo se hlásí jako příslušník určitého stavu nebo povolání k odbornému výkonu nebo jinak vystupuje jako odborník, nahradí škodu, způsobí-li ji neúplnou nebo nesprávnou infor-

mací nebo škodlivou radou danou za odměnu v záležitosti svého vědění nebo dovednosti.

Jinak se hradí jen škoda, kterou někdo informací nebo radou způsobil vědomě.

- ⁶ Dostupné zde: <https://www.cnb.cz/cs/dohled-financni-trh/legislativni-zakladna/stanoviska-k-regulaci-financniho-trhu/RS2023-20/>.
- ⁷ Dostupné zde: <https://www.fca.org.uk/data/financial-promotions-data-2022>.
- ⁸ Dostupné zde: <https://www.fca.org.uk/publication/supervisory-notice/second-supervisory-notice-freertrade-ltd.pdf>.
- ⁹ Dostupné zde: <https://www.esma.europa.eu/press-news/esma-news/esma-and-ncas-look-marketing-financial-products>.
- ¹⁰ Dostupné zde: <https://www.fsma.be/en/news/virtual-currencies-fsma-steps-its-action-protect-consumers>.
- ¹¹ Dostupné zde: https://www.assemblee-nationale.fr/dyn/16/textes/I16b0790_proposition-loi.

ZÁZNAM KONFERENCE

Novinky v soutěžním právu

Další **záznamy konferencí** naleznete:
www.epravo.cz/eshop
epravo.cz

A zase ta organizační změna...

Nejvyšší soud se v rozhodnutí sp. zn. 21 Cdo 3879/2022 ze dne 29. 3. 2023 opět zabýval výpovědí z důvodu organizační změny.¹ Tentokrát ale došel k na první pohled poměrně kontroverznímu závěru ohledně toho, kdo může přijmout či předstírat rozhodnutí o organizační změně.

Předmět sporu

Zaměstnavatel sdělil dne 30. 7. 2019 zaměstnanci J. L., že s ním rozvazuje pracovní poměr výpovědí, neboť se pro něj stal nadbytečným. Představenstvo zaměstnavatele krátce předtím rozhodlo o snížení počtu zaměstnanců v divizi, kde pracoval J. L. jako projektant, a to z důvodu vývoje plnění hospodaření této divize, nedostatku zakázek a vývoje na trhu za účelem zvýšení efektivity práce.

Pan J. L. se obrátil na soud a domáhal se prohlášení výpovědi za neplatnou, protože se domníval, že organizační změna u zaměstnavatele ve skutečnosti nenastala a cílem zaměstnavatele bylo rozvázat pracovní poměr právě s J. L. Uvedl, že pět měsíců před tím, než zaměstnavatel sdělil panu J. L., že s ním rozvazuje pracovní poměr výpovědí, přijal na shodnou pracovní pozici nového zaměstnance D. M., a bezprostředně po odchodu J. L. zveřejnil zaměstnavatel inzerát pracovní nabídky na shodnou pracovní pozici.

Zaměstnavatel se bránil tím, že na stejnou pracovní pozici, jakou zastával J. L., nového zaměstnance nepřijímal. D. M. byl navíc přijat na pozici juniorního projektanta, projektovat se teprve učil, potřeboval vedení zkušenějších kolegů, vykonával po-

mocné práce, byl středoškolsky vzdělaný a nebylo možné mu přidělovat stejnou práci jako vysokoškolsky vzdělanému projektantovi J. L. s více než 30letou praxí. Zaměstnavatel odkázal také na předchozí e-mailovou komunikaci vedoucího divize, ze které vyplývalo, že „další projektant by byl teď navíc“.

Rozhodnutí prvostupňového a odvolacího soudu

Soudy prvního i druhého stupně žalobě zaměstnance vyhověly. Soud prvního stupně dospěl k závěru, že zaměstnavatel přijetí organizačního opatření o snížení počtu zaměstnanců pouze předstíral, aby zastřel, že jeho skutečným cílem bylo skončení pracovního poměru právě s J. L. Zaměstnavatel sice po propuštění J. L. nového zaměstnance nepřijal, ale z dokazování vyplynulo, že zveřejnil inzerát na tuto pracovní pozici a následně také prostřednictvím své personalistky komunikoval s uchazečem o zaměstnání, který na inzerát reagoval. Soud prvního stupně konstatoval, že „pro předstírání organizační změny je dostatečné, že žalovaná činila kroky, které k přijetí takového zaměstnance směřovaly“. Vzhledem k tomu, že pár měsíců před rozvázáním pracovního poměru s J. L. přijal zaměstnavatel D. M. a dle inzerátu

sháněl čerstvého absolventa (s tím, že by ale uplatnil i zkušeného projektanta), došel prvostupňový soud k tomu, že cílem zaměstnavatele bylo nahradit J. L. hned dvěma projektanty.

Odvolací soud rozsudek potvrdil a v zásadě se ztotožnil s názory soudu prvního stupně.

Rozhodnutí Nejvyššího soudu

Nejvyšší soud se na základě dovolání podaného zaměstnavatelem zabýval otázkou, jaké skutečnosti jsou rozhodné pro posouzení otázky, zda zaměstnavatel pouze předstíral rozhodnutí o snížení stavu zaměstnanců za účelem zvýšení efektivity práce ve smyslu ustanovení § 52 písm. c) zákoníku práce.

V souladu se svou ustálenou judikaturou zopakoval, „že při zjišťování, zda bylo rozhodnutí o organizační změně přijato pouze „na oko“ (simulované), je třeba velmi pečlivě vážit všechny okolnosti, které posuzované jednání provázely, jemu předcházely a na něj navazovaly“.

Nejvyšší soud se však se závěry nižších soudů neztotožnil. Prvostupňovému i odvolacímu soudu jednak vytkl nedostatky v rámci provedení dokazování

ni – například, že soudy správně nevyhodnotily význam a dopad komunikace vedoucího divize a personalistky, v níž vedoucí divize uvádí, že „...další projektant by byl teď navíc...“; a že „až odejdou naši důchodci...cca za půl roku až jeden rok...tak jsme ve stavu minus dva...“. Z této komunikace totiž vyplývá, že zaměstnavatel nového zaměstnance na pozici, kterou zastával J. L., nepotřeboval. Nejvyšší soud rovněž nižším soudům vytkl, že neposoudily, že inkriminovaný inzerát byl odstraněn, aniž by byl úspěšně realizován, což opět svědčí spíše o tom, že zaměstnavatel neměl opravdový zájem o jiného zaměstnance na pozici dříve zastávanou J. L.

K otázce simulace rozhodnutí o organizační změně se Nejvyšší soud vyjádřil tak, že byť rozhodnutí o organizační změně není právním jednáním, je potřeba jej vnímat jako projev vůle zaměstnavatele, který je aktem obchodního vedení „a na jako takový je zapotřebí na něj pohlížet, a to z toho hlediska, komu je nutno takovou vůli (její simulaci) přičíst, tedy které projevy a jakých osob jsou pro účely zjištění skutečného úmyslu zaměstnavatele (právnícké osoby) nejvýznamnější“.

Prvostupňovému i odvolacímu soudu Nejvyšší soud vytkl, že své závěry o simulaci rozhodnutí o organizační změně vy-

vodily z jimi preferovaných skutkových okolností, které však postrádaly jakoukoliv vazbu na „tvůrce“ vůle zaměstnavatele, v tomto případě tedy na statutární orgán zaměstnavatele (představenstvo), když s potencionálním uchazečem o zaměstnání komunikovala pouze personalistka zaměstnavatele.

Nejvyšší soud proto uzavřel, že závěr o tom, že zaměstnavatel aktivně činil kroky k přijetí nového zaměstnance, je neúplný a předčasný, rozsudky soudu prvního stupně i odvolacího soudu zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Závěr

Z uvedeného rozhodnutí Nejvyššího soudu by se na první pohled mohlo zdát, že rozhodnutí o organizační změně je aktem obchodního vedení, který spadá do výlučné působnosti statutárního orgánu zaměstnavatele – právnícké osoby, a jednání zaměstnanců zaměstnavatele (například výše uvedená komunikace personalistky zaměstnavatele s potencionálním zájemcem o zaměstnání) tak nemá při hodnocení simulace rozhodnutí o organizační změně právní význam.

Před prvoplánovým využitím uvedeného závěru je však třeba varovat.

Jak sám Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí zdůraznil, v daném případě se jedná o ryze individuální rozhodnutí, které je založeno na vyhodnocení konkrétních skutečností.

Kromě toho je důležité připomenout, že akty obchodního vedení mohou být přeneseny i na jiné osoby než statutární orgány, a to včetně zaměstnanců.

Uvedené rozhodnutí by tak bez dalšího nemělo být zobecňováno.

Mgr. Valerie Cermanová,
advokátní koncipientka
Aegis Law, advokátní kancelář, s.r.o.

AegisLaw

Poznámky:

- ¹ Výpověď podle § 52 písm. c) zákona č. 262/2006, Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

ZÁZNAM KONFERENCE

Právní aspekty umělé inteligence

Další **záznamy konferencí** naleznete:
www.epravo.cz/eshop
epravo.cz

MELKUS KEJLA & PARTNERS

TELEKOMUNIKAČNÍ PRÁVO

MEDIÁLNÍ PRÁVO

PRÁVO DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ

BANKOVNÍ A LEASINGOVÉ PRÁVO

POJIŠŤOVACÍ PRÁVO

FINANČNÍ PRÁVO

NEMOVITOSTNÍ A STAVEBNÍ PRÁVO

ZDRAVOTNICKÉ PRÁVO

PRACOVNÍ PRÁVO

ŘEŠENÍ SPORŮ A ARBITRÁŽE

DAŇOVÉ PRÁVO

FIREMNÍ COMPLIANCE

PRÁVO HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

TELEKOMUNIKACE A MÉDIA

ZDRAVOTNICKÉ PRÁVO

DUŠEVNÍ VLASTNICTVÍ

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

ŘEŠENÍ SPORŮ A ARBITRÁŽE

DAŇOVÉ PRÁVO

FIREMNÍ COMPLIANCE

PRÁVO HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE

Směrnice o odpovědnosti za umělou inteligenci: Krok k odpovědnému využívání AI

Vstup do éry umělé inteligence přináší nejen inovace a pokrok, ale také klíčové otázky ohledně odpovědnosti a etického využívání této technologie. Směrnice o odpovědnosti za umělou inteligenci je jedním z pilířů, který by měl v této dynamické oblasti definovat právní rámec pro zaručení bezpečného, transparentního a morálně odpovědného užívání umělé inteligence. Směrnice o odpovědnosti za umělou inteligenci se týká mimosmluvních občanskoprávních nároků na náhradu škody, které byly způsobeny umělou inteligencí (tzv. „AI“). Řeší problematiku odpovědnosti za škody způsobené AI – tedy kdo, kdy a jak by měl být za takové škody odpovědný.

Umělá inteligence může v závislosti na okolnostech jejího užívání vytvářet rizika a poškozovat zájmy a práva, které jsou chráněny unijním nebo vnitrostátním právem. Může například nepříznivě ovlivnit řadu základních práv fyzických osob, včetně práva na život, fyzickou nedotknutelnost nebo práva na rovné zacházení a zákaz diskriminace. Zatímco účelem nařízení o umělé inteligenci je nastavit jasně definovaná pravidla o používání umělé inteligence, cílem směrnice o umělé inteligenci je stanovit pravidla pro vymáhání škod způsobených umělou inteligencí. Směrnice by měla primárně posílit důvěryhodnost užívání AI na vnitřním trhu a nastavit efektivní mechanismy k vymáhání případných škod. Tyto mechanismy budou sloužit nejen jako záruka dodržování bezpečnostních opatření,

ale i jako prevence vzniku případných škod.

Evropská komise zdůraznila hned několik pádných argumentů pro vznik společné regulace odpovědnosti za umělou inteligenci. Prvním z nich je skutečnost, že současná vnitrostátní pravidla týkající se náhrady újmy založená na zavinění jednoduše nejsou pro oblast AI vhodná. Poškozená strana totiž musí prokazovat zavinění, pokud požaduje náhradu škody. Pokud ovšem mezi jednání a vznik škody vstoupí prvek AI, může se prokazování zavinění stát velice obtížným (ne-li nemožným), a to kvůli specifickým vlastnostem AI, jako jsou neprůhlednost, autonomní chování a komplexita. V takových situacích může být nadmíru obtížné prokázat, že konkrétní vstup, za který je osoba potenciálně odpovědná, způsobil konkrétní výstup systému AI,

který vedl k dotčené škodě. Unesení důkazního břemene poškozeným by tak bylo takřka nemožné.

Dalším argumentem pro zavedení pravidel odpovědnosti za AI je skutečnost, že vnitrostátní soudy právo dotváří, svým výkladem vyplňují mezery v právu a není tak nastolena potřebná právní jistota, která by v případě AI měla být prioritou. V neposlední řadě hovoří ve prospěch vytvoření společného právního rámce v dané oblasti i potřeba harmonizace napříč jednotlivými státy EU, jelikož některé státy již mají nebo zvažují vlastní regulaci, která celkově sníží náklady na uplatňování nároků napříč EU a zjednoduší fungování vnitřního trhu.

Návrh směrnice se týká výhradně mimosmluvních poměrů založených na subjektivní odpovědnosti za škodu způ-

sobenou systémem AI. Netýká se tedy např. trestněprávní odpovědnosti, pravidel odpovědnosti v oblasti dopravy či výjimek z odpovědnosti a povinností náležitě péče stanovených v nařízení o digitálních službách. Směrnice svého cíle dosahuje zejména prostřednictvím dvou základních opatření: a) povinnosti poskytnout na žádost důkazy s vyvratitelnou domněnkou o porušení předpisů a b) vyvratitelné domněnky ohledně příčinné souvislosti v případě zavinění.

Zpřístupnění důkazů

Jedním z hlavních cílů směrnice je poskytnout osobám, které uplatňují nárok na náhradu škody způsobené vysoce rizikovými systémy AI, účinné prostředky k určení potenciálně odpovědných osob a příslušných důkazů pro uplatnění nároku. Směrnice v tomto směru stanoví, že soud může nařídit zpřístupnění příslušných důkazů o konkrétních vysoce rizikových systémech AI, u nichž existuje podezření, že škodu způsobily. Žádosti o důkazy jsou adresovány zpravidla poskytovateli systému AI. Zpřístupnění důkazů může soud nařídit vždy jen v rozsahu nezbytném pro vyhovění nároku – zpřístupnění by tedy mělo být omezeno na nezbytné minimum tak, aby se předešlo plošným žádostem o zpřístupnění důkazů. V případě nesplnění povinnosti důkaz vydat by se měla uplatnit vyvratitelná domněnka, že žalovaný nesplnil povinnost řádné péče.

Vyvratitelná domněnka příčinné souvislosti

Zavinění žalovaného musí žalobce být zpravidla schopen prokázat podle plat-

ných unijních nebo vnitrostátních právních předpisů (např. v případě nedodržení povinnosti řádné péče podle nařízení o umělé inteligenci nebo jiných unijních pravidel). Pro žalobce však může být značně obtížné prokázat příčinnou souvislost mezi takovým porušením a výstupem vytvořeným systémem AI. Z toho důvodu směrnice zavádí vyvratitelnou domněnku příčinné souvislosti v případě zavinění.

Na základě této vyvratitelné domněnky by se měla předpokládat příčinná souvislost mezi zaviněním žalovaného a výstupem vytvořeným systémem AI nebo tím, že systém AI takový výstup nevytvořil, pokud jsou kumulativně splněny následující podmínky:

- žalobce prokázal zavinění žalovaného spočívající v nedodržení povinnosti řádné péče stanovené unijním nebo vnitrostátním právem, jejímž přímým účelem je ochrana před vzniklou škodou;
- na základě okolností daného případu lze považovat za přiměřeně pravděpodobné, že zavinění mělo dopad na výstup vytvořený systémem AI nebo na to, že systém AI takový výstup nevytvořil; a
- žalobce prokázal, že výstup vytvořený systémem AI nebo to, že systém AI takový výstup nevytvořil, vedlo ke vzniku škody.

Tato domněnka může být aplikována například v případech nároku na náhradu fyzické újmy, jestliže soud prokáže zavinění žalovaného spočívající v porušení či nedodržení návodu k užívání, který má předcházet újmě fyzických osob. Jelikož směrnice zavádí vyvratitelnou domněn-

ku, měl by mít žalovaný vždy možnost ji vyvrátit, a to zejména tím, že prokáže, že škodu nemohl způsobit svým zaviněním. Zavedení vyvratitelné domněnky reaguje především na obtížnost prokazování příčinné souvislosti mezi porušením povinnosti řádné péče a konkrétním vadným výstupem AI. Vyvratitelná domněnka přenáší důkazní břemeno na žalovaného v případě, kdy lze považovat příčinnou souvislost za pravděpodobnou. Cílem je opět zvýhodnit postavení poškozených, kteří by jinak před soudem měli velmi nezáviděníhodnou pozici.

Závěr

Směrnice o odpovědnosti za AI je prozatím v přípravné fázi a do jejího přijetí se toho samozřejmě může ještě mnoho změnit. S dynamickým vývojem AI a s nutností její regulace lze však očekávat, že finální verze směrnice se dočkáme poměrně brzy. Harmonizovaná úprava však ještě účinná není a první případy soudních sporů týkajících se odpovědnosti za škodu způsobenou umělou inteligencí se budou prozatím řídit stávající právní úpravou. Nechme se překvapit, jak budou v těchto případech soudy rozhodovat.

JUDr. Jiří Matzner, Ph.D., LL.M.,
vedoucí partner, advokát
Matzner Legal

ZÁZNAM KONFERENCE

Daňové spory

Další **záznamy konferencí** naleznete:

www.epravo.cz/eshop

epravo.cz

Zneužití práva na informace jako důvod pro odmítnutí žádosti podle informačního zákona

Je vaše organizace povinným subjektem podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „informační zákon“) a trápí vás žádosti o informace, jejichž cílem není pouze realizace práva na informace, ale primárně další pohnutky jako jsou například snaha o šikanu povinného subjektu či zcela převažující soukromý zájem žadatele? Předmětem tohoto článku je možný způsob obrany proti takovému zneužívání práva na informace.

Povinné subjekty, které musí podle informačního zákona poskytovat fyzickým i právnickým osobám na žádost informace, jsou obecně především státní orgány, územní samosprávné celky a jejich orgány a další veřejné instituce. Mezi takové subjekty lze zařadit mimo jiné veřejné školy, nemocnice a veřejné zdravotní a sociální ústavy, městské části nebo městské obvody statutárních měst, příspěvkové organizace zřizované takovými městskými částmi, ale také obchodní společnosti „vlastněné“ státem či územním samosprávným celkem nebo jím ovládané (za povinný subjekt byl Nejvyšším správním soudem označen například fotbalový klub ve formě akciové společnosti, jejímž jediným akcionářem je obec [viz rozsudek NSS č. j. 8 As 57/2006-67 ze dne 29. 5. 2008]). Vzhledem k takto široké působnosti informačního zákona může

institut zákazu zneužití práva na informace využít velké množství subjektů.

Informační zákon vymezuje v ustanovení § 11a odst. 1 dvě skutkové podstaty zneužití práva na informace, které může povinný subjekt využít pro rozhodnutí o odmítnutí poskytnutí požadované informace. První z nich je tzv. nátlaková žádost, jejímž cílem je působit nátlak na fyzickou osobu, jíž se požadované informace týkají. Může jít například o situace, kdy žadatel poskytnuté informace využívá k hanlivým, urážlivým či zesměšňujícím atakům vůči fyzickým osobám působícím u povinné osoby nebo se detailně dotazuje na informace k osobním či platovým podmínkám konkrétního zaměstnance povinné osoby. Výjimkou z možnosti odmítnout žádost z tohoto důvodu jsou pouze osobní údaje veřejně činné osoby, funkcionáře nebo zaměstnance ve-

řejné správy, které vypovídají o jeho veřejné nebo úřední činnosti nebo o jeho funkčním nebo pracovním zařazení (jako přípustné si tak lze představit například dotazy na vzdělání nebo náplň práce takových zaměstnanců).

Druhou skutkovou podstatu zneužití práva na informace představuje nepřiměřená zátěž povinného subjektu způsobená žádostí o informaci. Pojem „nepřiměřená zátěž“ přitom není zákonem nijak definován a tuto skutkovou podstatu je možné využít pro různorodé situace, a to na základě individuálního posouzení konkrétního případu. Pro lepší představu o použitelnosti této skutkové podstaty proto níže uvádíme popis některých nejčastějších argumentů povinných subjektů odmítajících žádosti z důvodu zneužití práva na informace, s nimiž jsme se v praxi setkali.

Máme advokacii rádi, i když je to náročná a stresující práce. Děláme ji moderně, lidsky s odpovědným přístupem a slušně. Máme ostré lokty tam, kde je jich třeba, ale zároveň rádi strany přívětivým a smířlivým jednáním přivedeme ke smírnému řešení jejich problémů.

Stavební právo & nemovitosti • Trestní právo & compliance
Obchodní právo s mezinárodním prvkem • Veřejné zakázky

Jedním z argumentů povinných subjektů je opakované podávání žádostí stejným žadatelem obsahujících velké množství požadovaných informací. Takovýto postup žadatele bez dalšího není projevem zneužití práva na informace (viz § 11a odst. 2 informačního zákona). Informační zákon s tímto počítá a povinné osobě umožňuje jednak prodloužit lhůtu pro vyřízení žádosti a jednak požadovat úhradu za mimořádně rozsáhlé vyhledávání. O zneužití práva na informace se bude jednat až tehdy, když k četnosti žádostí či požadovaných informací přistoupí další faktor nepochybně indikující zneužití tohoto práva. Typickým příkladem je situace, kdy žadatel nerespektuje předchozí rozhodnutí o odmítnutí žádosti o informaci a pokouší se typově shodnou informaci získat opětovně nebo opakovaně nezaplátí zjevně oprávněné náklady na pořízení informací. Zneužitím práv jsou rovněž zcela zjevně nesmyslné či bizarní otázky typu, který zaměstnanec jezdí do práce červeným autem, či jak bylo zabráněno neoprávněným manipulacím s dárkovými balíčky připravenými na Mikulášskou akci povinného subjektu [viz rozsudek KSHK č. j. 52 A 76/2014-97 ze dne 13. 2. 2015].

Dalším častým důvodem odmítnutí žádostí o informace bývá posouzení, že na

poskytnutí požadované informace není dán veřejný zájem. Účelem poskytování informací na základě informačního zákona je totiž primárně kontrola veřejné správy, zejména pak kontrola vynakládání veřejných prostředků a hospodaření s veřejným majetkem [viz rozsudek NSS č. j. 1 As 17/2008-67 ze dne 7. 5. 2008]. Pokud žadatel sleduje jiný cíl, může jít o indikaci, že se jedná o zneužití práva na informace. Dovožuje-li povinný subjekt, že cílem podání žádosti jsou pouze soukromé zájmy žadatele, musí přesvědčivě zdůvodnit okolnosti, z nichž takový závěr vyplývá. Povinný subjekt může vycházet zejména ze samotné žádosti o informace, z níž je v některých případech účel žádosti poznatelný. Například může jít o tvrzení žadatele, že požadovaný dokument (informace) obsahuje skutečnosti, které jsou nezbytné pro ochranu jeho vlastních zájmů.

Pokud povinný subjekt vyhodnotí žádost jako „zneužití práva na informaci“ neznamená to, že může vyřídit žádost neformální cestou či ji zcela ignorovat. I v takovém případě je nezbytné řídit se procesními postupy dle informačního zákona a do 7 dnů od přijetí žádosti vydat písemné rozhodnutí o odmítnutí žádosti s odůvodněním, že se jedná o zneužití práva na informace, a vysvětlením,

z čeho je dovozováno, že žadatel právo zneužívá. Po této prekluzivní lhůtě právo povinného subjektu odmítnout žádost z tohoto důvodu zaniká.

Institut zákazu zneužití práva na informace je pro povinné subjekty nástrojem, jak se bránit proti žádostem, které povinné subjekty zatěžují a brání jim tak vykonávat činnosti, k nimž byly primárně zřízeny. Ačkoliv mohou být výše popsané praktické příklady určitým vodítkem pro povinné subjekty k určení, zda obdržená žádost má povahu zneužití práva na informace, nelze předem paušálně uzavřít, kdy se o zneužití práva bude jednat a kdy nikoliv. Vždy tak bude záležet na správném vyhodnocení okolností konkrétního případu. ©

Mgr. David Urbanec, advokát

Mgr. Bc. Ondřej Kvašňovský, koncipient
DUNOVSKÁ & PARTNERS s.r.o.

ZÁZNAM KONFERENCE

Aktuální otázky rodinného práva

Další **záznamy konferencí** naleznete:

www.epravo.cz/eshop

epravo.cz

Tady je Krakonošovo aneb spor o vedení hranice pozemků

Pamatujete si z dětství večerníček Krkonošské pohádky, ve kterém chamtivý a zlý Trautenberk tropil různé neplechy svému sousedu Krakonošovi, který ho však jako bájná spravedlivá bytost vždy po zásluze potrestal? Pokud ano, možná si vzpomenete i na to, že hranice Trautenberkova panství končila u cedule s nápisem „Tady je Krakonošovo“. Život však bohužel není pohádka – ne vždy jsou hranice pozemků zcela zřetelné a ne vždy panuje na konkrétním vedení hranice shoda mezi vlastníky sousedních parcel. V dnešním článku se tak zaměříme na možnosti soudního řešení sporů tohoto druhu, tj. sporů o vedení hranice pozemků.

V praxi existují dva žalobní typy, o kterých lze v případě neshody na hranici pozemků uvažovat.¹ Tím prvním je žaloba dle ustanovení § 1028 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále též jako „o. z.“), jež hovoří následovně: „Jsou-li hranice mezi pozemky neznatelné nebo pochybné, má každý soused právo požadovat, aby je soud určil podle poslední pokojné držby. Nelze-li zjistit, určí soud hranici podle slušného uvážení.“ Druhou variantou je pak „klasická“ určovací žaloba ve smyslu § 80 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále též jako „o. s. ř.“), dle kterého „Určení, zda tu právní poměr nebo právo je či není, se lze žalobou domáhat jen tehdy, je-li na tom naléhavý právní zájem.“ Smolková uvádí jako jednu z variant i žalobu dle § 1040 an. o. z.,² nicméně dle našeho názoru se jedná o cestu v praxi spíše nevyužívanou, resp. její praktické využití si neumíme představit, pročež tento žalobní typ v našem výkladu pomineme.

Každá z výše uvedených žalob se liší svým charakterem, a proto jsme si za účelem větší přehlednosti dovolili zásadní rozdíly zpracovat do následující tabulky:

V prvé řadě je třeba na toto místo zařadit terminologickou poznámku, a sice Nejvyšší soud České republiky (dále též jako „Nejvyšší soud“) zvolil ve své judikatuře poměrně nešťastně zvolený výraz, resp. pro žalobu dle § 80 o. s. ř. užívá označení „žaloba na určení sporné hranice“.³ Byť se tak jedná o určovací žalobu, tento název může nejen pro právního laika na první pohled implikovat žalobu dle § 1028 o. z., z tohoto důvodu tak budeme v následujícím výkladu obě žaloby rozlišovat dle ustanovení právních předpisů, o něž se opírají.

šovat dle ustanovení právních předpisů, o něž se opírají.

Jak vyplývá z uvedené tabulky, primárním rozlišovacím kritériem pro využití toho kterého žalobního typu bude povaha samotného sporu o hranici. Z tohoto důvodu tak bude prvním úkolem zodpovědět otázku „Je hranice objektivně zjistitelná?“. Pod výrazem „zjistitelná“ se rozumí, že lze určit, kudy hranice vede,⁴ jedná se o skutkovou otázku.⁵ Příkladem nezjistitelnosti může být odstranění hraničních znaků či změna terénu v důsledku přírodních procesů jako je povodeň či sesuv půdy.⁶ Pouze v případě, že hranice není objektivně zjistitelná, lze využít žalobu postavenou na ustanovení § 1028 o. z., soud v takovém případě stanoví nový průběh hranice dle poslední pokojné držby, popřípadě na základě slušného uvážení.

Znovu zdůrazňujeme – soud stanoví / určí nový průběh hranice, nikoliv určí,

žaloba dle § 1028 o. z.	žaloba dle § 80 o. s. ř.
hranici nelze objektivně zjistit	hranici lze objektivně zjistit, ale vlastníci pozemků o ni vedou subjektivní spor
petit na určení hranice	petit na určení vlastnictví k části pozemku
soud nově stanoví průběh hranice	soud v řízení zjistí, kudy hranice vede
konstitutivní rozhodnutí	deklaratorní rozhodnutí

kudy (dosavadní) hranice vede.⁷ Argumentace v žalobním podání by se tak měla soustředit především na odůvodnění, proč není možné objektivně zjistit polohu sporné hranice, přičemž zvláštní pozornost bude třeba věnovat formulaci petitu. Nejvyšší soud výše uvedené kritérium (ne)zjistitelnosti hranice odůvodňuje tím, že rozhodnutí o žalobě dle § 1028 je definitivní, tj. pokud by hranice objektivně zjistitelná byla, pak by její určení v řízení podle § 1028 o. z. představovalo nepřipustný zásah do vlastnických poměrů.⁸ Z pohledu protistrany tak lze obranu v daném řízení stavět na hledání argumentů na podporu objektivní zjistitelnosti hranice, a potažmo lze argumentovat i možným zásahem do ústavně zaručených práv, především vlastnických práv dle Článku 11 ústavního zákona č. 2/1993 Sb., usnesení předsednictva České národní rady o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky.

S ohledem na konstitutivní povahu rozhodnutí v řízení o žalobě podle § 1028 o. z., soud není vázán návrhy účastníků řízení na stanovení hranice a rozhodnutí je tak v plně jeho diskreci, když jediná limitace stanovená zákonodárcem je právě poslední pokojná držba nebo slušné uvážení.⁹

Navzdory výše uvedenému bude objektivní nezjistitelnost hranice spíše výjimečnou situací, neboť pozemky bývají často odděleny rozhradami ve smyslu § 1024 an. o. z., které určení hranice zjednodušují.¹⁰ Dané spory tak budou mít převážně subjektivní základ v podobě sousedských nesarů, v praxi jsme se s tímto problémem přímo i nepřímo setkali v souvislosti s digitalizací katastrálních map. Právě v důsledku digitalizace totiž někteří vlastníci nemovitých věcí zjistili, že „pár metrů či centimetrů“, které doposud považovali za vlastní a po léta v dobré víře užívali, patří jejich sousedům. Právě v takovýchto případech má smysl uplatnit institut určovací žaloby podle § 80 o. s. ř.¹¹

Přes zavádějící, avšak vžitě, označení „určovací žaloba“, se nelze žalobním podáním domáhat určení hranice pozemku.¹² Nejvyšší soud opakovaně předestřel, že žalobní petit musí vždy směřovat na určení vlastnictví ke spornému pozemku,

často ke sporné části pozemku, popřípadě na vyklizení pozemku či jeho části, přičemž tento pozemek (jeho část) bude v zásadě nezbytně vymezit geometrickým plánem.¹³ Skutečný průběh hranice bude často řešen jako předběžná otázka před samotným určením vlastnického práva.¹⁴

Obě žaloby jsou tak svým způsobem vůči sobě kontradiktorní, v závislosti na výchozích skutkových okolnostech jedna žaloba vylučuje užití druhé. I přesto však může být v rámci řízení zjištěno, že hranice, o které je tvrzena její nezjistitelnost, naopak zjistitelná je a vice versa. Pokud se dokazování začne ubírat tímto pro klienta nepříznivým směrem, hrozí zamítnutí žalobního podání. Pro tyto případy tak komentářová literatura, a také judikatura dovodily možnost navrhnout změnu žaloby v souladu s § 95 o. s. ř.¹⁵ Tato změna však bude vyžadovat i kompletní změnu argumentace právě s ohledem na rozdílný charakter obou žalobních typů.¹⁶

Závěrem bychom tak shrnuli nejpodstatnější sdělení tohoto článku. Při sporech o hranici pozemků se v praxi nejčastěji uplatní institut určovací žaloby podle § 80 o. s. ř., nicméně je třeba dbát na správnou formulaci petitu a argumentaci. Chybně formulovaný petit může vést k zamítnutí žaloby. Pro případy, ve kterých by dokazování svědčilo o tom, že hranice pozemku není objektivně zjistitelná, lze přistoupit ke změně žaloby podle § 80 o. s. ř. na žalobu dle § 1028 o. z., avšak bude nutné patřičně upravit žalobní argumentaci i petit.

Kateřina Farská, paralegal
Mgr. Bc. Filip Losert, advokát
Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o.

JELÍNEK & PARTNEŘI
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Poznámky:

- 1 NOVOTNÝ Petr – NOVOTNÁ Monika – KEDROŇOVÁ Kristina – ŠTROSOVÁ Ilona – ŠTÝSOVÁ Monika. Nový občanský zákoník. Vlastnictví a věcná práva. Grada Publishing, 2017. Převzato z CODEXIS*, doplňku LIBERIS*.
- 2 SMOLKOVÁ, Michaela. § 1028 [Hranice mezi pozemky a její stanovení soudem]. In: PETROV, Jan – VÝTISK, Michal – BERAN, Vladimír a kol. Občanský zákoník. Praha: C. H. Beck, 2022.
- 3 Srov. usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 1. 12. 2016, sp. zn. 22 Cdo 4071/2016.
- 4 Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 28. 2. 2017, sp. zn. 22 Cdo 4127/2016.
- 5 Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 30. 11. 2016, sp. zn. 22 Cdo 1539/2016.
- 6 SPÁČIL, Jiří. Ještě k žalobě na určení hranice mezi pozemky. Soudní rozhledy 3/2016, s. 79–80.
- 7 K tomu viz usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 29. 7. 2004, sp. zn. 22 Cdo 2035/2003, které se priměřeně uplatní i po nabytí účinnosti „nového“ občanského zákoníku, tj. zákona č. 89/2012 Sb, občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
- 8 Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 28. 2. 2017, sp. zn. 22 Cdo 4127/2016.
- 9 DAVID Ondřej – JIRSA Jaromír – JURÁT-

- 10 KOVÁ Petra – KINDL Milan – KINDL Tomáš – KINDLOVÁ Michaela – ŠÍMA Alexander a kol. Občanský zákoník - Komentář s judikaturou - Svazek IX - Věcná práva (§ 976–1474). CODEXIS publishing, 2018. Převzato z CODEXIS*, doplňku LIBERIS*.
- 10 KINDL, Milan. Právo nemovitostí. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 338.
- 11 KABELKOVÁ, Eva – FLORIÁNOVÁ, Alexandra – PŘÍVARA, Mojmír – RŮŽIČKOVÁ, Dana. Sousedská práva. Praha: C. H. Beck, 2017, s. 176.
- 12 Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 2. 3. 2010, sp. zn. 22 Cdo 2028/2008.
- 13 K tomu srov. usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 27. 6. 2017, sp. zn. 22 Cdo 2171/2017; usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 2. 3. 2010, sp. zn. 22 Cdo 2028/2008 či usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 29. 7. 2004, sp. zn. 22 Cdo 2035/2003.
- 14 Usnesení NS ČR ze dne 1. 12. 2016, sp. zn. 22 Cdo 4071/2016.
- 15 SPÁČIL, Jiří – KRÁLÍK, Michal. § 1028 [Žaloby na určení a na stanovení hranice mezi pozemky]. In: SPÁČIL, Jiří – KRÁLÍK, Michal a kol. Občanský zákoník III. Věcná práva (§ 976–1474). Praha: C. H. Beck, 2021, s. 191.
- 16 Usnesení NS ČR ze dne 1. 12. 2016, sp. zn. 22 Cdo 4071/2016.

▣ ▣ ▣ HOLEC, ZUSKA & PARTNEŘI

ADVOKÁTI | ATTORNEYS | RECHTSANWÄLTE

Advokátní kancelář **HOLEC, ZUSKA & PARTNEŘI** patří mezi renomované kanceláře zaměřené na komplexní právní služby pro soukromý i veřejný sektor. Kancelář je členem **mezinárodní sítě** právních kanceláří **AllyLaw** zaměřených na poradenství v obchodním právu. Poskytujeme **multidisciplinární služby** v rámci spolupráce s významnými poradenskými firmami zejména v rámci fúzí, akvizic, restrukturalizací, služeb projektového poradenství, veřejných zakázek a projektů v oblasti výzkumu, vývoje a inovací, zpracování analýz, metodik a legislativních prací. V soutěži Právníká firma roku byla advokátní kancelář **HOLEC, ZUSKA & PARTNEŘI** opětovně vyhlášena doporučovanou či velmi doporučovanou kanceláří zejména pro oblasti **pracovního práva, veřejných zakázek a práva duševního vlastnictví**, kde byla za rok 2012 vyhlášena **vítězem**. Mezi **hlavní nabízené služby kanceláře** patří právní poradenství v následujících oblastech:

- Veřejné zakázky
- Veřejná podpora
- Projekty financované z EU fondů
- Výzkum, vývoj a inovace
- Plánování a financování sociálních služeb
- Analýzy, metodiky, studie proveditelnosti, legislativní podpora
- Obchodní právo
- Fúze, due diligence, reorganizace
- Právo duševního vlastnictví
- Pracovní právo
- Nemovitosti a stavební právo
- Retail / Ochrana spotřebitele
- Řešení tuzemských a mezinárodních sporů, činnost rozhodců

AllyLaw

Dlouhodobý investiční produkt (DIP) schválen: Co vše o něm víme

S novým rokem 2024 nabyly účinnosti novely zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, a zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, které přinesly úpravu dlouhodobého investičního produktu (DIP). Ten doplňuje nabídku III. penzijního pilíře, a investorům tak umožňuje čerpat daňové výhody při investování na kapitálovém trhu. Úprava dlouhodobého investičního produktu se během projednávání v Parlamentu ve druhém pololetí roku 2023 měnila, nyní už však máme o finální podobě produktu jasno. Co vše něm tedy již víme?

V čem tento produkt přesně spočívá?

DIP označuje zvláštní režim poskytování investičních služeb, poskytovaných typicky obchodníky s cennými papíry, bankami, investičními společnostmi nebo samosprávnými investičními fondy. Tyto subjekty budou pro své klienty v režimu DIP vést majetkové účty, na kterých budou evidovány cenné papíry a další majetkové hodnoty. Zákon omezuje škálu investičních nástrojů, které lze na DIP účet vložit, a to zejména na veřejně obchodované investiční cenné papíry (akcie, dluhopisy nebo certifikáty), státní a kryté dluhopisy, cenné papíry vydané investičními fondy nebo nástroje peněžního trhu. Součástí účtu samozřejmě může být i hotovostní složka. V režimu DIP tak nebude možné investovat do neobchodovaných cenných papírů, do derivátů (pokud neslouží k zajištění) a obecně do alternativních investic.

Toto omezení je v kontrastu s tím, že byl v rámci stejné novelizace uzákoněn alternativní účastnický fond doplňkového penzijního spoření, který tyto možnosti zahrnuje.

Z hlediska způsobu poskytování investičních služeb naopak DIP nijak regulovaný není. Typicky bude poskytován jako služba individuálního portfolio managementu – může jít přitom o modelová portfolia předpřipravená pro klienty, kteří preferují pasivní investování, nebo naopak sestavená na míru podle jejich požadavků. Stejně tak ale do režimu DIP může vstoupit majetkový účet, na kterém klient sám aktivně obchoduje. Klienti mohou mít u jediné instituce otevřeno více majetkových účtů, z nichž do režimu DIP vstoupí pouze jediný z nich. Stejně tak je možné, aby se na DIP přeměnil již existující majetkový účet, a to za podmínky, že to daná instituce, která jej vede, umožní.

Co mi tento produkt přinese?

Zákon o daních z příjmů zařazuje DIP mezi daňově podporované produkty na stáří. Kromě DIP do této kategorie spadá doplňkové penzijní spoření, penzijní připojištění, penzijní pojištění a soukromé životní pojištění. Daňové výhody, které jsou s těmito produkty spojeny, jsou následující:

- a) Vlastní příspěvky na tyto produkty si bude možné odečítat od základu daně, a to až do souhrnného limitu 48 tisíc Kč ročně. Tento limit je společný pro všechny vyjmenované produkty a je na volbě klienta, který z nich si vybere. Pro DIP platí, že si lze odečíst od základu daně příspěvky už od první investované koruny.
- b) Zaměstnancům bude moci na tyto produkty přispívat zaměstnavatel. Pro zaměstnance to bude znamenat příjem osvobozený od daně z příjmů, ze které-

ho se navíc neodvádí platby na povinné pojištění. Opět se nicméně uplatní souhrnný limit, a to ve výši 50 tis. Kč ročně.

Co naopak státní podpora těchto produktů nezahrnuje, je poskytování státního příspěvku. Ten je určen pouze pro vybrané produkty spoření na stáří, jako je například doplňkové penzijní spoření, a nárok na ni vyplývá ze zvláštních právních předpisů. S DIP státní příspěvky spojeny nejsou, namísto toho je ale možné si od daňového základu odečítat vlastní příspěvky v plné výši.

Čím je tento produkt limitován?

Jakýkoli vklad klienta na účet DIP se na tento účet „zafixuje“ a nebude ho možné vybrat dříve než za splnění zákonných podmínek. Konkrétně nelze provést žádný výběr z DIP účtu předtím, než (a) uplyne lhůta 10 let od založení produktu a zároveň (b) než klient dosáhne věku 60 let (resp. nejdříve prvním dnem kalendářního roku, ve kterém klient oslaví šedesáté narozeniny). Této fixaci podléhá celý obsah účtu – jak přímo příspěvky účastníka, tak příspěvky jeho zaměstnavatele a v neposlední řadě i například úroky nebo dividendy a jiná plnění, která klientovi přinesou investiční nástroje evidované na DIP. Majetek

z DIP nelze ani vyplatit ve prospěch třetí osoby. Obsah DIP účtu lze pouze jako celek převést k jinému poskytovateli DIP za podmínky, že to oba poskytovatelé připustí. Je nicméně pravděpodobné, že lhůta deseti let od založení produktu se bude muset začít počítat od počátku.

Neexistuje tedy žádná možnost, jak se před naplněním „pravidla 10+60“ dostat k prostředkům na DIP?

Zákon o daních z příjmů vyjmenovává několik případů, jak lze dostat prostředky z DIP účtu do dispoziční sféry klienta nebo jiné osoby – poskytovatel DIP si například může z účtu strhnout poplatky. Účet lze vybrat ale i například v případě, kdy u klienta nastane invalidita III. stupně, nebo je také může bez jakýchkoli negativních daňových konsekvencí vybrat dědic klienta. Pokud nebude žádná z těchto výjimečných okolností naplněna, klient je i tak oprávněn podat pokyn k převodu prostředků z DIP na jeho bankovní účet (nebo účet cenných papírů, který nepodléhá režimu DIP, pokud by se měly vybírat nezpeněžené investiční nástroje), bude však muset navrátit daňovou podporu, kterou mu v období posledních deseti let daný DIP přinesl. Konkrétně to znamená, že zpětně zdaní příspěvky zaměstnavatele a částky, které si odečítal od základu daně. Vrácení

daňové podpory je na místě i v případě, kdy dojde byť k částečnému výběru prostředků z DIP účtu. Konkrétní DIP účet klienta, ze kterého byl proveden předčasný výběr, navíc přestane být daňově podporovaným do budoucna. To klientovi ale samozřejmě nebrání v tom, aby si DIP účet založil znovu, a to i u stejného poskytovatele. Musí však počítat s tím, že desetiletá lhůta začne znovu nabíhat až od tohoto okamžiku.

Poskytovatelé DIP mají zákonnou povinnost oznámit bez zbytečného odkladu České národní bance, že s nabízením DIP začali. Na stránkách České národní banky pak lze seznam těchto poskytovatelů dohledat. Ačkoli zákon pro DIP stanoví zákonné mantinely, které budou muset všichni poskytovatelé DIP následovat, jednotlivé tržní nabídky se budou jistě lišit. Seznam tak jistě může s jejich srovnáním pomoci.

Mgr. Vojtěch Láska, LL.M., advokát a partner
Mgr. Anna Bezděková, advokátní koncipientka
KLB Legal, s.r.o., advokátní kancelář

KLB LEGAL

ZÁZNAM KONFERENCE

Legislativní novinky aneb na co si dát pozor v roce 2024

Další **záznamy konferencí** naleznete:
www.epravo.cz/eshop
epravo.cz

Odměna advokáta jako opatrovníka v řízení o úschovách jmenovaného soudem podle zákona upravujícího zvláštní řízení soudní, po zrušení § 9 odst. 5 a § 12a advokátního tarifu

Do dne 16. 4. 2020 se na odměnu za úkony právní pomoci provedené advokátem jako opatrovníkem v řízení o úschovách (§ 289 a násl. z. ř. s.) jmenovaným soudem podle zákona upravujícího zvláštní řízení soudní vztahovalo ustanovení § 9 odst. 5 advokátního tarifu s limitem tarifní hodnoty 1 000 Kč redukováným o 20 % dle § 12a advokátního tarifu. Odměna za jeden úkon právní pomoci činila 400 Kč. Odpověď na otázku, jak určit odměnu advokáta jako opatrovníka v řízení o úschovách jmenovaného soudem podle zákona upravujícího zvláštní řízení soudní za úkony právní pomoci provedené po dni 16. 4. 2020, se pokusí předestřít tento článek. Článek vychází z právního stavu ke dni 20. 12. 2023.

Legislativní vývoj

Ústavní soud se odměnou opatrovníka při zastupování účastníka v soudním řízení zabýval opakovaně (srov. nálezy ze dne 24. 9. 2019, sp. zn. Pl. ÚS 4/19, nálezy ze dne 14. 1. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 22/19 a ze dne 28. 1. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 23/19). Posuzoval nastavenou odměnu pro advokáta jako opatrovníka účastníka řízení, jehož pobyt není znám, účastníka řízení, který se nemůže ze zdravotních důvodů účastnit řízení (Pl. ÚS 22/19), a opatrovníka trestně odpovědné právnické osoby

(Pl. ÚS 23/19) a dospěl k závěru, že rozdílně stanovená odměna pro advokáty jako opatrovníky je v rozporu se zásadou rovnosti. K porušení principu rovnosti v odměňování došlo také při aplikaci § 9 odst. 5 advokátního tarifu, a to v řízení, kdy byl advokát ustanoven opatrovníkem nezletilce podle zákona o zvláštních řízeních soudních. Tento případ řešil nálezy Pl. ÚS 26/19 účinný ode dne vyhlášení ve Sbírce zákonů pod č. 176/2020 Sb., tj. dne 17. 4. 2020, v němž Ústavní soud dospěl k závěru, že „stanoví-li § 9 odst. 5 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách

advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, že při výkonu funkce opatrovníka jmenovaného soudem podle zákona upravujícího zvláštní řízení soudní (srov. zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů) se pro účely výpočtu odměny advokáta jako opatrovníka považuje za tarifní hodnotu částka 1 000 Kč, pak takové pravidlo podle Ústavního soudu porušuje zásadu rovnosti v návaznosti na právo podnikat a právo získávat prostředky

Ostatní advokáti mluví španělsky, my jsme španělští advokáti.

Právní služby ve Španělsku, Portugalsku
a Latinské Americe

Servicios legales en Español

Sokolovská 22, Praha 8
tel.: 224 818 736–7
praha@mva.legal

Moreno Vlk & Asociados

Advokátní kanceláře / Abogados / Attorneys at Law

Praha | Madrid | Bratislava

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

pro své životní potřeby prací podle čl. 26 odst. 1 a 3 Listiny základních práv a svobod.“

Vyhláškou Ministerstva spravedlnosti ČR č. 406/2021 Sb. ze dne 10. 11. 2021 bylo následně s účinností od 1. 1. 2022 zrušeno také ustanovení § 12a advokátního tarifu ve znění: odst. 1) „Sazby mimosmluvní odměny podle § 7 za úkony právních služeb ustanoveného zástupce v občanském soudním řízení, ustanoveného opatrovníka v občanském soudním řízení, ustanoveného obhájce v trestním řízení, ustanoveného zmocněnce v trestním řízení, opatrovníka dítěte podle jiného právního předpisu upravujícího soudnictví ve věcech mládeže, určeného advokáta pro řízení před orgánem veřejné správy nebo řízení před Ústavním soudem se snižují o 20 %; odst. 2) Sazba mimosmluvní odměny za jeden úkon právní služby ustanoveného zástupce v občanském soudním řízení, ustanoveného opatrovníka v občanském soudním řízení, ustanoveného obhájce v trestním řízení, ustanoveného zmocněnce v trestním řízení, opatrovníka dítěte podle jiného právního předpisu upravujícího soudnictví ve věcech mládeže, určeného advokáta pro řízení před orgánem veřejné správy nebo řízení před Ústavním soudem snižena podle odstavce 1 činí nejvýše 5 000 Kč.“

Z přechodného ustanovení čl. II shora citované vyhlášky vyplývá, že: „Za úkony právní služby poskytnuté přede dnem nabytí účinnosti této vyhlášky náleží advokátovi odměna podle dosavadních právních předpisů.“

Nálezem Ústavního soudu ze dne 19. 10. 2021, sp. zn. Pl. ÚS 17/21 vyhlášeným ve Sbírce zákonů dne 8. 12. 2021 ve Sbírce zákonů pod č. 443/2021 Sb. bylo zrušeno celé ustanovení § 9 odst. 5 advokátního tarifu, a to dnem vyhlášení nálezů ve Sbírce zákonů.

Současná rozhodovací praxe

Obecné soudy v současnosti přistupují k určení odměny advokáta jako opatrovníka v řízení o úschovách po zrušení § 9 odst. 5 a § 12a advokátního tarifu tak, že aplikují ustanovení § 9 odst. 1 advokátního tarifu s odůvodněním, že s ohledem na charakter tohoto druhu nesporného řízení se v řízení o úschovách přiznává

odměna upravená pro řízení s neocenítelem předmětem. Pro úkony právní pomoci provedené přede dnem účinnosti vyhlášky č. 406/2021 Sb. dále odměnu snižují o 20 % s odkazem na přechodné ustanovení čl. II této vyhlášky.

Dle názoru autora tohoto článku je shora uvedená praxe v rozporu s relevantními právními předpisy a ustálenou judikaturou, když správně by mělo být aplikováno ustanovení § 8 odst. 1 advokátního tarifu, který zní: „Není-li stanoveno jinak, považuje se za tarifní hodnotu výše peněžitého plnění nebo cena věci anebo práva v době započetí úkonu právní služby, jichž se právní služba týká; za cenu práva se považuje jak hodnota pohledávky, tak i dluhu. Při určení tarifní hodnoty se nepřihlíží k příslušenství, ledaže by bylo požadováno jako samostatný nárok.“

Ustanovení § 9 odst. 5 advokátního tarifu, jakož i § 12a advokátního tarifu byla zrušena, aniž by byl advokátní tarif doplněn o jiná obdobná ustanovení, ve vztahu k § 9 odst. 5 advokátního tarifu zejména pro pojednávanou otázku relevantního ustanovení nově výslovně stanovujícího tarifní hodnotu pro výpočet odměny za právní úkon učiněný opatrovníkem jmenovaným soudem podle zákona upravujícího zvláštní řízení soudní.

K důvodnosti aplikace § 8 odst. 1 advokátního tarifu

Na rozdíl od jiných řízení upravených v z. ř. s., v nichž může být advokát jmenován opatrovníkem, je řízení o úschovách specifické tím, že jeho předmětem jsou věci ocenitelné penězi, tj. hodnota předmětu úschovy (ve smyslu § 290 z. ř. s. se jedná o peníze, cenné papíry a jiné movité věci hodící se k úschově za účelem splnění závazku).

Autor článku v této souvislosti poukazuje zejména na nález Ústavního soudu ze dne 8. 3. 2023, sp. zn. I. ÚS 3281/22, z něhož plyne, že:

„Nerespektuje-li obecný soud příslušnou kogentní právní normu dopadající na řešený případ a v rozporu s čl. 89 odst. 2 Ústavy České republiky navazující závěry, vyslovené v nálezech Ústavního soudu (srov. nález ze dne 4. 7. 2001, sp. zn. II. ÚS 598/2000, a obdobně nálezy ze dne 15. 1. 2003, sp. zn. I. ÚS 712/01, nebo ze dne 16. 3. 2010, sp. zn. II. ÚS 2886/07, ze

dne 11. 6. 2009, sp. zn. II. ÚS 2811/08, a ze dne 24. 3. 2011, sp. zn. II. ÚS 538/10), podle kterých, jsou-li předmětem právního úkonu věci ocenitelné penězi, nelze vycházet z tarifní hodnoty věci stanovené v § 9 advokátního tarifu, poruší základní právo stěžovatelů na soudní ochranu a spravedlivý (řádný) proces, zaručené čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, jakož i právo na ochranu vlastnictví podle čl. 11 odst. 1 Listiny.“

V praxi mohou soudům ve vztahu k aplikaci § 9 odst. 1 advokátního tarifu způsobit výkladové potíže slova „nelze vyjádřit“ a slova „s nepoměrnými obtížemi“. Ustanovení § 2 zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku určuje, co se rozumí obvyklou cenou věcí, práv a jiných majetkových hodnot a jakým způsobem se postupuje při jejím určování. Zákon č. 151/1997 Sb. upravuje též podrobný výčet způsobů, kterými může být ocenění majetku dosaženo. Pokud žádný ze způsobů zde upravených nevede k peněžitému určení hodnoty věci nebo práva, lze a contrario dovést závěr, že hodnota věci či práva je neurčitelná (srov. komentář k § 9 advokátního tarifu - Svejtkovský, J., Vychopeň, M., Krym, L., Pejchal, A. a kol. Zákon o advokacii. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012).

V případě řízení o úschovách je hodnota věci určitelná (a také se může v průběhu řízení měnit), když zpravidla vyplývá z výše peněžních prostředků (nebo hodnoty jiného předmětu úschovy), které tvoří předmět úschovy, jelikož se jedná o hodnotu penězi ocenitelnou. Ustanovení § 9 odst. 1 advokátního tarifu se ale použije tehdy, nelze-li hodnotu věci nebo práva vyjádřit v penězích nebo ji lze zjistit jen s nepoměrnými obtížemi a zároveň nejedná-li se o věc výslovně jinak upravenou advokátním tarifem. V případě, že se postupuje v souladu s ustanoveními o mimosmluvní odměně a hodnota věci či práva je penězi ocenitelná, určí se tarifní hodnota dle § 8 advokátního tarifu (srov. komentář k § 9 advokátního tarifu - Svejtkovský, J., Vychopeň, M., Krym, L., Pejchal, A. a kol. Zákon o advokacii. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012).

Tarifní hodnota pro výpočet odměny za právní úkon učiněný opatrovníkem (ať už v řízení o úschovách nebo jiném) jmenovaným soudem podle zákona upra-

vujícího zvláštní řízení soudní přitom v současnosti není v advokátním tarifu stanovena jinak.

Nemožnost aplikace § 9 odst. 5 a § 12a advokátního tarifu

Celé ustanovení § 9 odst. 5 advokátního tarifu bylo zrušeno ke dni 8. 12. 2021. Nutno zdůraznit, že v souvislosti se zrušením § 9 odst. 5 nebylo do advokátního tarifu zavedeno žádné přechodné ustanovení, které by upravovalo použití § 9 odst. 5 advokátního tarifu přede dnem 17. 4. 2020 (a contrario viz přechodné ustanovení vyhlášky Ministerstva spravedlnosti ČR č. 406/2021 Sb. zrušující § 12a advokátního tarifu), tedy nelze bez dalšího vycházet z toho, že by za úkony právní pomoci poskytnuté přede dnem nabytí účinnosti tohoto nového znění advokátního tarifu náležela advokátovi odměna podle dosavadních právních předpisů (tj. podle dosavadního znění advokátního tarifu účinného ke dni 8. 12. 2021).

Ze znění zrušeného § 12a advokátního tarifu pak nevyplývá, že by se toto ustanovení týkalo i opatrovníka jmenovaného soudem podle zákona upravujícího zvláštní řízení soudní (oproti zrušenému § 9 odst. 5 advokátního tarifu ve znění do 16. 4. 2020). Tedy opatrovníka jmenovaného soudem podle zákona upravujícího zvláštní řízení soudní se § 12a advokátního tarifu dle názoru autora tohoto článku netýká. Ustanovení § 12a advokátního tarifu výslovně zmiňovalo pouze opatrovníka v občanském soudním řízení, nikoliv opatrovníka jmenovaného soudem pro zvláštní řízení soudní. Kdyby zákonodárce chtěl, aby se i ustanovení § 12a advokátního tarifu vztahovalo na opatrovníka jmenovaného soudem podle zákona upravujícího zvláštní řízení soudní, toto by do ustanovení § 12a jistě výslovně uvedl. Zákonodárce to však zřejmě nechťel, proto do § 12a advokátního tarifu neuvedl, že by se toto ustanovení vztahovalo na opatrovníka jmenovaného soudem podle zákona upravujícího zvláštní řízení soudní, když naopak uvedl výslovně pouze opatrovníka v občanském soudním řízení. Oproti § 12a advokátního tarifu byl v § 9 odst. 5 advokátního tarifu opatrovník jmenovaný soudem podle zákona upravujícího zvláštní řízení soudní naopak exaktně uveden.

Před zrušením § 12a odst. 1 advokátního tarifu toto ustanovení ani neupravovalo snížení odměny opatrovníka jmenovaného soudem podle zákona upravujícího zvláštní řízení soudní, proto dle názoru autora ani nyní nelze v takovém případě aplikovat přechodné ustanovení zavedené čl. II. vyhlášky č. 406/2021 Sb.

Lze tedy shrnout, že § 9 odst. 5 advokátního tarifu, jakož i § 12a advokátního tarifu byly zrušeny tzv. „bez náhrady“ (v současnosti advokátní tarif nestanoví tarifní hodnotu pro výpočet odměny opatrovníka jmenovaného soudem podle zákona upravujícího zvláštní řízení soudní, není tedy stanoveno jinak), pročez je v současnosti nelze aplikovat při určování odměny opatrovníka v řízení o úschovách jmenovaného soudem podle zákona upravujícího zvláštní řízení soudní za jím provedené úkony právní pomoci v době před ani po dni 17. 4. 2020 (ve vztahu k § 9 odst. 5 advokátního tarifu), resp. v době před ani po dni 1. 1. 2022 (ve vztahu k § 12a advokátního tarifu), a dle názoru autora tohoto článku je tudíž nutno vycházet výhradně z § 8 odst. 1 advokátního tarifu.

Závěr

Autor článku má za to, že pokud v současnosti obecné soudy určují odměnu advokáta jako opatrovníka v řízení o úschovách jmenovaného soudem podle zákona upravujícího zvláštní řízení soudní po zrušení § 9 odst. 5 a § 12a advokátního tarifu tak, že aplikují ustanovení § 9 odst. 1 advokátního tarifu s odůvodněním, že s ohledem na charakter tohoto druhu nesporného řízení se v řízení o úschovách přiznává odměna upravená pro řízení s neocenitelným předmětem, a u úkonů právní pomoci provedené přede dnem účinnosti vyhlášky č. 406/2021 Sb. dále snižují o 20 % s odkazem na přechodné ustanovení čl. II této vyhlášky, postupují v rozporu s účinnými právními předpisy a judikaturou Ústavního soudu.

Předmětem řízení o úschovách jsou věci ocenitelné penězi, tj. hodnota předmětu úschovy (peníze, cenné papíry a jiné movité věci hodící se k úschově za účelem splnění závazku), nelze proto vycházet z tarifní hodnoty věci stanovené v § 9 advokátního tarifu, ale je zapotřebí aplikovat § 8 advokátního tarifu.

Je-li v současnosti přiznávána odměna opatrovníkovi v řízení o úschovách jmenovanému soudem podle zákona upravujícího zvláštní řízení soudní, nelze dle názoru autora tohoto článku aplikovat § 9 odst. 5 advokátního tarifu (před ani po dni 17. 4. 2020) pro absenci příslušného přechodného ustanovení, přičemž nelze aplikovat ani § 12a advokátního tarifu (před ani po dni 1. 1. 2022), jelikož § 12a advokátního tarifu před svým zrušením ani neupravoval snížení odměny opatrovníka jmenovaného soudem pro zvláštní řízení soudní.

Dle informací autora tohoto článku se shora předestřenou otázkou, zda lze po zrušení § 9 odst. 5 a § 12a advokátního tarifu určit odměnu advokáta jako opatrovníka v řízení o úschovách jmenovaného soudem podle zákona upravujícího zvláštní řízení soudní ve smyslu § 9 odst. 1 advokátního tarifu za případné aplikace § 12a odst. 1 do 31. 12. 2021 (a zda taková praxe neporušuje zásadu rovnosti v návaznosti na právo podnikat a právo získávat prostředky pro své životní potřeby prací podle čl. 26 odst. 1 a 3 Listiny základních práv a svobod, případně zda takovou praxí není porušováno právo stěžovatelů na soudní ochranu a spravedlivý (řádný) proces, zaručené čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, jakož i právo na ochranu vlastnictví podle čl. 11 odst. 1 Listiny), či zda má být správně v takovém případě odměna určena výhradně ve smyslu § 8 odst. 1 advokátního tarifu, dosud ještě nezabýval Ústavní soud. Lze nicméně předpokládat, že taková věc Ústavnímu soudu patrně brzy napadne a dočkáme se zodpovězení předmětné otázky. ☺

JUDr. Ing. Štěpán Hubička, advokát
Sokol, Novák, Trojan, Doleček a partneři,
advokátní kancelář s.r.o.

sokol
novák
advokátní kancelář
tdpa

Kategorie staveb dle nového stavebního zákona

Nový stavební zákon,¹ který nabyl částečně účinnosti od 1. 1. 2024, rozděluje stavby do čtyř základních kategorií – drobné stavby, jednoduché stavby, vyhrazené stavby a ostatní stavby. V tomto článku se zaměřím na rozdíly mezi jednotlivými kategoriemi staveb.

Pro zařazení stavby do dané kategorie je třeba se zorientovat v přílohách k novému stavebnímu zákonu. V § 5 odst. 2 nového stavebního zákona je stanoveno, že drobné stavby jsou uvedené v příloze č. 1, jednoduché stavby v příloze č. 2 a vyhrazené stavby v příloze č. 3 k novému stavebnímu zákonu.

Drobné stavby

Výčet drobných staveb zčásti připomíná výčet staveb dle § 103 „starého“ stavebního zákona,² tedy výčet staveb, které dle předchozí právní úpravy nevyžadovaly stavební povolení ani ohlášení. Nejvýznamnější změnou je zvýšení maximální výměry stavby nevyžadující povolení z předchozích 25 m² na 40 m².

Drobnou stavbou je tedy zejména stavba do 40 m² zastavěné plochy a 5 m výšky s nejvýše jedním nadzemním podlažím, která souvisí s bydlením nebo rodinnou rekreací, pokud je zachován odstup 2 metrů od hranice pozemku a plocha 50 % pozemku pro vsakování dešťových vod. Dále je drobnou stavbou například skleník nebo bazén do 40 m² zastavěné plochy (opět pokud je zachován odstup 2 metrů od hranice pozemku), opěrné zdi do výšky 1 m, reklamní zařízení o celkové ploše do 0,6 m², výměna vedení a sítí technické infrastruktury v původních trasách, přístřešky pro veřejnou dopravu do 40 m², sjezdy a nájezdy na pozemní komunikace sloužící pro připojení sousední nemovitosti aj. Za drobné stavby se nikdy nepovažují stavby pro bydlení či rodinnou rekreaci, stavby garáží a trafostanic a další specifické stavby (např. stavby skladů hořlaviny nebo nebezpečného odpadu). Za drobnou stavbu rovněž nemůže být pokládán záměr, který podléhá posouzení vlivů na životní prostředí podle zákona EIA.³

Zákon stanoví, že drobné stavby nevyžadují žádné povolení stavebního úřa-

du.⁴ Je však třeba dodržet požadavky dle územně plánovací dokumentace.⁵ Drobné stavby (s výjimkami) lze provádět i odstraňovat svépomocí, pokud stavebník zajistí stavební dozor,⁶ přičemž není povinné vést stavební deník. Drobná stavba nevyžaduje kolaudaci a lze ji užívat jen k účelu, ke kterému je určena svým charakterem.⁷

Jednoduché stavby

Výčet jednoduchých staveb dle přílohy č. 2 k novému stavebnímu zákonu připomíná výčet staveb dle § 104 „starého“ stavebního zákona, tj. staveb, které vyžadovaly ohlášení stavebnímu úřadu. Typicky sem patří stavby pro bydlení a rodinnou rekreaci s maximálně dvěma nadzemními podlažními a jedním podzemním. Dále do kategorie jednoduchých staveb spadají např. stavby garáží do 5 m výšky, reklamní zařízení a stavby pro reklamu, přípojky sítí a dobíjecí stanice (pokud nejde o drobné stavby) nebo stavby pro výrobu energie z obnovitelných zdrojů s celkovým výkonem do 100 kW. Za jednoduchou stavbu nejsou nikdy považovány specifické (potenciálně nebezpečné) stavby, například sklady hořlaviny a výbušnin nebo stavby pro obranu státu a rovněž záměry EIA.

Jednoduchá stavba sice vyžaduje povolení záměru stavebním úřadem, avšak v případě jednoduché stavby má stavební úřad zkrácenou lhůtu na vydání rozhodnutí, a to pouze na 30 dnů (v případě kompletní žádosti o povolení).⁸

Jednoduché stavby je možné provádět i odstraňovat svépomocí, pokud stavebník zajistí stavební dozor a ve vztahu ke stavbě pro bydlení nebo kulturní památce dále i odborné vedení stavbyvedoucího.⁹ Nemusí být veden stavební deník. Některé jednoduché stavby nevyžadují kolaudaci.¹⁰ Typická jednoduchá stavba – rodinný dům o dvou podlažích – však do této výjimky nespadá a kolaudovat se nadále bude muset.

Vyhrazené stavby

Mezi vyhrazené stavby patří podle přílohy č. 3 nového stavebního zákona zejména dopravní stavby – dálnice, dráhy, civilní letecké stavby, a dále stavby pro energetiku, například stavby a zařízení přenosové soustavy, výrobní elektřiny o výkonu nad 100 MW, stavby pro těžbu zpracování a ukládání radioaktivních surovin a stavby jaderných zařízení nebo výrobní z obnovitelných zdrojů energie s výjimkou vodních děl.

Poskytujeme právní poradenství korporátní klientele v celé střední Evropě

Jsmo mezinárodní advokátní kancelář a na trhu působíme přes 20 let. Máme pobočky v ČR, na Slovensku i v Polsku. Díky tomu můžeme nabídnout pokrytí hned tří právních řádů v jednotné kvalitě, přístupu i komunikaci.

Zajišťujeme mezinárodní transakce, ale i day-to-day poradenství, zejména kontrolu a vytváření smluv, korporátní změny, řešení pracovně-právních otázek, implementaci koncernových směrnic či compliance.

Ať už se jedná o vstup na cizí trh, přeshraniční fúzi či přípravu smluvní dokumentace, vždy nabídneme právně i nákladově optimální řešení.

Dlouhodobě se soustředíme na zahraniční klientelu. Typickým klientem naší kanceláře je dceřiná společnost zahraniční korporace, rádi však navážeme spolupráci s kýmkoliv, kdo od právního poradenství očekává nejvyšší kvalitu a profesionalitu ruku v ruce jdoucí s lidským přístupem.

www.dolezalpartners.com

Rozšiřujeme řady našich právníků

Do naší mezinárodní kanceláře hledáme nové kolegy či kolegyně. V případě zájmu o práci v přátelském kolektivu, pod dohledem zkušených mentorů a s možností kariérního růstu zasílejte životopisy na e-mail kariera@dolezalpartners.com nebo využijte QR kód.

Nad těmito stavbami chce mít stát speciální kontrolu, a proto pro tuto kategorii staveb zřídil nový Dopravní a energetický stavební úřad s celostátní působností, který bude jako prvostupňový orgán rozhodovat o povolení těchto staveb.¹¹

Dalším specifickým těchto staveb je skutečnost, že právě ohledně nich začal stavební zákon platit již od 1. 1. 2024, zatímco pro ostatní kategorie staveb bude účinný až k 1. 7. 2024 (pro ty zákon stanovuje tzv. přechodné období dle § 334a odst. 2 nového stavebního zákona).

Vyhrazené stavby samozřejmě vyžadují povolení stavebního úřadu a následnou kolaudaci. Provádět je musí stavební podnikatel, pod vedením stavbyvedoucího a pod dozorem projektanta.¹² Dokumentace pro takovou stavbu musí být rovněž zpracována projektantem.

Ostatní stavby

Z povahy věci jsou ostatními stavbami ty stavby, které se nevejdou do předchozích kategorií. Pro tyto stavby obecně platí,

že vyžadují povolení stavebního úřadu a následnou kolaudaci a nelze je provádět svépomocí – musí být realizovány stavebním podnikatelem pod odborným vedením stavbyvedoucího. Dokumentace pro stavbu v kategorii ostatní stavby musí být zpracována projektantem.

Závěr

Zařazení stavby do příslušné kategorie nám pomůže určit, jaké povinnosti je v souvislosti s jejím povoláním, prováděním a užíváním nutné splnit. Rozdíly jsou přitom velké. Nový stavební zákon je v tomto rozdělování našťastí celkem přehledný. Případné problémy s klasifikací jednotlivých staveb však ukáže až praxe. ©

Mgr. Vendula Nejedlá, advokátka
Z/C/H Legal v.o.s., advokátní kancelář

Poznámky:

- ¹ Zákon č. 283/2021 Sb., stavební zákon („nový stavební zákon“).
- ² Zákon č. 183/2006 Sb., stavební zákon („starý stavební zákon“).
- ³ Zákon č. 100/2001 Sb., zákon o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí).
- ⁴ § 171 nového stavebního zákona.
- ⁵ § 73 odst. 2 nového stavebního zákona: „Územně plánovací dokumentace je závazná pro rozhodování v území a další změny v území. Drobné stavby lze realizovat pouze v souladu s územně plánovací dokumentací.“
- ⁶ § 159 odst. 2 písm. a) a odst. 3 nového stavebního zákona.
- ⁷ § 230 nového stavebního zákona.
- ⁸ § 196 odst. 1 nového stavebního zákona.
- ⁹ § 159 odst. 2 písm. b) a odst. 3 nového stavebního zákona.
- ¹⁰ § 230 odst. 2 nového stavebního zákona.
- ¹¹ § 33 odst. 2 písm. a) nového stavebního zákona.
- ¹² § 161 odst. 3 nového stavebního zákona.

ZÁZNAM KONFERENCE

Analýza a vyhledávání rozhodnutí nejvyšších soudů pomocí umělé inteligence

Další **záznamy konferencí** naleznete:
www.epravo.cz/eshop
epravo.cz

Sankce za nesoučinnost při kontrole prováděné správním orgánem

Pokud správní orgán zahájí s určitým subjektem kontrolu, není radno brát takovou situaci na lehkou váhu. Nejen, že kontrolovanému subjektu může hrozit sankce z důvodů, pro které se kontrola vede, ale i nesprávný postup během samotné kontroly může být sankcionován.

Jedním ze základních pravidel, kterými se řídí kontrola podle kontrolního řádu, je totiž povinnost poskytnout kontrolujícímu potřebnou součinnost.¹ Za neposkytnutí takové součinnosti pak hrozí pokuta až do výše 500 000 Kč.² Lze však sankcionovat jakékoliv neposkytnutí součinnosti, nebo jsou odůvodněné důvody, kdy lze součinnost neposkytnout? Odpovědi na tyto otázky nejsou úplně jednoznačné, a proto se jimi opakovaně musel zabývat Nejvyšší správní soud (NSS). V tomto článku proto shrnujeme alespoň některé důležité závěry vyplývající z této rozhodovací praxe NSS.

Čím nelze odůvodnit neposkytnutí součinnosti?

Poskytnutí součinnosti během kontroly zpravidla spočívá v poskytnutí určitých informací či dokumentů. Kontrolovaný subjekt přitom může mít různé důvody, proč takové informace či dokumenty nebude chtít správnímu orgánu poskytnout. Často se třeba může obávat, že poskytnutí takových údajů mu může v rámci kontroly přitížit, popř. jej usvědčit z určitého protiprávního jednání. V tomto ohledu se tedy nabízí možnost bránit se poskytnutí takových údajů s odkazem na zákaz sebeobviňování obsažený v Listině.³ Pokud však daná osoba má povinnost určitým dokumentem či informací disponovat, pak podle NSS nelze v dané situaci považovat povinnost předložit takový dokument či informaci za sebeobviňování.⁴

Zejména pokud je kontrolovaný subjekt podnikatelem, může se též zdržet poskytnutí určité dokumenty třetím osobám, jestliže takové dokumenty obsahují interní informace o jeho podnikání, nebo dokonce jeho obchodní tajemství. Nicméně podle správních soudů ani ochrana obchodního tajemství není dostatečným důvodem pro neposkytnutí součinnosti

během kontroly.⁵ Ochrana obchodního tajemství podnikatele je v daném případě dle názoru soudu zajištěna tím, že osoby provádějící kontrolu mají povinnost zachovávat mlčenlivost o informacích zjištěných během kontroly.

Obdobné závěry lze aplikovat též na ochranu soukromí či ochranu osobních údajů. Skutečnost, že určitá listina obsahuje osobní údaje třetích osob není důvodem pro to, aby si ji správní orgán v rámci kontroly nemohl vyžádat, nebo aby ji nemohl zařadit do správního spisu.⁶

Trochu složitější je situace, kdy kontrolovaný subjekt sice poskytne nějaké informace, ale jedná se o informace neúplné či nedostatečné (alespoň z hlediska správního orgánu provádějícího kontrolu). NSS dospěl k závěru, že byly-li neúplné či nedostatečné informace poskytnuty kontrolovaným subjektem v dobré víře, je na správnímu orgánu, aby svůj požadavek na poskytnutí součinnosti upřesnil a dal kontrolovanému subjektu možnost nejasnosti odstranit, resp. chybějící informace doplnit.⁷ Teprve pokud by ani po takové výzvě informace nedoplnil či nevyjasnil, bylo by možné tvrdit, že se jedná o neposkytnutí součinnosti, za které hrozí pokuta. Podstatný je však v této situaci aspekt dobré víry. NSS dal ve své rozhodovací praxi nepřímou najevo, že cílená obstrukce či jiné neposkytnutí úplných informací ve zlém víře by již mohlo být sankcionovatelné jako neposkytnutí

součinnosti bez dodatečné výzvy k doplnění či vyjasnění poskytnutých údajů.

K nemožnosti doložit požadované listiny

Kontrolovaná osoba však někdy nemusí být vůbec schopna správnímu orgánu předat požadované údaje proto, že takovými dokumenty či informacemi objektivně nedisponuje. V takové situaci nelze hodnotit samotné neposkytnutí dokumentů či informací, které kontrolovaný subjekt objektivně nemá, za neposkytnutí součinnosti. Nelze sankcionovat kontrolovaný subjekt za něco, co objektivně nemůže splnit (takový postup správního orgánu by již nejspíš bylo možno hodnotit jako nedovolený přepjatý formalismus). To ovšem neznamená, že by kontrolovaný subjekt mohl zůstat zcela nečinný. NSS opakovaně vyjádřil názor, že v takové situaci musí kontrolovaný subjekt aktivně sdělit správnímu orgánu provádějícímu kontrolu, že objektivně nemůže požadované dokumenty či informace poskytnout, neboť je nemá.⁸ Pokud kontrolovaný subjekt mlčí a správnímu orgánu nesdělí informaci, že požadované informace nemá, lze i takovou nečinnost sankcionovat jako neposkytnutí součinnosti během kontroly.

Problém však nastává v situaci, kdy kontrolovaný subjekt má současně povinnost (na základě jiného právního předpisu) daným dokumentem či informací disponovat. Pak sice, pokud kontrolujícímu

správnímu orgánu sdělí, že požadovaný dokument či informaci nemá, nedostane pokutu za neposkytnutí součinnosti podle kontrolního řádu. Ale existuje zde riziko, že může dostat v jiném řízení sankci za to, že daným dokumentem či informací nedisponuje, ačkoliv mu to ukládá právní předpis.

Obdobně, pokud by se následně ukázalo, že kontrolovaný subjekt daným dokumentem disponoval, pouze jej správnímu orgánu zatajil (např. proto, že sankce za nedisponování daným dokumentem byla nižší než sankce za neposkytnutí součinnosti v kontrolním řízení), opět může být sankcionován za neposkytnutí součinnosti – tj. až do výše 500 000 Kč.

Závěrem tak nelze než souhlasit s NSS, který v rozsudku č.j. 8 As 102/2019-31 uvedl, že „kontrola představuje interaktivní činnost, která z povahy věci a cíle, jehož má být dosaženo (tj. zjištění, zda kontrolovaná osoba plní povinnosti, kte-

ré jí vyplývají z právních předpisů nebo které jí byly na základě těchto předpisů uloženy), vyžaduje vzájemnou komunikaci a součinnost mezi kontrolním orgánem a kontrolovanou osobou.“ Kontrolovaným subjektům lze tedy s ohledem na výše uvedené závěry doporučit, aby se vždy snažili se správním orgánem provádějícím kontrolu komunikovat a nemožnou-li nějaký jeho požadavek objektivně splnit, aby o této skutečnosti se správním orgánem aktivně komunikovali.

Mgr. Bc. Jakub Adámek, advokát

Mgr. Ondřej Rada, advokátní koncipient

act Řanda Havel Legal advokátní kancelář s.r.o.

Řanda Havel Legal

Poznámky:

- ¹ Srov. § 10 odst. 2 zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „kontrolní řád“).
- ² Srov. § 15 kontrolního řádu.
- ³ Srov. čl. 37 Listiny základních práv a svobod.
- ⁴ Srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu č.j. 6 As 159/2014-52, sp. zn. 2 As 254/2016 a sp. zn. 4 As 92/2018.
- ⁵ Srov. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 31. 5. 2019, č. j. 9 A 80/2017-39.
- ⁶ Srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2013, č. j. 9 Aps 5/2012-56.
- ⁷ Srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 8 As 102/2019-31.
- ⁸ Srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu č. j. 4 As 92/2018-3 a č. j. 8 As 300/2018-35.

ZÁZNAM KONFERENCE

Home Office Reloaded: Na dálku, ale podle pravidel: velká novela zákoníku práce v praxi

Další **záznamy konferencí** naleznete:

www.epravo.cz/eshop

epravo.cz

STUCHLIKOVA & PARTNERS

www.stuchlikova.com

Právo duševního vlastnictví

FinTech

ICT právo

Finanční právo

Licence ČNB

GDPR

Nárok na dovolenou při neplatném rozvázání pracovního poměru

Vzniká zaměstnanci nárok na dovolenou za období vedení soudního sporu o neplatnost výpovědi či nikoliv? Touto otázkou se zabýval Soudní dvůr Evropské unie (dále jen „SDEU“), a to na žádost o rozhodnutí o předběžné otázce, jež byla podána na základě článku 267 Smlouvy o fungování Evropské unie rozhodnutím Nejvyššího soudu České republiky ze dne 6. prosince 2021.

Vnitrostátní právní úprava, tj. zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce (dále jen „zákoník práce“) a jeho ustanovení § 69 odst. 1 hovoří v případě neplatného rozvázání pracovního poměru ze strany zaměstnavatele pouze o povinnosti zaměstnavatele poskytnout zaměstnanci náhradu mzdy nebo platu. Výše této náhrady je odvozena od průměrného výdělku zaměstnance ode dne, kdy oznámil zaměstnavateli, že trvá na dalším zaměstnávání, až do doby, kdy mu zaměstnavatel umožní pokračovat v práci, nebo kdy dojde k platnému skončení pracovního poměru. Dále zákoník práce upravuje náhradu mzdy nebo platu v souvislosti s moderačním právem soudu, který může snížit vzniklou náhradu za již judikovaných podmínek, nicméně o vzniku nároku zaměstnance na dovolenou za toto období mlčí.

Dosavadní rozhodovací praxe českých soudů se přiklání k názoru, že zaměstnanci za dobu, počítanou ode dne, kdy měl pracovní poměr účastníků podle neplatného rozvázání skončit, až do dne, kdy mu zaměstnavatel umožnil pokračovat v práci, nebo kdy došlo k platnému skončení pracovního poměru (popřípadě do rozhodnutí soudu, jímž bylo řízení o žalobě zaměstnance o určení neplatnosti rozvázání pracovního poměru výpovědí pravomocně skončeno a kterým byla určena neplatnost rozvázání pracovního poměru), nevzniká nárok na náhradu mzdy za nevyčerpanou dovolenou, i když zaměstnanec oznámil zaměstnavateli, že trvá na tom, aby ho dále zaměstnával (viz rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 30. března 2004, sp. zn. 21 Cdo 2343/2003). Obdobný závěr vyslovil Nejvyšší soud České republiky ve svém rozsudku ze dne 24. května 2019, sp. zn. 21 Cdo 1423/2019, a to konkrétně, že zaměstnanci nevzniká nárok na placenou dovolenou za kalendářní rok za období od data propuštění ze zaměstnání do dne, kdy do něj byl znovu přijat, a to z toho

důvodu, že pracovník během této doby pro zaměstnavatele skutečně nepracoval.

V důsledku toho, že i v tomto konkrétním případě zaměstnankyně (dále rovněž jako „stěžovatelka“) neuspěla u žádné soudní instance, obrátila se prostřednictvím ústavní stížnosti na Ústavní soud České republiky, v níž poukázala na porušení svých základních práv na spravedlivý proces a svévolný výklad čl. 7 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/88/ES ze dne 4. listopadu 2003 o některých aspektech úpravy pracovní doby (dále jen „Směrnice“), jehož se dopustil Nejvyšší soud České republiky. Pro úplnost si zde dovolujeme citovat čl. 7 odst. 1 Směrnice: „Členské státy přijmou nezbytná opatření, aby měl každý pracovník nárok na placenou dovolenou za kalendářní rok v trvání nejméně čtyř týdnů v souladu s podmínkami pro získání a přiznávání této dovolené stanovenými vnitrostátními právními předpisy nebo zvyklostmi.“

Ústavní soud vyhověl ústavní stížnosti v plném rozsahu a ve svém nálezu ze dne 10. prosince 2020, sp. zn. II. ÚS 2522/19, shledal, že se obecné soudy, jakož i Nejvyšší soud České republiky, odchýlily od ustálené rozhodovací praxe SDEU, v důsledku čehož došlo k porušení ústavně zaručených základních práv stěžovatelky na soudní ochranu dle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) a na zákonného soudce dle čl. 38. odst. 1 Listiny. Nejvyšší soud tedy v této věci předběžnou otázku SDEU nepředložil, ale fakticky vlastním výkladem uvedený právní názor zúžil tak, že se na věc stěžovatelky nevztahoval, a tím zasáhl do pravomoci SDEU vykládat unijní právo a v této jeho kapacitě jej nahradil vlastní úvahou. Dle ustanovení § 82 odst. 3 písm. a) zákona č. 182/1993 Sb., zákon o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů, tak Ústavní soud zrušil napadená rozhodnutí. K této situaci došlo právě proto, že Nejvyšší soud

nepředložil SDEU jako předběžnou otázku, zda se výklad čl. 7 Směrnice o pracovní době provedený ve věci C-282/10 – Dominguez o nepodmíněnosti práva na dovolenou reálným výkonem práce po určité době vztahuje i na situace, v nichž jde o právo na dovolenou za dobu, po níž probíhal soudní spor o nezákonnosti ukončení pracovního poměru, která byla nakonec obecnými soudy konstatována. Tato povinnost Nejvyššímu soudu ve světle judikatury Ústavního soudu přitom vznikla.

Podstatou otázky předkládajícího soudu bylo, zda musí být čl. 7 odst. 1 Směrnice vykládán v tom smyslu, že brání vnitrostátní judikatuře zaujímat za výše uvedených podmínek zamítavé stanovisko ohledně vzniku nároku zaměstnance na placenou dovolenou, přestože mu již za dané období přísluší náhrada mzdy nebo platu v souladu s vnitrostátním právem. SDEU k tomu ve svém rozsudku ze dne 12. října 2023 ve věci C-57/22 (dále jen „rozsudek SDEU“) připomenul následující: „přestože z judikatury SDEU vyplývá, že byť členským státům přísluší, aby stanovily podmínky pro uplatnění nároku na placenou dovolenou za kalendářní rok a pro jeho realizaci, musí se zdržet toho, aby jakkoli podmínily samotnou existenci uvedeného nároku, který vyplývá přímo z této směrnice“.¹ Dále také konstatoval, že v konkrétních případech, kdy pracovník není schopen plnit své úkoly, nemůže členský stát nárok na placenou dovolenou za kalendářní rok vázat automaticky na podmínku, že tento pracovník skutečně pracoval. Tak je tomu právě i v případě, kdy pracovníkovi, který byl protiprávně propuštěn ze zaměstnání a poté do něj znovu přijat v souladu s vnitrostátním právem a kterému nebylo v období od data protiprávního propuštění ze zaměstnání do dne, kdy do něj byl znovu přijat, umožněno pro svého zaměstnavatele pracovat. Skutečnost, že dotyčný pracovník v době ode dne protiprávního propuštění ze zaměstnání do dne, kdy mu

act

Řanda Havel Legal

**Amsterdam • Bratislava • Bucharest • Budapest • Frankfurt
Milan • Paris • Prague • Sofia • Vienna • Warsaw**

actlegal.com • actlegal-rhl.com

**Recommended
Czech Law Firm**
•
The Legal 500

**Recommended
Czech Law Firm**
•
ILFR1000

**2018-2023
Právnícká firma
roku**

byla práce opět umožněna, pro zaměstnavatele nepracoval, je toliko důsledkem jednání zaměstnavatele, které vedlo k protiprávnímu propuštění, bez něhož by pracovníkovi nevznikla překážka ve výkonu práce a mohl by tak uplatnit svůj nárok na dovolenou za kalendářní rok. Jinak řečeno, je zde předpoklad, že by zaměstnanec pro zaměstnavatele dále pracoval a vznikl by mu tak nárok na dovolenou, pokud by mu to však zaměstnavatel umožnil.

V rozsudku SDEU je rovněž uvedeno, že: „V určitých zvláštních situacích, kdy pracovník není schopen plnit své úkoly, ovšem členský stát nemůže vázat nárok na placenou dovolenou za kalendářní rok na podmínku, že tento pracovník skutečně pracoval.“² Tato situace nastává dle SDEU i v případě, kdy protiprávně propuštěnému zaměstnanci ze zaměstnání, který je do něj znovu přijat v souladu s vnitrostátním právem v návaznosti na soudní rozhodnutí o zrušení jeho propuštění, nebylo v období od data protiprávního propuštění ze zaměstnání do dne, kdy do něj byl znovu přijat, umožněno pro svého zaměstnavatele skutečně pracovat. SDEU ve svém rozsudku dále argumentuje následujícím: „Skutečnost, že dotčený pracovník v době ode dne protiprávního propuštění ze zaměstnání do dne, kdy do něj byl znovu přijat, pro zaměstnavatele skutečně nepracoval, je totiž důsledkem jednání zaměstnavatele, které vedlo k protiprávnímu propuštění, bez něhož by uvedený pracovník mohl pracovat a uplatnit svůj nárok na dovolenou za kalendářní rok.“³

Právo zaměstnance na placenou dovolenou lze v rámci pracovního poměru považovat za jednu z nejdůležitějších pracovních podmínek ve vztahu k zaměstnanci a je chápáno jako jedno ze sociálních práv EU.⁴ Judikatura SDEU ve vztahu ke Směrnici považuje nárok na dovolenou za kalendářní rok a nárok na náhradu mzdy za dobu čerpání dovolené jako dvě složky jednoho nároku.

Závěrem SDEU staví najisto, že ona doba ode dne protiprávního propuštění pracovníka ze zaměstnání do dne, kdy do něj byl znovu přijat v souladu s vnitrostátním právem, musí být pro účely stanovení nároku na placenou dovolenou za kalendářní rok považována za skutečně odpracované období. Současně je irelevantní, že výše náhrady mzdy, která má být podle vnitrostátního práva vyplacena pracovníkovi za období

ode dne propuštění ze zaměstnání do dne, kdy do něj byl znovu přijat, v zásadě odpovídá průměrnému výdělku, který tento pracovník pobíral, jelikož účelem této náhrady mzdy je nahradit pracovníkovi mzdu, která mu nebyla vyplacena v důsledku protiprávního propuštění ze zaměstnání.

Pro možné budoucí úvahy si lze však položit následující otázku: „Lze pro vznik nároku na dovolenou fakticky předpokládat, že zaměstnanec za dobu vedení soudního sporu odpracuje všechny tyto dny?“ Pakliže ano, na základě čeho lze tento předpoklad dovozovat? Na druhou stranu si však lze jen těžko v praxi okolnosti a důkazy, na jejichž základě by soud mohl dospět k opačnému názoru. Sotva lze očekávat vypracování individuálních odborných posudků s uvedením pravděpodobnosti u každého jednoho zaměstnance, zda nastane skutečnost, pro kterou by se mu krátil počet dnů dovolené. Takovýto přístup by v praxi znamenal odhalování zdravotní dokumentace, lékařského tajemství a čistě statistické odhadování na základě dosavadní pracovní minulosti a zkušenosti se zaměstnancem, co se skutečně odpracovaného počtu dnů týče (absence zaměstnance a důvody absence), za který vznikl zaměstnanci nárok na dovolenou. Lze si představit také vyhodnocení dle aktuálního zdravotního stavu, statistiky dle věku, pravděpodobnost úrazu, nemoci atd. Autorky tohoto článku se nicméně přiklánějí k tomu, že soudy se takovými okolnostmi zabývat nebudou a vlastně minimálně zčásti ani nemohou, navíc(i) doba nemocenské do určitého limitu se pro účely nároku na dovolenou považuje dle pravidel stanovených zákoníkem práce za odpracovanou dobu; (ii) skutečnost, že zaměstnanec nemohl dovolenou čerpat byla zapříčiněna výhradně zaměstnavatelem; (iii) jednalo by se o hypotetické úvahy a čiré spekulace, o které nemůže být soudní rozhodnutí opřeno. Pro určení náhrady za nevyčerpanou dovolenou po dobu nezákonného bránění v práci v důsledku neplatného ukončení pracovního poměru bude tedy nejspíše vycházeno z toho, že zaměstnanci vznikl nárok na dovolenou za veškerou dobu, po kterou mu bylo nezákonně (v důsledku neplatného ukončení pracovního poměru) v práci bráněno, a to i bez ohledu na to, že tuto dobu strávil ve stavu práce neschopných.

Jiný přístup by představoval nezákonný zásah do osobnostní sféry zaměstnanců, do

jejich soukromé sféry s možností diskriminace a porušení zásady rovného zacházení, a to z důvodu kritérií, na základě kterých by se logicky musela stanovit pravděpodobnost budoucího skutečně odpracovaného času. Autorky tohoto článku jsou zastávkyně nediskriminace na trhu práce a zároveň preferují posuzování pracovníků dle skutečných znalostí a dovedností. Na druhou stranu, pokud právní předpisy i česká judikatura povolují soudu za určitých podmínek moderovat náhradu mzdy, jakožto jedné ze složek náhrad při neplatném rozvázání pracovního poměru ze strany zaměstnavatele, je pak otázkou, zda by nemohly být připuštěny také podmínky pro možnost moderace nároku na dovolenou.

Závěrem je potřeba dodat, že rozsudkem SDEU dochází k zásadnímu obratu v dosavadní praxi českých soudů, které doposud podaným žalobám ze strany zaměstnanců v této souvislosti převážně nevyhovovaly. Bude tedy bezesporu zajímavé sledovat jednotlivé kroky, kterými budou soudy postupovat s ohledem na výše zmíněný rozsudek SDEU i způsob, jakým tuzemské soudy promítnou citované závěry do svého rozhodovacího procesu, případně dojde-li v blízké budoucnosti ke vtělení právní úpravy předmětné problematiky do samotného zákoníku práce. ©

Mgr. Marcela Vaňková, advokátní koncipient
JUDr. Miroslava Siváková, advokátní koncipient
JUDr. Lenka Příkazská, advokát, partner
HSP & Partners advokátní kancelář v.o.s.

HSP / & PARTNERS
advokátní kancelář

Poznámky:

- ¹ Bod č. 31 rozsudku SDEU ze dne 12. října 2023 ve věci C-57/22.
- ² Bod č. 34 rozsudku SDEU ze dne 12. října 2023 ve věci C-57/22.
- ³ Bod č. 36 rozsudku SDEU ze dne 12. října 2023 ve věci C-57/22.
- ⁴ VALENTOVÁ, K., PROCHÁZKA, J., JANŠOVÁ, M., ODROBINOVÁ, V., BRŮHA, D. a kol. Zákoník práce: komentář. 2. vydání. Beckova edice komentované zákony. V Praze: C. H. Beck, 2022. ISBN 978-80-7400-889-4.

Návrh zákona o digitální ekonomice po meziresortním připomínkovém řízení

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR je připraveno v kontextu nové evropské digitální legislativy kultivovat online prostředí, chránit české uživatele a zároveň chce připravit Českou republiku na vstup do nové digitální éry.

Udržet online prostředí relativně bezpečné a současně umožnit rozvoj inovativních řešení, to jsou smělé cíle návrhu zákona o digitální ekonomice, který prošel procesem meziresortního připomínkového řízení a nyní se očekává vypořádání připomínek a pokračování legislativního procesu.

Návrh zákona navazuje na přímo použitelné předpisy Evropské unie v podobě:

- a) Nařízení o podpoře spravedlnosti a transparentnosti pro podnikatelské uživatele online zprostředkovatelských služeb,¹ a zejména
- b) Nařízení o digitálních službách² a
- c) Nařízení o evropské správě dat.³

Zákon si klade za cíl nahradit letitý zákon č. 480/2004 Sb. o některých službách informační společnosti, který byl tehdejší reakcí na směrnici o elektronickém obchodu⁴ z roku 2000 (tzv. e-commerce směrnice). Tento zákon v českém prostředí „ukotvoval“ režim bezpečného přístavu (tzv. safe harbour) pro zprostředkovatelské služby a stanovoval pravidla pro šíření obchodních sdělení elektronickými prostředky. Právě v tomto zákoně z roku 2004 byl upraven známý princip „notice and take down“, který veřejná datová úložiště nutil pod sankcí odpovědnosti za škodu odstraňovat či znepřístupňovat nezákonný obsah, a to bezodkladně poté, co byli poskytovatelé těchto služeb na základě dostatečně konkrétního oznámení o existenci nezákonného obsahu na dané službě informováni. Stejný princip je upraven v Nařízení o digitálních službách a v důsledku přímého účinku nařízení tak bude zachována žádaná kontinuita v této oblasti.

Pro úplnost se sluší dodat, že vedle principu „notice and take down“ v online prostředí platí také další princip obdobného charakteru s názvem „notice and stay down“, který byl formulován článkem 17 Směrnice o autorském právu na

jednotném digitálním trhu⁵ a následně transponován do českého právního řádu prostřednictvím § 47 Autorského zákona.⁶ Poskytovatelé služeb pro sdílení obsahu online musí nově v souladu s vysokými odvětvovými standardy odborné péče vynaložit nejlepší úsilí k zamezení nahrání díla, o kterém jim autor poskytl relevantní a nezbytné informace, a neprodleně poté, co od autora obdrželi dostatečně odůvodněné oznámení, musí tito poskytovatelé znemožnit přístup k dílu nebo je musí odstranit ze svých internetových stránek a nově musí vynaložit nejlepší úsilí k zamezení jeho opětovnému nahrání na svou službu, což představuje značný kvalitativní posun proti principu notice and take down.

„Digitální služby a moderní technologie jsou stále více pevnější součástí našich životů. A čím dál více času také trávíme v on-line prostředí. Usnadňuje nám to práci, je to zdroj zábavy, pro mnohé je to způsob výdělků. Právě proto ale musí být toto prostředí co nejbezpečnější,“ uvedl k návrhu zákona ministr průmyslu a obchodu Jozef Síkela.

Návrh zákona nadále pracuje s pojmem služba informační společnosti, za kterou

se považuje každá služba poskytovaná na individuální žádost uživatele služby, bez současné přítomnosti stran, a to zpravidla za úplat, odesílaná prostřednictvím sítě elektronických komunikací a určená k vyzvednutí uživatelem služby z elektronického zařízení pro ukládání dat, ve smyslu čl. 1 odst. 1 písm. b) směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/1535.⁷

Návrh zákona, obdobně jako Nařízení o digitálních službách, kromě fungujícího vnitřního trhu a konkurenceschopného a inovativního evropského digitálního ekosystému hledá také rovnováhu mezi ochranou uživatele a bezpečným digitálním prostředím, v němž je minimalizován nezákonný obsah a současným posílením principů svobody projevu a práva na názor a jeho šíření. Nelehký to úkol, kterému zajisté příliš nepomáhá ani masivní nástup obsahu tvořeného generativní umělou inteligencí.

Zákon má mít 60 paragrafů a má být rozdělen do čtyř částí.

Část první s názvem „Digitální ekonomika“ má obsahovat základ právní regulace, přičemž zbývající tři části návrhu zákona

mají upravovat změnu zákona o správním poplatcích ve smyslu doplnění nových správních poplatků za vydání potvrzení dle Nařízení o správě dat a rozhodnutí dle Nařízení o digitálních službách, aktualizaci trestního řádu ve smyslu doplnění části upravující podmínky specifických příkazů a povolení související s výkonem pravomocí dozorových orgánů v oblasti digitální regulace a v neposlední řadě má být upravena účinnost zákona.

Jak vyplývá z výše uvedeného, jádro digitální regulace bude spočívat v evropské legislativě a první části navrhovaného zákona, který má obsahovat legální definice, obecná ustanovení o službách informační společnosti, právní úpravu šíření obchodních sdělení elektronickými prostředky a některé specifické postupy vyplývající z Nařízení o digitálních službách i Nařízení o správě dat.

Koordinátorem digitálních služeb má být v České republice Český telekomunikační úřad, který má být současně orgánem příslušným k řízení dle Nařízení o digitálních službách a dále má získat významné pravomoci v oblasti digitálních služeb i zprostředkování dat.

Dozorovou pravomoc v oblasti ochrany osobních údajů a šíření obchodních sdělení elektronickými prostředky získá Úřad pro ochranu osobních údajů, který má být současně kontaktním místem pro řešení přeshraničních sporů.

Návrh zákona potvrzuje princip země původu (tzv. country of origin principle), dle něhož se česká právní úprava, až na některé zákonné výjimky v podobě požadavků na zboží a jeho doručování, ochranu spotřebitele či ochranu podstatných zájmů České republiky, neuplatní na poskytovatele služeb, kteří své služby poskytují v České republice, ačkoliv jsou usazeni v jiném členském státu.

Pro šíření obchodních sdělení prostřednictvím elektronického kontaktu (typicky e-mailu) má nadále platit, že podnikatel takto může činit pouze za podmínky, že kontakt od svého zákazníka získal v souvislosti s prodejem výrobku nebo služby, prostřednictvím e-mailu mu zasílá reklamu na obdobné výrobky a služby, zákazník se vůči zasílání obchodních sdělení na tento e-mail předem nevymezil a má možnost se z něj jednoduchou

formou odhlásit. Nově má být upraven časový test, dle něhož od posledního uskutečněního prodeje výrobku nebo služby nesmí uplynout více než 3 roky. Pro všechny ostatní případy je vyžadován předchozí souhlas, jehož kvalita musí odpovídat čl. 4 bodu 11 Obecného nařízení o ochraně osobních údajů.⁸

Žádosti o udělení certifikace subjektům pro mimosoudní řešení sporu, statusu důvěryhodného oznamovatele a statusu prověřeného výzkumného pracovníka, tak, jak tyto role definuje Nařízení o digitálních službách, se budou podávat u Českého telekomunikačního úřadu. Ten bude v kontextu Nařízení o správě dat současně příslušným orgánem pro služby zprostředkování dat a současně orgánem příslušným k registraci uznávaných organizací pro datový altruismus.

Návrh zákona prostřednictvím konkrétních odkazů na evropské předpisy upravuje celou řadu přestupků vyplývajících z výše uvedené evropské legislativy. Od přestupků souvisejících s šířením obchodních sdělení, přes přestupky v oblasti dodržování principů platform-to-business regulace, až po přestupky poskytovatelů zprostředkovatelských služeb, hostingových služeb a online platform vč. markerplaces. Totéž platí pro přestupky služeb zprostředkování dat dle Nařízení o správě dat. Návrh zákona pracuje s pokutami až do výše 10 000 000 Kč nebo 6 % z čistého obrátu pachatele přestupku dosaženého za poslední ukončené účetní období, případně pracuje také se zákazem činnosti.

Všechny argumenty a připomínky připomínkových míst jsou k nalezení v elektronické knihovně VeKLEP.⁹ Další vývoj legislativního procesu bude nesmírně zajímavé sledovat. Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR uplatnilo pouze okrajovou připomínku. Ministerstvo financí ČR s ohledem na konsolidaci veřejných financí uplatnilo zásadní připomínku týkající se hospodářských a finančních dopadů nové regulace. ÚOHS či Českomoravská konfederace odborových svazů nemají žádné připomínky. Hospodářská komora ČR či Svaz průmyslu a dopravy ČR mají naopak řadu zásadních výtek, které bude potřeba v následujících měsících vypořádat. S ohledem na přímý účinek evropské digitální legislativy by si kdekdo mohl myslet, že tento zákon bude

čistě technickou a nekonfliktní právní normou. Uvidíme.

Mgr. Michal Nulíček, LL.M., advokát, partner

Mgr. Michal Nohel, advokát, Senior Associate

ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.

**ROWAN®
LEGAL**

Poznámky:

- ¹ Nařízení evropského parlamentu a rady (EU) 2019/1150 ze dne 20. června 2019 o podpoře spravedlnosti a transparentnosti pro podnikatelské uživatele online zprostředkovatelských služeb.
- ² Nařízení evropského parlamentu a rady (EU) 2022/2065 ze dne 19. října 2022 o jednotném trhu digitálních služeb a o změně směrnice 2000/31/ES (nařízení o digitálních službách).
- ³ Nařízení evropského parlamentu a rady (EU) 2022/868 ze dne 30. května 2022 o evropské správě dat a o změně nařízení (EU) 2018/1724 (akt o správě dat).
- ⁴ Směrnice evropského parlamentu a rady 2000/31/ES ze dne 8. června 2000 o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu (směrnice o elektronickém obchodu).
- ⁵ Směrnice evropského parlamentu a rady (EU) 2019/790 ze dne 17. dubna 2019 o autorském právu a právech s ním souvisejících na jednotném digitálním trhu a o změně směrnic 96/9/ES a 2001/29/ES.
- ⁶ Zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon).
- ⁷ Směrnice evropského parlamentu a rady (EU) 2015/1535 ze dne 9. září 2015 o postupu při poskytování informací v oblasti technických předpisů a předpisů pro služby informační společnosti. Nařízení evropského parlamentu a rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů).
- ⁸ <https://odok.cz/portal/veklep/material/pripominky/ALBSCWAFVK4T/>.

VEDEME SVĚTEM PRÁVA

MT Legal s.r.o., advokátní kancelář

Do našeho týmu v Praze, Brně a Ostravě
hledáme nové

PRÁVNÍKY a PRÁVNIČKY

- Chcete se stát vyhledávaným odborníkem na veřejné zakázky nebo chcete raději generální praxi a zabývat se smluvní a sporovou agendou v oblastech obchodního a občanského práva?
- Práce u nás je různorodá a můžete si vybrat své zaměření.
- Staňte se součástí prestižní advokátní kanceláře, mnohonásobného vítěze kategorie veřejné zakázky v soutěži Právnická firma roku.
- Přidejte se k týmu špičkových odborníků.

Kontaktujte nás

■ +420 606 024 476 ■ recruit@mt-legal.com

■ PRAHA ■ BRNO ■ OSTRAVA
■ info@mt-legal.com
■ www.mt-legal.com

Elektronické doručování písemností zaměstnancem zaměstnavateli po novele zákoníku práce

Změny, které přinesla poslední novela zákoníku práce¹ účinná od 1. října loňského roku, se zásadním způsobem dotkly také elektronického doručování některých písemností podle zákoníku práce, ať už ze strany zaměstnavatele, tak i zaměstnance. V našem příspěvku se zaměřujeme na problematiku elektronického doručování důležitých písemností uvedených § 334 zákoníku práce (tj. těch, pro které je upraven zvláštní režim) zaměstnancem zaměstnavateli.

Písemnosti, které se nově nemusí doručovat ve zvláštním režimu

Prvně je třeba uvést, že některé písemnosti z přísnějšího režimu doručování dle § 334 a násl. zákoníku práce zcela „vypadly“. Týká se to zejména pracovních smluv, dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr, jejich změn (tj. dodatků) a také dohod o rozvázání pracovního poměru nebo dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr. U těchto dokumentů se tedy při jejich doručování postupuje podle obecných ustanovení, tj. v zásadě dle občanského zákoníku s tím, že určitá specifika pro jejich elektronické uzavírání a doručování stanoví nově § 21 zákoníku práce.

Tím se významně zjednodušilo elektronické uzavírání těchto dokumentů a velmi atraktivní možností vést HR agendu elektronicky. Mezi zmiňovaná specifika patří, že elektronicky podepsaný dokument musí zaměstnavatel zaslat zaměstnanci na jeho soukromou e-mailovou adresu, kterou zaměstnavatel nemá v dispozici a zaměstnanec ji zaměstnavateli pro tyto účely písemně sdělil. Zaměstnanec má dále právo odstoupit od pracovních smluv, dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr nebo jejich změn do 7 dnů ode dne jejich dodání na soukromou elektronickou adresu zaměstnance, pokud již nebylo ze strany zaměstnance započato s plněním.

Okruh písemností doručovaných ve zvláštním režimu

Písemnosti uvedené v § 334 zákoníku práce, tj. (i) výpověď, (ii) okamžité zrušení, (iii) zrušení ve zkušební době, (iv) další písemnosti týkající se skončení pracovního poměru nebo právních vztahů založených dohodou o provedení

práce nebo dohodou o pracovní činnosti (např. tzv. vytýkáci nebo upozorňovací dopis), (v) odvolání z pracovního místa vedoucího zaměstnance, (vi) vzdání se tohoto místa a (vii) mzdový výměr nebo platový výměr, se i nadále musí doručovat zvláštním postupem podle zákoníku práce, který upravují § 334a až 337. To platí (z větší části) pro zaměstnavatele (§ 334a až 336 zákoníku práce), ale v § 337 zákoníku práce jsou upravena i některá zvláštní pravidla, která by měl dodržet zaměstnanec při doručování písemností zaměstnavateli. Na ně především se zaměříme v dalším textu.

Pro jistotu znovu zdůrazňujeme, že dohoda o rozvázání pracovního poměru nebo dohoda o pracích konaných mimo pracovní poměr nově ve výčtu uvedeném v § 334 zákoníku nejsou, stejně tak jako pracovní smlouvy, dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr nebo jejich změny či dodatky.

Elektronické doručování písemností zaměstnancem zaměstnavateli

Zaměstnanec může doručit písemnost uvedenou v § 334 zákoníku práce zaměstnavateli prostřednictvím sítě nebo služby elektronických komunikací na elektronickou adresu (tj. v praxi zásadně e-mailem), kterou zaměstnavatel pro tento účel zaměstnanci oznámil. Písemnost musí být zaměstnancem podepsána, přičemž postačí „obyčejný“ elektronický podpis.

Nově se tedy již nevyžaduje, aby s tímto způsobem doručování zaměstnavatel musel předem souhlasit a zaměstnanec nemusí příslušnou písemnost podepisovat uznávaným elektronickým podpisem. To je zásadní zjednodušení celého procesu, a to i z toho důvodu, že většina zaměstnanců uznávaný elektronický podpis nemá.

Písemnost je doručena dnem, kdy převzetí potvrdí zaměstnavatel zaměstnanci datovou zprávou. Jestliže zaměstnavatel převzetí dokumentu nepotvrdí ve lhůtě 15 dnů ode dne jeho dodání, nastoupí fikce a písemnost se považuje za doručenu posledním dnem této lhůty. To je rovněž zásadní změna od předchozí právní úpravy, podle které pokud zaměstnavatel doručení písemnosti nepotvrdil do 3 dnů od jejího odeslání, nebyla písemnost doručena.

Pokud by se zaměstnanec rozhodl doručovat elektronicky prostřednictvím datové schránky, je takový postup po novele rovněž jednodušší. Nevyžaduje se totiž předchozí souhlas zaměstnavatele s tímto způsobem doručování, jak tomu bylo dříve. Pouze nesmí dojít k tomu, že by zaměstnavatel svoji datovou schránku zneprístupnil pro dodávání dokumentů z datové schránky fyzické osoby, podnikající fyzické osoby nebo právnické osoby podle § 18a zákona o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů. Jelikož ale takové zneprístupnění datové schránky nemůže provést právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba, což jsou prakticky všichni zaměstnavatelé, v praxi to tento způsob doručování písemností pro zaměstnance velmi atraktivňuje a zjednodušuje – pokud tedy zaměstnanec má svoji datovou schránku, kterou pro tyto účely může využít.

Ohledně doručení písemnosti do datové schránky zaměstnavatele platí také další zásadní změna týkající se okamžiku doručení takové písemnosti. Před novelou byla písemnost doručena okamžikem jejího dodání do datové schránky zaměstnavatele, tj. v podstatě okamžikem jejího odeslání zaměstnancem. V současné době je písemnost doručena okamžikem, kdy se do datové schránky přihlásí zaměstnavatel, resp. oprávněná osoba. Jestliže se zaměst-

navatel nepřihlásí do datové schránky ve lhůtě 10 dnů ode dne dodání písemnosti do datové schránky, považuje se písemnost za doručenu posledním dnem této lhůty, tj. k fikci doručení dochází ve stejné lhůtě jako v případě doručení datové zprávy od orgánů veřejné moci.

Problematické body doručování

Některé záležitosti týkající se elektronického doručování zaměstnancem zaměstnavateli zákoník práce (ani po novele) výslovně neřeší. V praxi tak mohou nastat některé problematické situace.

Tak například, na jakou elektronickou adresu má zaměstnanec doručovat, pokud zaměstnavatel žádnou takovou adresu zaměstnancům pro tento účel neoznámí? Může v takovém případě zaměstnanec písemnost zaslat na jakoukoliv elektronickou adresu zaměstnavatele, např. na e-mail zaměstnance personálního útvaru (HR)? Může doručit na nějakou obecnou e-mailovou adresu zaměstnavatele? Existuje vlastně vůbec povinnost zaměstnavatele konkrétní elektronickou adresu pro doručování písemností určit, resp. zaměstnanci oznámit?

Výslovnou povinnost oznámit zaměstnanci elektronickou adresu zákoník práce podle našeho názoru nestanovuje – pouze z § 337 odst. 3 zákoníku práce bychom ji nedovozovali a mohou existovat i zaměstnavatelé, kteří vůbec elektronickou poštu nevyužívají. Na druhou stranu, jak uvádíme výše, v současném znění zákoníku práce již není zakotven princip předchozího souhlasu zaměstnavatele s tímto způsobem doručování písemností. Dovozovat tedy, že pokud zaměstnavatel elektronickou adresu zaměstnanci neoznámí, znamená to, že zaměstnanec zaměstnavateli tímto způsobem doručovat vůbec nemůže a takové doručení bude vždy neúčinné, je podle našeho názoru v rozporu se záměrem zákonodárce a také se smyslem a účelem právní úpravy. Navíc zmiňované ustanovení výslovně stanoví, že zaměstnanec může doručit písemnost zaměstnavateli prostřednictvím sítě nebo služby elektronických komunikací na elektronickou adresu, kterou zaměstnavatel pro tento účel zaměstnanci oznámil a současně zákoník práce nestanoví, že tak může zaměstnanec elektronicky doručovat „výlučně tehdy“, pokud takovou adresu zaměstnavatel oznámil.² Z toho lze dovozovat, že i pokud zaměstnavatel zaměstnanci

elektronickou adresu neoznámí, může zaměstnanec přesto tento způsob doručení využít. Klíčové totiž dle našeho názoru zůstává, aby se písemnost dostala do sféry dispozice zaměstnavatele, resp. osoby, která je oprávněná jednat v této věci za zaměstnavatele, tedy např. jednatele, generálního ředitele či HR ředitele.³ Doručení na elektronickou adresu takových adresátů oprávněných jednat v dané věci za zaměstnavatele („oprávněných osob“) by se dalo považovat za účinné, na rozdíl od například doručení na elektronickou adresu zaměstnanců pracujících na pozici, na níž nemají běžně v popisu práce nábor nebo propouštění zaměstnanců nebo k těmto záležitostem nemají ani patřičné oprávnění (v extrémním případě například kolega zaměstnance na stejné pozici).

Pokud už zaměstnavatel elektronickou adresu pro doručování písemností od zaměstnanců určí, zaměstnanec ji k doručení nevyužije a raději doručí na jinou elektronickou adresu, domníváme se, že i takové doručení může být za určitých okolností účinné. Pokud se písemnost prokazatelně dostane do sféry dispozice zaměstnavatele (resp. „oprávněné osoby“, jak uvádíme výše), spíše bychom ji považovali za doručenu.⁴

Ovšem v případě takového doručení na jinou než elektronickou adresu, než kterou zaměstnavatel zaměstnancům pro tyto účely oznámil, nebude možné uvažovat o doručení na základě fikce doručení, pokud zaměstnavatel doručení takové zprávy nepotvrdí.

Závěr a naše doporučení

Přestože se pravidla pro elektronické doručování v zákoníku práce obecně velmi zjednodušila a jsou tak v praxi v zásadě použitelná, stále mají některá úskalí. To platí i o elektronickém doručování zaměstnancem zaměstnavateli, zejména pokud zaměstnavatel zaměstnanci neoznámí elektronickou adresu pro doručování nebo pokud zaměstnanec doručí písemnost na jinou než oznámenou adresu.

Každému zaměstnavateli bychom doporučili, aby elektronickou adresu pro doručování písemností zaměstnancům oznámil (lze to udělat několika způsoby včetně vnitřního předpisu, informace dle § 37 zákoníku práce nebo přímo v pracovní nebo jiné smlouvě), a pokud nebude písemnost

doručena na takovou oznámenou adresu (nebo ji zaměstnavatel nesdělí), tak situaci aktivně řešit, např. formou vyzvání zaměstnance, aby doručil řádně na oznámenou adresu a vyhnul se tak potenciálnímu sporu o doručení v jeho zárodku.

V praxi by to navíc byl zaměstnavatel, kdo by se u soudu případně domáhal neplatnosti/neúčinnosti doručení např. výpovědi, v případě že ji zaměstnanec bude považovat za platnou a řádně doručenu. Podobné spory nebudou zřejmě časté, když málokterý zaměstnavatel bude postupovat soudní řízení se zaměstnancem, který zjevně nemá zájem u něj nadále pracovat. Nicméně to nemusí platit např. ohledně okamžitého zrušení pracovního poměru zaměstnancem, pokud zaměstnavatel nebude s uváděnými důvody souhlasit a nebude chtít platit zaměstnanci náhradu mzdy za dobu odpovídající výpovědní době.⁵ Do doby, než dojde ke konečnému vyřešení této otázky v soudní judikatuře, doporučujeme tedy zaměstnavatelům z opatrnosti vycházet spíše z účinnosti takového elektronického doručení na jinou než zaměstnavatelem oznámenou elektronickou adresu. 📧

Mgr. Ing. Ondřej Šudoma, advokát

Jan Roub, student

Eversheds Sutherland, advokátní kancelář, s.r.o.

EVERSHEDS
SUTHERLAND

Poznámky:

¹ Zákon č. 281/2023 Sb.

² Opačně k § 335 odst. 1 zákoníku práce, který jiný způsob el. doručování (na jinou než na oznámenou soukromou el. adresu zaměstnance) vylučuje.

³ Podpůrně by šlo argumentovat i judikaturou týkající se doručování zaměstnavatel zaměstnanci, podle níž „smyslem právní úpravy doručování písemností zaměstnanci je, aby se písemnost skutečně dostala do dispozice zaměstnance“ (viz např. rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 21 Cdo 2061/2021 ze dne 27. 4. 2022 nebo rozsudek stejného soudu sp. zn. 21 Cdo 361/2018 ze dne 30. 4. 2019).

⁴ Viz předchozí poznámka pod čarou.

⁵ Viz § 56 odst. 2 zákoníku práce.

Nová právní úprava lhůty pro podání námitek po novele zákona o zadávání veřejných zakázek

Cílem tohoto článku je seznámit čtenáře s novou právní úpravou lhůty pro podání námitek proti zadávacím podmínkám po novelizaci zákona o zadávání veřejných zakázek.

Ve Sbírce zákonů byla dne 16. června 2023 pod číslem 166 vyhlášena vládní novela zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZZVZ“ a „Novela“). K vládnímu návrhu Novelly byl v průběhu projednávání předložen pozměňovací návrh poslanců Karla Haase a Marka Bendy č. 1351 ze dne 29. 9. 2022 (dále jen „Pozměňovací návrh“), jenž byl přijat¹ a jehož obsah níže rozebíráme.

S ohledem na část I bodu 2 Pozměňovacího návrhu bude v § 242 ZZVZ za odstavec 4 (který je též Novelou upraven) vložen nový odstavec 5, který zní:

„(5) Zadavatel může v zadávací dokumentaci nebo soutěžních podmínkách stanovit, že námitky podle odstavce 3 nebo 4 lze podat nejpozději 72 hodin před skončením lhůt podle odstavce 3 nebo 4; v takovém případě je okamžik, kdy končí možnost podat námitky rozhodný pro:

- a) běh lhůt podle § 98 odst. 1 nebo § 144 odst. 2,
- b) posouzení přiměřenosti stanovení délky nebo prodloužení lhůty pro podání nabídek, předběžných nabídek, žádostí o účast nebo návrhů.“

Za stávajícího znění ZZVZ (před Novelou) je možné podávat námitky proti zadávacím podmínkám do konce lhůty pro podání nabídek, potažmo do konce lhůty pro podání předběžných nabídek v případě jednacího řízení s uveřejněním (či do konce lhůty pro podání žádosti o účast v řízeních, v nichž je podávána žádost o účast, jde-li o námitky proti podmínkám vztahujícím se ke kvalifikaci).² To znamená, že dodavatelé mohou takové námitky podat i několik málo minut či hodin před koncem lhůty pro podání nabídek; nezřídka tak i dodavatelé činí (ať již je motivace dodavatele v takovém případě jakákoliv). Aktuální nastavení „námitkové lhůty“ tímto způsobem je velmi nepraktické. Pokud totiž zadavatel obdrží

námitky „na poslední chvíli“, nemá příliš možností, jak se s nimi řádně vypořádat (zejména při potřebě úpravy zadávacích podmínek plynoucí z takových námitek), což nesvědčí jejich účelu.

V jednodušší situaci je zadavatel tehdy, pokud námitky považuje za nedůvodné. V takovém případě je odmítne, a to v zákonné lhůtě 15 dnů od jejich doručení (tedy již poté, co uplynula lhůta pro podání nabídek). Pokud by však zadavatel považoval námitky za důvodné a chtěl jim vyhovět a například napadanou zadávací podmínku změnit, má při současné právní úpravě minimální časový prostor tak učinit. Jednalo-li by se pak o změnu, kterou je třeba oznámit do Věstníku veřejných zakázek a Úředního věstníku Evropské unie (dále jen „TED“), což bude velmi častý případ, neboť se změnou zadávacích podmínek bude zpravidla třeba i přiměřeně prodloužit lhůtu pro podání nabídek (což je změna oznamována do zmíněných věstníků), je

AKV

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ
VYCH & PARTNERS

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

Stavíme na spolehlivosti, osobním přístupu a vzájemné důvěře.

Specializujeme se na:

- energetické právo
- veřejné zakázky
- fúze a akvizice
- letecké právo
- italské právo
- korporátní právo
- IT právo a GDPR
- finance a bankovníctví
- právo hospodářské soutěže
- nemovitostní právo

Právní služby poskytujeme v jazycích:

- čeština
- angličtina
- italština
- francouzština
- slovenština
- němčina
- španělština

CONSULT BEFORE FIGHT

včasné oznámení takové změny prakticky nemožné. To platí především v případě, kdy jde o povinné uveřejnění změny ve formuláři v TED. V současné chvíli je totiž formulář oznámení změny (označený jako „F14 – Oprava – Oznámení změn nebo dodatečných informací“) publikován v TED až cca 4–5 pracovních dnů po jeho odeslání k uveřejnění. Dodavatelé, kteří se zajímají o veřejnou zakázku a sledují ji primárně v TED (tedy typicky zahraniční dodavatelé), tak informaci o změně zadávacích podmínek a s tím související prodloužené lhůtě po podání nabídek zjistí například až týden po konci původně stanovené lhůty pro podání nabídek. Jelikož je taková situace velmi problematická z pohledu zásady transparentnosti a zásad rovného zacházení a zákazu diskriminace (zejména zahraničních dodavatelů), nelze zadavatelům doporučit u nadlimitních veřejných zakázek změnu zadávacích podmínek těsně před koncem lhůty pro podání nabídek.³ Jednodušší situace bude u veřejných zakázek podlimitních, neboť uveřejnění národního formuláře pouze ve Věstníku veřejných zakázek probíhá aktuálně v jednotkách vteřin od jeho odeslání k uveřejnění. Ani v případě podlimitních veřejných zakázek však změna zadávacích podmínek tak, aby vyhověla námitkám, v čase odpovídající minutám či hodinám, nebývá vždy proveditelná. Řada zadavatelů není schopná námitkám vyhovět v jednotkách minut či hodin, neboť není možné dosáhnout rychle takové změny s ohledem na vnitřní rozhodovací procesy zadavatele, nutnost konzultace případných změn zadávacích podmínek s externími poradci apod. Mnohdy může nastat i situace, kdy námitky jsou sice podány včas, ale zadavatel v rámci svých interních postupů ani jejich podání před koncem lhůty pro podání nabídek nezjistí. Typicky se může jednat o situace, kdy jsou námitky podány do datové schránky a jejich distribuce v rámci organizace zadavatele trvá určitý čas. Všechny tyto situace vedou k tomu, že i v případě, kdy by zadavatel zvažoval vyhovění námitkám, neboť by je považoval za „rozumné“, často tak neučiní, protože to „nestihne“ a raději tak námitky (byť třeba racionální a důvodné) odmítne. Popř. zruší zadávací řízení, a to po podání nabídek, protože dříve nebyl schopen námitky jako důvodné posoudit. Přitom zrušení zadávacího řízení je nežádoucím výsledkem zadávacího ří-

zení, tím spíše až v okamžiku po podání nabídek.

Námítka podávaná „na poslední chvíli“ jsou zároveň nezřídka využívány ze strany dodavatelů jako nástroj tlaku na zadavatele, popř. mohou mít až charakter šikanózního jednání. V praxi se setkáváme, a to nikoliv vzácně, s námitkami mimořádného rozsahu (desítky stran), které zcela objektivně není reálné vyřídit v jednotkách hodin. Jejich skrytým účelem je mnohdy snaha stěžovatele přimět zadavatele ke zrušení zadávacího řízení. Jakkoliv již Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“) ve svých rozhodnutích naznačil, že s podáváním rozsáhlých námitek těsně před koncem lhůty pro podání nabídek „nesouhlasí“, není možné takové námitky (a z nich případně vycházející následný návrh na přezkum u Úřadu) odmítnout, neboť jsou podány v souladu se ZZVZ a ve lhůtě v něm stanovené. Přestože tedy mohou být námitky v konkrétním případě zjevně obstrukční, zadavatel je musí vyřídit v celém rozsahu; následný návrh takového stěžovatele na přezkum postupu zadavatele nemůže Úřad zamítnout pouze pro jejich obstrukční povahu.

Právě výše popsané důvody byly motivem pro přípravu Pozměňovacího návrhu. Respektive dle odůvodnění Pozměňovacího návrhu je důvodem tohoto návrhu zamezení podávání obstrukčních námitek; dle našeho názoru však není nutné všechny námitky podané v posledních hodinách považovat nutně za obstrukční a význam Pozměňovacího návrhu chápeme jako širší. Dle naší zkušenosti získané v pozici dodavatele podávajícího nabídky v zadávacích řízeních či jako právní zástupci takových dodavatelů se opravdu může stát, že dodavatel zjistí určitou nezákonnost zadávacích podmínek až na poslední chvíli, zejména pak v případech zadávacích řízení s minimální délkou lhůty pro podání nabídek nebo s četnými změnami nebo vysvětleními zadávacích podmínek (popř. i z vlastního podnětu zadavatele činěných taktéž až na konci lhůty pro podávání nabídek).

Znění § 242 odst. 5 ZZVZ po Novele bude tedy umožňovat zadavateli (půjde o právo, nikoliv však povinnost zadavatele) stanovit konec lhůty pro podávání námitek proti zadávacím podmínkám na

jiný okamžik, než je právě až konec lhůty pro podání nabídek. Zadavatel bude nově oprávněn stanovit v zadávací dokumentaci, že námitky proti zadávacím podmínkám je možné podat 72 hodin před koncem lhůty pro podání nabídek (dále též jen „Výhrada“). Pokud zadavatel využije této Výhrady, získá tím de facto 3 další dny na vyřízení případných námitek proti zadávacím podmínkám.

Jak se uvádí v odůvodnění Pozměňovacího návrhu, „primárním účelem námitek je jednak poskytnout možnost dodavateli bránit se proti postupu zadavatele, který pociťuje jako nezákonný, jednak ale též poskytnout možnost zadavateli se nad svým postupem zamyslet a případně přijmout opatření k nápravě. Předmětných 72 hodin má zadavateli poskytnout právě tento prostor v době, kdy je přijetí opatření k nápravě (za současného prodloužení lhůty pro podání nabídek) ještě reálné.“

Jelikož minimální délka některých lhůt v zadávacím řízení vychází ze směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU o zadávání veřejných zakázek a o zrušení směrnice 2004/18/ES (dále jen „KlSm“), nelze připustit, aby národní právní úpravou byly tyto lhůty kráceny. Není tedy přípustné, aby Novelou byla zkrácena reálná lhůta pro podání námitek, která by se měla rovnat lhůtě pro podání nabídek. Proto se v novém znění § 242 odst. 5 ZZVZ zavádí povinnost zadavatele prodloužit lhůtu pro podání nabídek, pokud zadavatel takovou Výhradu v zadávací dokumentaci stanoví. V ust. § 242 odst. 5 ZZVZ se uvádí, že při využití Výhrady „je okamžik, kdy končí možnost podat námitky rozhodný pro:

- a) běh lhůt podle § 98 odst. 1 nebo § 144 odst. 2,
- b) posouzení přiměřenosti stanovení délky nebo prodloužení lhůty pro podání nabídek, předběžných nabídek, žádostí o účast nebo návrhů.“

Toto na první pohled „krkolomné“ ustanovení neznamená nic jiného, než že zadavatel, který využil Výhradu, musí ke lhůtám pro vysvětlení zadávací dokumentace (§ 98 odst. 1 ZZVZ), pro podání žádosti o vysvětlení zadávací dokumentace (§ 98 odst. 3 ZZVZ), pro podání návrhu v soutěži o návrh, jakož i ke stanovené nebo prodloužené lhůtě pro podání nabídek, předběžných nabídek, žá-

doty o účast nebo návrhů, připočítá min. dalších 72 hodin.

Vysvětlení tohoto ustanovení je nejlépe uvést na praktických příkladech. Zadavatel v otevřeném řízení nadlimitní veřejné zakázky musí stanovit lhůtu pro podání nabídek jednak přiměřeně, zároveň ne kratší než 30 dnů (§ 57 odst. 1 ZZVZ). Zadavatel tedy musí zvážit, jaká lhůta je přiměřená. Dojde-li k závěru, že je to například 45 dnů a využije-li Výhrady, pak musí stanovit lhůtu pro podání nabídek alespoň 48 dnů (přiměřenou lhůtu prodlouženou o 72 hodin). Je-li pro zadávací řízení nadlimitní veřejné zakázky stanoveno, že žádost o vysvětlení zadávací dokumentace musí být podána min. 8 pracovních dnů před koncem lhůty pro podání nabídek (kombinace § 98 odst. 1 a odst. 3 ZZVZ), pak se tato lhůta bude počítat nikoliv od konce lhůty pro podání nabídek, ale od konce lhůty pro podání námitek (upravené Výhradou). Pokud tedy zadavatel stanoví lhůtu pro podání nabídek na 1. 8. 2023 do 10:00 hod, pak nejzazší okamžik, kdy mohou dodavatelé podávat žádost o vysvětlení zadávací dokumentace, s níž je spojena povinnost zadavatele tuto žádost vyřídit, je v případě, že zadavatel nevyužije Výhrady, 20. 7. 2023 (8 pracovních dnů před koncem lhůty pro podání nabídek). Pokud však možnosti Výhrady využije, bude se lhůta 8 pracovních dnů počítat od okamžiku, kdy lze podat námítka, nikoliv nabídky. Tedy lhůta pro podání nabídek je stanovena na 1. 8. 2023 10:00 hod. Lhůta pro podání námitek je však stanovena (při využití Výhrady) na 29. 7. 2023 v 10:00 hod, a proto lhůta pro podání žádosti o vysvětlení zadávací dokumentace je do 19. 7. 2023.

Na uvedeném příkladu je zajímavé, že při využití Výhrady může připadat poslední den lhůty pro podání námitek na nepracovní dny (víkend nebo svátky). Již za současné právní úpravy zadavatel sice nic nebránilo stanovit konec lhůty pro podání nabídek na nepracovní den (a tedy i námítka by bylo třeba podat nejpozději v tento nepracovní den); v praxi je ovšem taková situace zcela ojedinělá. Většina zadavatelů stanovuje konec lhůty pro podání nabídek na pracovní den, aby mohla bezodkladně provést otevírání nabídek. Bude-li však tato praxe zachována, pak mnohdy může posunutý konec lhůty pro podání námitek (dle uplatněné Vý-

hrady) připadnout na nepracovní den.⁴ To lze z pohledu zadavatele vnímat jako výhodu (dodavatelé zpravidla budou činit námítka spíše předchozí pracovní den a zadavatel tím pravděpodobně získá ještě více času k vyřízení námitek), i jako nevýhodu (zadavatel může v takovém případě obdržet námítka během nepracovních dnů, čímž může získat méně času na vyřízení námitek, neboť lhůta pro jejich vyřízení mu počne běžet během nepracovního dne).

V praxi budeme rovněž dále sledovat, jakým způsobem se zadavatelé vypořádají s formulací Výhrady v zadávacích podmínkách. Lze spíše doporučit, aby tato Výhrada byla formulována obecně, tedy bez konkrétních dat. V opačném případě totiž zadavatel může při prodloužení lhůty pro podání nabídek v souvislosti se změnou zadávacích podmínek zapomenout prodloužit jím konkrétně uvedené (Výhradou posunuté) datum pro podání námitek.

Pokud zadavatel aplikuje Výhradu, musí při svých dalších úkonech v zadávacím řízení pamatovat na zásadu přiměřenosti. Bude-li tedy například prodloužovat lhůtu pro podání nabídek v souvislosti se změnou zadávacích podmínek, musí o její přiměřenosti uvažovat nikoliv v souvislosti s koncem lhůty pro podání nabídek („Kolik času zbývá dodavatelům na podání nabídky a je to čas dostatečný?“), ale v souvislosti s předem uvedeným koncem lhůty pro podání námitek.

Dlužno upozornit i na názor přednesený na tematickém setkání Asociace pro veřejné zakázky k Novele.⁵ Zde bylo přednášejícím nastíněno, že s ohledem na zásadu přiměřenosti musí zadavatel v případě aplikace Výhrady počítat i další lhůty odvozené od lhůty pro podání nabídek „s posunem“ o 3 dny, resp. 72 hodin. M. Florian konkrétně zmiňoval vymezení lhůty pro prohlídku místa plnění dle § 97 písm. a) ZZVZ. Toto ustanovení totiž stanoví, že pokud zadavatel organizuje prohlídku místa plnění (v zadávacím řízení nadlimitní veřejné zakázky), musí se tato uskutečnit nejpozději 10 pracovních dnů před skončením lhůty pro podání nabídek (v případě podlimitní veřejné zakázky se bude jednat o lhůtu 5 pracovních dnů před skončením lhůty pro podání nabídek dle § 54 odst. 6 ZZVZ.) Dle M. Floriana by tedy zadavatel při aplikaci

Výhrady měl datum prohlídky místa plnění „počítat“ také jako 10 pracovních dnů od konce lhůty pro podání námitek, nikoliv od konce lhůty pro podání nabídek (tedy lhůta pro podání nabídek minus 72 hodin minus 10 pracovních dnů).

S tímto názorem lze drobně polemizovat. Lhůta pro nejzazší okamžik konání prohlídky místa plnění (10 pracovních dnů u nadlimitních veřejných zakázek a 5 pracovních dnů u podlimitních veřejných zakázek) je lhůtou plynoucí z vnitrostátního práva. ZZVZ oproti evropskému právu stanoví konkrétní nejzazší lhůtu pro možnost uskutečnění prohlídky místa plnění. Úprava prohlídky místa plnění vychází z čl. 47 odst. 2 KISm. KISm však nestanoví nejzazší okamžik konání prohlídky místa plnění, ale pouze to, že „V případech, kdy lze nabídky předkládat pouze na základě prohlídky nebo kontroly podkladů k zadávací dokumentaci na místě, se lhůty pro předkládání nabídek, jež musí být delší než minimální lhůty stanovené v člancích 27 až 31, stanoví tak, aby se všechny dotčené hospodářské subjekty mohly seznámit se všemi informacemi nezbytnými pro vypracování nabídek“. Lhůta dle § 97 písm. a) a § 54 odst. 6 ZZVZ je tak lhůtou, kterou vymezil český zákonodárce a sám ji považuje za přiměřenou. Zákonodárce v novelizovaném znění ZZVZ, tedy v nově navrženém ustanovení § 242 odst. 5 ZZVZ explicitně uvedl, které lhůty má zadavatel počítat odlišně, pokud využije Výhrady. Má se jednat o lhůty pro vysvětlení zadávací dokumentace (§ 98 odst. 1 ZZVZ), pro vysvětlení soutěžních podmínek v soutěži o návrh (§ 144 odst. 2 ZZVZ), pro podání nabídek, předběžných nabídek, žádosti o účast nebo návrhů. Vycházíme-li z principu racionálního zákonodárce, nemůžeme dovozovat, že zákonodárce v rámci Pozměňovacího návrhu na lhůtu pro prohlídku místa plnění jen „zapomněl“. Zákonodárce v textu Novely (resp. Pozměňovacího návrhu) jednoznačně vyjádřil, které lhůty má zadavatel „prodloužovat“ v případě využití Výhrady, přičemž lhůty dle § 97 písm. a) a § 54 odst. 6 ZZVZ do tohoto výčtu neuvedl. Z novelizovaného znění tedy povinnost určit datum prohlídky místa plnění se zohledněním Výhrady neplyne. To samozřejmě neznamená, že při posuzování konkrétního případu nebude na místě stanovení prohlídky místa plnění s předstihem více než 10 či 5 pracovních

dnů, a to i s ohledem na to, že na takové prohlídce místa plnění mohou být získány podstatné informace o podmínkách plnění předmětu veřejné zakázky, přičemž tyto informace by mohly být rozhodné pro přípravu a podání námitek, pro které však má dodavatel lhůtu kratší o 72 hodin. Pak by s ohledem na obecnou zásadu přiměřenosti bylo možné dospět k závěru, že prohlídka místa plnění konaná 10 pracovních dnů před koncem lhůty pro podání nabídek není organizována v souladu se zásadou přiměřenosti, a to i s ohledem na aplikovanou Výhradu. Zadavatelům lze tedy doporučit, aby minimálně do doby objasnění této problematiky v rozhodovací praxi Úřadu postupovali obezřetně. To znamená, aby v případě, že si vyhradí podání námitek nejpozději ve lhůtě 72 hodin před koncem lhůty pro podání nabídek, také stanovili datum prohlídky místa plnění alespoň o 3 dny dříve, než pouhých 10 či 5 pracovních dnů před koncem lhůty pro podání nabídek. Neztotožňujeme se však s názorem, že pokud tak zadavatel učiní, je nutné to vždy považovat za porušení ZZVZ a zásady přiměřenosti, tedy že by ze ZZVZ plynula povinnost takové prodloužení učinit. Takový výklad dle našeho názoru neodpovídá jazykovému výkladu § 242 odst. 5 ZZVZ a principu racionálního zákonodárce.

A co říci závěrem? Věříme, že možnost Výhrady přinese zadavatelům větší prostor pro řádné vyřizování námitek a méně obstrukčních námitek podávaných „na posledních chvílích“. Předpokládáme, že řada zadavatelů této možnosti využije a bude jim k užitku. Jak jsme však již uvedli výše, v současné době uveřejnění formuláře v TED trvá cca

5 pracovních dnů. Tedy ani po Novele nebude zadavatel mnohdy schopen včas oznámit změnu zadávacích podmínek v TED s prodloužením lhůty pro podání nabídek v důsledku podaných námitek. Zadavatel, který jedná obezřetně a nechce „riskovat“ nařčení z porušení zásad při pozdějším uveřejňování informací v TED, by tedy potřeboval, aby posunutí okamžiku, do něhož lze podat námitku, odpovídalo současnému stavu uveřejňování formulářů v TED (tedy potřeboval by možnost posunu lhůty pro podání námitek o více než 72 hodin). To, že uveřejnění formuláře v TED trvá cca 5 pracovních dnů, lze stěží vyčítat zákonodárci a nebylo by spravedlivé po něm žádat, aby toto Novelou řešil. Závěrem si dovolueme vyslovit naději, že v 21. století by formuláře v TED, zpracované a odesílané elektronicky, mohly být publikovány výrazně rychleji než za 5 pracovních dnů. Novelizaci § 242 odst. 5 ZZVZ každopádně vnímáme jako krok pozitivním směrem.

**Mgr. Zuzana Profousová, právník, specialista
zadávaní veřejných zakázek**

**Mgr. Tomáš Machurek, advokát, partner
MT Legal s.r.o., advokátní kancelář**

Poznámky:

- ¹ Dostupný zde <https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=217562>.
- ² Pro zjednodušení budeme v tomto článku hovořit jen o lhůtě pro podání nabídek, platí však, že nová úprava se týká i lhůty pro podání žádosti o účast. Netýká se však již lhůty pro podání předběžných nabídek v jednacím řízení s uveřejněním, neboť v rámci Novelu je vypuštěna část ustanovení § 242 odst. 4 ZZVZ, která uváděla, že v případě jednacího řízení s uveřejněním musí být námitky proti zadávací dokumentaci doručeny zadavateli nejpozději do skončení lhůty pro podání předběžných nabídek. Po Novelu tedy bude možné v jednacím řízení s uveřejněním podat námitky proti zadávacím podmínkám až do konce lhůty pro podání nabídek (nikoliv jen předběžných nabídek).
- ³ Za rizikovou chápeme takovou změnu, která bude do věstníků, zejména TED, promítnuta až po uplynutí původní lhůty pro podání nabídek.
- ⁴ Zde je třeba zdůraznit, že případně-li konec lhůty pro podání námitek proti zadávacím podmínkám na nepracovní den, neprodlužuje se tato lhůta na nejbližší následující pracovní den. Lhůta pro podání nabídek i pro podání námitek nejsou lhůty, které se počítají, ale jsou stanoveny pevným datem a časem. Z tohoto důvodu lze námitky podat jen do přesně stanoveného data a času, i když půjde o nepracovní den. To platí i pro úpravu po Novelu, neboť „odečtením“ 72 hodin lhůta vždy případně opět na přesné datum a čas.
- ⁵ Příspěvek Mojmíra Floriana, ředitele Odboru veřejných zakázek II Úřadu, s názvem „Velká“ novela ZZVZ. Novinky v dozor; tematické setkání „Novela ZZVZ“, organizované Asociací pro veřejné zakázky, 27. 4. 2023.

ZÁZNAM KONFERENCE

Novinky v kybernetické bezpečnosti

Další **záznamy konferencí** naleznete:

www.epravo.cz/eshop

epravo.cz

ZIZLAVSKY > **30 let**

Restrukturalizace a insolvence

bezpečná řešení

www.zizlavsky.cz

ak@zizlavsky.cz

Vybrané otázky konkurenční doložky z pohledu judikatury

Tento článek pojednává o vybraných otázkách týkajících se konkurenční doložky v pracovně-právních vztazích, a to z pohledu rozhodovací praxe soudů. Výklad je věnován zejména vymezení rozsahu závazku zaměstnance zdržet se výdělečné činnosti, jakož i problematice sjednávání výše smluvní pokuty a jejího uplatňování pro případ porušení doložky zaměstnancem. Zaměstnavatelé mnohdy s ohledem na obecnou formulaci zákonné úpravy neví, jak k řešení nastíněných otázek přistupovat. Představení vybraných závěrů stěžejních soudních rozhodnutí zaměřených na výklad právní úpravy konkurenční doložky jim proto může být nápomocné.

Obecně ke konkurenční doložce

Konkurenční doložka je dohodou, kterou uzavírají zaměstnavatel se zaměstnancem. Zaměstnanec se v ní zavazuje, že nejdéle po dobu jednoho roku po skončení pracovního poměru nebude vykonávat výdělečnou činnost, která by byla shodná s předmětem činnosti zaměstnavatele, nebo činnost soutěžní povahy vůči zaměstnavateli. Zaměstnavatel se naopak zavazuje zaměstnanci za plnění jeho závazku poskytnout peněžité vyrovnání (a to nejméně ve výši poloviny průměrného měsíčního výdělku za každý měsíc plnění závazku). Výdělečnou činností přitom nemusí nutně být jen výkon závislé práce pro jiného zaměstnavatele, ale může jít o jakoukoli činnost, která je prováděna za účelem dosažení zisku.¹

Konkurenční doložka bývá přínosná především pro zaměstnavatele. S jejím využitím lze předejít z pohledu zaměstnavatele nežádoucí situaci, kdy bývalý zaměstnanec konkurenčně využije důležité informace a know-how, které získal v zaměstnání. S pomocí konkurenční doložky je možné případně relativně snadno postihnout bývalého zaměstnance za výkon takové činnosti. Konkurenční doložka musí být sjednána v písemné formě, přičemž často bývá přímo obsažena v pracovní smlouvě. Stejně tak však může být uzavřena i samostatně.

Vymezení závazku ke zdržení se výdělečné činnosti

Jedním z nejčastějších problémů v souvislosti s konkurenční doložkou je skutečnost, že zaměstnavatelé často tápou nad vhodným vymezením rozsahu do-

ložky, tj. ve správném vymezení zakázaných činností, jichž se má zaměstnanec po dobu trvání konkurenční doložky zdržet. Za zmínku však jistě stojí i územní vymezení doložky.

Dle ustanovení § 310 zákoníku práce se zaměstnanec v doložce může zavázat ke zdržení se výdělečné činnosti, která „by byla shodná s předmětem činnosti zaměstnavatele nebo která by měla vůči němu soutěžní povahu“. Smluvní strany si však v konkurenční doložce mohou sjednat užší rozsah výdělečných činností, které zaměstnanec nesmí vykonávat. Není však jejich povinností stanovit přesný katalog činností, neboť absence konkrétního vymezení nečiní konkurenční doložku neplatnou.² Sjednání užšího rozsahu zakázaných činností je vhodné především pro zaměstnavatele, jejichž předmět podnikání zahrnuje široké spektrum činností. Zaměstnanec by totiž byl při obecném zákonném vymezení uvedeném výše tak svázán, že by v podstatě nemohl vykonávat žádnou výdělečnou činnost. Konkrétnější vymezení činností v konkurenční doložce pak může stranám zaručit větší předvídatelnost a vyšší míru právní jistoty s ohledem na to, jakých aktivit se bude zaměstnanec povinen zdržet.

Případné vymezení rozsahu zakázaných činností by však mělo být provedeno pečlivě s přihlédnutím k potřebám zaměstnavatele. U příliš úzkého vymezení nebo vytvoření omezeného seznamu takovýchto činností totiž hrozí, že zaměstnanec nebude možné za určitá konkurenční jednání postihnout (a to i když by byla činnost zaměstnance shodná s předmětem činnosti zaměstnavatele nebo

měla konkurenční povahu). Zaměstnanec totiž svůj závazek z konkurenční doložky poruší jen v případě, kdy vykonává činnost v doložce popsanou nebo výslovně uvedenou.³

O územním rozsahu konkurenční doložky zákoník práce nepojednává vůbec. Územní vymezení není povinnou náležitostí konkurenční doložky.⁴ V případě jeho neuvedení máme za to, že zaměstnanec se může dopustit porušení své povinnosti z konkurenční doložky, i pokud vykonává výdělečnou činnost v jiné zemi než v té, v níž zaměstnavatel provozuje svoji podnikatelskou činnost. Zaměstnavatelé by tak měli přistupovat spíše zdrženlivě k omezování územního rozsahu ve sjednáváných konkurenčních doložkách, neboť opět hrozí, že konkurenční jednání vykonávaná bývalým zaměstnancem mimo sjednané území nebude možné postihnout dle doložky.

Výše smluvní pokuty a její uplatnění

Další ujednání, které způsobuje potíže, je ujednání smluvní pokuty co do její výše. Je-li smluvní pokuta sjednána v nepřiměřené výši, je takové ujednání neplatné, přičemž tato skutečnost způsobuje rovněž neplatnost celé konkurenční doložky.⁵ Konkrétní vodítko, jak vysokou smluvní pokutu sjednat, zákon neposkytuje. K otázce přiměřenosti smluvní pokuty u konkurenční doložky se však opakovaně vyjádřil Ústavní i Nejvyšší soud.

V obecné rovině platí, že by smluvní pokuta vzhledem ke své výši měla plnit svůj účel, a to jednak tím, že dostatečně motivuje bývalého zaměstnance k dodržování doložky, ale také, aby adekvátním

JIŽ TUCET VÍTĚZSTVÍ V ŘADĚ

Právnická firma
roku 2012–2023

PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU V OBORU DAŇOVÉHO PRÁVA

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ:

- Zdravotnické právo

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ:

- Právo obchodních společností
- Developerské a nemovitostní projekty
- Řešení sporů a arbitráže
- Logistika a dopravní stavby

Děkujeme za Vaši důvěru.

způsobem zabezpečovala zaměstnavatele proti případné újmě vzniklé porušením závazku. Kromě toho musí být v rámci zkoumání přiměřenosti smluvní pokuty brán zřetel na povahu a význam informací, poznatků, znalostí a technologických postupů, které zaměstnanec nabyt u bývalého zaměstnavatele, jež může následně využít při vlastní výdělečné činnosti.

Zaměříme-li se na závěry nedávné judikatury, soudy shledaly jako přiměřenou smluvní pokutu ve výši dvanáctinásobku průměrné měsíční mzdy zaměstnankyně (celkem 420 000 Kč), což byl rovněž ekvivalent peněžitého vyrovnání, které měla zaměstnankyně pracující u zaměstnavatele na pozici manažera za rok plnění konkurenční doložky obdržet. Zaměstnankyně svůj závazek z doložky porušila tím, že během jejího trvání byla po dobu tří dnů zaměstnána u konkurenčního subjektu.⁶

V projednávané věci soud I. stupně (po zrušení prvního rozhodnutí odvolacím soudem a vrácení věci) reflektoval skutečnost, že pracovní poměr zaměstnankyně u nového zaměstnavatele byl velmi krátký, a výši smluvní pokuty tak značně moderoval z původní výše na částku 35 000 Kč (výše jedné měsíční mzdy zaměstnankyně). Odvolací soud naopak poznamenal, že výši smluvní pokuty u konkurenční doložky moderovat nelze, a bývalému zaměstnavateli přiznal plnou částku (tj. 420 000 Kč). Nejvyšší soud rozsudek odvolacího soudu změnil a rozhodl o úplném zamítnutí žaloby. Podle soudu totiž došlo k porušení smluvní povinnosti „v zanedbatelném rozsahu“, přičemž zaměstnavatel měl jiné možnosti, jak nastalou situaci řešit (např. skrze prostředky ochrany proti nekalé soutěži), a poznamenal také, že uplatnění smluvní pokuty je v daném případě v rozporu s dobrými mravy.⁷

Zaměstnavatel však zmíněný rozsudek Nejvyššího soudu napadl ústavní stížností. Ústavní soud vzal za rozhodující skutečnost, že závazek byl porušen, přičemž trvání nového pracovního poměru v uvedeném případě není podstatné. Konstatoval totiž, že k předání citlivých informací může dojít v horizontu několika hodin, či dokonce minut. Ústavní soud rovněž přihlédl k tomu, že kdyby bývalá zaměstnankyně závazek neporušila, dostalo by se jí peněžitého vyrovnání

ve výši průměrného ročního platu. Jestliže byla smluvní pokuta sjednána ve stejné výši (jako peněžité vyrovnání), nejedle Ústavního soudu o porušení dobrých mravů, které by odůvodnilo následnou moderaci smluvní pokuty.⁸ Nejvyšší soud nakonec závěry nálezu Ústavního soudu potvrdil a zaměstnavateli byla přiznána smluvní pokuta v celé výši.⁹

Naopak v jiném případě byla za nepřiměřenou shledána smluvní pokuta ve výši osminásobku průměrného výdělku zaměstnance. V uvedeném případě zaměstnanec vykonával práci na pozici obchodního ředitele, přičemž měl sjednanou konkurenční doložku v délce trvání 6 měsíců. Výše peněžitého vyrovnání činila polovinu průměrného výdělku zaměstnance, tedy zákonné minimum.

Nejvyšší soud zde ve shodě se soudy prvního a druhého stupně naznal, že výše smluvní pokuty je nepřiměřená, neboť neodpovídá ani celkové výši peněžitého vyrovnání, ani povaze získaného know-how zaměstnance a jeho možného zneužití a získání výhody pro konkurenci, neboť zaměstnavatelem užívané marketingové a obchodní postupy jsou běžné. S ohledem na neplatnost ujednání o smluvní pokutě z důvodu její nepřiměřenosti byla neplatná i celá konkurenční doložka. Soudy rovněž k nepřiměřenosti smluvní pokuty poznamenaly, že její sjednaná výše je téměř trojnásobná oproti peněžitému vyrovnání, které by při dodržení konkurenční doložky zaměstnanci náleželo.¹⁰

Závěr

Konkurenční doložka je užitečným nástrojem, který může zaměstnavatele ochránit před zneužitím informací, které u něj nabyt bývalý zaměstnanec. Pro zaměstnance naopak představuje omezení výkonu výdělečné činnosti, a proto mu náleží za dodržování doložky peněžité vyrovnání.

Při sjednávání výše smluvní pokuty doporučujeme obezřetnost, neboť při shledání její nepřiměřenosti může být celá konkurenční doložka shledána soudy neplatnou. Obecně pak lze s ohledem na rozhodovací praxi soudů doporučit vyvarovat se sjednání smluvní pokuty ve výrazně větší částce, než kolik by celkem zaměstnanci náleželo z titulu peněžitého

vyrovnání. Zaměstnavatelé by rovněž při sjednávání její výše měli zohlednit, zda-li odpovídá rozsahu a povaze informací, které zaměstnanec při výkonu práce pro zaměstnavatele získal, a zda takové informace a poznatky mohou mít pro zaměstnavatele konkurenční povahu (tzn. nejedná se o běžně dostupné a užívané poznatky a postupy) a jejich využití by mohlo zaměstnavateli závažným způsobem zhoršit jeho postavení na trhu.

Mgr. Pavel Svoboda, advokát

Michal Secký, student, právní asistent

Doležal & Partners s.r.o., advokátní kancelář

Poznámky:

- ¹ BĚLINA, Miroslav. § 304 [Omezení výdělečné činnosti]. In: BĚLINA, Miroslav, DRÁPAL, Ljubomír a kol. Zákoník práce. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 1185, marg. č. 4.
- ² Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 7. 1. 2015, sp. zn. 21 Cdo 506/2013.
- ³ Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 8. 2020, sp. zn. 21 Cdo 1135/2020 nebo rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 7. 1. 2015, sp. zn. 21 Cdo 506/2013.
- ⁴ Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 7. 1. 2015, sp. zn. 21 Cdo 506/2013.
- ⁵ Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 19. 2. 2016, sp. zn. 21 Cdo 4393/2015.
- ⁶ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 6. 2019, sp. zn. 21 Cdo 1664/2019.
- ⁷ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 6. 2018, sp. zn. 21 Cdo 1922/2018.
- ⁸ Nález Ústavního soudu ze dne 2. 5. 2019, sp. zn. II. ÚS 3101/18.
- ⁹ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 6. 2019, sp. zn. 21 Cdo 1664/2019.
- ¹⁰ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 19. 2. 2016, sp. zn. 21 Cdo 4393/2015.

Odpovědnost za újmu způsobenou sněhem a ledem

Zimní období je spojeno se zvýšeným rizikem vzniku majetkové i nemajetkové újmy v důsledku nepříznivého počasí. Mezi taková rizika patří například pády chodců na zamrzlých chodnících či pád sněhu a ledu ze střech budov. V tomto článku rekapitulujeme právní režim odpovědnosti za újmu způsobenou oběma těmito situacemi podle platné právní úpravy a soudní rozhodovací praxe.

Újma způsobená pádem sněhu ze střechy podle platné právní úpravy

Na újmu způsobenou pádem sněhu ze střechy se bude zpravidla vztahovat ustanovení § 2937 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném znění (dále jen „OZ“), podle kterého: „(1) Způsobí-li škodu věc sama od sebe, nahradí škodu ten, kdo nad věcí měl mít dohled; nelze-li takovou osobu jinak určit, platí, že jí je vlastník věci. Kdo prokáže, že náležitý dohled nezanedbal, zproští se povinnosti k náhradě. (2) Způsobila-li škodu věc pádem nebo vyhozením z místnosti nebo podobného místa, nahradí škodu společně a nerozdílně

s tím, kdo je povinen k náhradě podle odstavce 1, i osoba, která takové místo užívá, a nelze-li ji určit, vlastník nemovité věci.“

Je však otázkou, který z odstavců citovaného ustanovení se má na tuto konkrétní situaci aplikovat. Nabízí se aplikace prvního odstavce citovaného ustanovení, jelikož pád sněhu je vyvolán vlastnostmi samotné budovy, jejíž konstrukce umožňuje, aby se na její střeše mohl sníh nashromáždit a následně spadnout, což obdobně platí i o tvorbě a pádu rampouchů.¹ V úvahu však přichází i posouzení podle druhého odstavce, jelikož samotný sníh naplňuje znaky věci movité, která

může způsobit škodu pádem. V tomto ohledu je nutné zkoumat otázku, zda střechu, ze které může sníh spadnout, lze považovat za „místnost nebo podobné místo“ ve smyslu citovaného ustanovení.² Prvostupňové soudy ve svých rozhodnutích prozatím na tyto případy připustily aplikaci obou odstavců a je tedy otázkou, jak se v budoucnu s tímto nejednotným výkladem vypořádají soudy vyššího stupně.

Předpoklady odpovědnosti za újmu podle ustanovení § 2937 odst. 1 OZ

Předpoklady vzniku povinnosti k náhradě újmy podle ustanovení § 2937

odst. 1 OZ jsou: (i) samovolné působení věci, (ii) vznik újmy a (iii) příčinná souvislost mezi nimi. Důkazní břemeno ohledně všech uvedených předpokladů nese poškozený.³

Osoba povinná k náhradě újmy podle ustanovení § 2937 odst. 1 OZ se této povinnosti zproští, pokud prokáže, že nezanedbala náležitý dohled nad věcí. Dříve v komentářové literatuře nepanovala shoda, zda toto ustanovení představuje druh subjektivní odpovědnosti s presumovaným zaviněním s možností exkulpace, nebo zda jde v tomto případě o odpovědnost objektivní s možností liberace.⁴ Nejvyšší soud a Ústavní soud se ve svých nedávných rozhodnutích přiklonily k závěru, že jde v tomto případě o objektivní odpovědnost a možnost zproštění se povinnosti k náhradě újmy podle věty druhé ustanovení § 2937 odst. 1 OZ představuje liberační důvod. Lze tedy v tomto ohledu uzavřít, že v případě újmy způsobené věcí podle ustanovení § 2937 odst. 1 OZ bude škůdce odpovědný bez ohledu na své zavinění, ledaže prokáže, že nezanedbal náležitý dohled.⁵

Vztah mezi jednotlivými odstavci ustanovení § 2937 OZ

Jak již bylo zmíněno výše, není v současnosti vyjasněno, který z odstavců citovaného ustanovení by měl být správně aplikován na vymezenou skutkovou situaci. S tím také souvisí otázka, jakou povahu má samotný vztah mezi těmito dvěma odstavci.

V tomto ohledu přichází v úvahu dvě možnosti. Zaprvé lze druhý odstavce citovaného ustanovení vnímat jako zvláštní případ, který rozšiřuje okruh osob, u kterých se budou moci poškození domáhat náhrady újmy, a to společně a nerozdílně s povinnou osobou podle ustanovení § 2937 odst. 1 OZ.⁶ Bývá však také dovozováno, že druhý odstavce představuje zvláštní případ, pro který platí přísnější úprava, u které na rozdíl od prvního odstavce není žádná možnost liberace.⁷

Podle našeho názoru je nutné vztah mezi těmito odstavci vykládat prvním z uvedených způsobů a liberační důvod uvedený v ustanovení § 2937 odst. 1 OZ je tak nutné uplatnit rovněž v případech,

na které se aplikuje odstavce druhý. Lze však předpokládat, že řešení této otázky přinese rovněž až judikatorní praxe soudů vyššího stupně.

Osoba povinná k náhradě újmy způsobené pádem sněhu ze střechy podle ustanovení § 2937 OZ

Odpovědnou za újmu podle ustanovení § 2937 odst. 1 OZ je primárně osoba, která nad věcí měla mít dohled. Tou může být kdokoli, kdo měl v době škodní události věc ve své faktické moci bez ohledu na právní důvod. Pro případ, že nelze takovou osobu určit, je zde stanovena nevyvratitelná právní domněnka, že je jí vlastník věci. Vlastník může prokázat, že v době vzniku újmy nad věcí měla mít dohled jiná osoba; v opačném případě mu však vznikne povinnost újmu nahradit.⁸

Podle našeho názoru lze za povinnou osobu, která „měla mít nad věcí dohled“ ve smyslu citovaného ustanovení, považovat ve vztahu ke společným částem nemovité věci (mezi které se řadí i střecha budovy) společenství vlastníků jednotek, které je ve smyslu ustanovení § 1190 OZ osobou odpovědnou za správu takové nemovité věci.⁹

V případě aplikace ustanovení § 2937 odst. 2 OZ by pak osobou povinnou k náhradě újmy byla také osoba, která místnost nebo podobné místo, odkud věc spadla nebo byla vyhozena, užívá, a to společně a nerozdílně s osobou určenou podle odstavce 1. I zde je pro případ, pokud nelze takovou osobu určit, stanovena nevyvratitelná právní domněnka, že je touto osobou vlastník této nemovité věci.

Újma způsobená pádem na chodníku

Odpovědnost za pády na chodnicích v důsledku jejich pokrytí sněhem či ledem může být posouzena dvěma způsoby. Zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, v platném znění (dále jen „ZPK“), obsahuje speciální případ odpovědnosti za újmu způsobenou závadou ve schůdnosti chodníku. Pro tyto případy se však nabízí také posouzení podle obecných ustanovení OZ o náhradě škody. Bude vždy záviset na okolnostech konkrétního případu, která z těchto právních úprav se na danou situaci aplikuje.¹⁰

Podle ustálené rozhodovací praxe Nejvyššího soudu právní úprava v ZPK nijak nevylučuje možnost náhrady újmy podle obecných ustanovení OZ a tyto povinnosti k náhradě újmy mohou existovat vedle sebe.¹¹ V důsledku dvojího možného posouzení může přicházet v úvahu více osob, po kterých by se poškozený mohl domáhat náhrady újmy. Volba některé z osob povinných k náhradě újmy přísluší poškozenému.¹² Celkově se však lze domáhat náhrady pouze do výše vzniklé újmy.

Odpovědnost za újmu způsobenou pádem na chodníku podle ZPK

Podle ustanovení § 27 odst. 3 ZPK je k náhradě škod, jejichž příčinou byla závada ve schůdnosti chodníku, povinen vlastník chodníku, ledaže prokáže, že nebylo v mezích jeho možností tuto závadu odstranit, u závady způsobené povětrnostními situacemi a jejich důsledky takovou závadu zmírnit, ani na ni předepsaným způsobem upozornit. Závadou ve schůdnosti ve smyslu tohoto ustanovení se pak podle ustanovení § 26 odst. 7 ZPK rozumí „taková změna ve schůdnosti pozemní komunikace, kterou nemůže chodec předvídat při pohybu přizpůsobeném stavebnímu stavu a dopravně technickému stavu a povětrnostním situacím a jejich důsledkům.“ V tomto případě jde tedy o objektivní odpovědnost vlastníka chodníku s možností liberace.

Pro vznik odpovědnosti za újmu podle výše uvedeného ustanovení bývá v rozhodovací praxi klíčové posouzení otázky nepředvídatelnosti změny schůdnosti pro chodce. Povinnost k náhradě újmy podle tohoto ustanovení tak nevzniká např. při pádu na chodnicích pokrytých souvislou vrstvou námrazy nebo při pádu chodce na sice ojedinělé, avšak při vynaložení obvyklé opatrnosti rozpoznatelné zledovatělé části chodníku, které bylo možné se vyhnout. V takových případech však může nadále přicházet v úvahu odpovědnost podle obecných ustanovení o náhradě škody v OZ.¹³

Naopak soudy rozhodly, že odpovědnost za újmu podle tohoto ustanovení vznikla např. v případě chodce, který uklouzl na ojediněle vytvořené ledové plotně, která nebyla vidět pro zakrytí nepatrným sněhovým popraškem nebo v případě uk-

ZÁZNAM KONFERENCE

ChatGPT a umělá inteligence

Další **záznamy konferencí** naleznete:

www.epravo.cz/eshop

epravo.cz

louznutí na pásu zmrzlé vody vytékající z okapu, který nemusel být při běžném tempu chůze zřejmý a samotný led nebyl pro zakrytí sněhem viditelný.¹⁴

ZPK dále v ustanovení § 27 odst. 5 nabízí obcím, aby svými nařízeními stanovily úseky komunikací, na kterých se pro jejich malý dopravní význam nezajišťuje jejich schůdnost odstraňováním sněhu a náledí. Pokud však zařadí mezi komunikace malého dopravního významu takovou komunikaci, která do této kategorie nepatří, a neprovádí z tohoto důvodu její zimní údržbu, porušují právní povinnost z hlediska obecné odpovědnosti za škodu na zdraví chodce, který zde upadl.¹⁵

Pro úplnost ZPK v ustanovení § 27 odst. 6 stanovuje povinnost správce nahradit škodu namísto vlastníka v případě, je-li výkon správy pozemní komunikace zajišťován prostřednictvím správce.

Odpovědnost za újmu způsobenou pádem na chodníku podle OZ

Škůdce může být odpovědný za porušení zákonné povinnosti řádné péče o stav chodníku podle ustanovení § 2910 OZ. Porušení zákonné povinnosti lze spatřovat např. v porušení obecné preventivní povinnosti podle ustanovení § 2900 OZ či porušení povinnosti správy komunikací zakotvené v ustanovení § 9 odst. 3 ZPK.¹⁶ Povinnost k náhradě újmy může vzniknout také v důsledku porušení povinnosti smluvní podle ustanovení § 2913 odst. 1 OZ.¹⁷ Okruh povinných osob se tak v případě posouzení podle obecných ustanovení o náhradě škody obsažených v OZ bude vždy lišit podle okolností konkrétního případu.

Spoluúčast poškozeného na vzniklé újmě

Rozsah odpovědnosti škůdce za újmu bude v konkrétních případech záviset také na tom, zda vznik újmy alespoň z části nezapříčiní sám poškozený. Pokud bude poškozený např. upozorněn na riziko hrozící újmy pomocí varovné cedule, lze uvažovat nad spoluúčastí na způsobené škodě na základě ustanovení § 2918 OZ, podle kterého: „vznikla-li škoda nebo zvětšila-li se také následkem okolností, které se přičítají poškozenému, povinnost škůdce nahradit škodu se poměrně sníží. Podílejí-li se však okolnosti,

kteří jdou k tíži jedné či druhé strany, na škodě jen zanedbatelným způsobem, škoda se nedělí.“

Závěr

Zatímco aplikací ustanovení § 2937 OZ na újmu způsobenou pádem sněhu ze střechy se Nejvyšší soud prozatím nezabýval, případy újmy způsobené pádem na chodníku se Nejvyšší soud již zabýval opakovaně. V prvním uvedeném případě lze očekávat, že rozhodovací praxe nabídne řešení výkladových nejasností v budoucnu. V případech újmy způsobené pádem na chodníku se již rozhodovací praxe Nejvyššího soudu i Ústavního soudu na některých dříve sporných otázkách ustálila. Posouzení povinnosti nahradit

újmu v obou uvedených případech však nadále zůstává složitou právní problematikou, jelikož odpovědnost za škodu je v obou případech podmíněna více faktory. Vznik povinnosti nahradit újmu a určení povinné osoby je u těchto situací vždy nutné posoudit podle konkrétních okolností daného případu. ☺

JUDr. David Mašek, Ph.D., advokát, partner
Lukáš Kubík, paralegal
Mašek & Partners, advokátní kancelář, s.r.o.

MAŠEK
/PARTNERS

Poznámky:

- ¹ Toto posouzení připouští PAŠEK, Martin. § 2937 [Újma způsobená věcí samou a jejím pádem či vyhozením]. In: PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol. Občanský zákoník. 2. vydání (2. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2023, marg. č. 16. Rovněž bylo takto posouzeno např. v rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 2. března 2022, sp. zn. 29 C 39/2017-265.
- ² Odpovědnost za újmu způsobenou pádem ze sněhu ze střechy podle odstavce 2 dovedil např. Obvodní soud pro Prahu 4 ve svém rozsudku ze dne 3. července 2023, sp. zn. 21 C 282/2022-98. Srov. také PAŠEK, Martin. § 2937 [Újma způsobená věcí samou a jejím pádem či vyhozením]. In: PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol. Občanský zákoník. 2. vydání (2. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2023, marg. č. 16.
- ³ PAŠEK, Martin. § 2937 [Újma způsobená věcí samou a jejím pádem či vyhozením]. In: PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol. Občanský zákoník. 2. vydání (2. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2023, marg. č. 2.
- ⁴ Srov. PAŠEK, Martin. § 2937 [Újma způsobená věcí samou a jejím pádem či vyhozením]. In: PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol. Občanský zákoník. 2. vydání (2. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2023, marg. č. 1. a BEZOUŠKA, Petr. § 2937 [Škoda způsobená věcí samou od sebe, jejím pádem nebo vyhozením]. In: HULMÁK, Milan a kol. Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014). 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 1640, marg. č. 2.
- ⁵ Viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. července 2022, sp. zn. 25 Cdo 2342/2021, a usnesení Ústavního soudu ze dne 14. prosince 2021, sp. zn. III. ÚS 3021/21.
- ⁶ Takto uvádí např. PAŠEK, Martin. § 2937 [Újma způsobená věcí samou a jejím pádem či vyhozením]. In: PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol. Občanský zákoník. 2. vydání (2. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2023, marg. č. 12.
- ⁷ Takto bylo posouzeno např. Obvodním soudem pro Prahu 4 v rozsudku ze dne 3. července 2023, sp. zn. 21 C 282/2022-98.
- ⁸ PAŠEK, Martin. § 2937 [Újma způsobená věcí samou a jejím pádem či vyhozením]. In: PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol. Občanský zákoník. 2. vydání (2. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2023, marg. č. 8.
- ⁹ K tomuto závěru dospěl rovněž Obvodní soud pro Prahu 9 ve svém rozsudku ze dne 1. března 2022, sp. zn. 67 C 141/2020-154.
- ¹⁰ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 3. března 2022, sp. zn. 25 Cdo 3256/2021.
- ¹¹ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 9. prosince 2020, sp. zn. 31 Cdo 1621/2020.
- ¹² Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 3. března 2022, sp. zn. 25 Cdo 3256/2021.
- ¹³ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 9. prosince 2020, sp. zn. 31 Cdo 1621/2020.
- ¹⁴ Tamtéž.
- ¹⁵ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. září 2018, sp. zn. 25 Cdo 1481/2017.
- ¹⁶ Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 9. prosince 2020, sp. zn. 31 Cdo 1621/2020.
- ¹⁷ Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 3. března 2022, sp. zn. 25 Cdo 3256/2021.

Jsme vám bliž, než si myslíte.

EKP Advisory, daňové a účetní poradenství

JAN KOTALA

EKP Advisory

K výkladu ustanovení § 238 odst. 1 písm. c) zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen jako „OSŘ“), provedenému velkým senátem občanského a obchodního kolegia Nejvyššího soudu v rozsudku č. j. 31 Cdo 1178/2023-315 ze dne 8. 11. 2023

Dne 8. 11. 2023 bylo velkým senátem občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu (dále jen jako „kolegium Nejvyššího soudu“) vydáno pod sp. zn. 31 Cdo 1178/2023 rozhodnutí, kterým došlo ke sjednocení výkladu ustanovení § 238 odst. 1 písm. c) OSŘ upravujícího výjimku z přípustnosti dovolání v případě tzv. bagatelních sporů.

Základní předpoklady pro přípustnost dovolání formuluje ustanovení § 237 OSŘ, dle kterého je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být do-

volacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak.

Vykládané ustanovení § 238 odst. 1 písm. c) OSŘ pak představuje výjimku z pravidla, podle kterého je při splnění předpokladů uvedených v ustanovení § 237 OSŘ dovolání přípustné, a to omezením přípustnosti dovolání hodnotou sporu. Dovolání není podle ustanovení § 238 odst. 1 písm. c) OSŘ přípustné proti rozsudkům a usnesením, vydaným v řízeních, jejichž předmětem bylo v době vydání rozhodnutí obsahujícího

napadený výrok peněžité plnění nepřevyšující 50 000 Kč, včetně řízení o výkon rozhodnutí a exekučního řízení, ledaže jde o vztahy ze spotřebitelských smluv a o pracovněprávní vztahy, přičemž není přihlíženo k příslušenství pohledávky.

Důvodem pro vydání sjednocujícího stanoviska kolegia Nejvyššího soudu byla zejména rozdílnost výkladu při posuzování přípustnosti dovolání proti rozhodnutím odvolacího soudu, kdy odvolací soud rozhodoval o více samostatných nárocích. Rozdílný přístup k posuzování

bagatelnosti věci, rozhodl-li soud o více nárocích se samostatným skutkovým základem, zaujímal jak Ústavní soud, tak i jednotlivé senáty Nejvyššího soudu.

V rozhodovací praxi Nejvyššího soudu při výkladu ustanovení § 238 odst. 1 písm. c) OSŘ převládá názor, dle kterého je přípustnost dovolání proti rozhodnutí odvolacího soudu s více samostatnými nároky s odlišným skutkovým základem třeba zkoumat ve vztahu k jednotlivým nárokům samostatně, bez ohledu na to, zda tyto nároky byly uplatněny v jednom řízení a zda o nich bylo rozhodnuto jedním výrokiem (viz např. rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 32 Cdo 3345/2018).

Z aktuální judikatury Nejvyššího soudu týkající se omezení přípustnosti dovolání na základě argumentu, že šlo o nároky se „samostatným skutkovým základem“, lze odkázat na rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 3470/2019, ve věci nároků uplatňovaných z titulu odpovědnosti za škodu, kdy Nejvyšší soud dospěl k závěru, že náhrada za ztrátu na výdělků a náhrada za ztížení společenského uplatnění (obojí coby nároky, jež měly původ v úrazu poškozeného) jsou samostatnými nároky odvíjejícími se od odlišného skutkového základu. V rozsahu, v němž se dovolání týkalo náhrady za ztrátu na výdělků nepřevyšující částku 50 000 Kč tak bylo dovolání jako objektivně nepřipustné vzhledem k ustanovení § 238 odst. 1 písm. c) OSŘ odmítnuto. Obdobně též rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 1924/2021 (ohledně náhrady za ztížení společenského uplatnění a náhrady bolestného).

S judikaturou Nejvyššího soudu založenou na omezení přípustnosti dovolání podle § 238 odst. 1 písm. c) OSŘ prostřednictvím úvahy, zda se jedná či nejedná o nárok se samostatným skutkovým základem, se ve své judikatuře ztotožnil i Ústavní soud (viz např. nález Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 2891/20). Podle Ústavního soudu, pokud mají žalobou uplatněné nároky na peněžité plnění „společný skutkový základ“, který se odlišuje pouze v tom, k jakému období měly vzniknout, nelze na ně pro účely posouzení, zda není dán důvod nepřipustnosti dovolání podle § 238 odst. 1 písm. c) OSŘ, nahlížet izolovaně.

K jiným závěrům ohledně omezení přípustnosti dovolání však dospěl Nejvyšší soud v rozsudku sp. zn. 23 Cdo 2771/2021. Nejvyšší soud v tomto rozhodnutí uvedl, že otázka, pro jejíž řešení je dovolání přípustné, se zároveň dotýká existence právního titulu, na jehož základě měly jednotlivé dílčí nároky žalobce vzniknout. Dovodil, že předmětem dovolání je samotná existence daného právního titulu, nikoli jeho jednotlivé nároky, a proto se ve vztahu k jednotlivým nárokům limit pro přípustnost dovolání podle § 238 odst. 1 písm. c) OSŘ neuplatní.

V návaznosti na shora uvedenou nejednotnost postupu při hodnocení přípustnosti dovolání dle hodnoty sporu v případě více samostatných nároků byl výklad ustanovení § 238 odst. 1 písm. c) OSŘ kolegiem Nejvyššího soudu zpřesněn tak, že je-li v době vydání dovoláním napadeného rozhodnutí odvolacího soudu předmětem řízení peněžité plnění převyšující 50 000 Kč, které se skládá z nároků, jež, ač mají původ v téže události, jsou obecně vzato pokládány za nároky se „samostatným skutkovým základem“, z nichž každý samostatně nepřevyšuje 50 000 Kč, omezení přípustnosti dovolání prostřednictvím hodnotového censu vyjádřeného v ustanovení § 238 odst. 1 písm. c) OSŘ se neuplatní, jestliže se dovolání týká právních otázek, jejichž řešení je těmto nárokům společné (vychází ze skutkového základu těmto nárokům společného).

Oproti tomu, je-li v době vydání dovoláním napadeného rozhodnutí odvolacího soudu předmětem řízení peněžité plnění převyšující 50 000 Kč, které se skládá z nároků, jež, ač mají původ v téže události, jsou obecně vzato pokládány za nároky se „samostatným skutkovým základem“, z nichž každý samostatně nepřevyšuje 50 000 Kč, omezení přípustnosti dovolání prostřednictvím hodnotového censu vyjádřeného v § 238 odst. 1 písm. c) OSŘ se prosadí, jestliže se dovolání týká právních otázek, jejichž řešení není těmto nárokům společné (nevychází ze skutkového základu těmto nárokům společného).

Nejvyšší soud ve svém sjednocujícím rozhodnutí dále doplnil, že v případě pochybností o tom, zda dovoláním otevřená právní otázka vychází ze společného skutkového základu uplatněných nároků, nemůže dovolací soud dovolání

proti rozhodnutí vydanému v řízení, jehož předmětem bylo peněžité plnění, které v souhrnu převyšuje 50 000 Kč, bez dalšího odmítnout, neboť odpověď na otázku, zda se dovolání týká právních otázek, jejichž řešení je společné všem uplatněným nárokům, může být v některých případech podmíněna až věcným přezkumem podaného dovolání. Zkoumání samostatného skutkového základu jednotlivých nároků má proto být co do hodnotového censu vykládáno spíše ve prospěch přípustnosti dovolání.

Závěr

Závěr kolegia Nejvyššího soudu, který uplatnění hodnotového censu vyjádřeného v ustanovení § 238 odst. 1 písm. c) OSŘ v případě více samostatných nároků podmiňuje posouzením, zda dovoláním předestřené právní otázky míří na společný skutkový základ samostatných nároků, resp. zda se dovolání týká právních otázek, jejichž řešení je těmto nárokům společné, považujeme za logický a správný.

Při hodnocení přípustnosti dovolání dle hodnoty sporu v případě více samostatných nároků by tak mělo být vždy posuzováno, zda dovoláním otevřená právní otázka vychází ze společného skutkového základu uplatněných nároků či nikoliv.

Důsledkem pro právní praxi by proto měla být zejména větší důslednost při formulování právních otázek, jejichž řešení má být dovolacím soudem poskytnuto, a to tak, aby byl při hodnocení přípustnosti dovolání dle hodnoty sporu v případě více samostatných nároků vždy nalezen společný prvek dovoláním položených otázek pro všechny dotčené právní nároky. ☺

JUDr. František Divíšek, advokát a partner

Mgr. Barbora Štrofová, advokát

PPS advokáti s.r.o.

Jak na koupi nemovitosti v Itálii?

V poslední době se koupě nemovitosti v zahraničí a zejména v Itálii stala fenoménem nejen v rámci nákupu letního sídla, ale i jako objektu pro podnikatelské účely. Vzhledem k nízkým cenám nemovitostí stále více cizinců do Itálie také natrvalo přesidluje, jelikož místní podnebí je přívětivější než to naše a vidina sídla u moře je lákavá pro většinu z nás. Výjimkou však nejsou ale ani nákupy nemovitostí v Alpách, kam spousta Čechů jezdí v zimě za možná nejlepšími lyžařskými sjezdovkami v Evropě a v létě za krásnou přírodou a horskými výhledy.

Jak ale probíhá celý proces koupě nemovitosti v Itálii? Na co si dát pozor a jaká jsou italská specifika u kupní smlouvy na nemovitost? Na to odpoví následující článek.

Právní rámec

Náležitosti kupní smlouvy na nemovitost jsou v rámci italského právního řádu upraveny v ust. § 1470-1549 (italského) občanského zákoníku.

Občané České republiky jako občané členského státu Evropské unie mají při koupi nemovitosti v Itálii stejná práva jako občané Itálie. Je ale nutné si uvědomit, že mnohé záležitosti ohledně koupě nemovitosti v Itálii fungují odlišně od České republiky. Jako příklad lze uvést to, že celý proces převodu vlastnického práva k nemovitosti se děje skrze notáře. Ten má na starosti ve spolupráci s realitní kanceláří správnost dokumentace a postupu. Dalším rozdílem je kupříkladu moment, kdy k nabytí vlastnického práva k nemovitosti dojde.

Krom výběru nemovitosti je také stěžejní pro kupující mít své daňové číslo a korespondenční adresu v Itálii.

Přípravná fáze

V přípravné fázi před samotnou koupí nemovitosti v Itálii je klíčovou postavou realitní makléř. Ten se jako profesionál zavazuje pro prodejce zprostředkovat uzavření, v našem případě kupní smlouvy a umožní i kontakt stran, kterými je právě prodávající a kupující. Realitní makléř má vykonávat také vyhledávací a asistenční činnost. Veškeré tyto činnosti má vykonávat nezávisle a nestranně. Za řádné vykonání výše uvedeného mu poté náleží provize.

Realitní makléř by měl být schopen v závislosti na právo na nárok na provizi poskytnout oběma stranám veškeré informace o nemovitosti, nejen ty, které si strany vyžádají. Jedná se kupříkladu o výpis z katastru nemovitostí, který makléř zajišťuje. Je důležité klást na tyto povinnosti makléře značný důraz, jelikož v Itálii obecně je vše méně formalistické než v České republice a mohlo by se stát, že bychom nemuseli dostat vše, za co jsme si zaplatili. Co se provize makléři týče, obvykle ji hradí kupující, ale je možné, aby ji hradily obě strany. Neexistuje ovšem obecné kritérium volby povinného subjektu a povinnost úhrady provize makléři tedy závisí výhradně na ujednání stran.

Co se týká vzniku makléřova nároku na provizi, občanský zákoník uvádí, že ten vznikne, jakmile je obchod uzavřen v důsledku jeho činnosti. Italský Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí Cass.civ., 30. 11. 2015 č. 24397 uvádí, že ukončením obchodu je moment, kdy je mezi stranami založen závazkový vztah.

Návrh koupě

Zatímco v České republice se stala v mnohých případech standardem smlouva o smlouvě budoucí nebo také rezervační smlouva, v Itálii se pro ušetření na administrativních poplatcích užívá tzv. návrh koupě. Pod návrhem koupě si můžeme představit formulář, který většinou připravuje realitní společnost, resp. realitní makléř. Navrhovatel, tedy prodejce navrhuje kupujícímu koupi nemovitosti za určitou cenu. S ohledem na § 1329 (italského) občanského zákoníku má takovýto návrh neodvolatelný charakter, a neodvolatelným se tedy stává ve chvíli, kdy se navrhovatel doví o přijetí návrhu adresátem. Jakmile je návrh přijat, mají strany povinnost kupní smlouvu

uzavřít za cenu, na které se shodly v návrhu koupě. Návrh koupě tedy vnímáme jako dokument zakládající právní povinnost k uzavření obchodu.

V návrhu koupě nalezneme kromě informace o kupní ceně také termín, kdy bude uzavřena kupní smlouva, údaje z katastru nemovitostí a informaci o vlastníkovi, resp. o vlastnících. V tomto dokumentu bývá ještě zmíněná povinnost ujednané povinné strany k uhrazení provize realitnímu makléři.

Zároveň s podpisem návrhu koupě nabyvatel uhradí závdavek na koupi nemovitosti, jeho výše bude následně odečtena z celkové kupní ceny. Závdavek můžeme chápat jako naši zálohu nebo rezervační poplatek. Závdavek také navíc podtrhuje povinnost k uzavření kupní smlouvy. V případě, že kupující vezme jím učiněný návrh zpět, prodávajícímu závdavek „propadne“. Pokud to bude strana prodávajícího, která od návrhu odstoupí, kupujícímu bude závdavek vrácen, a to ve dvojnásobné výši. Zatímco my v České republice bychom již v této chvíli možná řešili předání finančního obnosu přes úschovu, v Itálii je v tento moment stále klíčový realitní makléř. Závdavek je totiž většinou uhrazen prostřednictvím šeku, který má u sebe až do chvíle uzavření kupní smlouvy právě realitní makléř.

Uzavření kupní smlouvy

Po podpisu odsouhlaseného návrhu koupě se do celého procesu koupě nemovitosti vkládá notář. Kupní smlouva musí jako veřejná listina obsahovat:

- označení stran, datum a místo narození, trvalý pobyt a fiskální kód (neboli daňové číslo), který můžeme vnímat jako italskou obdobu rodného čísla,
- označení nemovitosti podle informací z katastru nemovitostí, přičemž je na

---

Matzner Legal

Advokátní služby na míru.
Spolehlivě a s citem pro tradici.

www.matzner.legal

- notáři, aby osvědčil správnost uvedených údajů,
 c) daňový režim nemovitosti,
 d) prohlášení a záruky prodávajícího předvídané italským zákonem.

Jak prodávající, tak kupující se mohou podílet na vytváření znění kupní smlouvy, ačkoli dle zákona je její sepsání na notáři. Tato povinnost stranám tedy nebrání, aby si do své kupní smlouvy zanesly další prohlášení či záruky.

Kupní cena se hradí stejným způsobem jako závdavek u fáze návrhu koupě, tedy šekem. Tento šek může vystavit buďto samotný kupující nebo notář poté, co mu kupní cenu kupující zaslal do jeho úschovy.

Uzavření kupní smlouvy probíhá následně tak, že notář přečte její znění v italštině a strany, které prohlásí, že zápisu rozuměly, jej podepíší. Zde je pak rozdíl oproti úpravě nabytí nemovitosti v České republice, kdy v Itálii dochází k převodu nemovitosti právě podpisem kupní smlouvy, nikoli zápisem do katastru nemovitostí, jak je tomu u nás. Výjimku tvoří severovýchodní část Itálie, kde dochází k převodu vlastnického práva až zápisem do katastru nemovitostí jako u nás, a to z historických důvodů, kdy tato část do 1. světové války patřila k Rakou-

sku-Uhersku a dodnes si zachovala některé rysy právního řádu střední Evropy.

Ačkoli nemá zápis do katastru nemovitostí účinek nabytí vlastnického práva, je samozřejmě nutné ho provést. Provádí ho notář zhruba do dvou týdnů od uzavření kupní smlouvy a následně předá veškerou dokumentaci nabyvateli.

Odměnu notáře hradí celou stranu kupujícího (pokud se strany výslovně nedohodnou jinak). Z toho důvodu si tedy strana kupujícího může vybrat notáře, s nímž bude koupit nemovitosti řešit. Kupující pak také složí do rukou notáře částku, která zahrnuje poplatky finančnímu úřadu, katastru nemovitostí a hypoteční poplatky, které jsou spojeny s převodem vlastnictví k nemovitosti. S notářským zápisem se i realitní makléř dočká zaplacení své provize, která je hrazena opět buď prostřednictvím šeku, nebo bankovním převodem. Je běžné, aby byl realitní makléř přítomen u vyhotovení notářského zápisu, aby si „pohlídal“, že k zaplacení provize dojde. Mnohdy ještě sám zasahuje do samotného znění notářského zápisu.

Závěr

Na závěr lze snad jen dodat, že by se celý proces koupě nemovitosti v Itálii neměl

jakkoli podcenit. To znamená nevybírat nutně toho nejlevnějšího notáře jen proto, abyste ušetřili v celém procesu pár stovek euro, ale investovat do někoho, o kom víte, že celý proces povede zodpovědně a řádně. Také je důležité znát právní rámec a hlavně tu Vaši vysněnou nemovitost, abyste věděli, co kupujete, a to ideálně už při podpisu návrhu koupě. Koupě nemovitosti není jednoduchá ani v České republice, kde známe jazyk a máme přibližnou představu o právním rámci, a tím spíše bychom měli být obezřetní, když nakupujeme nemovitost v zahraničí.

Přejeme Vám co nejhladší průběh nákupu a spoustu šťastných chvil ve Vaší cílové destinaci. 🍷

Pierluigi Nudo, usazený evropský advokát
Mgr. Lucie Špičková, advokátka
 Advokátní kancelář Vych & Partners, s.r.o.

AKV
 ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ
 VYCH & PARTNERS

ZÁZNAM KONFERENCE

Nový stavební zákon v detailu III – hmotné právo a prováděcí předpisy

Další **záznamy konferencí** naleznete:
www.epravo.cz/eshop
epravo.cz

Definiční znaky profesionální ligy z pohledu antidopingových předpisů

Sproblematikou dopingu a porušení antidopingových předpisů se u sportovců lze setkat relativně pravidelně, ať už v kontextu individuálních či kolektivních sportů, jak můžeme v posledních týdnech vidět i v rámci českého sportovního prostředí. Antidopingové předpisy, jejichž porušení je příslušnými antidopingovými orgány posuzováno, představují poměrně rozsáhlou sadu podrobných pravidel. Jak se však ukázalo, i takto rozsáhlá pravidla mohou obsahovat mezery, jejichž existenci odhaluje až praxe. Teprve nedávno vzniklý Národní rozhodčí soud pro sport zřízený při Národní sportovní agentuře se tak v případě údajného porušení antidopingových předpisů musel zabývat v praxi dosud neřešenou otázkou, co je to profesionální liga a jaké jsou její definiční znaky. Jeho rozhodnutí může být základem nejen pro úpravu antidopingových předpisů, ale též pro odstranění dosavadní nejistoty sportovců i sportovních klubů napříč sportovním prostředím.

Pokud se sportovec prohřeší proti antidopingovým pravidlům, lze předpokládat, že za takové jednání bude Antidopingovým výborem ČR, coby nejvyšším orgánem zabezpečujícím antidopingový program v České republice¹ (dále jen „ADV ČR“), sancionován v souladu se Směrnicí pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v České republice vydanou ADV ČR s účinností od 1. 9. 2022 (dále jen „Směrnice“). Možné sankce pro jednotlivce jsou uvedeny v článku 10 Směrnice, přičemž jednou z nich je také zákaz činnosti, který může být sportovci udělen mimo jiné pro přítomnost, použití, pokus o použití či držení zakázané látky nebo zakázané metody, kdy každý z uvedených pojmů je v rámci přílohy č. 1 Směrnice podrobně definován. Při zákazu činnosti se nesmí potrestaný sportovec v souladu s článkem 10.14.1. Směrnice jakýmkoli způsobem účastnit soutěže nebo činnosti (kromě schválených antidopingových vzdělávacích nebo nápravných programů) schválené nebo organizované kterýmkoli signatářem, členskou organizací signatáře nebo klubem nebo jinou členskou organizací členské organizace signatáře nebo soutěží schválených či organizovaných jakoukoli profesionální ligou nebo jakoukoli mezinárodní nebo národní organizací nebo jakékoliv sportovní aktivity na profesionální nebo národní úrovni, podporované vládní agenturou.

Jakkoliv je uložený trest oprávněný, pro daného sportovce může mnohdy i několikaletý nucený distanc představovat kariéru ukončující skutečnost. V případě řešeném

Národním rozhodčím soudem se z tohoto důvodu hokejový hráč po uložení trestu zákazu činnosti zapojil do hokejové soutěže, která není schválena ani organizována žádným z výše uvedenou právní normou vymezených subjektů. Učinil tak v přesvědčení, že tímto krokem neporušuje mu uložený zákaz. Po uplynutí uloženého trestu se hráč vrátil do české nejvyšší hokejové soutěže. Zanedlouho však byla proti jeho osobě ze strany ADV ČR podána žaloba o porušení antidopingových pravidel s tím, že se zúčastnil soutěže, na kterou se vztahuje zákaz činnosti v souladu s článkem 10.14.1. Směrnice, neboť dle názoru ADV ČR se mělo jednat o profesionální ligu.

Jak se nicméně ukázalo, Směrnice, na rozdíl od ostatních použitých pojmů, definici profesionální ligy či profesionální soutěže neobsahuje a pouze v poznámce pod čarou č. 58² uvádí demonstrativní příklady, a to v podobě Národní hokejové ligy (NHL) a Národní basketbalové asociace (NBA), tedy nejvyšších lig, u nichž nemůže být o profesionalitě pochyb. Přestože tedy Směrnice obsahuje podrobné definice celé řady užitých pojmů, profesionální liga, resp. co je považováno za profesionální ligu či soutěž, je ponecháno na dovozování prostřednictvím uvedených příkladů (NHL, NBA).

S ohledem na absenci jasného vymezení tohoto pojmu a s tím spojenou neurčitost předmětné normy bylo proto nezbytné se při hájení práv daného hráče zabývat faktickým významem pojmu profesionální liga. Co však dělá profesionální ligu profe-

sionální ligou? A jakým způsobem lze tento pojem interpretovat tak, abychom postupovali v souladu s účelem Směrnice a všeobecnými pravidly pro ukládání trestů?

Jednotná úprava WADA

Absence definice profesionální ligy, již se sportovec nemůže zúčastnit v rámci trestu zákazu činnosti, je komplikací nejen pro posouzení, zda hráč antidopingová pravidla porušil, či nikoliv, ale současně představuje zásadní nejistotu pro dotčené subjekty a potenciální riziko vzniku nerovnosti trestání napříč národními antidopingovými orgány. Úprava ochrany proti dopingu je totiž z velké části na národních úrovních sjednocena – nepochybně se zásadním přičiněním Světové antidopingové agentury (taktéž známa jako World Anti Doping Agency, dále jen „WADA“), případně Mezinárodního olympijského výboru (dále jen „MOV“), který stojí za zřízením Arbitrážního soudu pro sport (Court of Arbitration for Sport, dále jen „CAS“). CAS se později díky prohlášení Kodaňské světové konference o dopingu ve sportu stal konečným odvolacím orgánem pro spory týkající se postihování dopingu ve sportu,³ přičemž rozhoduje v souladu s Antidopingovým kodexem vydaným WADA (dále jen „Kodex“), ze kterého v zásadě doslova vychází prováděcí Směrnice ADV ČR. Jinými slovy, absence definice profesionální ligy je vedle Směrnice rovněž nedostatkem Kodexu, konkrétně čl. 10.14.1. ve spojení s poznámkou pod čarou č. 77. Ačkoliv tak WADA národní antidopingové orgány formálně nezastřešuje, ve své činnosti k ní

s ohledem na postavení CAS i na národní úrovni vzhlížejí. Ve světle řešeného případu se nicméně ani u WADA nebylo možné opřít o relevantní stanovisko stran vymezení profesionální ligy.

Související pohledy na profesionalitu ve sportu

Při neexistenci jednoznačné definice profesionální ligy se může jako vhodné jevit využití analogie k pojmu profesionální sportovní činnost, kterou se rozumí „sportovní činnost na nejvyšší úrovni, kdy osoby, které sport na nejvyšší úrovni vykonávají – profesionální sportovci – mají tuto činnost jako hlavní zdroj obživy, věnují se jí zpravidla na denní bázi a povětšinou jsou v nějakém právním vztahu s organizací, jež výkon profesionálního sportu organizuje.“⁴ Ve vztahu k výkladu pojmu profesionální sport lze současně odkázat na čl. 2, bod 143 Nařízení Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. 6. 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem, dle kterého je profesionálním sportem provozování sportu jakožto výdělečného zaměstnání nebo placené služby bez ohledu na to, zda profesionální sportovec a příslušná sportovní organizace uzavřou formální pracovní smlouvu, jestliže odměna sportovce překračuje náklady na účast a tvoří významnou část jeho příjmů.

Obdobně je vykládán rovněž pojem profesionální sportovec, který je například Národní sportovní agenturou definován jako jakákoliv fyzická osoba, „jejíž primární příjmem plyne z úplatného provozování sportovní činnosti, která je hlavním předmětem jejího zájmu a (zpravidla) obživy, a která v návaznosti na ujednání se sportovním klubem nemůže poskytovat své (sportovní) služby ostatním klubům.“⁵ Při hodnocení toho, kdo je a není profesionálním sportovcem, je možné v rámci fotbalového prostředí analogicky vyjít rovněž z FIFA Regulations on the Status and Transfer of Players (FIFA RSTP), případně obdobně z Přestupního řádu FAČR, který stanovuje, že profesionálním hráčem je „hráč, který má s členským klubem, v němž jako hráč působí, uzavřenou účinnou a FAČR evidovanou profesionální smlouvu, na základě které mu v souvislosti s jeho působením jako hráče v tomto členském klubu přísluší odměna převyšující jeho účelně vynaložené náklady na toto působení.“

Nutno dodat, že sama existence úplatné smlouvy mezi hráčem a klubem nečiní ze sportovce bez dalšího profesionála. Materiální hledisko daného vztahu se ukázalo jako klíčové v souvislosti s v průběhem pandemie Covid-19, kdy zde existovaly tendence některých amatérských sportovců účelově uzavírat s kluby smlouvy o odměně ve výši např. 1 Kč, a to s cílem vyhnout se protiepidemickým opatřením, která dovolovala navštěvovat sportoviště výlučně sportovcům profesionálním.

Je evidentní, že bytí obsah uvedených pojmů nečiní v teorii zásadní problémy a rovněž rozhodovací praxe si s nimi již relativně úspěšně poradila, nevkládají nám do rukou odpověď stran toho, co je profesionální liga. Je totiž důležité uvědomit si, že liga, v níž působí profesionální sportovci, není bez dalšího profesionální ligou. Účast profesionálních sportovců je jedním z předpokladů profesionální ligy, nikoliv však její jedinou podmínkou.

Svébytná sportovní odvětví

S ohledem na výše uvedené je zjevné, že profesionalitu ligy nelze bez dalšího stavět na (ne)účasti profesionálních sportovců ani (ne)existenci profesionálních smluv, ale je třeba v každém jednotlivém případě materiálně posoudit, zda jsou naplněny hlavní definiční znaky profesionality ve vztahu k lize (soutěži) jako takové. Tento postup později převzal také Národní rozhodčí soud pro sport (dále jen „NRSS“) v řešené věci, nutno dodat s jasným upozorněním, že se jedná o konkrétní posouzení v konkrétní věci, které nemusí platit plošně. I sama Směrnice přiznává disparitu mezi jednotlivými sportovními odvětvími (resp. různorodý dopad jedné a té samé sankce na sportovce z odlišných sportovních odvětví).⁶ Ostatně ani sportovní právo samo o sobě není snadno definovatelným svébytným celkem, jelikož jeho právní úprava není u nás až na některé výjimky nikterak kodifikovaná. To pak v praxi vede k tomu, že sportovní normy existují spíše v rámci jednotlivých sportovních odvětví a struktur (sportovních asociací) a jejich porušení je následně „v různém rozsahu, s různou intenzitou a s různými následky, v rámci (uvnitř) takového sportovního odvětví sankcionováno subjekty za tímto účelem zřízenými (zejména rozhodčí, disciplinární komise).“⁷ V tomto ohledu je vhodné doplnit, že ke zřízení NRSS, který o sporech týkajících se postihování dopin-

gu ve sportu rozhoduje na národní úrovni, došlo ze strany Národní sportovní agentury na základě zákona č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu, ve znění pozdějších předpisů.

V kontextu uvedeného upozornění je třeba pro posouzení pojmu profesionální liga v první řadě rozlišovat jednotlivá sportovní odvětví. Dále uvedené závěry totiž mohou platit v případě hokeje či fotbalu, bez dalšího však již nebudou aplikovatelné například v bowlingu, a to mimo jiné s ohledem na zcela odlišnou finanční úroveň jednotlivých soutěží a další aspekty vyplývající z povahy jednotlivých sportů.

Definiční znaky profesionální ligy

V návaznosti na posouzení okolností věci a při zhodnocení povahy hokejového prostředí docházíme k závěru, že mezi definiční znaky profesionální ligy lze zařadit zejména následující:

- propojení s dalšími soutěžemi nebo organizacemi;
- organizovanost;
- dodržování standardních pravidel profesionálního sportu;
- účast profesionálních hráčů a jejich vázání ke klubu profesionální smlouvou; a
- zajištění základních životních potřeb hráčů.

Ohlédnutím za tímto výčtem docházíme k závěru, že se v případě profesionální ligy jedná o tzv. typový pojem (Typusbegriff), jehož vymezení lze dosáhnout postupem předvídaným právní naukou o typu. Typový pojem je popsán prostřednictvím řady typických znaků, u nichž zkoumáme, do jaké míry jsou v daném případě naplněny, kdy zásadní naplnění některých typických znaků může vyvážit nenaplnění jiného typického znaku, který může v dané věci absentovat – například s ohledem na povahu daného sportu ve srovnání se sportem jiným. Uvedená otevřenost co do znaků je pro typový pojem charakteristická. Rozhodné je, zda v konkrétním případě dojde k naplnění typických znaků v takové míře, že tento případ odpovídá danému typu v celkovém kontextu věci.⁸ Tento postup je v praxi mnohdy užíván intuitivně, vědomě užití „jej však činí racionálnější a hlavně přezkoumatelným.“⁹

Cílem tohoto článku tedy není poskytnout úplný přehled všech znaků včetně jednotlivých podmínek a výjimek – to bez kontextu konkrétního případu ani není mož-

Whistleblowing na klíč a interní šetření

**Zavedení interního systému vyřešíte jednoduše
prostřednictvím Smartwhistle.**

- ✓ vnitřní předpisy a dokumentace
- ✓ výkon funkce příslušné osoby
- ✓ aplikace pro příjem oznámení
- ✓ interní šetření

POTŘEBUJETE POMOCI? KONTAKTUJTE NÁS:

✉ info@smartwhistle.cz

☎ +420 737 349 772

🌐 www.smartwhistle.cz

PROČ DO TOHO JÍT S NÁMI?

30+
LET NA TRHU

70+
SPECIALISTŮ

40+
IMPLEMENTACÍ

10
KVALIFIKOVANÝCH
PŘÍSLUŠNÝCH OSOB

né. Lze však shrnout, že profesionální liga bude standardně součástí systému dalších lig, které mohou být ve vztahu k této lize vyšší či nižší úrovní (Premier League k EFL Championship a naopak), případně na úrovni stejné (Východní a Západní konference NHL). Bude rovněž součástí systému národních (například USA Hockey) či nadnárodních organizací (např. IIHF, WADA).

Liga bude nepochybně vnitřně organizována, a to jak v rovině organizovanosti sezóny (oddělená kola či části sezóny), tak v rovině řídicích a kontrolních orgánů (vedení ligy). Tyto vlastnosti jsou samozřejmě charakteristické rovněž pro některé amatérské či polo-profesionální soutěže (například ČFL). Totéž platí pro důraz na dodržování určitých standardů profesionálního sportu – typicky antidopingových pravidel, jejichž dodržování je průběžně kontrolováno a porušení sankcionováno, případně jednotných pravidel specifických pro daný sport.

Zjevnou podmínkou je dále účast výhradně profesionálních hráčů. Tím není vyloučeno, aby byly zapojeni také někteří neprofesionální hráči, nicméně bude se jednat o spíše výjimečné případy. Současně je třeba mít na paměti, že profesionální hráč je profesionálním hráčem pouze do chvíle, kdy materiálně naplňuje k tomu nezbytné předpoklady. Profesionální hráči jsou vázáni pravidly profesionální smlouvy a v tomto ohledu jsou rovněž vázáni ke svému klubu, přičemž ukončení daného smluvního vztahu se řídí pravidly smlouvy či předpisy příslušné sportovní organizace. Je standardem, že mezi jednotlivými kluby na národní i mezinárodní úrovni může docházet k úplatným hráčským přestupům – tyto přestupy jsou formálně oznamovány příslušným sportovním asociacím, případně podléhají souvisejícím omezením.

V neposlední řadě je stěžejním definičním znakem profesionální ligy skutečnost, že v ní zúčastnění sportovci vykonávají tuto činnost zpravidla na plný úvazek a odměna za tento výkon jim pokrývá základní životní potřeby, které je nezbytné posuzovat s přihlédnutím k potřebám hráče v daném místě. U neprofesionálních či polo-profesionálních sportovců se lze naopak často setkat se situací, kdy jsou nuceni paralelně s danou sportovní činností provozovat jinou výdělečnou činnost, popř. chodit do civilního zaměstnání. Naopak profesionální sportovci by měli mít možnost věnovat

se výlučně danému sportu, aniž by byli nuceni zajišťovat si základní životní potřeby prostřednictvím práce v jiných zaměstnáních, ať už v rámci sezóny nebo mimo ni. Soutěže, kde si hráči musejí vydělávat na obživu jinak než účastí v ní, jelikož příjmy ze sportovní činnosti nepřevyšují jejich účelně vynaložené náklady na toto působení, za profesionální považovat nelze.

Závěrem

S výše uvedenými kritérii se obsahově shoduje rovněž NRSS ve svém rozhodnutí, dle něhož se hráč nedopustil porušení antidopingových pravidel. Tento výsledek vnímáme jako správný nejen s ohledem na posouzení pojmu profesionální liga, ale také s přihlédnutím k právní jistotě dotčeného hráče. I v této věci je nezbytné mít na paměti zásadu *nullum crimen sine lege certa*, tj. požadavek určitosti trestněprávní normy, která stanoví, že jednání právem nedovolené musí být vyjádřeno jasně, přesně, srozumitelně a dostatečně určitě, aby adresát právní normy neměl pochybnosti o tom, kdy a za jakých podmínek se jeho chování stává trestným.¹⁰ Ani ve sportovním pro-

středí se totiž nelze „ztotožnit s tím, aby negativní důsledky nedostatku v právní úpravě, ať už jde o absenci příslušných norem (...), nebo jejich nesrozumitelnou formulaci, pokud jsou jimi ze strany státu ukládány povinnosti občanům (jednotlivcům), nesly právě tyto subjekty.“¹¹

Závěrem tak nelze než doporučit, aby došlo v souladu s výše uvedeným rozhodnutím k úpravě příslušných ustanovení Směrnice a jejich podrobnějšímu vymezení, případně aby bylo apelováno na změnu souvisejících částí Kodexu ze strany WADA. Zcela jistě pak bude zajímavé sledovat, jak toto rozhodnutí obstojí při případném přezkumu nebo v dalších případech napříč sportovním odvětvím u nás či v zahraničí.

Mgr. Daniel Vobořil, LL.M., advokátní koncipient
Mgr. Petr Sedlatý, advokát a společník
Advokátní kancelář Brož, Sedlatý s.r.o.

Poznámky:

- 1 ANTIDOPINGOVÝ VÝBOR ČR. Kdo jsme [online]. Dostupné z: <https://www.antidoping.cz/o-nas/kdo-jsme>. [cit. 9. 1. 2024].
- 2 „Dále pak Sportovec v Zákazu činnosti nesmí soutěžit v profesionální lize (např. Národní hokejové lize – NHL, Národní basketbalové asociaci – NBA atd.).“
- 3 KUKLÍK, J. a kol. Sportovní právo. Praha: Auditorium, 2012, s. 31.
- 4 MAISNER, M., DOUBRAVA, P., JANÁK, J., VLACHOVÁ, B., DOMBROVSKÁ, M. Základy sportovního práva. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 2 in RŮŽIČKA, H. Právní postavení profesionálních sportovců a profesionální sportovní smlouvy, 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 3–10.
- 5 NÁRODNÍ SPORTOVNÍ AGENTURA. Definice profesionálního sportovce [online], 16.4.2021. Dostupné z: <https://agenturasport.cz/definice-profesionalniho-sportovce/> [cit. 08.01.2024].
- 6 „Argumenty proti požadavku na harmonizaci sankcí jsou založeny na rozdílech mezi sporty, např. v některých sportech jsou závodníci profesionálové a mají ze sportu značný příjem; v jiných jsou sportovci opravdoví amatéři, v těch sportech, kde je kariéra sportovce krátká,

- má standardní doba Zákazu činnosti mnohem větší dopad na sportovce než ve sportech, kde je kariéra tradičně mnohem delší.“ WADA. Světový antidopingový kodex [online], 2003 (verze k 1. 1. 2021), str. 33. Dostupné z: https://assets-global.website-files.com/64d22aaf46eca782bfc08279/64e8574a32d00a22d7f0f651_Kodex%202021.pdf [cit. 8. 1. 2024].
- 7 KUKLÍK, J. a kol. Sportovní právo. Praha: Auditorium, 2012, s. 37.
  - 8 BYDLINSKI, F. Juristische Methodenlehre und Rechtsbegriff. 2. vydání. Wien, New York: Springer-Verlag, 1991, s. 554 in MELZER, F. Metodologie nalézání práva. Úvod do právní argumentace. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 70.
  - 9 MELZER, F. Metodologie nalézání práva. Úvod do právní argumentace. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 75.
  - 10 Samotná povaha Směrnice a její dopad do práv a povinností sportovců by si nicméně zasloužila vlastní obsáhlé pojednání, k němuž zde bohužel není prostor.
  - 11 Nález Ústavního soudu ze dne 11. 4. 2001, sp. zn. II. ÚS 487/2000, či obdobně například Nález Ústavního soudu ze dne 30. 4. 2019, sp. zn. II. ÚS 2843/18.

ROZHODČÍ SOUD

při Hospodářské komoře České republiky
a Agrární komoře České republiky

Řešení sporů efektivně, rychle a odborně!

www.soud.cz

Rozhodčí soud při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky

- byl založen roku 1949
- řízení je vedené podle publikovaných pravidel
- vede Seznam rozhodců, kde je zapsáno více než 570 rozhodců z tuzemska i zahraničí
- sekretariát Rozhodčího soudu zajišťuje konzultace a veškerou administrativu spojenou s rozhodčím řízením před Rozhodčím soudem

Jaké spory Rozhodčí soud řeší?

Majetkové spory (kromě sporů spotřebitelských, incidenčních a sporů spojených s výkonem rozhodnutí) ve kterých lze jinak uzavřít smír.

Jedná se především o spory:

- z obchodních vztahů
- občanskoprávní
- pracovně právní vztahy (smluvní podmínky mzdového charakteru)

Výhody rozhodčího řízení

- je jednoinstanční, odborné, neveřejné, rychlé, méně formální
- snadná vykonatelnost v tuzemsku i zahraničí (díky Newyorské úmluvě z roku 1958)
- strany si mohou stanovit místo i jazyk rozhodčího řízení, řízení v urychleném nebo on-line režimu

DOPORUČENÉ ZNĚNÍ ROZHODČÍ DOLOŽKY DO SMLUV

„Všechny spory vznikající z této smlouvy a v souvislosti s ní budou rozhodovány s konečnou platností u Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky podle jeho Řádu třemi rozhodci (případně lze alternativně uvést: jedním rozhodcem jmenovaným předsedou Rozhodčího soudu).“

KONTAKTUJTE NÁS

Vladislavova 1390/17 / Praha 1 / Tel.: +420 222 333 340 / e-mail: paha@soud.cz / www.soud.cz

Registrace zasílatele u ČTU – Pravděpodobně se týká i Vás?

Novela zákona č. 29/2000 Sb., o poštovních službách (dále jen „ZPS“) účinná od 15. 4. 2020 trápí dlouhodobě zasílatele poskytující balíčkové služby. Proč? Protože pokud by zasílatelé poskytovali poštovní služby na základě ZPS, váže se k jejich činnosti nejedna povinnost, kterou tento zákon ukládá. Otázka, zda jsou služby, které poskytují, poštovními službami ve smyslu zákona o poštovních službách, je zdá se již vyřešena.

Dle ZPS¹ se poštovní službou míní činnost, která zpravidla zahrnuje poštovní podání, třídění a přepravu poštovní zásilky prostřednictvím poštovní sítě a je prováděna za účelem dodání poštovní zásilky příjemci; za poštovní službu se považuje i dodání poukázané peněžní částky. Podstatné také je, že dané služby se musí vztahovat k poštovní zásilce, což je dle ZPS adresná zásilka v konečné podobě.

Co je „poštovní služba“ dle aktuální judikatury českých soudů?

Vysvětlením pojmu „poštovní služby“ se zabývaly i české soudy. Nejvyšší správní soud² mimo jiné rozhodl, že ZPS se vztahuje na všechny poskytovatele poštovních služeb, nikoli jen na poštovní služby poskytované držitelem poštovní licence.

Na to navázal Městský soud v Praze³ který se zabýval činností žalobce, společnosti, která poskytuje zasílatelské služby. Žalobce uvedl, že v rámci své podnikatelské činnosti: „Obstarává přepravu a dodání zásilek prostřednictvím smluvních partnerů, kteří tedy zásilky přepraví a dodají příslušnému příjemci. Službu si zákazníci

objednají u žalobce s tím, že žalobce zajistí převzetí zásilky smluvním partnerem/kurýrem (nejedná se o zaměstnance žalobce) a zásilky jsou dále svezeny buď na depo žalobce, z kterého jsou předány zahraničnímu smluvnímu partnerovi, přepraveny do mezinárodního třídícího střediska, či jsou přímo přepraveny do centrálního systému v zahraničí (tento není vlastněn žalobcem), kde následně dochází k roztrídění podle země určení, a poté k přepravě do příslušné země určení a dodání cílovému příjemci.“ Žalobce také uvedl, že: „Že je zřejmé, že obstarává přepravu a dodání zásilky příjemci prostřednictvím smluvních partnerů a převážnou většinu činností vykonává smluvní partner žalobce, který je součástí některé z mezinárodních doručovacích sítí“. Městský soud se proto, vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu, zabýval posouzením žalobcem poskytovaných služeb z materiálního hlediska, zda jejich obsah naplňuje kritéria vytyčená rozšířeným senátem Nejvyššího správního soudu pro poštovní službu, tj. zda žalobce zásilky (poštovní podání) vybírá, třídí, přepravuje či dodává. Dle názoru Městského soudu pak činnost žalobce při poskytování uvedených služeb naplňuje obsah a definici

poštovní služby tak, jak ji v návaznosti na ZPS vyložil rozšířený senát Nejvyššího správního soudu, neboť žalobce uvedl, že službu si zákazníci objednají u žalobce s tím, že žalobce buď zajistí převzetí zásilky smluvním partnerem/kurýrem (tzn. žalobce zásilky vybírá); dále že jsou zásilky svezeny na depo žalobce nebo přepraveny do mezinárodního třídícího střediska či přímo přepraveny do centrálního systému v zahraničí, kde dochází k jejich třídění (tzn. žalobce zásilky třídí); dále je předává k přepravě a dodání příjemcům svým smluvním partnerům (tzn. žalobce zásilky přepravuje a dodává). Zároveň z žalobcem uvedeného popisu služeb vyplývá, že jeho činnost nespočívá výhradně v samotné přepravě poštovních zásilek, či zajištění smluvních partnerů pro tuto činnost. Právě zajištění přepravy je hlavním znakem zasílatelství. Nelze tedy vyvozovat závěr, že pokud žalobce obstarává přepravu a dodání zásilky příjemci prostřednictvím smluvních partnerů a převážnou většinu činností vykonává smluvní partner žalobce a ten provozuje zasílatelskou činnost, nejedná se o poskytování poštovních služeb.

Při hodnocení zda se jedná o poštovní služby vyvstává v praxi také otázka,

zda poštovní zásilka má splňovat určitý váhový limit. Tato otázka nebyla v praxi v rámci rozhodování vyšších soudů v České republice zatím jasně vyřešena. Podle ZPS⁴ se za základní službu považuje dodání balíků do 10 kg. Z koncepce ZPS pak plyne, že pojem poštovní služba je širší než pojem základní služba, tedy váhový limit u poštovní zásilky musí být vyšší než limit u základní služby. Váhový limit se váže vždy k jedné zásilce, jak ji vymezuje § 2 písm. b) ZPS. Výkladem těchto ustanovení se dále zabýval opět Městský soud v Praze,⁵ kdy konstatoval, že podle Světové poštovní úmluvy⁶ je součástí základních služeb v mezinárodním styku příjem, zpracování, přeprava a dodávání poštovních balíků do hmotnosti 20 kg, ustanovení článku RC 114 Řádu poštovních balíků⁷ připouští výměnu balíků i s hmotností až do 50 kg, za poštovní balíky se tak v rámci univerzální služby podle Aktu Světové poštovní unie považují balíky, jejichž hmotnost je nejvýše 50 kg (jinak je to však např. v sousedním Německu).⁸ Tento závěr Městského soudu však považují autoři za nesprávný a není jim známo, že by ke dni zpracování tohoto příspěvku (tedy říjen až listopad 2023) byl daný závěr potvrzen vyššími soudy. Autoři mají za to, že za splnění dalších podmínek ZPS a Poštovní směrnice, by daný váhový limit měl být do 20 kg.

Závěry rozhodnutí Městského soudu v Praze se zdají být na první pohled jasná. Je však otázkou, zda nebudou Nejvyšším správním soudem překonána a případně v jakém směru.⁹ Za nesprávná, případně neúplná, lze podle názoru autorů označit právě např. odůvodnění Městského soudu v Praze týkající se tzv. hmotnostního limitu poštovních zásilek nebo třeba i závěr o materiálním naplnění pojmu výběru zásilek v daném případě.¹⁰ Otevírají se i další otázky správnosti a úplnosti daného rozhodnutí, jako zejména otázka naplnění podmínky proporcionality ve vztahu k dosažení cíle stanoveného tzv. Poštovní směrnici EU.

Poskytujete „poštovní služby“? Závěr a doporučení pro praxi.

Zjistili jste, že jako zasílatelé poskytlujete ve světle aktuální rozhodovací praxe českých soudů poštovní služby? Týká se Vás povinná registrace? Registrace se provádí na předem předepsaném formu-

láři¹¹ u Českého telekomunikačního úřadu (dále jen „ČTÚ“). Kromě povinností jako je podávání informací provozovatelem na ČTÚ, či kontraktační povinnost včetně možnosti nařízení změny poštovních podmínek ze strany ČTÚ a samozřejmě veřejnoprávní kontrola a dohled provozovatele ze strany ČTÚ, může mít registrace pro zasílatele i výhody. Těmito výhodami jsou např. úprava (limitace) odpovědnosti zasílatele nebo sdílení zvláštních služeb a prvků poštovní infrastruktury. Pokud by ČTÚ vyhodnotil, že Vám byla dána povinnost registrace a vy byste registraci nečinili, hrozí Vám navíc správní sankce v podobě pokuty až ve výši 10 000 000 Kč.

S ohledem na aktuální rozhodnutí Městského soudu v Praze ve světle aktuální rozhodovací praxe Nejvyššího správního soudu, je pro podnikatele v oblasti poštovních služeb jedinou jistotou jak se vyhnout sankcím ČTÚ, registrovat se k podnikání v oblasti poštovních služeb a plnit odpovídající povinnosti plynoucí ze ZPS. To případně současně se zajištěním si jasného stanoviska ČTÚ, případně i pomocí kroků ve správním soudnictví, nakolik jsou služby příslušného poskytovatele službami poštovními.

Samozřejmě, další cestou např. při udělení pokuty ze strany ČTÚ je využití stávajících otevřených otázek a nejasností existující rozhodovací praxe českých soudů a napadení takového rozhodnutí. ZPS je totiž třeba vykládat zejména v souladu s Poštovní směrnici a také při zohlednění Světové poštovní úmluvy. Nicméně, takováto cesta je cestou zpravidla nejistou, zdlouhavou a nákladnou. Podobné platí i pro případ, že by na základě žádosti příslušného poskytovatele ČTÚ vydal stanovisko o tom, že jeho služby jsou službami poštovními a daný poskytovatel by se rozhodl v rámci správního soudnictví takový závěr ČTÚ napadnout.

JUDr. Alice Kubová Bártková, M.E.S.,
advokátka, Associate Partner,
členka předsednictva ČSDP

JUDr. Kristýna Nováková, advokátka
Rödl & Partner, advokáti, s.r.o.

Rödl & Partner

Poznámky:

- ¹ § 2 odst. 1 písm. a).
- ² Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 14. 9. 2021, sp.zn. 8 As 70/2018.
- ³ Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 13. 1. 2022, sp.zn. 6 A 21/2017.
- ⁴ § 3 odst. 1 písm. b).
- ⁵ Rozsudek Městského soudu v Praze z 25. 2. 2022, sp.zn. 3 A 169/2016.
- ⁶ <https://www.mpo.cz/assets/dokumenty/49673/57622/613646/priloha002.pdf>.
- ⁷ <https://www.mpo.cz/assets/dokumenty/41244/50980/584846/priloha004.pdf>.
- ⁸ Podle tamní úpravy poštovních služeb dle informací známým autorů spíše není pochyb o tom, že aby se jednalo o poštovní služby, nesmí poštovní zásilka přesahovat hmotnost 20 kg. Autoři mají za to, že na základě Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 97/67/ES (Poštovní směrnice) a Světové poštovní úmluvy by stejný závěr měl při výkladu ZPS být učiněn i v rámci aplikace českých právních předpisů. To tím spíše, že Řád poštovních balíků, o nějž např. v předmetném rozhodnutí Městského soudu v Praze soud opírá své závěry, představuje poštovní podmínky České pošty a nikoliv předpis národního regulátora ČTÚ tak, jak by u balíků nad 50 kg případně předpokládala Světová poštovní úmluva.
- ⁹ Tento příspěvek byl zpracován ke stavu konce října až začátku listopadu 2023. V dané době nebylo autorům z dostupných veřejných zdrojů známo, že by snad předmetné rozhodnutí Městského soudu v Praze bylo napadeno opravným prostředkem nebo že by jinak bylo překonáno pozdějšími rozhodnutími vyšších soudů v podobných věcech, zejména pak Nejvyššího správního soudu.
- ¹⁰ Podle čl. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 97/67/ES (Poštovní směrnice) se totiž výběrem rozumí sběr poštovních zásilek odevzdaných na přístupových místech. Přístupovým místem se pak rozumí fyzická zařízení včetně poštovních schránek pro veřejnost, umístěná buď na veřejné komunikaci, nebo v budově, na budově nebo na pozemku poskytovatele všeobecných služeb, kde mohou zákazníci odevzdávat poštovní zásilky do poštovní sítě. Poštovní směrnice tedy zjevně pod výběr v jejím smyslu nezahrnuje např. výběr řidiči poskytovatelů dané služby.
- ¹¹ <https://www.zakonyprolidi.cz/disk/cs/file/2012/2012c157z0434p001u001.pdf>.

Pracovní smlouva uzavřená za zaměstnavatele i zaměstnance stejnou osobou aneb k nejednotné rozhodovací praxi ve věci střetu zájmů při uzavírání pracovních smluv a jednomu jejímu nespravedlivému dopadu

Ačkoliv se zdálo, že díky nálezu Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 669/17 ze dne 21. 8. 2018 dojde ke sjednocení postupu soudů při přezkumu platnosti pracovních smluv uzavřených za zaměstnavatele i zaměstnance stejnou osobou, soudní rozhodovací praxe zůstává stále nejednotná. To přináší řadu praktických problémů pro právnické osoby s jednočlenným statutárním orgánem i samotné členy statutárních orgánů.

Jedním z hlavních problémů je odmítnutí plnění pojišťovny ze zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo z nemoci z povolání, pokud zaměstnanec, kterému vznikla újma při pracovním úrazu či nemoci z povolání, současně vykonává funkci statutárního orgánu v tzv. nepravém tedy právně dovoleném souběhu funkcí;¹ (problematice tzv. pravého souběhu funkcí se tento článek nevěnuje). Poslední dobou jsme zaznamenali již několik případů, kdy pojišťovna odmítla plnit ze zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele společně s ručením omezením, ve kterých pozici jediného jednatele a zaměstnance zastává tatáž fyzická osoba. Odmítnutí bylo ve všech případech odůvodněno tím, že jednatel nemůže sám se sebou platně uzavřít pracovní smlouvu (ačkoli se nejednalo o tzv. pravý souběh funkcí).

V praxi je přitom velmi rozšířené, že společnosti s ručením omezeným pro svou činnost zakládají například poskytovatelé zdravotních služeb. V těchto společnostech je pak často jediný společník a jednatel současně také zaměstnancem na pozici v takzvaném nepravém souběhu funkcí, který je (na rozdíl od pravého souběhu funkcí) dovolený (typicky na pozici lékaře). Tyto společnosti řádně platí pojistné na zákonné pojištění odpovědnosti zaměstnavatele i za tyto zaměstnance v domnění, že jsou tak ony (a též jejich zaměstnanci – statutáři)

chráněny pro případ vzniku pracovního úrazu či nemoci z povolání, kterým jsou jejich zaměstnanci při své činnosti často přímo vystavováni (např. situace při nedávné pandemii COVID19). Bohužel si však nejsou často vědomi rizika, že je-li pracovní smlouva uzavřena za zaměstnavatele i zaměstnance stejnou osobou, nemusí být tato smlouva považována za platnou. Zmíněné riziko vyplývá z nejednotné rozhodovací praxe různých soudů ve věci střetu zájmů, kterou níže rozebírám.

Shrnutí vývoje soudní rozhodovací praxe

Nejvyšší soud ČR dlouhodobě zastává názor, že rozdílnost zájmů zaměstnavatele a zaměstnance při uzavření pracovní smlouvy vylučuje, aby jménem zaměstnavatele podepisovala pracovní smlouvu stejná fyzická osoba, která je současně i druhým účastníkem pracovní smlouvy (zaměstnancem), neboť nemůže odpovídajícím způsobem hájit své zájmy jakožto zaměstnanec a zároveň zájmy samotné právnické osoby jakožto zaměstnavatele. Obdobně to platí i na sjednávání dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr. Rozdílnost zájmů zaměstnavatele a zaměstnance je dle názoru Nejvyššího soudu dána už tím, že každý z nich chce sjednat pracovní smlouvu pro sebe co nejvýhodnější (druh práce, místo výkonu práce, pracovní dobu, odměnu za práci apod.).² Nejvyšší soud proto ve svých rozhodnutích dospívá k závěru, že

uzavře-li osoba v postavení statutárního orgánu zaměstnavatele sama se sebou pracovní smlouvu, je takto sjednaná pracovní smlouva neplatná pro konflikt zájmů.

Zásadní změnu v přístupu k posuzování platnosti pracovních smluv uzavřených (podepsaných) členem statutárního orgánu na straně zaměstnavatele i zaměstnance přinesl nálezh Ústavního soudu ČR sp. zn. III. ÚS 669/17 ze dne 21. 8. 2018. V tomto nálehu Ústavní soud označil za nepřesvědčivý závěr Nejvyššího soudu, že: platnosti předmětné manažerské smlouvy brání skutečnost, že při jejím sjednávání absentovaly dvě odlišné smluvní strany, které by takovou smlouvu mohly uzavřít, neboť – objektivně vzato – rozdílnost zájmů zaměstnavatele a zaměstnance při uzavření smlouvy, která směřuje ke vzniku pracovního poměru nebo jiného pracovněprávního vztahu, dle názoru Nejvyššího soudu vylučuje, aby jménem zaměstnavatele takový úkon učinila stejná fyzická osoba, která je druhým účastníkem smlouvy jako zaměstnanec, neboť tato osoba nemůže odpovídajícím způsobem „současně“ hájit své zájmy jako zaměstnanec a zájmy společnosti jako zaměstnavatele.“ Dle Ústavního soudu střet zájmů mezi obchodní společností jako zaměstnavatelem na straně jedné a jejím statutárním orgánem jako zaměstnancem na straně druhé není dán automaticky, a je třeba jej zkoumat s ohledem na okolnosti daného případu, zejména okolnosti, za nichž k uzavření

JELÍNEK & PARTNEŘI

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

VIZE — VYTRVALOST — ODHODLÁNÍ

To jsou pilíře naší advokátní kanceláře
i našich právních služeb.

Více než
30 LET S VÁMI

www.advokatijelinek.cz

+420 724 794 986

pracovní smlouvy došlo, jaká činnost má být statutárním orgánem či jeho členem pro společnost vykonávána apod. Tedy až samotné konkrétní okolnosti případu mohou u takto sjednávaných pracovních smluv založit střet zájmů. Nejvyšší soud a Nejvyšší správní soud bohužel zaujaly k tomuto nálezu Ústavního soudu ve své soudní praxi zcela jiný postoj.

Nejvyšší správní soud v návaznosti na výše specifikovaný nálezh Ústavního soudu změnil svůj dosavadní přístup k posuzování platnosti pracovních smluv uzavřených statutárním orgánem obchodní společnosti v roli zaměstnavatele i zaměstnance. Podle Nejvyššího správního soudu již nelze vycházet z premisy o automatické neplatnosti takto uzavřené pracovní smlouvy a případná neplatnost pracovní smlouvy pro střet zájmů se má posuzovat individuálně dle okolností daného případu včetně vyhodnocení podmínek samotné pracovní smlouvy (mzda, rozvržení pracovní doby, počet týdnů dovolené apod.).³ Z rozhodovací praxe Nejvyššího správního soudu dále lze dovodit, že jsou-li podmínky pracovní smlouvy a mzdové podmínky standardní (tj. zásadně se neliší od podmínek ostatních zaměstnanců na srovnatelných pozicích), o střet zájmů nepůjde.

Naproti tomu Nejvyšší soud se s předmětným nálezhem Ústavního soudu v rozhodovací praxi nijak nevypořádal a nadále setrvává na svých závěrech, že rozdílnost zájmů zaměstnavatele a zaměstnance je dána objektivně a pracovní smlouvy uzavřené za zaměstnavatele i zaměstnance stejnou osobou (statutárním orgánem) jsou pro konflikt zájmů neplatné.⁴ Podle Nejvyššího soudu tedy nadále není nutné zkoumat okolnosti případu (a tedy ani podmínky pracovní smlouvy) pro vyslovení neplatnosti takto sjednaných smluv. Tento výklad však odporuje závěrům obsaženým v předmětném nálezh Ústavního soudu a zcela zbavuje právnické osoby s jednočlenným statutárním orgánem možnosti osoby v postavení statutárního orgánu zaměstnat, byť by se pracovní poměr týkal jiné činnosti, než je obchodní vedení právnické osoby.

Další nejasnost do problematiky pak vznesl následně i sám Ústavní soud svým usnesením sp. zn. III. ÚS 747/20 ze dne 23. 7. 2020. V něm závěry svého výše specifikovaného nálezu opomíjí a vrací

se zpět do minulosti, když uzavírá, že rozdílnost zájmů zaměstnavatele a zaměstnance je dána objektivně a nemusí tedy být zkoumány okolnosti případu ani samotné sjednané podmínky pracovní smlouvy a smlouva je neplatná pro rozpor zájmů. S tímto názorem se neztotožňuji a domnívám se, že příslušný senát měl v odůvodnění tohoto usnesení vysvětlit, proč nebylo možné použít i na posuzovanou věc závěry Ústavního soudu týkající se platnosti pracovní smlouvy uzavřené členem statutárního orgánu na straně zaměstnavatele i zaměstnance učiněné v nálezh sp. zn. III. ÚS 669/17 ze dne 21. 8. 2018. V případě, že příslušný senát dospěl k právnímu názoru odchylnému od právního názoru vysloveného v předmětném nálezh, měl předložit tuto právní otázku k posouzení plénu Ústavního soudu. Nehledě na výše uvedené, precedenční síla kteréhokoliv nálezu Ústavního soudu převažuje nad silou jeho usnesení a obecné soudy by tak dále měly respektovat právní závěry obsažené v nálezh sp. zn. III. ÚS 669/17. Tedy, že střet zájmů zaměstnavatele a zaměstnance při uzavření pracovní smlouvy není dán automaticky, a proto je nezbytné při posuzování jeho existence zkoumat konkrétní okolnosti případu.

Závěr

Je bohužel evidentní, že soudní rozhodovací praxe není ani po letech v otázce platnosti/neplatnosti pracovních smluv, které uzavřela osoba v postavení statutárního orgánu za obě smluvní strany, jednotná. Nejvyšší soud nerespektuje jasný názor Ústavního soudu, že neplatnost pracovních smluv uzavřených za obě strany stejnou osobou nevede automaticky k závěru o její neplatnosti. Nejvyšší správní soud naopak v souladu s názorem Ústavního soudu rozhoduje. Z výše uvedeného v praxi plynou paradoxní situace, kdy jedna a ta samá pracovní smlouva může být v případě přezkumu z důvodu předmětného střetu zájmů Nejvyšším soudem (např. pro účely plnění ze zákonného pojištění zaměstnavatele za nároky zaměstnance z pracovního úrazu či nemoci z povolání) považována za neplatnou, což vede k odmítnutí plnění ze strany pojišťovny a tedy odnětí ochrany zaměstnance, zatímco v případě přezkumu Nejvyšším správním soudem (např. pro účely přiznání podpory v nezaměstnanosti) může být považována za

platnou. Takový stav rozporu nemůže být akceptovatelný a nevede k právní jistotě ani k důvěře v rozhodování soudů. Ať už se kloníte při výkladu na jednu či druhou stranu, nezbyvá než upozornit, že současná situace dotčené právnické osoby uvádí do značné nejistoty. Tato nejistota zde bohužel pravděpodobně setrvá, dokud se soudní praxe v některém z budoucích případů neposune a nesjednotí či nedojde k jednoznačné změně legislativy (i takové, která dá jasná pravidla pro pravý i nepravý souběh funkcí a zahrne mezi okruh osob pojištěných nároků i ty týkající se „pracovních“ úrazů a nemocí z povolání i osob zastávajících role statutárního orgánu). Uvedený stav, který fakticky nutí nesjednávat žádné pracovní vztahy s osobou, která je statutárním orgánem (či jeho členem), tedy ani v tzv. nepravém souběhu funkcí, a odnímá tak těmto osobám zákonnou ochranu pracovního práva, nelze akceptovat. ☹

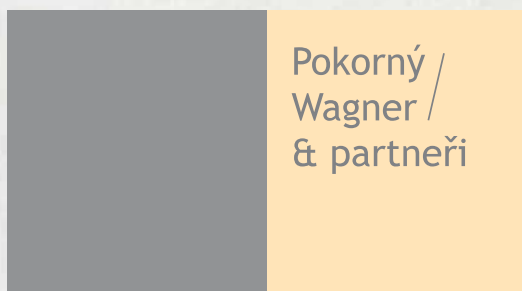
Mgr. Lucie Kučerová, advokátka
LEGALITĚ advokátní kancelář s.r.o.

LEGALITĚ
LAWYERS

Poznámky:

- ¹ Jedná se o případy, kdy společnost uzavře se členem statutárního orgánu pracovní smlouvu podle zákoníku práce a druh práce sjednaný v této smlouvě nezahrnuje obchodní vedení, zatupování společnosti na venek ani jinou činnost shodnou s činností člena statutárního orgánu. Obdobně to platí i na sjednávání dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr.
- ² Srov. právní názory uvedené například v rozsudcích Nejvyššího soudu ze dne 17. 11. 1998 sp. zn. 21 Cdo 11/98, ze dne 4. 11. 2004 sp. zn. 21 Cdo 1634/2004, ze dne 13. 12. 2007 sp. zn. 21 Cdo 313/2007, ze dne 22. 11. 2011 sp. zn. 21 Cdo 3061/2010 nebo ze dne 25. 2. 2016 sp. zn. 21 Cdo 2064/2015.
- ³ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2019 sp. zn. 10 Ads 284/2017-42 a ze dne 29. 4. 2021, sp. zn. 2 Ads 384/2019-34.
- ⁴ Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 11. 2019, sp. zn. 21 Cdo 2124/2018.

a d v o k á t n í k a n c e l á ř

s í l a a r g u m e n t ů

Vždy najdeme řešení.

Smluvní pokuta (po novu) v kontextu dalších aktuálních rozhodnutí Nejvyššího soudu

Zkraje loňského roku Nejvyšší soud doslova otočil kormidlo dosavadní judikaturní praxe ohledně smluvní pokuty rozsudkem velkého senátu občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 11. 1. 2023, sp. zn. 31 Cdo 2273/2022. Tato zásadní změna v přístupu Nejvyššího soudu jako sjednotitele judikatury obecných soudů má přitom dopad i na stávající civilní řízení, jehož předmětem je nárok na zaplacení smluvní pokuty. Nejvyšší soud následně v průběhu tohoto roku vydal několik dalších rozhodnutí, která se mj. zabývají aplikačním dopadem zmíněného přelomového rozsudku do již běžících civilních řízení a otázkou, zda je námitka nepřiměřenosti smluvní pokuty současně i návrhem na moderaci smluvní pokuty.

Na úvod shrňme závěry citovaného rozsudku velkého senátu občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu. Nejvyšší soud změnil dosavadní judikaturní závěry a nově konstituoval směr, kterým se mají obecné soudy při posuzování přiměřenosti nároku na smluvní pokutu ubírat.

V prvé řadě se již nově nemá jednat o abstraktní posuzování přiměřenosti ujednání o smluvní pokutě, ale o posu-

zování přiměřenosti (toliko) konkrétního nároku na smluvní pokutu, jak byl uplatněn v příslušném řízení. Jde tedy o výraznou koncepční změnu, kterou je v řízení o zaplacení smluvní pokuty nově třeba brát v potaz.

Připomeňme, že podle ustanovení § 2051 o. z. v případě nepřiměřeně vysoké smluvní pokuty soud může na návrh dlužníka snížit s přihlédnutím k hodnotě a významu zajišťované povinnosti až do výše škody vzniklé do doby roz-

hodnutí porušením té povinnosti, na kterou se vztahuje smluvní pokuta.

V této souvislosti Nejvyšší soud zcela nově pojímá možnosti moderace (snížení) smluvní pokuty a instruktivně zavádí tzv. tříkrokový test.

Postup pro moderaci smluvní pokuty (tzv. tříkrokový test)

Nejvyšší soud v rozsudku velkého senátu občanskoprávního a obchodní-

ho kolegia konstatoval tzv. tříkrokový test, který má na prvním místě nutnost zkoumání funkce smluvní pokuty, na dalším relevantní okolnosti a na posledním samotnou možnost moderace takto:

„Postup soudu při moderaci smluvní pokuty podle § 2051 o. z. lze rozlišit na následující fáze (kroky).

V prvním kroku soud při využití interpretačních pravidel stanovených v § 555 a násl. o. z. nejprve zjistí, jakou funkci měla smluvní pokuta plnit.

Poté se zabývá konkrétními okolnostmi s přihlédnutím ke zjištěné funkci smluvní pokuty. Zřetel přitom vezme na všechny okolnosti konkrétního případu, přičemž zohlední nejen okolnosti známé již v době sjednávání smluvní pokuty, nýbrž též okolnosti, které byly dány při porušení smluvní povinnosti, jakož i okolnosti nastalé později, mají-li v samotném porušení smluvní povinnosti původ. Na základě těchto okolností zodpoví otázku, zda výše smluvní pokuty je přiměřená vzhledem k věřitelovým zájmům, které byly narušeny v důsledku porušení smluvní povinnosti a měly být smluvní pokutou chráněny.

(...) ve třetím kroku sníží smluvní pokutu na přiměřenou výši (spravedlivou in concreto) se zřetelem k těm funkcím, které má plnit, a s přihlédnutím k hodnotě a významu zajišťované povinnosti. Je přitom limitován výší škody vzniklé do doby rozhodnutí porušením povinnosti, na kterou se smluvní pokuta vztahuje.“

Aplikace nového přístupu ve stávajících řízeních

Logicky se nabízí otázka aplikačního dosahu nové judikatury Nejvyššího soudu reprezentované komentovaným rozsudkem velkého senátu občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu na již probíhající prvostupňová či především druhostupňová řízení. Připomeňme, že se v dané věci jedná o otázku tzv. incidentní retrospektivy.

Např. podle rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 22. 7. 2020, sp. zn. 28 Cdo 67/2020, „Aplikace nového judikatorního náhledu dovolacího soudu na dovolatelkou předestřenou otázku, kterou

odvolací soud řešil v souladu se závěry dosavadní rozhodovací praxe dovolacího soudu, od níž se shora označený rozsudek velkého senátu odklonil, je v souladu se zásadou incidentního retrospektivního působení nových judikatorních názorů, jež se prosadí v horizontálních právních vztazích (blíže k incidentní retrospektivě srovnej např. nálezy Ústavního soudu ze dne 5. 8. 2010, sp. zn. II. ÚS 3168/09, nebo nálezy Ústavního soudu ze dne 10. 12. 2019, sp. zn. IV. ÚS 3500/18).“

K aplikačnímu dosahu rozsudku velkého senátu občanskoprávního a obchodního kolegia se Nejvyšší soud vyjádřil hned ve dvou rozhodnutích vydaných v průběhu letošního roku po vydání rozsudku velkého senátu občanskoprávního a obchodního kolegia.

V rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 28. 2. 2023, sp. zn. 23 Cdo 1050/2022, Nejvyšší soud dovodil, že i v případě, kdy bylo zahájeno řízení o dovolání ještě před vydáním rozsudku velkého senátu občanskoprávního a obchodního kolegia se plně v souladu se zásadou tzv. incidentní retrospektivy uplatní nový judikatorní náhled a požadavek na zjišťování funkce smluvní pokuty a tzv. tříkrokový test zkoumání přiměřenosti nároku na smluvní pokutu.

V dalším rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 28. 6. 2023, sp. zn. 27 Cdo 1354/2023 – ve kterém naše kancelář zastupovala ve věci úspěšného dovolatele – tento přístup Nejvyšší soud rovněž potvrdil pro případ, že odvolací soud v řízení o zaplacení smluvní pokuty rozhodl ještě před přijetím citovaného rozsudku velkého senátu občanskoprávního a obchodního kolegia.

Námítka nepřiměřenosti jako návrh na moderaci

Pro úplnost zmiňme i rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 3. 5. 2023, sp. zn. 23 Cdo 1398/2022, ve kterém Nejvyšší soud řešil otázku návrhu dlužníka na moderaci v úvodu tohoto článku citovaného ustanovení § 2051 o. z. V poměrech projednávané věci se jednalo o to, že žalovaný v řízení pouze namítal nepřiměřenost smluvní pokuty, obecné soudy i tak provedly moderaci smluvní pokuty. Nejvyšší soud se s odkazem na literaturu (Rouček, Sedláček), judikaturu (Vážný) a řešením

v příbuzných právních řádech (Rakousko, Německo) přiklonil k tomu, že samotná námítka nepřiměřenosti již v sobě zahrnuje návrh na moderaci smluvní pokuty.

Není smluvní pokuta 1 000 Kč denně jako smluvní pokuta 1 000 Kč denně

Zmíněné poslední rozhodnutí je zajímavé ještě v jednom směru, a sice v tom, že Nejvyšší soud v něm explicitně jako svého druhu obiter dictum uvedl, že v praxi často sjednávána smluvní pokuta 1 000 Kč denně za neodhlášení trvalého pobytu v kupní smlouvě – s odkazem na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 8. 2018, sp. zn. 33 Cdo 613/2018 – není obecným judikatorním závěrem precedenčního charakteru a vždy je každý nárok na smluvní pokutu potřeba zkoumat individuálně.

Závěr

Z výše uvedeného se podává, že rozhodnutí obecných soudů postavená na dosavadním přístupu ke smluvní pokutě v dovolacím – i odvolacím – řízení neobstojí, i když v praktické rovině obecné soudy tyto nové judikatorní závěry nemohly v čase svého rozhodnutí logicky znát. Pro úplnost poznamenejme, že tím spíše tedy rozhodnutí soudů vydaná již po přijetí nové judikatury musí tuto novou judikaturu reflektovat.

V praxi převažující přístup postavený na dosavadní judikatuře k přiměřenosti smluvní pokuty je nyní značně relativizován. Je otázkou, jak důsledně budou obecné soudy požadavky rozsudku velkého senátu občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu v praxi naplňovat.

Mgr. Vít Klimpl, advokát
KGS legal s.r.o., advokátní kancelář

KGS
LEGAL

Představuje trestný čin zásah do práva na ochranu osobnosti poškozeného?

Městský soud v Praze („odvolací soud“) ve svém nedávném rozhodnutí dospěl k závěru, že trestný čin nepředstavuje zásah do práva na ochranu osobnosti poškozeného, týká-li se takový trestný čin jeho majetku, neboť: „Trestná činnost byla namířena proti majetku žalovaného a).“ Dle odvolacího soudu pak platí, že: „(...) právo majetkové bez dalšího do okruhu přirozených práv člověka nespadá, neboť se samo o sobě nespájí se samou podstatou člověka, s jeho tělesně – psychosociální integritou. S majetkem i bez majetku může žít člověk dlouhý spokojený život ve zdraví, se ctí, důstojností a dobrou pověstí.“¹

Stručný popis věci

Řízení o žalobě na ochranu osobnosti předcházelo mnohaleté trestní řízení zakončené pravomocným rozsudkem Vrchního soudu v Praze.² Všichni tři obžalovaní byli shledáni vinnými ze zločinu podvodu ve stádiu pokusu, kterého se dopustili vůči poškozenému, a odsouzeni k příslušným trestům.

Poškozený a jeho manželka posléze podali na odsouzené žalobu na ochranu osobnosti a požadovali od nich omluvu a peněžité zadostiučinění za zásah do svých osobnostních práv zejména na soukromý a rodinný život. Soud prvního stupně tomuto nároku vyhověl v celém rozsahu, a to dokonce s tím, že požadovanou a přiznanou výši zadostiučinění považuje vzhledem k okolnostem věci za spíše nízkou.³ Městský soud v Praze však dospěl ke zcela odlišnému závěru s tím, že trestná činnost je majetkovou trestnou činností a s rodinným životem žalobců nijak nesouvisí.

Dotýká se majetková trestná činnost jen a pouze majetku a s osobnostními právy poškozeného nemá nic společného?

Městský soud v Praze svůj závěr založil na tom, že se trestná činnost žalovaných nedotýká jiných zájmů žalobců, než zájmu majetkového, přičemž zájem majetkový není přirozeným právem člověka požívajícím právní ochrany v rámci jeho osobnostních práv, a proto se o zásah do osobnostních práv žalobců nejedná. Autor článku s tímto závěrem Městského soudu v Praze nesouhlasí, neboť útok na majetek poškozeného nelze bez dal-

šího oddělit od útoku na jeho osobnost. Součástí osobnosti člověka přirozeně není a z podstaty věci ani nemůže být samotný majetek. Jistě jí ale je právo člověka utvářet, mít, prožívat, udržovat, rozvíjet či ukončovat vztahy k předmětu jeho vnímání, ať již hmotnému (lidé či věci) či nehmotnému (ideje), a v těchto vztazích se cítit bezpečně. Ohrožení či ztrátu majetku pak člověk nevnímá pouze z hlediska vlastnictví, ale především z hlediska narušení svých vztahů a jejich bezpečnosti, do níž spadá i právo na pocit jistoty v materiálním zajištění.

Vztah a vnímání vztahu jako součást osobnosti člověka

Nejen v projednávané věci, ale i v řadě dalších obdobných případů, trestná činnost, která směřuje primárně k obohacení pachatelů na úkor poškozených, nezasahuje pouze do jejich vlastnického práva, jehož součástí je i právo na ochranu majetku, ale především do práva na klidný, nerušený a bezpečný soukromý a rodinný život.

Jakkoli by trestná činnost byla namířena pouze proti majetku poškozeného, není to z hlediska osobnostního práva majetek sám o sobě, co je předmětem útoku, ale je to poškozený (jeho osobnost), kdo má k danému majetku vztah. Tento vztah a jeho vnímání a prožívání pak jistě představují psychosociální integritu osobnosti člověka a jsou její součástí. Úkolem soudu má být zjistit, zda takový vztah existuje, zda a jak se projevuje v soukromém životě člověka a zda jeho narušení představuje zásah do jeho osobnostních práv.

Co je předmětem osobnostního sporu

Předmětem osobnostního sporu není a nemůže být ochrana vlastnického práva před škůdci. K tomu slouží jiné právní prostředky. Ostatně i žalobci nejprve roky hájili a při vynaložení extrémního úsilí uhájili své vlastnické právo před útokem skupiny odsouzených pachatelů. Až následně se po soudu domáhali odstranění závadných následků na jejich soukromém a rodinném životě, které jim v důsledku trestného jednání odsouzených vznikly.

Předmětem osobnostního sporu však vždy musí být posouzení, zda trestným činem bylo zasazeno do osobnostních práv poškozených, která nespočívají v právu vlastnit majetek, nýbrž v právu mít k tomuto majetku vztah. Tím spíše, jedná-li se o majetek rodinný ovlivňující vztahy mezi členy rodiny a soukromé mezilidské vztahy v okruhu dalších lidí, ve kterém poškození žijí a do něhož bylo citelně zasazeno.

Pokud by soud dospěl k závěru, že žalobci snad k majetku žádný vztah neměli, pak by jeho závěr o tom, že člověk může žít dlouhý spokojený život ve zdraví, se ctí a důstojností a dobrou pověstí, nejspíš platil. Tak tomu ale nemůže být v případě, kdy byl klidný rodinný a soukromý život žalobců doslova převrácen vzhůru nohama v důsledku útoku sofistikované skupiny pachatelů na ně prostřednictvím jejich majetku, čemuž se – protože tento majetek představoval klíčové mezigenerační rodinné dědictví, k němuž měli a mají hluboký vztah – museli bránit. Osobnostní újma poškozeného a jeho manželky způsobená trestnou činností

Advokátní kancelář HSP & Partners v.o.s.

se sídlem v Praze patří k nejstarším, ryze českým kancelářím v České republice. Je synonymem pro zkušenost, profesionalitu, komplexnost služeb a úspěšnost v právních sporech.

HSP / **& PARTNERS**
advokátní kancelář

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

nespočívá v tom, že musí vynakládat finanční prostředky na svoji obranu, ale v tom, že nemohli a vzhledem k aktuálnímu rozhodnutí Městského soudu v Praze nadále nemohou žít svůj život klidně a nerušeně, tedy způsobem, jakým by žili, pokud by proti nim, či jejich majetku, trestný čin spáchán nebyl.

Závěr

Jako políček oběma žalobcům pak vyznívá odůvodnění rozhodnutí Městského soudu v Praze ohledně nároku na náhradu nákladů řízení: „Odvolací soud shledal v tomto případě okolnosti hodné zvláštního zřetele v tom, že žalovaní se dopustili trestného činu, který byl namířen proti žalobcům, a byť právní nárok na náhradu nemajetkové újmy není dán, z hlediska mravního (morálního) se žalovaní měli žalobkyni dávno alespoň omluvit. Žalovaní ovšem neprojevili jakoukoli lítost, neposkytli ani omluvu (...).“ [zvýraznění doplněno] Sám odvolací soud si je zjevně vědom toho, že se majetková trestná činnost netýká pouze majetku, nýbrž i jeho majitele, a dále pak i skutečnosti, že žalobcům zadostiučinění náleží. Navíc si tak sám protiřečí, pokud jednou považuje trestnou činnost zaměřenou

pouze proti majetku žalobců a jednou přímo proti nim.

Lze jen doufat, že se tuto otázku v dalších fázích řízení podaří vyřešit tak, aby potřebě morální satisfakce, o níž v dané věci soudy nepochybují, bylo učiněno zadost. Právo na ochranu osobnosti je právními předpisy a rozhodovací praxí soudů dlouhodobě formulováno široce právě z toho důvodu, aby pokrylo případy, kdy je z mravního hlediska zcela zjevné, že k zásahu do osobnosti člověka došlo. Jeho zužování vytvářením umělých veskrze interpretačních překážek není žádoucí, neboť paradoxně poskytuje soudní ochranu škůdcům a ne poškozeným. V nejzazším důsledku by se tak mohlo jednat až o porušení principu spočívajícího v zákazu odepření spravedlnosti. ☹

Mgr. Jiří Melkus, advokát
MELKUS KEJLA & PARTNERS
advokátní kancelář s.r.o.

MELKUS KEJLA
& PARTNERS

Poznámky:

- ¹ Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 29. června 2023, č. j. 22 Co 50/2023-231.
- ² Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 14. února 2018, sp. zn. 9 To 75/2017. Odsouzení proti tomuto rozhodnutí neúspěšně brojili jak dovoláním u Nejvyššího soudu ČR (usnesení ze dne 31. října 2018, č. j. 8 Tdo 1113/2018-54), tak jednotlivě ústavními stížnostmi u Ústavního soudu (usnesení ze dne 2. dubna 2019, č. j. II.ÚS 329/19; usnesení ze dne 12. března 2019, č. j. I.ÚS 314/19; a usnesení ze dne 26. března 2019, č. j. II.ÚS 320/19).
- ³ Rozsudek soudu prvního stupně ze dne 12. ledna 2023, č. j. 16 C 82/2021-189.

ZÁZNAM KONFERENCE

Jak úspěšně vymáhat pohledávky v době krize

Další **záznamy konferencí** naleznete:
www.epravo.cz/eshop
epravo.cz

Česká advokátní komora a EPRAVO.CZ vyhlašují 18. ROČNÍK PRESTIŽNÍ CELOJUSTIČNÍ SOUTĚŽE

právník roku 2023

Soutěž již tradičně probíhá pod záštitou předsedy vlády ČR a ministra spravedlnosti.

Nominace na ocenění cenou sv. Yva jsou přijímány na webu www.pravnikroku.cz od 30. 9. 2023 do 29. 2. 2024. Zde jsou k dispozici podrobné instrukce k nominacím a nominační formulář. Informace naleznete též na webových stránkách všech justičních partnerů soutěže a v právnických periodikách. Podrobnosti o prodeji vstupenek na galavečer a zvýhodněném ubytování v Praze hledejte v BA, v Advokátním deníku a na sociálních sítích ČAK.

Stálé kategorie:

Občanské právo
Trestní právo
Právo IT
Insolvenční právo
Právo duševního vlastnictví

Kategorie se speciálními kritérii:

Talent roku
Pro bono
Právnícká síň slávy

Partneři soutěže:

Soudcovská unie ČR
Notářská komora ČR
Exekutorská komora ČR
Unie státních zástupců ČR
Unie podnikových právníků ČR
Unie obhájců ČR
Jednota českých právníků
Český helsinský výbor

**Galavečer se koná 17. května 2024 v Obecním domě v Praze.
Prodej vstupenek byl zahájen 1. 12. 2023.**

Z aktuální judikatury

Exekuce

Postup soudního exekutora je ovládán zásadou oficiality, z čehož plyne, že exekutor je povinen v exekučním řízení konat po svém pověření neprodleně i bez návrhu účastníků a exekuci provádět rychle a účelně tak, aby byla vymáhaná povinnost splněna co nejdříve a v úplném rozsahu. Je přitom povinen postupovat hospodárně a efektivně tak, aby to bylo pro oprávněného co nejvýhodnější, avšak při respektování zásad exekučního řízení, především zásady ochrany povinného a třetích osob. Podle informací, které zjistí o povinném a jeho majetku, zvolí způsob či více způsobů exekuce a pokračuje v exekuci až do úplného vynucení povinnosti, příslušenství a nákladů řízení. Exekutor může vůči povinnému užít jednoho, vícero či všech způsobů provedení exekuce, které exekuční řád zná, a to současně nebo postupně, přičemž rozhodnutí o tom, jaké způsoby provedení exekuce a v jaké časové souslednosti exekutor užije, je pouze na něm samotném. V úkonech v provádění exekuce může ustát jen v případě, kdy tak stanoví zákon. Při zvažování možnosti aplikace norem občanského soudního řádu pro řízení exekuční v otázkách exekučním řádem výslovně neupravených je třeba mít vždy na zřeteli limitaci ustanovení § 52 odst. 1 ex. řádu, umožňujícího použití obecného procesního předpisu (toliko) v rozsahu přiměřeném, zohledňujícím veškeré

zvláštnosti řízení exekučního. Ustanovení obecného procesního předpisu proto nemohou být v exekučním řízení aplikována mechanicky jen na základě gramatického výkladu či obecného odkazu (např. dříve účinného § 69 ex. řádu), nýbrž vždy s respektem k povaze a principům exekučního řízení. Ačkoli by se prima facie mohlo jevit, že prostřednictvím § 52 odst. 1 ex. řádu lze aplikovat ustanovení § 336m odst. 1 o. s. ř. v celé jeho šíři, a tedy že i při nařizování dalšího dražebního jednání by soudní exekutor měl vyčkat předešlého návrhu oprávněného, není možné přehlédnout zvláštní úpravu plynoucí z citovaného § 46 odst. 2 ex. řádu, podle které soudní exekutor pro úkony směřující k vedení exekuce (mezi něž nařízení dražebního jednání, zde v téže logice rovněž včetně nařízení další dražby, nepochybně patří) nepotřebuje souhlas oprávněného. Není rovněž důvod do fáze vlastního vedení (provádění) exekuce bez dalšího přenášet pro vykonávací řízení typický návrhový princip (v jehož intencích bylo ostatně ustanovení § 336m o. s. ř. koncipováno), na základě kterého oprávněný disponuje nejen návrhem na nařízení výkonu rozhodnutí, ale - oproti vedení exekuce - určuje konkrétní způsob provedení výkonu rozhodnutí (§ 261 o. s. ř.). Určují-li v exekučním řízení způsob provedení exekuce pověřený soudní exekutor (§ 58 odst. 3 věta první ex. řádu), jenž je v souladu s ustanovením § 46 ex. řádu povinen

vést exekuci v zájmu oprávněného rychle a účelně i bez návrhu, nemůže být jeho postup při nařízení dalšího dražebního jednání ve lhůtě od tří měsíců do jednoho roku po předchozí bezúspěšné dražbě podmíněn podáním návrhu oprávněného ve smyslu § 336m odst. 1 o. s. ř., ledaže by oprávněný vyslovil (dal soudnímu exekutorovi zcela nepochybně najevo), že s další dražbou již nesouhlasí.

Doručování

Povinnost informovat ve smyslu § 70 odst. 2 o ochraně přírody a krajiny spočívá v tom, že má příslušný orgán požadovanou informaci spolkům doručovat, neboť bude typicky odpovídat určitému (písemnému) úkonu vůči (vedlejšímu) účastníkům řízení. Jestliže lex specialis nestanovuje zvláštní způsob doručování, pak se použijí pravidla pro doručování písemností dle obecné právní úpravy. Z § 19 a násl. s. ř. vyplývá, že se písemnosti doručují zpravidla adresně, a to zejména prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky nebo prostřednictvím provozovatele poštovních služeb. Za určitých podmínek může adresát požádat o doručování na elektronickou adresu. Kromě individuálního (adresného) doručování správní řád počítá rovněž s doručováním veřejnou vyhláškou prostřednictvím úřední desky, a to za podmínek uvedených v § 25 s. ř. Veřejnou vyhláškou tedy lze doručovat mj. v případech, kte-

R

WELLNESS & SPA HOTEL VILLA REGENHART

- * **Výhodné pobytové balíčky**
- * **Stylová restaurace**
- * **Wellness & Spa**
- * **Firemní a rodinná setkání**
- * **Dárkové poukazy**

ré stanoví zákon (např. v řízeních s velkým počtem účastníků podle § 144 s. ř.). Žádný jiný způsob doručování zákon nezná. Nelze tedy doručovat zveřejněním na úřední desce správního orgánu. § 70 odst. 3 zákona o ochraně přírody a krajiny specifikuje pouze počítání lhůt v závislosti na tom, jakým způsobem správní orgán informaci doručuje, nikoli samotný způsob doručování.

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

DPH

Nelze připustit (byť jen) částečné uznání nároku na odpočet DPH z plnění zasaženého daňovým podvodem, a stejně tak nelze umožnit, aby se účast na daňovém podvodu „zhojila“ a nárok na odpočet obnovil, jestliže došlo k dodatečné úhradě daně na vstupu. V opačném případě by došlo k popření cílů akcentovaných Soudním dvorem EU, které primárně míří k prevenci účasti na daňových podvodech (naplnění zásady zákazu daňových úniků). Dodatečné přijímání opatření za účelem minimalizace účasti na daňovém úniku vymezené cíle nenaplňuje.

Komisionářská smlouva

Pro daňové účely nemohou být rozhodující pouze údaje evidované v Centrálním depozitáři cenných papírů (tj. že emitentem dluhopisů je komisionář) a práva a povinnosti komisionáře vůči investořům (a naopak), neboť tyto aspekty zobrazují pouze část transakce. Z hlediska daně z příjmů je rozhodná skutečná podstata transakce a její ekonomický účel, o nichž mnohem více vypovídá to, na čím účet je transakce realizována. Na tom nic nemění skutečnost, že tyto aspekty transakce mohou být mnohdy pro třetí osoby skryty, neboť tyto důsledky právní úprava předpokládá.

Dopravní infrastruktura

Příslušný vydat rozhodnutí ve věci o žalobě proti rozhodnutí předsedy Úřadu pro přístup k dopravní infrastruktuře

o nařízení předběžného opatření, je soud ve správním soudnictví.

Výpověď z pracovního poměru

Vykonává-li akademický pracovník vysoké školy v pracovním poměru jak pedagogickou, tak tvůrčí činnost, je povinen dbát dobrého jména školy. Při výkonu tvůrčí činnosti, bylo-li (mělo-li být) jejím výsledkem vytvoření vědeckého díla, které je jako předmět autorského práva jedinečným výsledkem tvůrčí činnosti autora a které je vyjádřeno v jakékoli objektivně vnímatelné podobě včetně podoby elektronické, trvale nebo dočasně, bez ohledu na jeho rozsah, účel nebo význam (srov. § 2 odst. 1 autorského zákona), je akademický pracovník povinen dodržovat též autorský zákon, a to bez ohledu na účel, k němuž vytvořené vědecké dílo použil nebo hodlal použít. Není proto z tohoto pohledu významné, zda dílo bylo či mělo být použito pro výkon pedagogické činnosti na škole, k publikaci v odborném tisku, jako tiskem vydaná monografie, k prezentaci na vědeckých konferencích nebo jako habilitační práce, na jejímž základě (mimo jiné) se ověřuje vědecká kvalifikace uchazeče o jmenování docentem (srov. § 71 a 72 zákona o vysokých školách). Ve všech uvedených případech musí být vědecké dílo jedinečným výsledkem tvůrčí činnosti autora, která je jednou ze základních náplní práce akademického pracovníka vysoké školy. Předložil-li akademický pracovník jako svoji habilitační práci do habilitačního řízení část monografie, která nebyla výsledkem jeho tvůrčí činnosti (žalobce nebyl jejím autorem), učinil tak v rozporu se zákonem (srov. zejména § 11 a § 12 autorského zákona) a porušil tím povinnost vyplývající z právních předpisů vztahujících se k jím vykonávané práci, neboť povinnost dodržovat autorský zákon při výkonu tvůrčí činnosti nepostrádá místní, časový, ale zejména věcný (vnitřní účelový) vztah k plnění závazků akademického pracovníka z pracovního poměru.

Autorský zákon

Ze samotné podstaty umělecké tvorby a tvůrčích přístupů k jejímu parodování plyne, že pro právní posouzení bezesmluvního užití díla pro účely zákonné licence nemůže být významné, zda se

karikaturou či parodií skutečně podařilo dosáhnout kýženého humorného apod. účelu, ať již by taková podmínka měla být hodnocena pohledem průměrného spotřebitele, informované (poučené) nebo odborné veřejnosti či jakkoli jinak. Rozhodující je v tomto směru pouze tvůrčí záměr uživatele vyjádřený konkrétním účelovým ztvárněním původního díla (předmětu práv s autorským právem souvisejících), jež musí směřovat k myšlenkovému vymezení se (uměleckému vyjádření názoru) vůči obsahové či formální podstatě původního díla (a dotčených předmětů práv s autorským právem souvisejících). Požadavek zřetelné odlišnosti parodie od původního díla (a dotčených předmětů práv s autorským právem souvisejících) přitom nelze zaměňovat s požadavkem původnosti jako pojmového znaku vytvořů považovaných za autorská díla podle § 2 odst. 2 autorského zákona. Pro posouzení rozporu s obvyklým užitím díla (předmětů práv s autorským právem souvisejících), jímž by byly nepřiměřeně dotčeny oprávněné zájmy autora (majitelů práv s autorským právem souvisejících), není sama o sobě významná skutečnost, zda v důsledku užití předmětného reklamního spotu žalobkyně došlo k přímému nebo nepřímému hospodářskému prospěchu na straně žalovaného (resp. že by uživatel díla či předmětu práv s autorským právem souvisejících nesměl takového prospěchu nikdy dosáhnout).

Prohlášení za mrtvého

Den, který se pokládá za den smrti člověka, který se stal nezvěstný tím, že opustil své bydliště, nepodal o sobě zprávu a není o něm známo, kde se zdržuje, avšak nebyl za nezvěstného prohlášen (§ 74 odst. 1 o.z.), může být určen zpětně ke dni, který bude předcházet konci ochranné sedmileté doby.

Exekuce - námitky

Výklad § 88 odst. 4 exekučního řádu, který zakládá přípustnost odvolání směrujícího proti usnesení exekučního soudu o námitkách tehdy, nedochází-li k věcnému přezkumu těchto námitek, ale k jejich odmítnutí z procesních důvodů, je jednou z relevantních možností interpretace § 88 odst. 4 exekučního řádu, nikoli výkladovým excesem.

Zvolil-li soud z několika výkladových možností ustanovení § 88 odst. 4 exekučního řádu výklad, který právo na přístup k soudu vylučuje, namísto existující možnosti jeho připuštění, porušil tím právo účastníka na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny.

Trest odnětí svobody

Nezabýval-li se soud podle § 92 odst. 4 trestního zákoníku tím, jak „obdobně“ započítá dobu, po níž byl odsouzený omezen na osobní svobodě podle § 73 odst. 3 trestního řádu, postupoval v rozporu s kogentní zákonnou úpravou a čl. 39 Listiny.

Zabrání věci

Při rozhodování o zabrání tzv. obecně nebezpečných věcí podle § 101 odst. 1 písm. c) trestního zákoníku se soudy musí zabývat možností pozměnit věc tak, aby mohla být bezpečně vrácena vlastníkovi. U určitých druhů věcí (např. výpočetní techniky se škodlivým obsahem) nejde jen o posouzení důvěryhodnosti vlastníka, neboť jejich nebezpečnost nespočívá pouze v možnosti úmyslného zneužití, nýbrž i v neodborném nakládání s nimi. Lze-li nebezpečná data oddělit či odstranit, je nutné vlastníkovi zbytek dat i zařízení vydat. V opačném případě ani osobní povaha informací či ochrana autorských práv nemůže vést k jejich vydání.

Ústavně konformní výklad § 101 odst. 4 trestního zákoníku vyžaduje, aby soud mohl uložit povinnost úpravy věci komukoliv, kdo ji v době rozhodování drží (například orgánu činnému v trestním řízení, který ji zajistil). Z ústavního pořádku však nevyplývá povinnost státu uhradit takovou úpravu věci. Nestanoví-li zákonodárce jinak, lze povinnost vlastníka věci uhradit náklady nezbytné k její bezpečné úpravě dovodit z čl. 11 odst. 3 Listiny.

Zájem nezletilého

K porušení základních práv stěžovatele, ev. jeho dítěte, chráněných čl. 10 odst. 2, čl. 32 odst. 4 Listiny základních práv a svobod a čl. 3 Úmluvy o právech dítěte nedojde postupem obecného soudu, který po provedeném dokazování zaměřeném na zjištění tzv. nejlepšího zájmu

dítěte řádně odůvodní výjimečnou odchylku od pravidla zakotveného v § 953 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

Legitimní očekávání a insolvence

Teleologická interpretace je metodou, která zjišťuje smysl konkrétního právního předpisu pomocí účelu, pro který byl přijat, aby jeho aplikací bylo možno dosáhnout účelu, který zákonodárce zjevně sledoval. Ratio legis insolvenčního řízení nespočívá v povinnosti minuciózně zkoumat právní čistotu veškerých úkonů, proběhlých třeba před mnoha lety, ale v co nejrychlejším a spravedlivém uspokojení věřitelů. Ke znakům právního státu neodmyslitelně patří hodnota právní jistoty a z ní vyplývající princip ochrany důvěry občanů v právo, které jsou v nejobecnější podobě obsaženy v čl. 1 odst. 1 Ústavy. Povaha materiálního právního státu přitom obsahuje rovněž s ním spjatou maximu, podle níž, jestliže někdo jedná v oprávněné důvěře v nějaký zákon a v právo vůbec, nemá být v této své důvěře zklamán.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Nezletilé dítě

Obecné soudy nemohou bez dalšího zastavit řízení pro nedostatek podmínek řízení za situace, kdy není mezinárodní příslušnost cizího státu postavena najisto a naopak existuje plausibilní tvrzení o nicotnosti soudního rozhodnutí smluvního státu dvoustranné úmluvy o mezinárodní příslušnosti, jejíž je Česká republika smluvní stranou. I kdyby existovalo podezření, že se účastníci řízení dopouštěli obecně nežádoucího „forum shoppingu“, tedy účelové volby příslušného soudu dle vlastních preferencí a účelové procesní taktiky, nezbavuje to obecný soud povinnosti postavit otázku pravomoci českých soudů najisto. K naplnění požadavků čl. 36 odst. 1 Listiny, který zaručuje právo na přístup k soudu, obecné soudy musejí vyvinout patřičnou procesní aktivitu, která může vyžadovat i dokazování. Uvedené platí tím spíše v situaci, kdy se řízení ve věci samé týká nezletilého dítěte

a jeho nezvratným důsledkem může být zcela zásadní změna v jeho soukromém a rodinném životě.

Narovnání

Platnost narovnání není dotčena omylem ohledně otázky, jež byla mezi stranami sporná nebo pochybná, ledaže předemtný omyl vyvolala některá strana dohody o narovnání lstí. Týká-li se omyl okolnosti, ohledně níž mezi stranami panovala nejistota či spor a která byla narovnáním nově upravena, může strana relativní neplatnost dohody o narovnání namítat jen za předpokladu, že byl tento její omyl jinou stranou dohody vyvolán lstivě. Týká-li se naproti tomu omyl strany dohody o narovnání okolností, jež mezi stranami nebyly sporné ani pochybné a z nichž při uzavření dohody o narovnání strany vycházely jako z existujících, může se dotčená strana daného omylu bez omezení dovolávat na základě obecných pravidel zakotvených v § 583 a násl. o. z.

Odpovědnost státu za újmu

Pro účely posouzení přiměřenosti délky správního řízení se do jeho délky nezapočítává doba, po kterou probíhala kontrola podle kontrolního řádu, jež tomuto řízení předcházela a která sama o sobě nemohla vyústit v uložení nápravných (sankčních) opatření, nýbrž jejím výsledkem mohlo být pouze zahájení navazujícího správního řízení, v němž by byly kontrolou zjištěné nedostatky projednány.

Omyl

Základní (prvotní) pravidlo výkladu adresovaných právních jednání formuluje ustanovení § 556 odst. 1 věty první o. z. Soud nejprve zkoumá (zjišťuje), jaká byla skutečná vůle (úmysl) jednajících, a to při zohlednění všech v úvahu přicházejících (zjištěných) okolností. Skutečnou vůli (úmysl) jednajících je přitom třeba posuzovat k okamžiku, kdy projev vůle učinil (kdy se stal perfektním). Ochrana dobré víry adresáta právního jednání pak vyžaduje (a § 556 odst. 1 věta první o. z. tak normuje výslovně), aby soud právní jednání vyložil jen podle takového úmyslu jednajících, který byl anebo musel být adresátovi znám. Při zjišťování úmyslu jednajících tudíž soud přihlíží toliko k těm okolnostem, které mohl vnímat

i adresát právního jednání (pro výklad právního jednání je určující skutečná vůle (úmysl) jednajícího (která byla anebo musela být známa adresátovi), již je třeba upřednostnit před jejím vnějším projevem (např. objektivním významem užitých slov)). Teprve tehdy, nelze-li zjistit skutečnou vůli (úmysl) jednajícího, postupuje soud podle pravidla vyjádřeného v § 556 odst. 1 větě druhé o. z. Ustanovení § 556 odst. 2 o. z. pak uvádí demonstrativní výčet okolností, k nimž soud při výkladu právního jednání přihlíží. Uvedené platí jak pro vícestranná, tak i pro jednostranná adresovaná právní jednání. Výkladu podle § 555 a násl. o. z. podléhá jakékoliv právní jednání, tedy i takové, jehož význam se objektivně jeví jako jasný či nepochybný. Výkladové pravidlo obsažené v § 556 odst. 1 věta první o. z. s sebou však nese následek, že konstitutivním prvkem právního jednání, popř. smlouvy, je skutečná vůle jednajícího, byla-li druhé straně známa, anebo musela-li o ní vědět, naproti tomu její nesprávné vyjádření, byť by objektivně nevzbuzovalo pochybnosti, je v takovém případě pouhé falsa demonstratio, které zůstává bez právního významu.

O omylu a jeho právní relevanci lze uvažovat pouze za předpokladu, že skutečnou vůli jednajícího (jednajících), jež byla nebo musela být adresátovi (adresátům) známa, se nepodaří výkladem právního jednání při zohlednění všech v úvahu přicházejících (zjištěných) okolností zjistit. Pokud adresátovi právního jednání – s přihlédnutím k předcházejícímu i následnému jednání stran – byl či musel být známý skutečný úmysl (skutečná vůle) jednajícího, při výkladu předmětného právního jednání je nutno tento úmysl upřednostnit před jeho vnějším projevem, např. objektivním významem užitých slov (srov. § 556 odst. 1 věta první o. z.).

Popření pohledávky

Účel jistoty podle § 202 odst. 3 insolvenčního zákona není totožný s účelem jistoty u předběžného opatření podle § 75b o. s. ř. Jistota podle § 75b o. s. ř. představuje finanční částku, kterou navrhovatel skládá soudu k zajištění nároku na náhradu škody nebo jiné újmy, jež může vzniknout následkem nařízení předběžného opatření. Jistota podle § 202 odst. 3 insolvenčního zákona má za

cíl zabránit účelovým popřením pohledávek jinými věřiteli. Navíc přiměřeně použití § 75b o. s. ř. se váže jen ke čtvrtému odstavci § 202 insolvenčního zákona, nikoliv k jeho odstavci třetímu.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Incidenční spory

Ustanovení § 159 odst. 3 a 4 insolvenčního zákona je třeba aplikovat též pro řízení o žalobě na obnovu incidenčního sporu jako mimořádného opravného prostředku.

Procesní postup soudu

Navrhl-li účastník řízení o rozvod s ohledem na rozhodné právo státu New York rozšíření předmětu řízení o vypořádání společného majetku rozvádějících se manželů, jedná se o případ tzv. objektivní kumulace (návrh na zahájení řízení podaný v již zahájeném řízení), nikoli o změnu žaloby podle § 95 o. s. ř. Měl-li soud za to, že se předmětné věci (rozvod a vypořádání majetku) nehodí ke společnému řízení, mohl rozhodnout o vyloučení věci týkající se vypořádání majetku k samostatnému řízení, nikoli nepřipustit změnu žaloby a řízení o vypořádání společného majetku nevést. Zamítl-li pak soud návrh stěžovatele na rozvod z důvodu, že chybí soudní rozhodnutí o vypořádání majetku, ač o podaném návrhu stěžovatele na vypořádání majetku měl vést řízení, porušil stěžovatelovo právo na přístup k soudu, které je součástí práva soudní ochranu, zaručeného čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

Předběžná otázka Soudnímu dvoru EU

Pokud stěžovatelka sama bezúspěšně navrhla soudu poslední instance položení (i znění) předběžné otázky, soud by mohl její ústavně zaručená práva porušit dvěma způsoby. Zaprvé, soud by porušil stěžovatelčino právo na spravedlivý proces garantované v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod tím, že by se s jejím návrhem na položení předběžné otázky nevypořádal vůbec. Zadruhé, po-

rušením stěžovatelčiných práv by také bylo, pokud by se soud poslední instance s jejím návrhem sice vypořádal, avšak jeho odůvodnění by bylo neudržitelné či svévolné.

Smluvní pokuta

Neodůvodní-li obecný soud řádně svůj závěr ohledně přiměřenosti smluvní pokuty, byť účastníci řízení přiměřenost kvalifikovaně zpochybňovali a její moderaci požadovali, poruší jejich právo na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 a 4 Listiny základních práv a svobod.

Zabrání věci

Otázku vlastnictví zabírané věci je třeba posuzovat vždy k okamžiku rozhodování soudy. Pokud tedy osoba považovaná za pachatele před takovým okamžikem zemře, věc jí již v době rozhodování nenáleží a nepřichází proto v úvahu její zabránění z důvodu, že pachatele nelze stíhat nebo odsoudit ve smyslu § 101 odst. 1 písm. a) či odst. 2 písm. b) trestního zákoníku. Uvažují-li obecné soudy v takové situaci o zabránění věci podle ustanovení § 101 odst. 2 písm. e) trestního zákoníku z důvodu, že věc, která má být výnosem z trestné činnosti, přešla na jinou osobu z titulu dědictví, musí s dědici zemřelého jednat jako se zúčastněnými osobami a umožnit jim uplatnění práv z toho vyplývajících.

Krádež

Má-li být soudní rozhodnutí souladné s článkem 39 Listiny základních práv a svobod, je třeba prokázat naplnění všech znaků trestného činu. U trestného činu krádeže se tento ústavní požadavek projevuje především tak, že je nutné prokázat přisvojení si cizí věci tím, že se jí pachatel zmocnil, a existenci úmyslu nakládat s věcí jako s vlastní. Ačkoli nemusí být v konkrétním případě rozhodné, jakým způsobem pachatel s věcí nakládá poté, co se jí zmocní, obecné soudy nemohou automaticky rezignovat na dokazování ohledně dalšího osudu této věci, pokud takové dokazování může přispět k závěru o vině či nevině.

Z čl. 36, čl. 39 a čl. 40 odst. 2 Listiny základních práv a svobod přitom plyne požadavek, aby závěr o naplnění

LIFTING BEZ OPERACE V ÚSTAVU LÉKAŘSTVÍ A KOSMETIKY

Jasným trendem současné moderní estetiky je kombinace vždy několika různých ošetření. Protože v ÚLK je naším cílem dosáhnout svěžího a přirozeného efektu při všech ošetřeních, sestavujeme pro každého takový individuální program, který bere v potaz typ pleti, její problémy či věk klienta. Mezi nejčastěji kombinované zákroky patří: **zpevnění kontury čelisti** 3D liftingovými vstřebatelnými nitěmi, **kanylová modelace přírodní kyselinou hyaluronovou** ke kompenzaci propadů pod očima a na lících, **kanylová modelace tělu vlastní kyselinou hyaluronovou** do vrásek periorálně, a to bez nepřirozeného vyšpulení rtů. Dále **rejuvenace epidermis, barevné sjednocení a redukce rozšířených žilek**, to vše systémem laserových ošetření.

Navštivte Ústav lékařství a kosmetiky a svěřte se do péče zkušených odborníků v oblasti estetické medicíny na klinické úrovni. Jsme zařízením s nejdelší tradicí a nejvíce zkušenostmi v České republice. Již od založení ÚLK v roce 1958 jsme právem považováni za prestižní pracoviště. Zároveň je pro nás samozřejmostí využívání nejnovějších a nejkvalitnějších metod, přípravků a strojů při každém zákroku.

www.ulk.cz

Ústav lékařství a kosmetiky

Vyšehradská 49 – Emauzy

128 00 Praha 2

e-mail: prijem@ulk.cz

všech znaků trestného činu byl postaven mimo důvodnou pochybnost a aby skutková zjištění a vykonané důkazy nebyly v extrémním nesouladu. Prokázání všech rozhodných skutečností musí být patrné z odůvodnění rozsudku a zároveň konkrétní jednání, vyčerpávající všechny znaky skutkové podstaty, musí být alespoň v hrubých, typově odlišitelných obrysech popsáno ve skutkové větě rozsudku. Obecné soudy by nadto měly srozumitelně, prostřednictvím stylistiky či alespoň pomocí odstavců oddělit, kdy rekapituluji provedené důkazy a kdy již důkazy hodnotí a vyvozují z nich závěry, tak aby rozhodnutí bylo účastníkům srozumitelné a z pohledu vyšších instancí přezkoumatelné.

Držba

Je-li vyhověno žalobě podané proti do té doby poctivému držiteli, ve které se žalobce domáhá proti držiteli určení svého vlastnického práva, považuje se poctivý držitel za nepoctivého nejpozději od okamžiku, kdy mu byla doručena žaloba, a to i v případě, že žaloba byla nejprve pravomocně zamítnuta a vyhověno jí bylo až po zrušení zamítavého rozsudku v dovolacím řízení. Byla-li vlastníková žaloba napadající držbu nebo její poctivost úspěšná, má poctivý držitel právo na náhradu nákladů podle § 997 o. z. jen za dobu do doručení žaloby; poté je pokládán již za držitele nepoctivého (§ 995 o. z.) a náleží mu náhrada vynaložených nákladů jen podle § 1001 o. z. Poctivý držitel má při vydání věci vlastníkovi právo na náhradu nutných nákladů, jichž bylo pro trvající zachování podstaty věci potřeba, jakož i nákladů vynaložených účelně a zvyšujících užitečnost věci nebo její hodnotu, a to v té výši, v jaké je v době poctivé držby vynaložil, nejvýše však v rozsahu odpovídajícím zhodnocení věci ke dni jejího vrácení vlastníkovi (tedy do výše „přítomné hodnoty“).

Chráněné obydlí

Jde-li o určení hodnoty obydlí, které dlužník není povinen vydat (hodnoty tzv. chráněného obydlí), pak způsob jejího výpočtu stanoví § 3 a násl. nařízení vlády. Hodnota chráněného obydlí se určí součinem částky na zajištění obydlí v dlužníkově bydlišti (sestavující ze součinu statistické hodnoty a koeficientu

růstu cen) a koeficientu zohledňovaných osob. Zohledňovanou osobou je přitom osoba, která s dlužníkem žije ve společné domácnosti a které je zároveň dlužník povinen poskytovat výživné. Přestože insolvenční zákon, ani prováděcí právní předpis (nařízení vlády) výslovně nestanoví, k jakému okamžiku má být určena hodnota obydlí, které dlužník není povinen vydat ke zpeněžení, je z povahy věci zřejmé, že se tak musí stát nejpozději v okamžiku, kdy insolvenční soud schvaluje oddlužení plněním splátkové kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty a ukládá dlužníku povinnost vydat insolvenčnímu správci ke zpeněžení majetek náležející do majetkové podstaty (srov. § 406 odst. 1 a odst. 3 písm. e/ insolvenčního zákona). Do té doby insolvenčnímu soudu nic nebrání v tom, aby zohlednil případné změny týkající se skutečností rozhodných pro stanovení hodnoty tzv. chráněného obydlí, včetně počtu zohledňovaných osob.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Právní styk s cizinou

Důvodem pro neuznání rozhodnutí jiného členského státu Evropské unie podle § 305 z. m. j. s. není skutečnost, že po jeho uznání přichází v úvahu rozhodnutí o použití amnestie podle § 368 tr. ř. O této možnosti by však měl být předem informován příslušný orgán jiného členského státu Evropské unie.

Rozhodčí řízení

I o sporech z nekalé soutěže lze platně uzavřít rozhodčí smlouvu.

Smlouva o obchodním zastoupení

Provizemi, které obchodní zástupce ztrácí ve smyslu § 669 odst. 1 písm. b) obch. zák., nejsou (nemohou být) provize z již uskutečněných obchodů, na něž má obchodní zástupce právo ze smlouvy o obchodním zastoupení, nýbrž provize, které by obdržel v případě hypotetického trvání smlouvy za obchody uskutečněné po ukončení smlouvy se zákazní-

ky, které pro zastoupeného získal, jakož i s dosavadními zákazníky, s nimiž rozvinul významně obchod.

Náklady řízení

Ústavní soud se k problematice nákladů řízení staví rezervovaně a podrobuje ji pouze omezenému ústavněprávnímu přezkumu. Z hlediska kritérií spravedlivého procesu totiž nelze klást rovnítko mezi řízení vedoucí k rozhodnutí ve věci samé a nákladové rozhodování, neboť "spor" o náklady řízení zpravidla nedosahuje intenzity opodstatňující výrok Ústavního soudu o porušení ústavně zaručených práv stěžovatele. Otázka náhrady nákladů řízení proto může nabýt ústavněprávní dimenzi pouze v případě extrémního vykročení z pravidel upravujících toto řízení, což nastává např. v důsledku interpretace a aplikace příslušných ustanovení zákona, v nichž by byl obsažen prvek svévole.

Rovněž ve sporech o ochranu osobnosti se rozhoduje o nákladech řízení podle rozsahu úspěchu ve věci samé a plná náhrada nákladů nemusí navzdory rozhodnutí o důvodnosti základu žaloby nastupovat automaticky, je-li to odůvodněno okolnostmi konkrétního případu a tyto okolnosti jsou účastníkům řízení odpovídajícím způsobem v průběhu řízení i samotném rozhodnutí vysvětleny.

Přípustnost dovolání

Označí-li Nejvyšší soud právní otázku předestřenou v dovolání za polemiku se skutkovým stavem či námitku jiné vady v řízení, a proto neposoudí, zda tato právní otázka zakládá přípustnost dovolání, dopouští se tím odepření přístupu k soudu.

Vazební rozhodnutí

Rozhoduje-li soud o vazbě více obviněných, musí být z jeho úvah a závěrů zřejmé, jak se individuálně týkají každého z nich. Obviněné nelze vzít do vazby "skupinově" a podmínky pro její užití musí být zcela splněny a jejich splnění srozumitelně vysvětleno u každého z obviněných. Zvláště při hodnocení osobních poměrů obviněného představují neindividualizované závěry porušení čl. 8 odst. 5 Listiny základních práv a svobod.

AegisLaw

www.aegislaw.cz

#rostemesvami

Při posuzování hrozby vysokého trestu nemůže soud vycházet toliko ze zákonné sazby uvedené v trestním zákoníku. Soud musí na základě individualizovaných skutkových i právních úvah dospět nejen k závěru, že obviněnému hrozí uložení trestu odnětí svobody alespoň ve výši osmi let, ale zároveň hrozba uložení trestu v této výši nesmí vzbuzovat vážné pochybnosti.

Krácení dotace

V podmínkách právního státu má být v každém konkrétním případě pečlivě zvažována intenzita nesplnění právní povinnosti (resp. zákonem stanovených podmínek) ve vztahu k negativním dopadům, z tohoto porušení vyplývajícím. Je-li proto v zákonné normě výslovně předvídáno správní uvážení poskytovatele dotace, musí této svojí povinnosti dostát. V opačném případě se totiž protívá základnímu principu právního státu, podle kterého lze státní moc uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví (čl. 2 odst. 2 Listiny a čl. 2 odst. 3 Ústavy).

Náklady řízení

Pokud odvolací soud ve sporu o určení vlastnictví k nemovitosti vyjde z fiktivní tarifní hodnoty 50 000 Kč podle § 9 odst. 4 písm. b) advokátního tarifu, ač účastníci řízení i soud prvního stupně vycházeli při stanovení výše nákladů řízení z § 8 odst. 1 advokátního tarifu, považujícího za tarifní hodnotu skutečnou cenu nemovitosti, a s tímto svým názorem účastníky řízení předem neseznámí a neposkytne jim tak prostor pro předložení jejich argumentace, poruší zákaz tzv. překvapivých rozhodnutí a nedostojí požadavku, aby rozhodnutí bylo pro účastníky předvídatelné. Takový postup odvolacího soudu je porušením práva na soudní ochranu zaručeného čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

Má-li soud ve sporu o určení vlastnictví k nemovitosti k dispozici ocenění nemovitosti z jiného (např. pozůstalostního) řízení, měl by při rozhodování o nákladech řízení vycházet zásadně z něj. Vyjde-li soud v rozporu s tím z fiktivní tarifní hodnoty 50 000 Kč podle § 9 odst. 4 písm. b) advokátního tarifu, poruší právo účastníka řízení, kterému

svědčí právo na náhradu nákladů řízení, na ochranu vlastnictví zaručené čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Důvodem, proč by z ocenění nemovitosti z jiného řízení soud pro účely stanovení tarifní hodnoty ve sporu o určení vlastnictví k nemovitosti vycházet neměl, nemůže být jen to, že některý z účastníků řízení o určení vlastnictví k nemovitosti se onoho jiného řízení neúčastnil; to platí zejména tehdy, vyšel-li z takového ocenění při vyčíslení svých nákladů řízení i ten z účastníků řízení o určení vlastnictví k nemovitosti, který se onoho jiného řízení neúčastnil.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Změna závazku

Jestliže smluvní strany dohodou změňjí v průběhu závazkového vztahu obsah vzájemných práv a povinností, v důsledku čehož vznikne věřiteli další pohledávka, neexistuje žádný rozumný důvod, pro který by pro účely posouzení, zda jde o pohledávku podřízenou ve smyslu ustanovení § 172 odst. 2 věty druhé insolvenčního zákona, mělo být příslušenství pohledávky (případně smluvní pokuta sjednaná pro případ prodlení s plněním přihlášené pohledávky) poměřováno s jinou jistinou než s tou, k níž se ono příslušenství či smluvní pokuta váže.

Důkazní břemeno

V případě řešení otázky zákazu výpovědi neznamená prokázání těhotenství zaměstnankyně v určité době před doručením výpovědi z pracovního poměru, že zaměstnavatel nese důkazní břemeno ke skutečnosti, že k ukončení těhotenství zaměstnankyně došlo ještě před doručením výpovědi.

Exekuce

Při zkoumání, zda exekuční titul netrpí zásadními vadami, není relevantní, zda a jak efektivně hájil povinný svá práva v nalézacím řízení. Zastavení řízení z důvodu zásadních vad exekučního

titulu není podmíněno ani vyčerpáním řádných opravných prostředků v předcházejícím nalézacím řízení.

Vedení exekuce proti povinnému, který žádnou svojí právní povinnost vyplývající z exekučního titulu nejen neporušil, nýbrž ani porušit nemohl, je porušením ústavně zaručeného práva stěžovatele na soudní ochranu a spravedlivý proces ve smyslu čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a v takovém případě je na místě aplikovat ustanovení § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř. pro odstranění zjevné nespravedlnosti.

Přezkum úkonu veřejné správy

Rozsah posouzení podkladů, pokud jde o soudní přezkum úkonu veřejné správy, který přímo zasahuje do veřejných práv a povinností, je shodný jak v případě žalob proti rozhodnutím správních orgánů podle § 65 s. ř. s., tak žalob na ochranu proti nezákonnému zásahu ve smyslu § 82 s. ř. s.

Provoz na pozemních komunikacích

Ustanovení § 125c odst. 1 písm. a) bodu 2 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, je nutno vykládat s ohledem na jeho smysl a účel tak, aby přehnaně přísný požadavek na pečlivost při péči o čistotu registrační značky nevedl k nepřiměřenému zpomalení dopravy častým přerušováním jízdy a snížení jízdního komfortu řidičů v podmínkách, v nichž není rozumné často vystupovat z auta. Za špatných povětrnostních podmínek postačí, pokud řidič značku zkontroluje a případně očistí v situacích, kdy to může učinit bez nedůvodné ztráty komfortu, například při tankování paliva nebo jiné podobné zastávce vyvolané okolnostmi.

Mezinárodní ochrana

Právnícké osoby podle § 35 odst. 5 s. ř. s. mohou zastupovat cizince též v řízeních o nečinnosti (§ 79 s. ř. s.) či zásahové žalobě (§ 82 s. ř. s.), týká-li se žaloba oblastí vyjmenovaných v § 35 odst. 5 s. ř. s.

Věci dočasné ochrany jsou věcmi mezinárodní ochrany ve smyslu § 35 odst. 5 s. ř. s., proto cizince i v těchto věcech může zastupovat právnícká osoba podle § 35 odst. 5 s. ř. s.

Stavební zákon

Dohoda podílových spoluvlastníků o změně stavby, která je předmětem řízení o dodatečném povolení stavby, je platným dokladem o právu ve smyslu § 110 odst. 2 písm. a) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění účinném do 31. 12. 2017, ačkoliv byla uzavřena mezi právními předchůdci stávajících podílových spoluvlastníků (účastníků správního řízení). Změna v okruhu podílových spoluvlastníků totiž není sama o sobě skutečností, v jejímž důsledku by zanikla závaznost dohody.

Z dokladu o právu ve smyslu § 110 odst. 2 písm. a) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění účinném do 31. 12. 2017, musí určitým a srozumitelným způsobem vyplývat, že byla uzavřena dohoda mezi účastníky soukromoprávních vztahů umožňující realizaci stavby, kdo tuto dohodu uzavřel a jaké stavby se týká. Obsahové nedostatky dokladu o právu nelze odstraňovat ve správním řízení dokazováním ke zjištění skutečného obsahu soukromoprávního ujednání.

Daňové řízení

Pokud z důvodu, že došlo k uplynutí lhůty pro stanovení daně podle § 148 daňového řádu, správce daně ztratil pravomoc daňovému subjektu daň stanovit, postup k odstranění pochybností týkající se této daně nespĺňuje zákonem zamýšlený účel, neboť není podkladem pro vydání rozhodnutí, kterým se daň stanovuje. Postup k odstranění pochybností proto v takovém případě nevyvolá zákonem předvídané právní následky a je na něj třeba hledět, jako by nebyl vůbec zahájen. Pro stanovení daně pak neexistuje jiný podklad než daňové tvrzení samotného daňového subjektu a odpadá překážka pro konkludentní vyměření daně v souladu s tvrzením daňového subjektu podle § 140 odst. 1 věty první daňového řádu. K takovému vyměření je správce daně povinen přistoupit.

Není možné, aby za stejné období příslušel daňovému subjektu nárok jak na úrok z vratitelného přeplatku podle § 155 odst. 5 daňového řádu, tak na úrok z nezákonného postupu správce daně podle § 254 odst. 1 daňového řádu, neboť tyto nároky se navzájem vylučují – plní totiž

obdobný účel, ale každý z nich z jiných skutkových důvodů. Zatímco úrok podle § 155 odst. 5 daňového řádu představuje paušalizovanou náhradu škody způsobenou prodlením správce daně s jinak zákonným vyměřením nadměrného odpočtu, úrok podle § 254 odst. 1 daňového řádu představuje paušalizovanou náhradu škody způsobenou nesprávným (nezákonným) úředním postupem.

Nečinnost správního orgánu

Prostředek, který procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k ochraně proti nečinnosti správního orgánu (např. § 80 správního řádu), je žalobce povinen vyčerpat pouze jednou. Nevede-li tento prostředek k nápravě, tedy k odstranění nečinnosti správního orgánu vydáním rozhodnutí ve věci, je bezvýsledně vyčerpán ve smyslu § 79 odst. 1 s. ř. s.

Řízení o dovolání

Obecně podle současné právní úpravy představuje smrt obviněného objektivní okolnost, se kterou je v zásadě spojen zánik trestně procesního vztahu mezi orgány činnými v trestním řízení a osobou, proti níž se trestní řízení vede. Jestliže obviněný zemřel, je to obecně (až na výjimku) překážkou jeho trestního stíhání podle § 11 odst. 1 písm. e) tr. ř., která vede k ne zahájení nebo k zastavení trestního stíhání, protože takové trestní stíhání je nepřijatelné, neboť trestní stíhání se vede pro určitý čin, a je-li dostatečně odůvodněn závěr, že jej spáchala určitá osoba. Jestliže tato osoba již fakticky neexistuje, protože zemřela, nejsou splněny podmínky pro to, aby proti ní bylo dále vedeno trestní stíhání (srov. § 160 odst. 1 tr. ř.). Tato zásada platí pro převážnou část trestního řízení, avšak nedopadá na řízení o mimořádných opravných prostředcích, neboť ohledně nich zákon z uvedené zásady obecně nepřijatelnosti trestního stíhání zemřelé osoby vybočil a stanovil, že smrt obviněného nebrání v dalším řízení a nelze trestní stíhání zastavit proto, že obviněný zemřel [viz § 11 odst. 1 písm. e) tr. ř.], poté co byla povolena obnova řízení ve prospěch obviněného [§ 289 písm. c) tr. ř.], bylo podáno dovolání ve prospěch obviněného (§ 265p odst. 3 tr. ř.), anebo poté co byl zrušen rozsudek v řízení o stížnosti pro porušení zákona s tím, že zákon byl po-

rušen v neprospěch obviněného (§ 275 odst. 1 věta první tr. ř.), případně došlo ke zrušení rozhodnutí nálezem Ústavního soudu [§ 314i písm. c) tr. ř.]. V těchto případech smrt obviněného nebrání, aby v uvedených situacích bylo rozhodnuto.

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

Výpověď z pracovního poměru

Podle ustanovení § 58 odst. 1 zák. práce pro porušení povinnosti vyplývající z právních předpisů vztahujících se k vykonávané práci nebo z důvodu, pro který je možné okamžitě zrušit pracovní poměr, může dát zaměstnavatel zaměstnanci výpověď nebo s ním okamžitě zrušit pracovní poměr pouze do 2 měsíců ode dne, kdy se o důvodu k výpovědi nebo k okamžitému zrušení pracovního poměru dověděl, a pro porušení povinnosti vyplývající z pracovního poměru v cizině do 2 měsíců po jeho návratu z ciziny, nejpozději však vždy do 1 roku ode dne, kdy důvod k výpovědi nebo k okamžitému zrušení pracovního poměru vznikl. Zákoník práce tedy rozeznává dvě různé lhůty, v nichž musí zaměstnavatel dát zaměstnanci výpověď z pracovního poměru podle ustanovení § 52 písm. g) zák. práce. Jde jednak o lhůtu subjektivní v trvání dvou měsíců, která začíná plynout ode dne, kdy se zaměstnavatel prokazatelně (skutečně) dozvěděl o důvodu k výpovědi, a jednak o lhůtu objektivní, která činí jeden rok a běží ode dne, kdy důvod k výpovědi vznikl. Obě lhůty (objektivní a subjektivní) počínají běžet a končí nezávisle na sobě. Obecně však platí, že je třeba, aby zaměstnavatel skončil se zaměstnancem pracovní poměr v době, kdy ještě běží obě lhůty – lhůta objektivní a v jejím rámci lhůta subjektivní; marným uplynutím jedné z těchto lhůt právo zaměstnavatele skončit se zaměstnancem pracovní poměr z tohoto důvodu zaniká (srov. § 330 zák. práce), i když zaměstnavateli ještě běží druhá lhůta. Subjektivní lhůta nezačne běžet již na základě předpokladu, že důvod k výpovědi z pracovního poměru nastane, nebo na základě domněnky, že zaměstnavatel o porušení pracovní kázně

mohl či dokonce musel k určitému datu vědět. Dvouměsíční lhůta, během které musí zaměstnavatel přistoupit k výpovědi z pracovního poměru, začíná plynout ode dne, kdy se o důvodu k výpovědi z pracovního poměru prokazatelně dověděl. Není přitom rozhodující, kdy zaměstnavatel „s jistotou“ zjistil důvod k okamžitému zrušení pracovního poměru (výpovědi), nýbrž k zahájení běhu této lhůty postačuje, aby zaměstnavatel získal vědomost (dověděl se), že se zaměstnanec dopustil takového jednání, které může zakládat důvod k rozvázání pracovního poměru. Vědomost zaměstnavatele se vztahuje ke skutečnostem, jejichž prostřednictvím poté ve výpovědi vymezuje výpovědní důvod. Nejde tak o indicii, jež sama o sobě tento výpovědní důvod nepředstavuje. Taková indicie pouze zakládá podezření a vede zaměstnavatele k provedení šetření, z jehož výsledků se dozví o existenci skutečností odůvodňujících rozvázání pracovního poměru výpovědí.

Znalecký posudek

Znalecký posudek soud sice hodnotí jako každý jiný důkaz podle § 132 o. s. ř., odborné závěry v něm obsažené však hodnocení podle tohoto ustanovení nepodléhají. Hodnocení důkazu znaleckým posudkem spočívá v posouzení, zda závěry posudku jsou náležitě odůvodněny, zda jsou podloženy obsahem nálezu, zda bylo přihlédnuto ke všem skutečnostem, s nimiž bylo třeba se vypořádat, zda závěry posudku nejsou v rozporu s výsledky ostatních důkazů a zda odůvodnění znaleckého posudku odpovídá pravidlům logického myšlení. Má-li soud pochybnost o věcné správnosti znaleckého posudku, popřípadě je-li znalecký posudek nejasný nebo neúplný, nemůže jej nahradit vlastním názorem, nýbrž musí znalce požádat, aby podal potřebná vysvětlení, zejména aby posudek doplnil nebo jinak odstranil jeho nedostatky, popřípadě aby vypracoval nový posudek; kdyby tím nebyla pochybnost o věcné správnosti znaleckého posudku, nejasnost nebo neúplnost znaleckého posudku odstraněna, soud za účelem přezkoumání znaleckého posudku ustanoví jiného znalce, popřípadě, jsou-li splněny podmínky uvedené v ustanovení § 127 odst. 3 o. s. ř., státní orgán, vědecký ústav, vysokou školu nebo instituci specializovanou na znaleckou činnost.

Bytové družstvo

Zákonodárce do ustanovení § 24 odst. 4 věty třetí zákona o vlastnictví bytů zahrnul pouze ty nebytové prostory ve vlastnictví bytového družstva, jejichž vznik byl bezprostředně financován výlučně z členských vkladů členů bytového družstva. Naopak, nebytové prostory ve vlastnictví bytového družstva, které byly financovány v rámci bytové výstavby zcela nebo zčásti ze státního rozpočtu, popř. ze sdružených finančních prostředků třetích osob, anebo pouze z prostředků samotného bytového družstva, neměly podle úmyslu zákonodárce při převodu jednotek přejít do podílového spoluvlastnictví vlastníků jednotek.

Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“

Dokazování

Jestliže z provedených důkazů vyplynulo, že prvotním a základním důvodem vzniku újmy na zdraví, jejíž odškodnění je předmětem řízení, byl nesprávný postup pracovníků žalované při pooperační péči, pak okolnost, že se na výsledné újmě mohl podílet i postup dalších poskytovatelů zdravotní péče, má význam jen pro případné vypořádání spoluúčtů (§ 2916 o. z.), nahradí-li újmu v plném rozsahu žalovaná.

Majetek České republiky

I když § 44 odst. 1 zákona o majetku státu již *expressis verbis* nestanoví, že na rozhodování o udělení výjimky, schválení nebo předchozí souhlas se nevztahují předpisy o správním řízení a učiněná rozhodnutí nepodléhají přezkoumání soudem, tato pravidla platí ze své věcné podstaty stále.

Právo na soudní ochranu

Pokud obecný soud vydá předběžné opatření bez toho, aby prokázal obecné předpoklady pro nařízení předběžného opatření plynoucí z § 74 odst. 1 o. s. ř., je takový postup nejen v rozporu s požadovaným účelem předběžných opatření,

ale i s právem účastníků řízení na soudní ochranu.

V řízení o předběžném opatření ve věci umístění nezletilce (věku blízkého dosažení zletilosti) do zařízení poskytujícího ústavní výchovu je neumožnění, aby se ve věci mohl vyjádřit, nejen v rozporu s nejlepším zájmem dítěte a odepřením možnosti využití participačních práv, ale i výrazem svévole při aplikaci práva.

Střídavá péče – odůvodnění rozhodnutí

Nedostojí-li obecné soudy své povinnosti přesvědčivě a srozumitelně odůvodnit svůj právní závěr, že není v nejlepším zájmu dětí být ve střídavé (byť i nestejněměrné) péči obou rodičů, poruší právo dotčeného rodiče na péči o děti a jejich výchovu podle čl. 32 odst. 4 Listiny základních práv a svobod a na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

Doba trvání vazby

Zákonná úprava předběžné vazby obsažená v zákoně o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních nestanoví žádné ohraničení její délky. Trvání předběžné vazby je vázáno na účel, kterým je zajištění vydání vyžádané osoby. Délka předběžné vazby však může být fakticky ovlivněna nejen řízením o vydání do cizího státu, ale také souběžně vedeným řízením o žádosti o udělení mezinárodní ochrany, neboť ministr spravedlnosti je navzdory přípustnosti vydání vyslovené pravomocným rozhodnutím soudu povinen vyčkat s rozhodnutím o povolení vydání do doby, než bude řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany skončeno, a to včetně případného soudního přezkumu [k tomu srov. zejména stanovisko pléna ze dne 13. 8. 2013 sp. zn. Pl. ÚS-st. 37/13 (ST 37/70 SbNU 619; č. 262/2013 Sb.)].

Samotná skutečnost, že osoba, o jejíž vydání žádá cizí stát, požádá o mezinárodní ochranu ještě před rozhodnutím o povolení vydání, nic nemění na existenci důvodů předběžné vazby. Obecné soudy však při rozhodování o předběžné vazbě musejí zohlednit řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany i případně navazující soudní přezkum, včetně jejich délky. V tomto ohledu musejí při-

GLATZOVA & Co.

PRAGUE – BRATISLAVA

**NEJSME FABRIKA NA PRÁVO. VŽDY HLEDÁME
ŘEŠENÍ ŠITÉ NA MÍRU KLIENTA A VYHÝBÁME SE
SLEPÉ APLIKACI PRÁVA**

www.glatzova.com

hlédnout ke lhůtám, které zákon o azylu stanoví pro rozhodování ve věcech mezinárodní ochrany, je-li současně vedeno řízení o vydání do cizího státu (srov. § 27 odst. 1 a 7 a § 32 odst. 4 zákona o azylu). Uvedené lhůty sice přímo neohraničují celkovou délku předběžné vazby, jsou s ní však úzce spjaty. Předurčují totiž časový rámec, v němž by se měla pohybovat přípustná doba jejího trvání v závislosti na průběhu řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany, případně navazujícího soudního přezkumu. Jsou tedy rozhodné pro posouzení přiměřenosti délky předběžné vazby v konkrétním případě, což se týká jak celkového trvání předběžné vazby, tak i posuzování potřeby a možnosti jejího dalšího trvání, tedy způsobu průběžného rozhodování o vazbě. Od toho se pak odvíjí případný závěr o porušení osobní svobody zaručené v čl. 8 odst. 1, 2 a 5 Listiny základních práv a svobod a čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (srov. též rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci Komissarov proti České republice, bod 52 odůvodnění).

Přestože obecné soudy rozhodující o předběžné vazbě nemohou ovlivnit délku řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany a navazujícího soudního přezkumu, je jejich povinností nejen sledovat jejich průběh, ale také na jeho základě posoudit přiměřenost celkové délky předběžné vazby stěžovatele. I když obecné soudy nepochybí v posuzování existence zvláštních důvodů předběžné vazby, mohou nesprávně vyhodnotit opakovaně významné překročení zákonných lhůt pro vydání rozhodnutí o poskytnutí mezinárodní ochrany. V důsledku toho pak může předběžná vazba představovat nepřiměřený zásah do ústavně zaručené osobní svobody zaručené v čl. 8 odst. 1, 2 věta první a 5 Listiny základních práv a svobod.

Výkupní ceny elektřiny

Cenové rozhodnutí Energetického regulačního úřadu, kterým se stanovují výkupní ceny a zelené bonusy v tabulkách rozdělených podle druhů technologických postupů a roku uvedení výroby elektřiny do provozu, je podzákonným právním předpisem podle čl. 87 odst. 1 písm. b) Ústavy České republiky. Při jeho posuzování není Ústavní soud v posta-

vení instančně nadřízeného cenového orgánu, který by za konkrétní rok posuzoval přesnost matematických výpočtů a správnost jednotlivých měrných investičních nákladů.

Energetický regulační úřad má při stanovení výše výkupních cen a zelených bonusů jistou míru správního uvážení, která však nesmí být zneužita, a musí v konečném důsledku zajistit naplnění zákonných záruk v podobě garance návratnosti a přiměřeného zisku nejpozději s koncem stanovených období. Zda k naplnění těchto zákonných záruk došlo, nebo nikoliv, přitom nelze posuzovat na základě cenového rozhodnutí pro jeden konkrétní rok, ale až v celém patnáctiletém období u požadavku na zajištění prosté návratnosti investice, resp. dvacetileté doby u požadavku přiměřeného zisku.

Rozlišení druhově vymezených skupin adresátů cenového rozhodnutí Energetického regulačního úřadu podle toho, kdy jimi provozované fotovoltaické elektrárny byly uvedeny do provozu, a jakou mají výši instalovaného výkonu, je morálně neutrální, nediskriminační a nelze je podřadit pod žádnou ze „zakázaných“ kategorií ani pod „jiné postavení“ podle čl. 3 odst. 1 in fine Listiny základních práv a svobod.

Dokazování

Jednou z ústavních zásad práva na soudní ochranu je předvídatelnost soudního rozhodnutí, resp. zákaz vydání překvapivého rozhodnutí. O překvapivé rozhodnutí jde též tehdy, nedostanou-li účastníci řízení příležitost vyjádřit se k odlišnému hodnocení důkazů nebo k odlišnému právnímu hodnocení. Účastníkům řízení má být totiž zřejmé, co je pro řešení věci relevantní, ať jde o otázky skutkové, či právní.

Účastník řízení má rovněž právo být informován o podáních, která byla v řízení učiněna, a o jejich obsahu tak, aby se k nim mohl případně vyjádřit. Nevěděl-li proto stěžovatel v postavení poškozeného o podaném dovolání (byť výslovně směřovalo i do výroků o náhradě škody a bezprostředně se dotýkalo jeho právní sféry) a nemohl se k němu vyjádřit, bylo pro něj usnesení Nejvyššího soudu zcela překvapivé. Poškození se tak ocitli v situaci, kdy bez jejich vědomí a bez možnosti

na tuto situaci jakkoliv reagovat Nejvyšší soud zrušil v jejich prospěch vydaná rozhodnutí o náhradě škody a nemajetkové újmy. Tento postup porušil základní práva stěžovatele na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 a čl. 38 odst. 2 Listiny a práva na rovnost v řízení podle čl. 37 odst. 3 Listiny.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Závěra pozůstalosti

Nařídí-li soud usnesením závěru pozůstalosti, zajistí majetek, o němž lze mít za to, že patřil zůstaviteli, uložením do úschovy u soudu, soudního komisaře nebo u vhodného schovatele, popřípadě zapečetěním v zůstavitelově bytě nebo na jiném vhodném místě (§ 149 z. ř. s.). Uložení do úschovy u soudu patří mezi jednotlivé formy závěry. Proto nejsou-li dány podmínky pro nařízení závěry, není (logicky) nutné řešit ani způsob závěry (způsob zajištění majetku následuje závěr, že jsou dány předpoklady pro závěru (části) pozůstalosti).

Bankovní záruka

Bankovní záruka je zajišťovací institut, který má věřiteli zajistit pro případ, že dlužník nedostojí svým závazkům, že mu (věřiteli) třetí osoba (banka) za předem stanovených podmínek poskytne peněžité plnění, které následně bude požadovat po dlužníkovi. Obsah bankovní záruky, tedy za jakých podmínek a v jaké výši je věřitel oprávněn bankovní záruku čerpat a banka povinna bankovní záruku poskytnout, ujednává (předem) dlužník s bankou. Není-li uvedeno jinak, jsou právní vztahy mezi dlužníkem a bankou a mezi bankou a oprávněnou osobou na sobě zcela nezávislé. Pokud dlužník požádá o vystavení tzv. bezpodmínečné bankovní záruky ve prospěch třetí osoby, musí být srozuměn s tím (a to je podstata zajišťovacího institutu), že této osobě bude bankovní záruka poskytnuta na požádání, tedy bez jakéhokoliv ověřování, zda např. došlo k porušení zajištěné povinnosti, a tedy zda oprávněný bankovní záruku čerpá po právu. Skutečnost, že vystavce ručí za splnění zajištěného dluhu do výše a za podmínek uvedených v záruční

Advokátní kancelář, co má **šťávu.**

zchlegal.cz

listině, přičemž výstavce může vůči věřiteli uplatnit pouze námitky, jejichž uplatnění záruční listina připouští, vyplývá přímo z textu zákona (§ 2034 odst. 1 o. z.). Neplatí-li ze záruční listiny něco jiného, nemůže výstavce uplatnit vůči věřiteli námitky, které by vůči němu byl oprávněn uplatnit dlužník. V okamžiku, kdy se věřitel obrátí na banku s výzvou k plnění bankovní záruky, je banka povinna zkontrolovat, za jakých podmínek je oprávněna finanční prostředky uvolnit a pokud jsou podmínky splněny, musí je (na základě dřívější dohody s dlužníkem v souladu se záruční listinou) oprávněné osobě vyplatit. V tom okamžiku již nemůže dlužník požadovat, aby banka věřiteli v souladu se záruční listinou neplnila či uplatňovala námitky, o nichž záruční listina mlčí. Dlužník nemá žádný zákonný ani smluvní titul k tomu, aby výstavci znemožnil poskytnout věřiteli (beneficientovi) plnění z bankovní záruky. Opačný závěr by vedl k popření smyslu finanční záruky.

Dohlédací činnost soudu

Usnesení, jímž insolvenční soud uděluje pokyn insolvenční správce k vyplacení finančních prostředků sražených ze mzdy dlužnice v exekuci v období od zahájení insolvenčního řízení na majetek dlužnice do schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře, je rozhodnutím vydaným při dohlédací činnosti soudu (podle § 10 písm. b/ insolvenčního zákona ve spojení s ustanovením § 11 insolvenčního zákona), proti němuž není odvolání přípustné, jelikož insolvenční zákon nestanoví jinak (§ 91 insolvenčního zákona).

Insolvenční řízení

Mezi ustanoveními § 249 odst. 2 insolvenčního zákona a § 1877 o. z. není vztah speciality. Je-li insolvenční dlužník v postavení solidárního věřitele, je nutné tato ustanovení aplikovat ve vzájemné souvislosti. Při posuzování, zda konkrétní pohledávka náleží do majetkové podstaty, je nejdříve nutné zjistit (dle pravidel stanovených v § 1877 o. z.), kterému ze solidárních věřitelů má dlužník plnit (není-li ve smlouvě určeno jinak, může dlužník plnit kterémukoliv věřiteli do doby, než některý z věřitelů uplatní právo předstihu). Poté může plnit, s účinky splnění dluhu, pouze tomu věřiteli, který předstih (prevenci) uplatnil. Teprve při zjištění, že věřitelem, kterému je dlužník (nájemce) takto povi-

nen plnit, je insolvenční dlužník, se aplikuje § 249 odst. 2 insolvenčního zákona. Pouhá vědomost dlužníka o prohlášení konkursu na majetek jednoho ze solidárních oprávněných věřitelů jeho povinnost plnit věřiteli, na jehož majetek byl prohlášen konkurs (do jeho majetkové podstaty), nezakládá.

Exekuce

Jestliže povinná v generální plné moci původního oprávněného výslovně zmocnila k možnému sjednání zástavní smlouvy k pohledávkám věřitelů za její osobou, není třeba zkoumat rozpor v zájmech původního oprávněného a povinné jakožto zástupce a zastoupené.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Náhrada škody

Za současné právní úpravy se náhrada škody uvedením do předešlého stavu uplatní tehdy, je-li fakticky možná, což znamená nejen možnost faktickou, právní, ale též možnost hospodářskou, tj. splnění podmínky smysluplnosti opravy věci při současném přihlednutí k poměrům poškozeného a jeho zájmu na zachování neporušitelnosti vlastnictví konkrétní věci. Zcela obecně lze považovat za přípustné zhruba 30% překročení celkové obvyklé ceny poškozené věci, neboť více jak o třetinu vyšší náklady na opravu věci oproti její obecné ceně před poškozením již zpravidla představují nepoměrně vysoké náklady a znamenají příliš drahou a v důsledku toho i ekonomicky neefektivní opravu věci (cena opravy vyčíslená nad třetinové převýšení obvyklé ceny věci před poškozením představuje zpravidla překážku pro náhradu škody uvedením do předešlého stavu pro tzv. hospodářskou nemožnost tohoto způsobu plnění).

Přípustnost dovolání

Je-li v době vydání dovoláním napadeného rozhodnutí odvolacího soudu předmětem řízení peněžité plnění převyšující 50 000 Kč, které se skládá z nároků, jež, ač mají původ v téže události, jsou obec-

ně vzato pokládány za nároky se „samostatným skutkovým základem“, z nichž každý samostatně nepřevyšuje 50 000 Kč, omezení přípustnosti dovolání prostřednictvím hodnotového censu vyjádřeného v § 238 odst. 1 písm. c/ o. s. ř. se neuplatní, jestliže se dovolání týká právních otázek, jejichž řešení je těmto nárokům společné (vychází ze skutkového základu těmto nárokům společného). Oproti tomu, je-li v době vydání dovoláním napadeného rozhodnutí odvolacího soudu předmětem řízení peněžité plnění převyšující 50 000 Kč, které se skládá z nároků, jež, ač mají původ v téže události, jsou obecně vzato pokládány za nároky se „samostatným skutkovým základem“, z nichž každý samostatně nepřevyšuje 50 000 Kč, omezení přípustnosti dovolání prostřednictvím hodnotového censu vyjádřeného v § 238 odst. 1 písm. c/ o. s. ř. se prosadí, jestliže se dovolání týká právních otázek, jejichž řešení není těmto nárokům společné (nevychází ze skutkového základu těmto nárokům společného).

Závadou ve schůdnosti, s níž jediné se pojí objektivní odpovědnost vlastníka komunikace, je výrazně kvalitativně zhoršené místo oproti celkovému okolnímu stavu komunikace, které je pro svou povahu nebo umístění pro uživatele nenadálé, tj. nepředvídatelné ve smyslu § 26 odst. 1 a 2 silničního zákona, a vymyká se obecnému stavu komunikace natolik, že je uživatel není schopen rozlišit a upravit způsob chůze tomuto nenadálému nebezpečí.

Jestliže žalobce uklouzl na ledovce, která se tvořila v celém městě, pak nemůže jít o nenadálou a nečekanou změnu stavu chodníku, na kterou se nemohl připravit a účinně na ni reagovat, což platí tím více, když výstraha před ledovkou byla veřejnosti známa. Nemůže proto jít o závadu ve schůdnosti ve smyslu ustanovení § 26 odst. 7 zákona o pozemních komunikacích, takže není dána ani objektivní odpovědnost žalovaného za vznik újmy žalobce podle § 27 odst. 3 tohoto zákona. Tzv. spolupůsobení nebo výlučné způsobení si újmy poškozeným ve smyslu ustanovení § 2918 o. z. přichází v úvahu nejen u subjektivní odpovědnosti vlastníka (správce) komunikace podle zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, nýbrž i u objektivní odpovědnosti vlastníka (správce) komunikace založené závadou ve schůdnosti ve smyslu § 26 odst. 7 zákona o pozemních komunikacích.

Největší česká baterie ve Vítkovicích zahájila ostrý provoz. Akumulátor od ČEZ ESCO pomůže stabilizovat energetickou soustavu

Největší bateriový systém České republiky začíná fungovat. Zařízení pracující ve vazbě s plynovými energetickými bloky zmodernizovaného Energocentra postavila v ostravských Vítkovicích společnost ČEZ Energetické služby z holdingu ČEZ ESCO. Baterie je výkonem 10 MW o více než 30 % větší než současný lídr trhu. Pojme energii pokrývající denní spotřebu 1 300 domácností a současně přispívá ke stabilizaci sítě i k zajištění požadovaných parametrů elektřiny. Díky unikátní konstrukci bez vnitřní chodbičky má oproti standardním akumulátorům o 20 procent vyšší kapacitu. ČEZ tak naplňuje jeden z cílů oznámených ve strategii Čistá Energie Zítřka: postavit do roku 2030 úložiště energie o výkonu 300 MW a podpořit transformaci české energetiky.

„Podobně jako v celé Evropě a České republice se i výroba elektřiny i tepla v Moravskoslezském kraji v nejbližších letech od základu změní. Využívání uhlí v energetice postupně skončí a my ho musíme nahradit. Jedním z pilířů prosperity našeho kraje zůstává průmysl a naším úkolem je, aby touto

transformací prošel posílen. Jsme rádi, že první kroky na této cestě můžeme vidět už dnes. V kraji vznikají nové fotovoltaické a větrné elektrárny, které budou zajišťovat bezemisní elektřinu: Pro ně potřebujeme ale i baterie, které by stabilizovaly elektrickou síť. Právě spuštěná baterie ve Vítkovicích je vůbec největší v České republice a jsem hrdý na to, že

vznikla právě v Moravskoslezském kraji,“ říká Jan Krkoška, hejtmán Moravskoslezského kraje.

„Dekarbonizace české energetiky je v plném proudu a my se na této historické přeměně podílíme na všech úrovních. Cílem Skupiny ČEZ je do roku 2030 postavit 6000 MW v obnovitelných zdrojích

a také 300 MW v akumulaci. Největší baterie České republiky ve Vítkovicích je jen začátkem, další systémy nyní připravujeme. Pro zákazníky ČEZ ESCO z řad firem, měst a obcí zase stavíme menší ekologické zdroje kombinované s chytřými řešeními, které jim umožní ušetřit a zvýšit energetickou nezávislost. Jeden z největších projektů energetických úspor v Česku realizujeme v Havířově a v Moravskoslezském kraji také budujeme pro naše zákazníky fotovoltaické elektrárny,“ říká Kamil Čermák, generální ředitel ČEZ ESCO.

Největší baterie v ČR je symbolickým završením velké modernizace, která připravuje celý areál Energo centra pro fungování v podmínkách moderní energetiky. V posledních letech tu za cca 140 mil. Kč postavili např. novou ekologickou kotelnu se třemi kotly a s kogeneračními jednotkami. Tyto ekologické zdroje snížily roční emise oxidů síry o 100 % (410 tun), oxidů dusíku o 93 % (288 tun), tuhých znečišťujících látek o 96 % (5,8 tuny) a CO₂ o 81 % (109 tisíc tun). Na tuto etapu nyní navázala instalace šesti 2,5 metru vysokých bateriových kontejnerů na místě elektrofiltrů zrušených uhelných kotlů. Stavbě předcházely demolice železobetonových staveb a přeložky kabelového vedení, naopak kryt civilní obrany pro tři sta lidí v těsné blízkosti nové baterie zůstal zachován. Následovalo vybudová-

ní retenčních nádrží, základových konstrukcí a zpevněných ploch pro umístění kontejnerů. Stavbu završily instalace vysoko a nízkonapěťových technologií a pokládka atypických kabelových tras.

„Jsme rádi, že právě Ostrava má aktuálně největší bateriový systém v republice a věříme, že budeme inspirací i pro další místa. Pro nás je tento projekt velmi důležitý, protože je dalším garantem stabilní dodávky Energo centra pro průmysl, veřejnou správu i domácnosti v celé ostravské aglomeraci. Zdejší elektrárna dodává elektřinu, zemní plyn, teplo, vodu a stlačený vzduch například pro Třinecké železářny, Vítkovice Holding nebo Vítkovickou nemocnici,“ říká Jan Dohnal, primátor Ostravy.

„Nový akumulační systém ve Vítkovicích pracuje ve vazbě s moderními plynovými zdroji, které ho nabíjejí. Baterie zajišťuje především tzv. primární regulaci frekvence, při výkyvech frekvence se tak postará o to, aby tento důležitý kvalitativní parametr dodávky energie byl u všech spotřebitelů stejný,“ říká Martin Václavek, ředitel ČEZ Energo, která bude baterii provozovat.

V praxi při poklesu frekvence v síti pod 50 Hz začne baterie v řádu milisekund dodávat regulační energii, a naopak při frekvenci nad 50 Hz ji ze soustavy odebí-

rat. Celá sestava má 40 bateriových racků s 1 360 moduly, tři chladiče a stejný počet transformátorů. Hmotnost jednoho modulu je asi 70 kg, a na místě je tak téměř 95 tun lithiových baterií.

Na dodávce a zprovoznění bateriového systému se podílela tuzemská společnost IBG Česko, která má v oblasti bateriových úložišť dlouholeté zkušenosti. „Máme za sebou instalaci několika úspěšně fungujících velkokapacitních bateriových systémů v České republice včetně baterie ČEZ v Tušimicích, českého průkopníka v poskytování podpůrných služeb. Přesto byla zakázka pro Vítkovice velkou výzvou z pohledu integrace velkého bateriového systému do prostoru komplikovaného a omezeného industriálního areálu Vítkovické teplárny,“ říká Aleš Zázvorka, generální ředitel IBG Česko.

Skupina ČEZ se akumulaci energie věnuje komplexně. Čtyři roky provozuje 4MW baterii v areálu elektrárny Tušimice, dodává mj. baterie pro široké spektrum zákazníků od domácností až po průmyslové podniky nebo staví akumulační moduly k veřejným rychlodobíjecím stanicím pro e-auta. Poskytování regulační energie se stává stále žádanějším energetickým produktem, evropský přesah má tato oblast díky členství ČR v evropských platformách pro přeshraniční výměnu regulační energie MARI a PICASSO.

ZÁZNAM KONFERENCE

HR novinky z pracovního právního a daňového pohledu

Další **záznamy konferencí** naleznete:

www.epravo.cz/eshop

epravo.cz

PRECIZNOST, RYCHLOST A SPOLEHLIVOST VE VŠEM, CO DĚLÁME

OCEŇOVÁNÍ PODNIKU A JEHO MAJETKU

- podnik jako celek
- movitý a nemovitý majetek
- nehmotný majetek
- pohledávky
- cenné papíry

ZNALECKÉ POSUDKY PRO KONKURZY A REORGANIZACE

- ocenění pro účely insolvenčního řízení
- porovnání konkurzu a reorganizace

OCEŇOVÁNÍ NEMOVITOSTÍ

- stanovení tržní hodnoty
- ocenění dle cenových předpisů
- ocenění pro účely exekučního řízení
- ocenění pro účely insolvenčního řízení
- stanovení obvyklého nájemného
- investiční projekty a průmyslové parky

ZNALECKÉ POSUDKY PRO TRANSFEROVÉ CENY

- stanovení převodních cen

ZNALECKÉ POSUDKY PRO SOUDNÍ SPORY A ARBITRÁŽE

- náhrada škody
- analýzy hospodaření
- zkrácení a neodvedení daní
- vypořádání SJM při rozvodech

EXPERTNÍ ANALÝZY A TRANSAKČNÍ PORADENSTVÍ

- finanční a strategické analýzy
- revize posudků
- akviziční poradenství
- bankovníctví a kapitálové trhy
- finanční modelování

Ing. OXANA ŠNAJBERG

Managing Partner

Ing. JIŘÍ WIESNER

Partner
Head of Business
Valuation

Ing. LENKA NOVÁK, MBA

Valuation Manager
Head of Real Estate
Valuation

Ing. JAN ATTL, Ph.D., MBA

Founding Partner

Equity Solutions Appraisals s.r.o. - znalecká kancelář

Ovocný trh 573/12, 110 00 Praha 1

tel.: 734 225 408, 222 314 447

info@eqsa.cz

EqSA

Vybraná úskalí ocenění majetkové podstaty

Insolvenční zákon jednoznačně předpokládá, že v procesu rozhodování o řešení úpadku reorganizací je nutné zpracovat znalecký posudek na ocenění majetkové podstaty. Tento zákon zároveň upravuje některé základní požadavky na zpracování takového znaleckého posudku. Ze samotné právní úpravy i praxe však vyplývají určité situace, které mohou mít za následek nenaplnění očekávání kladených různými aktéry na výstupy znaleckého posudku nebo zbytečné průtahy řízení. Na mnoho slabých míst právní úpravy výstižně upozorňují samotné právní komentáře k insolvenčnímu zákonu. Jaké jsou nejčastější problémy při zpracování znaleckých posudků na ocenění majetkové podstaty v praxi?

Klíčové je již samotné zadání posudku, a to nejen z pohledu věcného ale i časového. Zákon o znalcích sice předpokládá, že by soud měl zadání posudku se znalcem konzultovat, aby byl vyjasněn věcný rozsah zadání a související časová dotace potřebná pro zpracování posudku. V praxi k tomu však většinou nedochází.

Pokud jde o věcný rozsah zadání, je v první řadě potřeba vyjasnit, zda bude oceňována pouze majetková podstata (včetně samostatného ocenění zajištěného majetku), nebo je požadováno též provedení simulace konkursu a reorganizace pro porovnání výhodnosti těchto způsobů řešení úpadku. Insolvenční zákon výslovně předpokládá pouze zpracování posudku na ocenění majetkové podstaty s tím, že majetek, který je předmětem zajištění, se ocení i odděleně. Současně insolvenční zákon předpokládá, že pro účely ocenění majetkové podstaty provoz dlužníkovy podniku skončil k datu podání znaleckého posudku. Ocenění majetkové podstaty a předmětu zajištění je však pouze první krok ke zjištění předpokládaného uspokojení v konkursu. V praxi soudy v usnesení o povolení reorganizace a jmenování znalce většinou formulují zadání prostým přepisem znění insolvenčního zákona a požadují tedy ocenění majetkové podstaty (se samostatným oceněním zajištěného majetku), na základě kterého pak rozhodují o ceně majetkové podstaty. Věřitele, dlužníka, ale konečně i soud při posuzování reorganizačního plánu však především zajímá výše uspokojení, kterou by každý věřitel obdržel v případě řešení úpadku konkursem a reorganizací. Tyto odpovědi však posudek zpracovaný podle výše uvedeného zadání nenabízí a ani nabídnout nemůže. Formulace věcného rozsahu zadání znaleckého posudku ze strany soudů bývá často navíc nejasná či nepřes-

ná, i tomuto problému by však bylo možné předcházet konzultací se znalcem předem.

Pro reálné nastavení lhůty zpracování znaleckého posudku jsou klíčové nejen časové možnosti znalce, ale i dlužníka. Dlužník musí znalci předložit všechny podklady potřebné pro ocenění majetkové podstaty. Znalec by měl primárně vycházet ze soupisu majetkové podstaty, který však bývá zpracován k jinému datu a k datu ocenění většinou není k dispozici. Při ocenění se tak v praxi primárně vychází z účetních výkazů k datu ocenění. Ty však nejsou pro ocenění dostatečné. Znalec tak, kromě provedení místního šetření, po dlužníkovi požaduje předložení podrobných soupisů všech položek majetku včetně případných doplňujících informací, na jejichž základě lze jednotlivé složky majetku ocenit (považba, stáří, stav jednotlivých položek majetku a mnoho dalších). Ve většině insolvencí však dlužníci nedisponují podklady pro kompletní ocenění všech položek majetku (majetkové podstaty) a často musí pro jejich získání přistoupit k inventarizaci či podrobné revizi položek majetku. Je však potřeba si uvědomit, že vzhledem k tomu, že reorganizací většinou procházejí velké společnosti, bývá rozsah oceňovaného majetku obsáhlý a příprava podkladů ze strany dlužníka a jejich následné zpracování znalcem si vyžaduje dostatečný časový prostor.

V praxi také dochází k situacím, kdy je samotné zadání soudu z pohledu časového sledu nelogické – například když pro zpracování posudku na ocenění majetkové podstaty a porovnání konkursu a reorganizace stanoví soud dřívější termín než pro předložení reorganizačního plánu. Znalec tedy objektivně (bez znalosti reorganizačního plánu) nemůže takový úkol včas splnit. Při stanovení času potřebného pro předložení znaleckého posudku by tak soudy měly brát v úvahu nejen možnosti znalce, které lze ověřit předchozí konzultací s ním, ale i reálnou dostupnost podkladů nutných pro zpracování znaleckého posudku v požadovaném rozsahu.

Pro postup znalce při ocenění je vždy zásadní stanovení kategorie hodnoty, ze které vyplývají základní předpoklady, které jsou při ocenění aplikovány. Zde se praxe rozchází již v samotném zadání soudů, ale i v praxi jednotlivých znalců. Nejčastěji se setkáváme s tržní, obvyklou a likvidační hodnotou (ke kategorii hodnoty blíže viz Wiesner, Jiří. Kategorie hodnoty v rámci oceňování pro insolvenční řízení, epravo.cz, 2022, dostupné z <https://www.epravo.cz/top/aktualne/kategorie-hodnoty-v-ramci-ocenovani-pro-insolvenzni-rizeni-115227.html>). Jednotný postup na straně zadání soudů ani v postupu znalců však neexistuje.

Dalším problematickým parametrem ocenění může být určení data ocenění. Z praktických důvodů se z pohledu dostupnosti podkladů jeví jako nejjednodušší stanovení data ocenění k datu, ke kterému byla zpracována poslední účetní závěrka. Zpracování posudku však vyžaduje určitý čas, který je většinou vysoce závislý na rychlosti předložení všech podkladů ze strany dlužníka. V případě rozsáhlejších insolvencí, ale i v případě těch menších, kde předávání podkladů vážně, činí doba mezi oceněním a schvalováním běžně 3–6 měsíců. Často tak, především v položkách pracovního kapitálu, dochází v čase k pohybům, čímž znalecký posudek ztrácí na své aktuálnosti.

Již samotná právní úprava v insolvenčním zákoně vyvolává některé otázky. S některými problémy se lze však v praxi vypořádat. V první řadě by zadání znaleckého posudku mělo být formulováno v úzké spolupráci soudu, dlužníka a znalce, aby bylo předcházeno budoucím nedorozuměním o rozsahu znaleckého posouzení a mylným očekáváním ohledně časového průběhu zpracování znaleckého posudku. Jako osvědčený lze doporučit postup, kdy je úkol znalce rozdělen do dvou

fází. V první fázi je oceněna majetková podstata a současně samostatně oceněn majetek, který je předmětem zajištění. Po předložení reorganizačního plánu pak znalec provede porovnání míry uspokojení v konkursu a reorganizaci. Stanovená doba pro zpracování posudku by pak měla zohledňovat i možnosti dlužníka zpracovat a předložit podrobné podklady pro potřeby ocenění. Stejná pozornost by měla být věnována stanovení data ocenění. Pro minimalizaci prodlevy mezi datem ocenění a odevzdáním posudku musí být dlužník připraven promptně reagovat na požadavky znalce na předložení potřebných podkladů, bez kterých není ocenění možné provést. ☹

JUDr., Ing. Eva Helclová,
Business Valuation Analyst (EqSA)

Znalecká kancelář Equity Solutions Appraisals s.r.o.

EqSA je přední česká znalecká kancelář s širokým rozsahem oprávnění pro výkon znalecké činnosti v oboru Ekonomika. Zabývá se oceňováním podniků, nemovitých věcí, cenných papírů, duševního vlastnictví, pohledávek, práv a služeb. Působí na trhu již více než 10 let. Vypracovala přes 6 000 posudků, řadu z nich pro významné české a zahraniční holdingy a developery. EqSA spolupracovala na nejvýznamnějších insolvenčních případech nebo na oceňování portfolia pohledávek při likvidaci tří velkých bankovních institucí. Má bohaté zkušenosti s oceňováním nehmotných aktiv či vyčíslením škod. EqSA je členem České komory odhadců majetku. Pracovníci znalecké kanceláře EqSA také vyvíjí akademickou činnost v rámci Institutu oceňování majetku.

ZÁZNAM KONFERENCE

Konsolidační balíček v pracovním právu a vybrané změny po novele zákoníku práce

Další **záznamy konferencí** naleznete:
www.epravo.cz/eshop
epravo.cz

Co čeká trh komerčních realit v roce 2024?

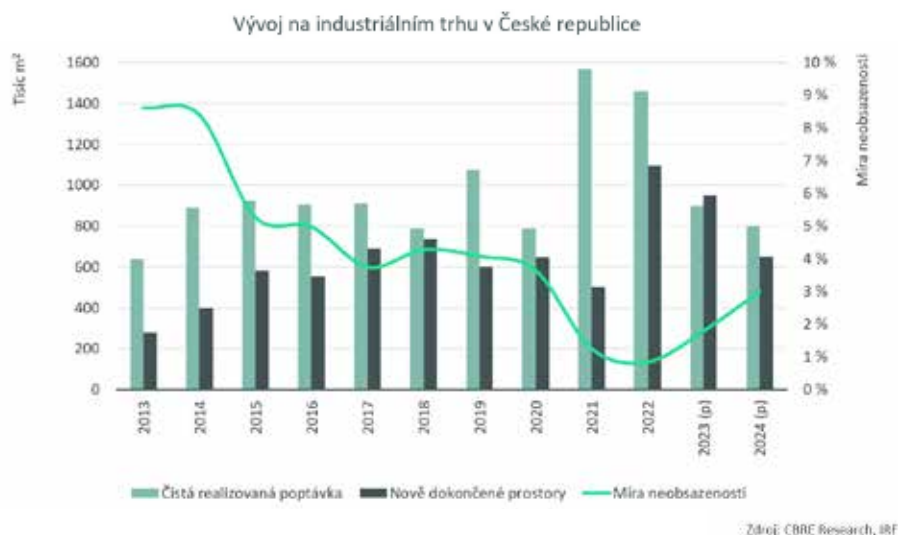
Společnost CBRE, světový lídr v oblasti komerčních realitních služeb, shrnuje vývoj na tuzemském trhu komerčních nemovitostí v roce 2023 a přináší výhled na letošní rok. Jaký potenciál má současná makroekonomická situace ovlivnit investorskou aktivitu? A jak konkrétně se promítne do jednotlivých segmentů od kanceláří přes industriální a logistické parky až po retailové nemovitosti?

Clare Sheils, generální ředitelka CBRE pro Českou republiku, komentuje: „Předpokládáme, že v roce 2024 dojde k posunu v celkové percepci trhu. Mnozí investoři a fondy začnou vnímat spíše jeho příležitosti než překážky. Změna nálady bude patrná zejména v druhé polovině roku, která řadě aktérů na realitním trhu přinese příležitosti k růstu i zvýšení ziskovosti. Současně s tím bude slídit důraz na udržitelnost. Pro majitele komerčních nemovitostí je stále zásadnější porozumět potenciálnímu dopadu ESG faktorů, jako jsou energetická efektivita, uhlíková stopa, společenský vliv či etické obchodní postupy, na hodnotu jejich aktiv. Proaktivním řešením těchto oblastí mohou zvýšit dlouhodobou hodnotu a atraktivitu svých nemovitostí.“

Udržitelnost se posouvá od odborné diskuse ke konkrétním činům

Rostoucí zájem o certifikace budov systémem BREEAM, LEED anebo WELL není jen dočasnou záležitostí, ale neustále se rozšiřujícím trendem v rámci odpovědného investování. Společnosti si postupně uvědomují hmatatelné výhody, které jim tyto certifikace přinášejí, pokud jde o efektivitu nákladů a dopad na životní prostředí. V důsledku toho poptávka po těchto službách setrvale roste.

Další významnou oblastí je cesta firem k uhlíkové neutralitě, s čímž souvisí rostoucí poptávka po dekarbonizačních plánech a studiích. Společnosti stále častěji vyčleňují náklady na investice (CAPEX) tak, aby dosáhly svých cílů nulové čisté spotřeby energie. Tento rostoucí trend představuje hlubší závazek k environmentální udržitelnosti, což má přímý dopad na tržní strategie firem. S postupujícím vývojem se tyto studie stanou standardní součástí investičního plánování a budou mít klíčový vliv na formování nového podnikatelského prostředí.

Martin Vejražka, vedoucí oddělení udržitelnosti CBRE, popisuje: „Význam robustnějších ESG strategií nabyde v budoucnosti na významu. Ať už půjde o rostoucí zájem o zelené certifikace, dekarbonizaci či potřebu komplexního emisního a nefinančního reportingu v souladu s taxonomií EU. To vše bude ovlivněno vyvíjejícím se legislativním prostředím, zejména směrnicí CSRD o podávání zpráv o udržitelnosti podniků a rostoucím závazkem k dosažení nulových čistých emisí uhlíku na straně pronajímatelů i nájemců. S tím, jak se v příštích letech bude rozšiřovat působnost CSRD, bude vyvíjen stále větší tlak na firmy k prosazování udržitelných postupů. A úvahy o ESG se díky tomu ještě více zakoření do byznysu, jak ho známe v současnosti.“

Nálada investorů se mění k lepšímu

CBRE očekává, že celkový objem investic do komerčních nemovitostí v České republice dosáhne v roce 2024 přibližně 1,5 miliardy eur, což znamená 15% meziroční nárůst.

Pokles investiční aktivity začal v roce 2021, kdy se objem investic snížil téměř pod 2 miliardy eur, a od té doby se

zmenšoval o 15 až 20 % ročně. Rozjednané transakce byly přeceňovány anebo kompletně pozastaveny. Tento pokles byl vyvolán především nejistotou ohledně dalšího ekonomického vývoje a současně rychlým nárůstem nákladů na financování. Pro dokreslení situace, swapové sazby Euribor tehdy zaznamenaly nárůst o více než 300 bazických bodů. Vyšší náklady na financování následně vedly k dekompresi kapitalizační míry, a to napříč evropskými trhy i realitními sektory. Výnosy (prime yields) u tuzemských prémiových nemovitostí od té doby eskalovaly napříč segmenty o 50–100 bazických bodů. Výnosy u retailových nemovitostí přitom byly ovlivněny nejméně, protože zaznamenaly korekci již během pandemie covidu-19.

Každopádně aktuální okolnosti, kdy se objevují první náznaky zvládnutí inflace a potenciálního snížení úrokových sazeb, zažehávají na trhu jiskru optimismu. Investorům do nemovitostí dávají příležitost využít tržních rizik, která se primárně projevují v odlišných cenových očekávání, ještě před změnou sentimentu.

Jakub Stanislav, vedoucí v investičním oddělení v CBRE, uvádí: „Tuzemský

PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU 2023

FÚZE A AKVIZICE ŘEŠENÍ SPORŮ A ARBITRÁŽE

Velmi doporučovaná firma v kategoriích:

- Právo obchodních společností
- Developerské a nemovitostní projekty
- Bankovníctví a finance
- Kapitálové trhy
- Duševní vlastnictví
- Právo informačních technologií
- Pracovní právo
- Firemní compliance
- Daňové právo
- Logistika a dopravní stavby
- Česká firma na mezinárodních trzích

Doporučovaná firma v kategoriích:

- Právo hospodářské soutěže
- Restrukturalizace a insolvence
- Právo životního prostředí

DĚKUJEME.

O krok napřed

realitní trh je dlouhodobě stabilní bez výraznějších negativních vlivů do budoucna. Potvrzuje to i zlepšení výhledu agentury Moody's pro Českou republiku z „negativního“ na „stabilní“, což signalizuje optimističtější ekonomická očekávání. Celosvětový realitní průmysl stojí před klíčovým rokem, který nabídne příležitosti, jak celé odvětví transformovat a postavit na pevnějších základech. Děje se tak v důsledku změny pracovních návyků způsobené pandemií, geopolitickou nejistotou i nestabilitou finančních trhů. Pozitivní zprávou je, že to nejhorší ohledně inflace je zřejmě za námi, což může Evropskou centrální banku přimět k zastavení navyšování úrokových sazeb. První snížení sazeb lze přitom očekávat v polovině roku 2024. Ceny nemovitostí v uplynulém roce a půl klesaly, takže veškerá rizika jsou v nich již z velké části započtena. Doba, kdy byly akcie považovány za jedinou možnost investice, se pomalu chýlí ke konci. Náš výhled pro příští rok je pozitivní a měl by se projevit v předpokládaném nárůstu celkového objemu investic o 15 %.“

Segmentu kanceláří dominují flexibilní prostory

V prvních třech čtvrtletích letošního roku došlo v Praze, podobně jako v dalších evropských metropolích, k meziročnímu zpomalení kancelářských pronájmů. CBRE očekává, že za celý rok 2024 dojde k meziročnímu poklesu nájemní aktivity o 15 až 20 %. Do budoucna předpokládá, že zájem bude především o kanceláře v projektech s vysokou kvalitou a důrazem na udržitelnost. Navzdory faktu, že část poptávky bude saturována uvolněnými prostory z druhé ruky, což je trend, který lze pozorovat zejména u největších nájemců, kteří své prostory částečně konsolidovali a nevyužitě vrátili zpět do nabídky.

V současnosti vstupuje na pražský kancelářský trh jen několik nových nájemců a ti většinou začínají ve flexibilních kancelářských prostorech. Trh s flexibilními kancelářemi v metropoli si přitom vede velmi dobře: zájem ze strany nájemců je velký a poptávka převyšuje nabídku. Provozovatelé se proto snaží najít vhodné prostory pro expanzi a CBRE očekává, že vzestup flexibilních kanceláří bude pokračovat i v příštím roce.

Od 3. čtvrtletí 2022 nebyla na pražském trhu zahájena výstavba žádného nového kancelářského projektu, takže lze předpokládat, že koncem roku 2024 a dále v roce 2025 bude nabídka volných prostor k pronájmu nedostatečná. Zatímco letos má být dokončeno 80 000 m² nových kanceláří, v roce 2025 pouhých 28 000 m². Omezené množství nově dokončených prostor udrží úroveň neobsazenosti v nadcházejících čtvrtletích kolem 8 %.

Nejvyšší dosažitelné nájemné je stabilní na úrovni 27,50 eur za metr čtvereční na měsíc. CBRE v příštím roce očekává jen nepatrný růst.

Simon Orr, vedoucí kancelářského sektoru v CBRE, komentuje: „V důsledku zpomalení nájemních aktivit vidíme v některých lokalitách tlak na zvyšování pobídek. Cena a lokalita jsou pro nájemce hnacími faktory, nicméně udržitelnost se stává stále diskutovanějším tématem. Víme o projektech na trhu, které již mají stavební povolení, ale s výstavbou začnou až po silném zájmu ze strany potenciálního nájemce anebo až po uzavření předpronájmu. Letos by se stavební aktivita měla začít probouzet, nicméně developeři budou v této době vysokých stavebních nákladů i nadále opatrní.“

Průmyslový a logistický trh se vrací zpět k normálu

Česká republika je i nadále vnímaná jako atraktivní lokalita pro mezinárodní nájemce díky své strategické poloze, stabilní politické situaci i kvalifikované pracovní síle. Navíc nájemci v současnosti přehodnocují své globální dodavatelské řetězce, z čehož může tuzemsko těžit.

Každopádně po dvou rekordních letech v počtu nově pronajatých prostor zaznamenal český trh průmyslových a logistických nemovitostí zpomalení poptávky, což kopíruje trendy na evropském trhu. Do budoucna CBRE očekává cca 800 000 až 900 000 m² nově pronajatých ploch ročně, což odpovídá pětiletému průměru z doby před příchodem pandemie covidu-19.

Míra neobsazenosti se v prvních třech čtvrtletích roku 2023 mírně zvýšila na 1,5 %, ovšem lze očekávat její další růst. Ve výstavbě je rekordní množství více než

1,4 milionu m² nových prostor a více než 40 % z nich se staví spekulativně.

Jan Hřivnacký, vedoucí pronájmů industriálních nemovitostí v CBRE, říká: „V současné době sledujeme strukturální změny v poptávce. Roste význam výrobních společností, které si v prvních třech čtvrtletích roku 2023 pronajaly téměř 50 % prostor, zatímco v celkových číslech je patrné zpomalení poptávky ze strany e-commerce a logistických společností. Nájemné v prémiových prostorech se pohybuje na úrovni 7,55 eur za m² na měsíc, přičemž letos očekáváme pouze mírný růst způsobený inflací. V některých nejvíce konkurenčních regionech bychom naopak mohli zaznamenat tlak na snižování výše nájemného.“

Hlavním tahounem maloobchodu je inflace

Za rozvojem maloobchodního trhu v tuzemsku v loňském roce stojí pouze výstavba retailových parků. Nicméně ještě v závěru roku 2023 byla zahájena rekonstrukce a rozšíření jednoho obchodního centra – OC Varyáda v Karlových Varech. Letos se očekává, že zahájení výstavby oznámí další tři až čtyři obchodní centra.

Navzdory zlepšující se důvěře zůstávají spotřebitelé opatrní a citliví na ceny s tendencí šetřit. Návštěvnost nákupních center stále nedosahuje úrovně před pandemií a ustálila se na 5–10 % pod úrovní roku 2019. To může implikovat dlouhodobou změnu zákaznického chování a novou průměrnou úroveň návštěvnosti. Prognóza CBRE pro letošní rok předpokládá mírný růst reálných maloobchodních tržeb.

Jan Janáček, vedoucí retail sektoru a týmu maloobchodních pronájmů v CBRE, uzavírá: „Rok 2023 opět potvrdil silnou pozici českého maloobchodního trhu, který velmi často figuruje jako vstupní brána pro expanzi mezinárodních značek do stredo-evropského prostoru. Vloni to byly další desítky nových značek. Na druhé straně přetrvávající rizika spojená s vysokými provozními náklady, inflací i příjmovou nerovností na straně zákazníků vyvolávají na trhu opatrnost. Předpokládáme, že dojde k zintenzivnění jednání mezi majiteli nemovitostí a nájemci ohledně výše nájmu, a to zejména těch ze segmentů s nižší ziskovostí.“

Brož Sedlatý

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

ODVÁŽNÁ ŘEŠENÍ NELEHKÝCH ÚKOLŮ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

Advokátní kancelář Brož, Sedlatý s.r.o.

Atrium Flora – Budova A, Vinohradská 2828/151, 130 00 Praha 3,

Česká republika, tel.: +420 246 028 028, fax: +420 246 028 029,

e-mail: info@broz-sedlaty.cz

www.broz-sedlaty.cz

ČEZ loni zprovoznil rekordních 144 dobíjecích stanic pro e-auta. Odběr elektřiny se zvýšil o čtvrtinu, od ledna zlevnil

Více než 140 nových dobíjecích stanic, meziroční růst celkově odebrané bezemisní elektřiny o 24 % a k tomu 20% navýšení průměrně načerpané energie při jednom dobíjení. To jsou hlavní příspěvky největší české veřejné dobíjecí sítě k boomu elektromobility v ČR. ČEZ loni navýšil celkový výkon sítě na téměř 50 MW, a to hlavně akcelerovanou výstavbou vysokorychlostních stanic. V kombinaci s rozšiřováním počtu stanic to znamená zkracování doby, kterou řidiči tráví dobíjením nebo čekáním na něj. Síť roste díky prostředkům přidělovaným Operačním programem Doprava i díky investicím z vlastních zdrojů Skupiny ČEZ. Od 15. ledna dobijí řidiči elektromobil v síti ČEZ levněji.

ČEZ je stále tahounem rozvoje české veřejné dobíjecí infrastruktury pro elektrická auta. Veřejná dobíjecí síť během roku 2023 zaznamenala historicky nejvyšší přírůstek, když 144 nových stanic zaokrouhlilo celkový počet stanic na 660. Řidiči si loni od stanic ČEZ odvezli v bateriích svých aut téměř 5,5 milionu kWh certifikované zelené elektřiny, což je o čtvrtinu více než v roce 2022 a 5,5násobek ve srovnání se stejným obdobím před pěti lety. Takové množství energie by umožnilo cestu kolem světa koloně více než 800 elektromobilů.

Řidiči u ČEZ načerpají v průměru nejrychleji v celé ČR, a to díky nejvyššímu výkonu celé sítě stanic, který se koncem roku vyšplhal až téměř k 50 MW. Daří se to především díky výstavbě nových ultrarychlých stanic o výkonu až 360 kW, u kterých lidé během 10 minut doplní energii potřebnou na dalších 150 km jízdy. Ztrátu času řidičů kvůli čekání na volný dobíjecí konektor zase účinně snižují dobíjecí huby, místa o větším počtu stanic, kde může řidič začít dobíjet většinou ihned po příjezdu. Vedle více než 1 800 dobíjecích bodů vlastní sítě nabízí ČEZ řidičům díky roamingu také zhruba stejný počet konektorů dalších provozovatelů dobíjecích stanic v České republice.

„Podporu a rozšiřování individuální i veřejné elektromobility v České republice vnímáme jako náš velký úkol. Česká republika má v podílu ultrarychlých a rychlých stanic v síti před Evropou náskok a rádi bychom jej i díky zkvalitňování naší sítě pomohli udržet. Zrychlili jsme pro-

to instalace nových stanic a navyšujeme nejen jejich výkon ale i počty stanic na nejfrekventovanějších místech. Letos očekáváme zrychlení růstu odebrané energie o víc než 30 %, zejména díky očekávanému zrychlení růstu počtu elektromobilů na českých silnicích. Hlavním cílem je urychlení výstavby ultrarychlých stanic, kterých zprovozníme více než osmdesát,“ říká místopředseda představenstva ČEZ Pavel Cyran.

„V podstatě do každého nově spouštěného dobíjecího hubu se snažíme začlenit minimálně jeden ultrarychlý stan, u kterého se řidič zdrží jen několik minut. Tyto stanice doplněné v jednotlivých lokalitách o standardní 50 kW stojany jsou zárukou, že časy samotného dobíjení i čekání na něj se významně zkrátí. Vstříc zákazníkům jdeme také snížením cen za dobíjení, od poloviny ledna u stanic ČEZ ušetří až 35 %. Tarif Premium bude dokonce nejlevnější na českém trhu ve srovnání největších tří dodavatelů. Pro řidiče s naší dobíjecí kartou nebo staženou aplikací chceme také dále zpřístupňovat stojany dalších provozovatelů v České republice i po Evropě,“ říká ředitel elektromobility ČEZ Tomáš Dzurilla.

Nové tarify pro dobíjení elektromobilů v síti veřejných stanic ČEZ vstoupily v platnost od 15. ledna, umožnily nabíjet řidičům často výrazně ušetřit za odebrané kWh. Na tarifu Standard lidé uspoří 4, resp. 5 korun na kWh na rychlých i ultrarychlých stanicích. Při využívání tarifu Premium dokonce 5, resp. 7 korun na každé odebrané kWh. Podmínkou bude měsíční paušál 100, resp. 300 korun. 📍

- Většina stanic ČEZ představuje dva dobíjecí body, takže síť může v jednom okamžiku dodávat ekologickou energii do baterií více než 1 300 elektromobilů.
- Loni řidiči zastavili u stanic ČEZ k dobíjení více než 281 tisíckrát. Bylo to o 6 % více než 265 tisíc „tankování“ v roce 2022.
- Zatímco v roce 2022 činil průměrný odběr elektřiny při jednom „tankování“ 16,6 kWh, loni vzrostl na 20 kWh.
- Nejvytíženější stanice sítě s ročními odběry v desítkách tisíc kWh se nacházejí v Praze, Středočeském kraji a u hlavních dálničních tahů na D1, D5, D10 a D11.
- Kompletní přehled stanic v síti [Mapa dobíjecích stanic | www.elektromobilita.cz](http://www.elektromobilita.cz)

Perspektivy a výzvy digitalizace ve stavebnictví pohledem více než 1 300 odborníků z oboru

- 97 % účastníků průzkumu ve své společnosti očekává nárůst investic do digitalizace během příštích tří let.
- Respondenti z celkem 15 zemí včetně České republiky předpokládají, že jejich firmy zvýší investice do digitalizace převážně v rozsahu 5 až 10 %.
- Největší investice se mají týkat softwaru pro řízení stavebních projektů.
- Mezi dvě hlavní překážky, které zpomalují zavádění nových technologií, patří podle odborníků příliš tradiční názory zúčastněných stran v odvětví a domnělá nízká návratnost investic.

Stavebnictví je jedním z nejstarších oborů, který si dlouhodobě zachovává svou tradiční tvář. I toto odvětví však postupně prochází digitální transformací, což potvrzují výsledky průzkumu společnosti PlanRadar. Ta zanalyzovala odpovědi více než 1 300 odborníků z 15 zemí světa včetně tuzemska, přičemž se zaměřila na stávající úroveň digitalizace ve stavebním sektoru a perspektivy jejího růstu v následujících třech letech. Mezi hlavní zjištění patří, že 97 % respondentů očekává v rámci své společnosti zvýšení investic do digitalizace, i když 77 % dotazovaných považuje zavádění nových technologií ve svých týmech za obtížné. Pozitivní zprávou je, že tuzemští profesionálové patří v tomto směru mezi největší optimisty.

„Češi mají specifickou národu a podle mých zkušeností si obzvláště mladá nastupující generace ráda zkouší a testuje nové technologie. To je vidět i na jejím přístupu k zavádění inovací ve firmách: v realizovaném průzkumu má hned po Rakousku nejvyšší procento respondentů (28 %), kteří považují implementaci digitálních nástrojů za snadnou,“ komentuje Adam Heres Vostárek, expert na digitalizaci ve společnosti PlanRadar, a dodává: „S tím, že se budou investice do digitalizace v následujících třech letech zvyšovat, pak souhlasí téměř všichni dotázaní. V ČR konkrétně 94 %.“

Výzvy při zavádění nových technologií

„Zdá se, že všichni odborníci napříč segmenty stavebnictví se shodují v nutnosti digitalizace odvětví, nicméně stále vidíme vysoké procento firem, které v posledních třech letech vůbec neinvestovaly

do moderních technologií jako robotika (82 %), 3D tisk (80 %), umělá inteligence (74 %), virtuální realita (72 %) nebo BIM (41 %). Stejně tak se více než 65 % odborníků domnívá, že v posledních letech nedošlo v jejich firmách k nárůstu počtu pracovníků pro oblast digitalizace – a pokud ano, jednalo se o méně než 5 %. Proto jsme jako první zkoumali překážky, které firmám v tomto rozvoji brání, přestože panuje všeobecný konsenzus, že jsou naprosto zásadní,“ popisuje Adam Heres Vostárek.

Celkem 8 z 15 zemí považuje za hlavní překážku, která zpomaluje zavádění nových technologií a investic do nich, příliš tradiční pohled jednotlivých účastníků stavebního procesu. V ČR ho zmínilo 32 % respondentů. Na druhé příčce se

s 20 % odpovědí shodně umístily důvody spojené s obávanou nákladností implementace a domnělou nízkou návratností investice.

Které technologie čeká rozvoj?

Míra očekávaného růstu se mezi analyzovanými zeměmi liší. Největší podíl respondentů (29 %) odhaduje zvýšení investic mezi 5 až 10 %. Avšak nezanedbatelné množství odborníků předpokládá ještě výraznější pokrok: 22 % dotazovaných v České republice predikuje vzestup investic o 11 až 30 %, zatímco téměř čtvrtina (24 %) přes 31 %.

Tyto investice budou podle výsledků průzkumu mířit hlavně do softwaru a platform, které usnadňují řízení sta-

Hlavní překážky, které zpomalují zavádění nových technologií

% odpovědí podle hlavních překážek ve firmách v jednotlivých zemích

	Eliminace nízké návratnosti investic	Zastaralé je příliš zastaralé	Nedostatek školení a pracovníků v oblastech digitalizace (mimo softwarové inženýrství)	#100 tradiční názory zúčastněných stran v odvětví	Obvyklý regulace, která by měla odvětví se změnit	Nedostatek vládních podnětů, které by usnadňovaly zavádění nových technologií
Austrálie	17%	21%	17%	21%	5%	19%
Rakousko	24%	15%	15%	23%	4%	19%
Brazílie	21%	21%	14%	24%	6%	14%
Chorvatsko	11%	17%	14%	11%	24%	22%
Česká republika	20%	20%	12%	32%	4%	12%
Francie	28%	21%	18%	10%	8%	15%
Německo	24%	18%	18%	19%	6%	14%
Maďarsko	14%	22%	16%	19%	11%	18%
Itálie	22%	19%	13%	20%	8%	16%
Polsko	14%	16%	18%	23%	14%	14%
Rumunsko	13%	19%	14%	22%	13%	21%
Srbsko	14%	14%	17%	20%	15%	20%
Slovensko	21%	21%	11%	24%	7%	18%
Španělsko	20%	16%	19%	20%	5%	20%
Spojené království	22%	26%	18%	15%	5%	14%

Zdroj: Průzkum PlanRadaru 2023

veb a nemovitostí, což konkrétně v České republice potvrdilo 68 % dotázaných. Druhou nejsilnější oblast by měly tvořit investice do digitálních řešení, která podporují energetickou účinnost a obnovitelné energie. Nárůst u nich v tuzemsku očekává rovněž 68 % respondentů. Čím dál větší pozornost si také získává metoda BIM modelování, do které předpokládá investici 60 % místních respondentů.

„Ačkoliv odborníci z různých zemí mají lehce odlišné preference, hlavní trendy, které stavebním byznysem v oblasti nových technologií rezonují, se v zásadě neliší. K nim mimo jiné patří i možnost využívání umělé inteligence a virtuální či rozšířené reality. To si uvědomuje celá řada odborníků, Česko nevyjímaje. Investice do těchto technologií očekává 39 % a 34 % zdejších respondentů,“ vysvětluje Adam Heres Vostárek a dodává: „Technologie jako 3D tisk či automatizaci a robotiku bude většina společností působící ve stavebnictví rozvíjet spíše okrajově, i když v tuzemsku jsme mírně nadprůměrní a držíme se nad 30 %.“

Potenciál je obrovský, důležité je nezaostat

Spektrum benefitů spojených s rozmachem digitalizace ve stavebnictví je široké. „Je třeba rozlišovat mezi různými možnostmi digitalizace, které existují na trhu, protože se liší co do náročnosti zavedení a výše investice. Nicméně jsme

Růst investic do digitalizace v příštích 3 letech podle zemí

% odpovědí podle očekávaného růstu investic v jejich firmě

	Zadné investice se neplánují	Méně než 5%	5 až 10%	11 až 30%	Více než 31%
Austrálie	0%	8%	27%	27%	38%
Rakousko	0%	6%	39%	35%	20%
Brazílie	0%	8%	13%	50%	29%
Chorvatsko	0%	19%	39%	23%	19%
Česká republika	6%	16%	32%	22%	24%
Francie	3%	18%	29%	26%	24%
Německo	4%	10%	26%	34%	26%
Maďarsko	6%	21%	25%	22%	26%
Itálie	0%	23%	29%	39%	9%
Polsko	0%	19%	19%	28%	34%
Rumunsko	7%	12%	24%	27%	30%
Srbsko	4%	21%	31%	26%	18%
Slovensko	1%	22%	30%	20%	27%
Španělsko	1%	18%	41%	23%	17%
Spojené království	0%	24%	30%	24%	22%
Celkový průměr	3%	16%	29%	28%	24%
Průzkum PlanRadaru 2023				+ 52%	

Zdroj: Průzkum PlanRadaru 2023

přesvědčení, že z každého, i malého technologického pokroku může firma profitovat. Společnosti, které začnou zvyšovat podíl investic do technologických řešení už nyní, budou těmi, které v blízké době budou dosahovat lepších výsledků z hlediska efektivity i výkonnosti,“ říká Adam Heres Vostárek. Například 95 % odborníků, kteří software pro řízení stavebních projektů aktuálně využívají, uvádí, že se jim díky jeho zavedení snížily náklady v rámci projektů. Celkem 35 % respondentů usuzuje, že došlo k poklesu o 10 až 30 %, zatímco 33 % odhaduje snížení v rozsahu 5 až 10 %.

Více o průzkumu:

Průzkum společnosti PlanRadar proběhl na podzim 2023 v 15 zemích světa: v ČR, na Slovensku, v Německu, Rakousku, Polsku, Maďarsku, Itálii, Francii, Španělsku, Velké Británii, Rumunsku, Chorvatsku, Srbsku, Austrálii a Brazílii. Celkem se jej zúčastnilo 1 326 respondentů.

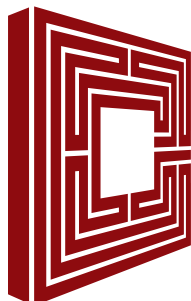
ZÁZNAM KONFERENCE

Dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr ve víru změn

Další **záznamy konferencí** naleznete:
www.epravo.cz/eshop
epravo.cz

30
1993-2023

CÍSAŘ
ČEŠKA
SMUTNÝ

Jiná dimenze řešení

www.akccs.cz

Setkání rozhodců Rozhodčího soudu

Rozhodčí soud při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky (dále jen „Rozhodčí soud“) má na svém seznamu celkem 612 rozhodkyň a rozhodců z celého světa. Z toho 481 zapsaných rozhodců patří mezi tuzemské odborníky na rozhodčí řízení z celé řady profesí a specializací.

23. listopadu 2023 uspořádal Rozhodčí soud své již tradiční Setkání rozhodců, a to po delší pomlce způsobené zejména pandemickou situací v České republice. Téměř 200 rozhodkyň a rozhodců se sešlo v Kaiserštejnském paláci na Malostranském náměstí, kde diskutovali novinky z rozhodčího řízení a Rozhodčího soudu za uplynulé období a měli možnost kolegiálních setkání.

Podporu Rozhodčímu soudu vyjádřil i Ministr spravedlnost České republiky, který se na setkání dostavil v doprovodu svého slovenského protějšku. Rozhodčímu soudu a rozhodcům obecně poděkovali za odběřeňování obecných soudů a za řešení náročných a specifických obchodních sporů.

Podporu Rozhodčímu soudu vyjádřily i jeho zakládající komory. Za Hospodářskou komoru České republiky vystoupil její prezident, který kromě podpory zdůraznil i hlavní ambice komory do příštích let. Zejména pro infrastrukturu, energetiku, nebo elektronizaci je významné i zvážení zapojení Rozhodčího soudu do rozhodování sporů z těchto specializovaných oborů.

Zástupce Agrární komory České republiky, a zároveň člen předsednictva Rozhodčího soudu, pak zdůraznil nutnost věnování se i hospodářské a agrární problematice v České republice, která bez dostatečné podpory nemůže prosperovat.

Předseda Rozhodčího soudu vyzdvihl zejména změny, které se za poslední funkční období na Rozhodčím soudu odehrály. Vedle podstatné novelizace Řádu Rozhodčího soudu byl také přijat Etický kodex rozhodčího soudu, který znovu otevírá zejména témata odbornosti, profesionality a integrity rozhodců. Jedná se o témata, na kterých Rozhodčí soud staví

své dobré jméno a proto kodifikace Etického kodexu byla významným počinem posledních let fungování Rozhodčího soudu.

Rozhodčímu soudu se daří udržovat nápad nad 500 sporů ročně, čímž se řadí mezi nejvýznamnější evropské rozhodčí instituce.

Rok	Počet sporů
2020	577
2021	522
2022	533
2023	521

V roce 2023 z celkového nápadu 521 sporů rozhodoval Rozhodčí soud celkem 50 sporů s mezinárodním prvkem. Spory jsou z různých oblastí, drtivou většinu nápadu sporů již tvoří čistě spory obchodní (spory se spotřebitelským prvkem dobíhají již pouze v nižších desítkách).

Rozhodčí soud děkuje svým rozhodcům za skvělou spolupráci v roce 2023 a bude se těšit na další rok a nové spory, co tento rok přinese. 📧

Funkcionalistický Grand v Pardubicích čeká rozsáhlá rekonstrukce pod taktovkou oceňovaných architektů OVA

Společnost PSN v lednu 2024 zahájila citlivou rekonstrukci budovy Grand v centru Pardubic, která byla postavena na přelomu 20. a 30. let minulého století podle návrhu uznávaného českého architekta Josefa Gočára. Ke 31. 12. 2023 se památkově chráněný palác na necelé dva roky uzavřel a během této doby budou fungovat jen restaurace Potrefená husa, Lékárna Grand a také obchod Terranova ve vedlejším objektu. Nový ambiciózní návrh od zkušených architektů z ateliéru OVA navrátí budově lesk a šarm první republiky a zároveň umožní vytvořit moderní obchodní centrum s působivou atmosférou, kde se prolne historie se současností.

Vznikne zde přes 4 000 m² prodejních ploch, velký food hall s moderním designem, coworkingová zóna a několik teras. Plánovaná výše investice do renovace činí cca 300 mil. Kč. Do provozu by mělo být nákupní centrum znovu uvedeno na podzim roku 2025. Řada nájemců, jako např. CineStar, Billa, drogerie dm či Potrefená husa, se do zcela nového Grandu vrátí v novém konceptu. Firma PSN v těsné blízkosti komplexu již odstartovala výstavbu nového parkovacího domu s celkem 269 stánkami, z nichž část bude sloužit i pro návštěvníky obchodního centra. Generálním dodavatelem obou projektů jsou regionální stavební firmy ze skupiny holdingu Enteria. Výstavbu parkovacího domu zajišťuje stavební firma Marhold, rekonstrukci Grandu sdružení firem Marhold a Chládek a Tintěra, Pardubice.

Původní hotel Grand v roce 1999 přeměnil jeho nový majitel (tehdy Pražská správa nemovitostí) na první obchodní centrum ve východočeském regionu. V průběhu let však Grand změnil majitele a postupně přestal využívat svůj potenciál. PSN v roce 2019 palác opět získala do svého portfolia a připravila projekt na jeho znovuoživení. „Když se nám znovu naskytla možnost koupit obchodní centrum Grand, velmi rádi jsme ji využili. Je totiž plně v souladu s naším mottem ‚probouzíme domy k životu‘. Proto intenzivně pracujeme na tom, aby se tento klenot funkcionalismu s jedinečným geniem loci naším přičiněním brzy znovu zaskvěl ve své prvorepublikové kráse. Současně s tím chceme nabídnout pes-

trou škálu kvalitních obchodů, služeb a zábavy nejen obyvatelům Pardubic, ale celému širšímu okolí,“ říká Ondřej Heřman, ředitel pardubické pobočky PSN.

Nejen obchody, ale i místo pro práci a volný čas

V Grandu vznikne celkem 29 nájemních jednotek v 1. a 2. podlaží o celkové prodejní ploše 3 500 m². Podzemní podlaží s 754 m² prodejní plochy a 591 m² zázemí je určeno pro provoz supermarketu. Vedle obchodů a služeb se obyvatelé Pardubic a širokého okolí mohou těšit mj. na multiplex CineStar se zcela novým formátem butikového kina. V Grandu vznikne na ploše 760 m² také gastrozóna s moderním designem, plná světla a působivých detailů. K restauračním provozům budou přiléhat dvě samostatné prostorné

terasy s venkovním posezením. V rámci renovace vznikne ve 3. podlaží vzdušný a prosvětlený coworkingový prostor ve skleněné klenbě pro 620 m² kreativních kanceláří. Ty poskytnou možnost pracovat v estetickém a klidném prostředí, a přitom využívat všech výhod zázemí obchodního centra. Chybět zde nebude ani letní terasa.

Nový parkovací dům v těsném sousedství Grandu se již staví

Jen pár metrů od OC Grand již společnost PSN spustila výstavbu nového parkovacího domu s 269 místy, z nichž část bude sloužit návštěvníkům nákupního centra. Dokončit by jej měla už letos na podzim. Architektonický návrh parkovacího domu, jehož vnější plášť pokryjí živé rostliny, pochází od studia PPP.

V Grandu se propojí komerční a umělecká stránka

PSN má s rekonstrukcí budov bohaté zkušenosti: za své více než 30leté působení na trhu již zrenovovala mnoho historických domů. Kompletní přeměna paláce Grand navíc proběhne podle návrhu zkušeného architektonického ateliéru OVA, jenž se specializuje na památkově chráněné objekty. Studio získalo za svou

práci řadu ocenění, mj. za realizaci sídla firmy Lasvit v Novém Boru nebo za revitalizaci Spolkového domu ve Slavonicích. „Největší výzvou pro nás bylo hledat novou podobu obchodního centra, méně komerční a více ‚uměleckou‘. Takovou, která bude dobrým doplňkem historického Grandu a zároveň souzní se současnou proměnou kultury nakupování v evropských městech,“ uvádí jeden

z majitelů ateliéru Jiří Opočenský a dodává: „Vnitřní prostředí Grandu koncipujeme odlišně od stávajících obchodních center. Návštěvník by měl zažít dotek historie v kontextu současnosti. Původní prvky interiéru, jako jsou mramorové obklady a prosklená střeška dvorany, doplňujeme dobovými svítidly a geometrickou dlažbou, která navazuje na designový jazyk Gočárových staveb. Obchodní pasáž bude zahrnovat rovněž designové pop-up stores. Celková atmosféra míří k prostředí srovnatelném s newyorskou komerční čtvrtí Meatpacking District či s berlínským obchodním komplexem Bikini.“

Nové podobě Grandu bude dominovat prosklená hala u třídy Míru, přímo na ploše mezi Krausovou vilou a samotným palácem, kde současně vyroste nový impozantní vstup. Jedná se o celoprosklenou konstrukci stěny a střechy, jež odstraňuje rozdíl mezi interiérem a exteriérem a přivede obchodní pasáž přímo do městského parteru. „Zde by měla být umístěna skleněná instalace vyrobená uznávanou českou sklárnou Lasvit, která se stane hlavním exponátem za touto velkorysou ‚výlohou‘. Věříme, že spojení architektonického a uměleckého skla vytvoří jedinečnou ikonu nového Grandu,“ popisuje spolumajitel ateliéru OVA Štěpán Valouch.

Odkaz funkcionalismu Josefa Gočára

Díla významného českého architekta Josefa Gočára patří mezi vrcholy českého kubismu a funkcionalismu. Velkou sto-

pu zanechal architekt v Praze, kde stojí za designem Banky československých legií s rondokubistickou fasádou, kostela sv. Václava na Čechově náměstí či perlou českého kubismu v podobě Domu U Černé Matky Boží. Nejvýznamnější otisk jeho stylu ale nesou spolu s Hradcem Králové také Pardubice, kde zásadně promluvil do urbanistické koncepce města. Nedávno prošlo kompletní renovací další jeho místní dílo – Winternitzovy automatické mlýny, kam se postupně začíná vracet bohatý společenský život. Obdobný rozvoj nyní díky PSN čeká i palác Grand. Ten Gočár vytvořil na přání okresního úřadu města Pardubice v roce 1927 a od počátku jej projektoval jako společenské multifunkční centrum, jež bude reprezentovat rozvíjející se okresní město.

MAŠEK

/PARTNERS

advokátní kancelář

www.masekpartners.cz

Ovocný trh 573/12 · 110 00 Praha 1

Pojištění právní ochrany: Klíčová investice pro podnikatele

Podnikání je plné výzev a rizik, která mohou zasáhnout podnikatele v nečekanou chvíli. Jedním z nástrojů, který může chránit jejich práva a majetek, je pojištění právní ochrany. Kdy a proč by se podnikatelé měli rozhodnout pro tento typ pojištění?

Jedním z klíčových důvodů, proč by podnikatelé měli zvážit pojištění právní ochrany, je zabezpečení se před nepředvídatelnými právními problémy. „V průběhu podnikání se můžete ocitnout v situacích, kdy budete potřebovat právní radu nebo dokonce zastoupení před soudem. K tomu může dojít například při sporu s dodavatelem, zaměstnanci nebo dokonce s klienty. Bez pojištění právní ochrany by tyto právní náklady mohly vážně poškodit váš rozpočet,” vysvětluje Tomáš Smolík, zástupce D.A.S. právní ochrany.

D.A.S., jako jedna z předních společností na trhu s pojištěním právní ochrany, nabízí podnikatelům ochranu, která jim pomůže v případech právních sporů. Jejich tým právníků a advokátů může rychle a efektivně reagovat na právní problémy klientů a pomoci jim dosáhnout spravedlivého řešení. Součástí služby je i právník na telefonu 24 hodin denně, 7 dní v týdnu.

Kromě ochrany před právními problémy může toto pojištění podnikatelům poskytnout také klid. Víte, že máte partnera, na kterého se můžete spolehnout v případě potřeby, a nemusíte se obávat vysokých právních nákladů.

Jak D.A.S. pomohla paní Dagmar v podnikání i osobním životě

Paní Dagmar, která se zabývá projektováním domů, zažila nepříjemnou situaci, která ji mohla vážně ohrozit. Jednoho dne se jeden z domů, který navrhovala, zřítil, což způsobilo vážné zranění jedné osoby a poškození okolního majetku. Tato událost vedla k tomu, že paní Dagmar byla policií předvolána k výslechu a následně obviněna z trestného činu ublížení na zdraví z nedbalosti.

Naštěstí paní Dagmar měla již dříve uzavřené pojištění právní ochrany podni-

katele u společnosti D.A.S. Když se tato nečekaná situace stala, okamžitě D.A.S. kontaktovala. Ta celou záležitost převzala a zajistila paní Dagmar právní zastoupení. Pověřená advokátní kancelář paní Dagmar po celou dobu řešení této události plně podporovala a obhajovala ji. Díky této odborné pomoci se nakonec prokázalo, že vina za neštěstí neleží na straně paní Dagmar.

Příběh paní Dagmar ukazuje, proč může pojištění právní ochrany být pro podnikatele klíčové. Právě v takových nečekaných situacích, kdy se podnikatelé dostanou do právního sporu, může toto pojištění zachránit jejich podnikání a finanční stabilitu.

„Často se setkáváme s případy podnikatelů, kteří nejsou na právní problémy připraveni,” říká Tomáš Smolík z D.A.S. právní ochrany, jediného poskytovatele pojištění právní ochrany pro podnikatele v České republice. „Pojištění právní ochrany může být pro podnikatele skvělým bezpečnostním opatřením. Nejenže jim může poskytnout právní zastoupení, ale také může eliminovat obavy z finanční zátěže spojené s právním bojem,” dodává Smolík.

Kdy se může pojištění právní ochrany vyplatit?

Paní Dagmar není jedinou podnikatelkou, které právní spor ohrozil její podnikání i osobní život. Pojištění právní ochrany nabízí výhody v situacích, kdy podnikatelé čelí právním sporům nebo konfliktům, které vyžadují právní zásah.

Například pokud podnikatelům vzniknou neshody ohledně smluvních podmínek se strategickými partnery, dodavateli nebo zákazníky, může jim pojištění právní ochrany pomoci s náklady spojenými s právním zastoupením v soudním sporu.

Dalším případem jsou pracovněprávní spory, které mohou vzniknout mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem. V takových případech může pojištění právní ochrany pokrýt náklady na obranu zaměstnavatele a jeho práv.

Pojištění právní ochrany se též může osvědčit v daňové oblasti. Daňová kontrola může být pro podnikatele finančně náročná a stresující. Pojištění právní ochrany pro podnikatele u D.A.S. však může pomoci s náklady spojenými s právním řešením i této záležitosti.

Důvodem pro zvážení pojištění právní ochrany jsou rovněž další nepředvídatelné události, jako jsou spory s pojišťovny z majetkového pojištění při zničení zařízení prodejny při povodních či spory při neoprávněné exekuci na majetek. Takové situace mohou potkat kteréhokoliv podnikatele a pojištění právní ochrany jim poskytne jistotu, že mají k dispozici potřebnou právní pomoc.

Celkově vzato, pojištění právní ochrany může být pro podnikatele pojistkou v nečekaných situacích. „Jedna nepředvídatelná právní situace může zničit roky tvrdé práce. Pojištění právní ochrany dává podnikatelům klid a jistotu, že na eventuální právní problémy nejsou sami,” dodává Smolík.

Pobočka ERGO Versicherung Aktiengesellschaft pro ČR

Míříme v Česku k rovnému odměňování mužů a žen? Jsou společnosti, kde to funguje

Ženy v Česku jsou stále hůře odměňovány než muži, situace se ale postupně zlepšuje. V roce 2022 vydělávaly české ženy v průměru o 16,4 % méně než muži, což patří k nejméně uspokojivým výsledkům v Evropské unii. Téma rovnosti v odměňování v poslední době opět rezonuje i díky Claudii Goldinové, která za výzkum v této oblasti získala Nobelovu cenu. Jsou zde ale příklady, kde to funguje. Jedním z nich je technologická společnost Schneider Electric, kde systematicky usilují o odstranění rozdílů v odměňování napříč celou organizací, tedy i v České republice.

Rovnost v odměňování mužů a žen je veřejně často diskutovaným tématem. Diskusi na toto téma v poslední době ještě prohloubila americká ekonomka a historička Claudia Goldinová, která za svou výzkumnou práci v oblasti uplatnění žen na trhu práce byla oceněna Nobelovou cenou za ekonomii. Goldinová poskytla první komplexní zprávu o výtěžcích žen a jejich účasti na trhu práce v průběhu staletí. Její výzkum popsal také hlavní příčiny přetrvávajících genderových rozdílů. Nobelovu cenu obdržela jako třetí žena v historii.

Pro zajímavost: Podle analýzy výzkumné společnosti Pew Research Center vydělávaly ženy ve Spojených státech loni v průměru 82 % toho, co muži. V Evropě mezitím ženy v roce 2021 vydělávaly v průměru o 13 % méně na hodinu než muži a republiková čísla vyznívají ještě o něco hůře: v roce 2022 musely české ženy pracovat o 60 dní déle, aby dosáhly na stejnou výplatu jako muži v roce 2021. Je to sice o devět dní lepší výsledek ve srovnání s předchozím rokem, nicméně celkově měly ženy v Česku v roce 2022 menší výplatu stále o 16,4 % než muži. Toto číslo zařadilo Českou republiku v žebříčku Indexu rovnosti žen a mužů v Evropské unii až na 23. místo.

Schneider Electric příkladem v oblasti rovného odměňování i rovných pracovních příležitostí

Na odstranění těchto genderových nerovností v odměňování se některé firmy systematicky zaměřují. Mezi ně se řadí technologická společnost Schneider Electric, která se problematice rovnosti a inkluze začala věnovat počínaje rokem 2014, kdy

byly ve dvanácti zemích zahájeny pilotní projekty programu Global Pay Equity. Ty se později rozšířily do více než sta zemí a na konci roku 2020 bylo do programu, jehož cílem je udržet rozdíly v odměňování mužů a žen pod 1 % a do roku 2025 dosáhnout genderové vyváženosti, zahrnuto více než 99,6 % všech zaměstnanců. Za tuto iniciativu byl Schneider Electric letos v dubnu jmenován majákem v oblasti diverzity rovnosti a inkluze, což je ocenění udílené Centrem pro novou ekonomiku a společností Světového ekonomického fóra (WEF).

V Čechách se do Global Pay Equity intenzivně zapojili v roce 2017 a od té doby se usilovně věnují nastavení tohoto programu. „Naše závazky v oblasti rovnosti pohlaví a vyváženosti odměňování jsou pro nás důležité a jsem rád, že právě u nás ve Schneider Electric v Česku můžeme být díky této iniciativě průkopníky,“ komentuje úsilí společnosti generální ředitel Schneider Electric pro Českou republiku a pokračuje: „Chceme být lídrem nejen v oblasti technologií, ale i v oblasti přístupu k zaměstnancům. Všichni bez rozdílů, muži i ženy, si zasloužíme rovné příležitosti, a to jak v otázce odměňování, tak v otázce obsazování do vysokých manažerských pozic.“

Celosvětově ve Schneider Electric činí v současnosti podíl žen 34 %. V roce 2022 jich mezi všemi přijatými uchazeči bylo 42 %. V Česku v celkovém součtu všech zaměstnanců prodejní a výrobní divize tvoří ženy 48 %, přičemž procento těch, které pracují ve výrobě, se blíží číslu 70. Také v oblasti prodeje žen dlouhodobě přibývá a aktuálně jich zde pracuje 24 %. Ve Schneider Electric již prakticky neexistují týmy a obory, ve kterých by ženy

chyběly. Své uplatnění nacházejí na široké škále pozic, od operátorek výroby, pracovníc v administrativě a logistice přes obchodní a expertní pozice, a to včetně vývoje SW, až po manažerské posty na nejvyšších úrovních.

Schneider Electric CZ

O společnosti Schneider Electric

Vizi společnosti Schneider Electric je umožnit každému co nejlépe využívat energii a dostupné zdroje, proto přinášíme pokrok a udržitelnost do všech oblastí života. Žijeme v souladu s heslem Life Is On. Naším posláním je být vám digitálním partnerem ve sférách udržitelnosti a energetické účinnosti. Řídíme digitální transformaci prostřednictvím integrace předních světových procesních a energetických technologií, produktů propojujících cloud s koncovými zařízeními, ovládacích prvků, softwaru a služeb napříč životním cyklem. Naše řešení umožňují integrovanou správu firem, domácností, budov, datových center, infrastruktury a průmyslu. Schneider Electric je nejlokálnější z globálních společností. Společnost Schneider prosazuje otevřené standardy a partnerské ekosystémy, které jsou založené na sdíleném smysluplném účelu, podporující integraci a posilující jejich hodnoty.

Na sever od Prahy pokračuje výsadba aleje, během jediného dne tam přibylo přes 200 keřů

Na konci listopadu loňského roku proběhla v obci Panenské Břežany výsadba keřů, která navazuje na úsilí o obnovení starého hrušňového stromořadí kolem tamní polní cesty vedoucí směrem na Předboj. Koordinovaly ji vedení obce spolu s neziskovou organizací Sázíme stromy, která se problematice sázení stromů a keřů věnuje dlouhodobě napříč celou republikou. Vysázeno bylo celkem 230 keřů, které mají podpořit biodiverzitu krajiny. Akci svou účastí podpořil starosta Břežan Martin Hakauf, do sázení se zapojili i dobrovolníci ze společnosti MetLife, jež nákup keřů zafinancovala.

„Jelikož se naše obec nachází v zemědělsky intenzivně využívané krajině, kde je nouze o příjemné kouty přírody nejen pro aktivní odpočinek našich občanů, ale i pro zvěř a další živočichy, snažíme se již několik let tato místa vytvářet či obnovovat,“ vysvětluje starosta Panenských Břežan Martin Hakauf. Obec již dříve, asi před rokem, nechala za účelem obnovy starého hrušňového stromořadí kolem cesty vysázet ovocné stromy a v současné době na výsadbu navazuje umístěním keřů. Tentokrát své úsilí Břežany koordinují s neziskovou organizací Sázíme stromy, se kterou spolupracují již čtvrtým rokem. „Ty původní hrušně zde vysadili naši předkové, za minulého režimu se o ně bohu-

žel nepečovalo, a tak postupně zahynuly. V té době kromě většiny stromů také zcela zaniklo keřové patro, které bývalo běžnou součástí polních cest a remízku mezi poli,“ upřesňuje Hakauf.

Členové neziskové organizace na začátku akce instruovali všechny dobrovolníky a následně spolu s nimi vysázeli 230 keřů. Mezi vybranými druhy byly bez černý, růže šípková, trnka obecná, dřín obecný, klokoč zpeřený a kalina tušalaj. Vysázené keře, jejichž nákup dotovala pojišťovna MetLife, mají podpořit biologickou rozmanitost a také přispět k vytvoření a zhuštění rostlinného pásma mezi poli. „Výběr jednotlivých druhů keřů jsme konzultovali s naší krajinářkou a přizpůsobili jej

přirozenému výskytu v tamější krajině,“ říká Daniela Příborská ze Sázíme stromy.

Pojišťovna MetLife se připojuje k sázení stromů pravidelně. S organizací Sázíme stromy, která se zaměřuje na lokality, které by jinak zůstaly neosázeny, spolupracovala na výsadbě dřevin již potřetí. „Po celém světě i v Čechách a na Slovensku se naši zaměstnanci dobrovolně připojují k aktivitě sázení stromů. Díky odborné koordinaci organizace Sázíme stromy věřím, že můžeme i tímto málem přispět k lepšímu životnímu prostředí a hezčímu okolí třeba právě v Panenských Břežanech,“ uvádí Milan Drdoš, ředitel marketingu a komunikace pojišťovny MetLife. 🌱

Adresář advokátních kanceláří, které přispěly do sekce „Z PRÁVNÍ PRAXE“

Řanda Havel Legal

act Řanda Havel Legal advokátní kancelář s.r.o.

Truhlářská 13-15

110 00 Praha 1

Tel.: +420 222 537 500

e-mail: office.prague@actlegal-rhl.com

www.randalegal.com/cz

advokátní kancelář

síla argumentů

Advokátní kancelář

Pokorný, Wagner & partneři, s.r.o.

Klimentská 1216/46

110 00 Praha 1

Tel.: +420 224 229 287-9

e-mail: office@p-w.cz

www.p-w.cz

BŘÍZA & TRUBAČ

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ – ATTORNEYS AT LAW

Bříza & Trubač s.r.o., advokátní kancelář

Klimentská 1216/46

110 00 Praha 1

Tel.: +420 777 601 114

e-mail: info@brizatrubac.cz

www.brizatrubac.cz

Advokátní kancelář Brož, Sedlatý s.r.o.

Vinohradská 2828 / 151

130 00 Praha 3

Tel.: +420 246 028 028

e-mail: info@broz-sedlaty.cz

www.broz-sedlaty.cz

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ
VYCH & PARTNERS

Advokátní kancelář Vych & Partners, s.r.o.

Lazarská 11/6

120 00 Praha 2

Tel.: +420 222 517 466

e-mail: office@ak-vych.cz

www.ak-vych.cz

Doležal & Partners s.r.o., advokátní kancelář

Koliště 1912/13

602 00 Brno

Tel.: +420 543 217 520

e-mail: brno@dolezalpartners.com

www.dolezalpartners.com

Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o.

Pardubice – Dražkovice 181

533 33 Pardubice

Tel.: +420 466 310 691

e-mail: advokati@advokatijelinek.cz

www.advokatijelinek.cz

Aegis Law, advokátní kancelář, s.r.o.

Jungmannova 26/15

110 00 Praha 1

Tel.: +420 732 417 283

e-mail: office@aegislaw.cz

www.aegislaw.cz

**DUNOVSKÁ & PARTNERS s.r.o.,
advokátní kancelář**

Na Poříčí 24

110 00 Praha 1

Tel.: +420 221 774 000

e-mail: office@dunovska.cz

www.dunovska.cz

EVERSHEDS
SUTHERLAND**Eversheds Sutherland Dvořák Hager,
advokátní kancelář, s.r.o.**

Oasis Florenc
Pobřežní 394/12
186 00 Praha 8
Tel.: +420 255 706 500
e-mail: praha@eversheds-sutherland.cz
www.eversheds-sutherland.com

GLATZOVA & Co.
PRAHA · BRATISLAVA**Glatzová & Co.**

Betlémský palác
Husova 5
110 00 Praha 1
Tel.: +420 224 401 440
e-mail: office@glatzova.com
www.glatzova.com

Greats.

Greats advokáti, s.r.o.
Národní 973/41
110 00 Praha 1
Tel.: +420 777 604 803
e-mail: law@greats.cz
www.greats.cz

HAVEL & PARTNERS
ÚSPĚCH SPOJUJE**HAVEL & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář**

Florentinum, recepce A
Na Florenci 2116/15
110 00 Praha 1
Tel.: +420 255 000 111
e-mail: office@havelpartners.cz
www.havelpartners.cz

HSP / & PARTNERS
advokátní kancelář**HSP & Partners advokátní kancelář v.o.s.**

Vodičkova 710/31
110 00 Praha 1
Tel.: +420 734 363 336
e-mail: ak@akhsp.cz
www.akhsp.cz

KGS
LEGAL**KGS legal s.r.o., advokátní kancelář**

Pasáž Platýz
Národní 416/37
110 00 Praha 1
e-mail: info@kgslegal.cz
www.kgslegal.cz

KLB LEGAL

KLB Legal, s.r.o., advokátní kancelář

Letenská 121/8
118 00 Praha 1
Tel.: +420 739 013 183
e-mail: info@klblegal.cz
www.klblegal.cz

LEGALITÉ
LAWYERS**LEGALITÉ advokátní kancelář s.r.o.**

Václavská 316/12
120 00 Praha 2
Tel.: +420 222 200 700
e-mail: office@legalite.cz
www.legalite.cz

M V A
Moreno VLK & Asociados
Advokátní kancelář / Abogado / Advokátní kancelář
Praha 1 / Madrid 1 / Bratislava**MORENO VLK & ASOCIADOS
advokátní kancelář**

Sokolovská 32/22
186 00 Praha 8
Tel.: +420 224 818 736
e-mail: praha@moreno-vlk.eu
www.moreno-vlk.eu

MAŠEK /PARTNERS

Mašek & Partners, advokátní kancelář, s.r.o.

Ovocný trh 573/12

110 00 Praha 1

Tel.: +420 226 886 271

e-mail: office@masekpartners.cz

www.masekpartners.cz

MT Legal s.r.o., advokátní kancelář

Jugoslávská 620/29

120 00 Praha 2

Tel.: +420 222 866 555

e-mail: info@mt-legal.com

www.mt-legal.com

Rödl & Partner

Rödl & Partner, advokáti, s.r.o.

Platněřská 2

110 00 Praha 1

Tel.: +420 236 163 111

e-mail: prag@roedl.com

www.roedl.net/cz/cz

Matzner Legal

Anny Letenské 34/7

120 00 Praha 2

Tel.: +420 222 254 555

e-mail: info@matzner.cz

www.matzner.cz

PPS advokáti s.r.o.

Opletalova 1525/39

110 00 Nové Město

Tel.: +420 224 237 905

e-mail: pps@ppsadvokati.cz

www.ppsadvokati.cz

ROWAN® LEGAL

ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.

Na Pankráci 1683/127

140 00 Praha 4

Tel.: +420 224 216 212

e-mail: praha@rowan.legal

www.rowan.legal

MELKUS KEJLA & PARTNERS

**MELKUS KEJLA & PARTNERS
advokátní kancelář s.r.o.**

Washingtonova 1624/5

110 00 Praha 1

Tel.: +420 725 907 365

e-mail: info@melkuskejla.cz

www.melkuskejla.cz

PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář

Jáchymova 26/2

110 00 Praha 1

Tel.: +420 221 430 111

e-mail: prague@prkpartners.com

www.prkpartners.cz

**Sokol, Novák, Trojan, Doleček a partneři,
advokátní kancelář s.r.o.**

Na strži 2102/61a

140 00 Praha 4

Tel.: +420 270 005 533

e-mail: advokati@sntd.eu

www.sntd.eu

Z/C/H Legal v.o.s., advokátní kancelář

Národní 973/41

110 00 Praha 1

Tel.: +420 225 020 500

e-mail: office@zchlegal.cz

www.zchlegal.cz

Challenge expectation, together

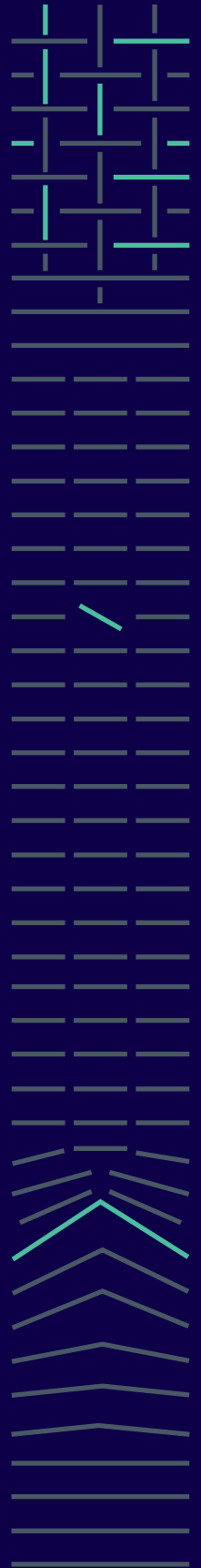
1100+
lawyers

17
jurisdictions

29
offices

DBK PARTNERS®

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Excellence.
That is what we deliver.

Komplexní právní služby

- Energetické právo
- Transakční poradenství
- Fúze a akvizice
- Právo obchodních společností
- Daňové právo
- Správa a řízení společností
- Veřejné zakázky
- Právo investičních společností a investičních fondů
- Trestní právo
- Kapitálové trhy
- Mezinárodní trhy
- Právo hospodářské soutěže
- Developerské a nemovitostní projekty
- Restrukturalizace a insolvence
- Soudní spory, rozhodčí a jiná řízení
- Bankovníctví a finance
- Telekomunikace a média
- Logistika a dopravní stavby
- Zdravotnické právo

DBK PARTNERS, advokátní kancelář, s.r.o.

Vinohradská 938/37, 120 00 Praha 2

T: +420 244 912 463, E: ak@dbkp.cz

www.dbkp.cz

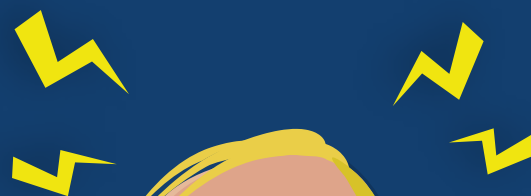

BRÁNÍME SLUŠNÉ

NONSTOP
LINKA

NEPROPLACENÁ
MZDA

NEOPRÁVNĚNÁ
VÝPOVĚĎ

www.das.cz | info@das.cz | 267 990 711

Dáváme energii umění

Energie nemizí. Jen se mění a přesouvá.
Proto jí dáváme směr, aby se vracela
vám všem.

Pomáháme tam, kde působíme.

ČEZ. Čistá Energie Zítřka.

**ČISTÁ
ENERGIE
ZÍTRKA**

www.cez.cz